

Panegyricus in memoriam S. Augustini.

<https://hdl.handle.net/1874/348136>

ora

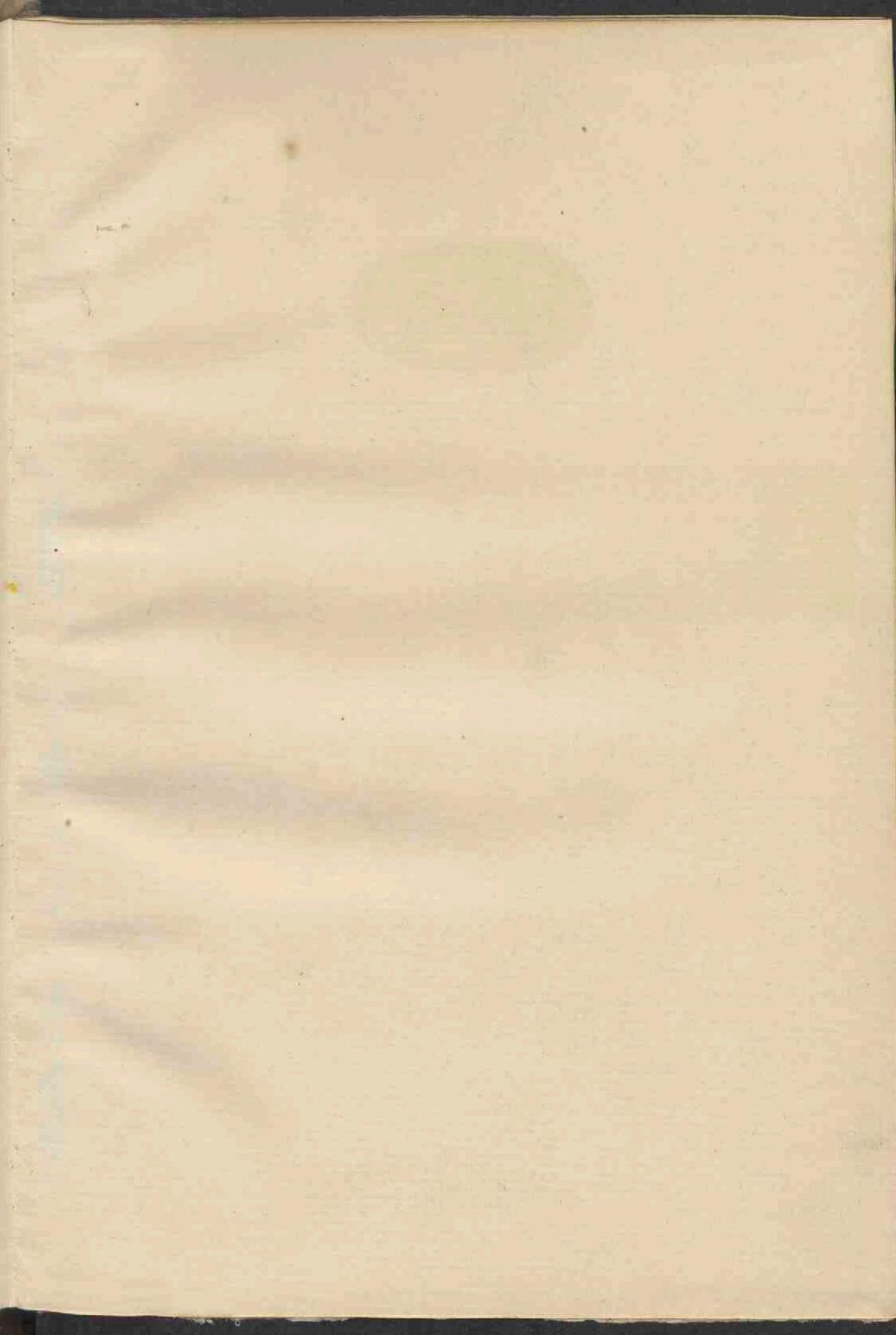
82

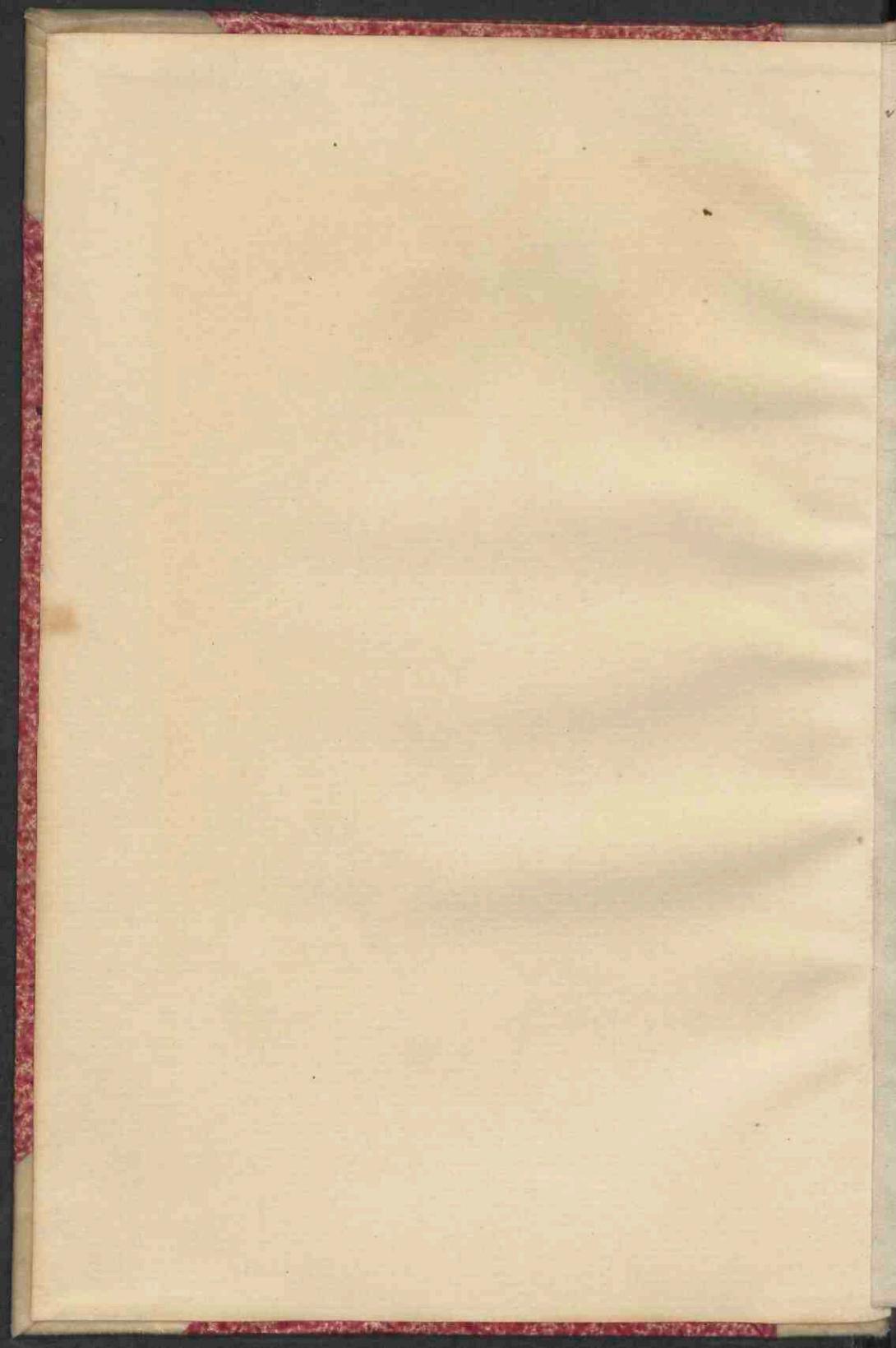
Nº 53

Kast 182

Pl. F N°. 53

372. **Johannes Duns Scotus**, Quaestiones super libros posteriorum. Venetië, Simon de Luere 2 Dec. 1497. 8°. 182. F. 53
Typen 1, 4. — Rubr. β. — H* 6448. — Peddie II p. 231. — Pr. 5820. —
Bl. 50b □.

102.9.53

Questiones utiles subtilissimi
doctoris Joannis Scoti
Super Libros Posteriorum.

Frater Mattheus Campagna ordinis minorum : theologorum minimus : ingeniosiss ac so-
lertibus bonarum artium studentibus : felicitatem et ingenium assequi aristotelicum.

Calumniabunt soror : virisq; magistris insequeatur nonnulli : q; minus accurate studioseq;
primo aspectu flens hoc aureum opus castigatum censeatur a nobis . Verum plus q;
diligenter enucleatusq; sensum verborum pingerint : ne quisq; me langet verbis quoel.
Penseret item nos vnicū habuisse : et illud quidē nescio quibus gallicis litteris pscriptū:
cum characteribus : cum bieciaturis (ut aiunt) etiam a plerisq; doctissimis viris impē
priib; atq; inexplicabilib; : tum etiam sensibus et clausulis imprecis : corruptissimis
ac insectissimum exēplar . Quo sit ut sepius tradere imp̄mēdū recusarim . At in his
que peipi poterat : dignitate inspecta doctrine et utilitate : pro ergoq; virib; studiorib;
p̄delle cupiles : in labyrinthis me inicci inexplicabilem aut viridatū potius amētissimū :
neq; ibis tamen ac sentibus vndiq; p̄focatum : fructus suavissimos atq; flagratiissimos
flores iurūq; pro modulo ingentissimi mei réporisq; angusti : potui discopriēs : cōfidens:
studio : arte : doctrina atq; diligētia eorum ad quorum ducas manus euenierit : clariss
liniatuusq; in dies opus ipsum euasurum . Valete .

Tabula

ij

Tabula questionis subtilissimi doctoris Joannis Scotti sup libros posteriorum.

C uestio pisma est An ois doctrina et ois disciplina sit ex hereti cognitione rei.	sol. llii
An acquisitione scie sit nobis per doctrinam,	llii
An intelligamus per spes acquisitas vel per spes separatas,	v
An trii dui sint cognosciones,	vi
An de dignitate possit cognosci quid est,	vii
An de passione cognoscatur quia est.	viii
An de subiecto possit cognosci quia est.	ix
An cognitis primis simul cognoscatur conclusio;	x
An cognitis primis in ratione cause si non cognoscatur causa.	xi
An distinctione scire sit nisi data.	xii
An demonstratione sit ex omni ueris.	xiii
An hoc sit uera vniuersalitas propter quod rei.	xiiii
An principia sint magis nota quam conclusiones.	xv
An uero sit necessaria in demonstratione,	xvi
An ratio per se sit possibilis.	xvii
An trii uero sunt modi inherendi perse in propositionibus.	xviii
An ista sit per se homo et animal.	xix
An hoc sit per se animal est homo.	xx
An propositione sit per primo modo in qua predicatur et subiectum significat idem.	xxi
An genus et differentia plurius vel diuisim sint primo modo dicendi perse.	xxii
An propositione negatione sit perse.	xxiii
An sequitur hoc propositione huic igitur hoc est hoc.	xxiv
An genus perse predicit de deo.	xxv
An deo inferior includat deum superiorem perse rei.	xxvi
An aliquod accidente perse predicit de subiecto.	xxvii
An omne accidente habeat subiectum cui inest per se.	xxviii
An accidente possit predicari de aliquo accidente tantum de ibo secundo modo dicendum ipse.	xxix
An passio huius subiectum propria insit ei ipse.	xxx
An unum oppositorum ipse predicit de altero.	xxxi
An inherenter sit de essentia accidentis.	xxxii
An tertius modus sit modus inherendi.	xxxiii
An quarrus modus sit modus inherendi.	xxxiv
Utrum primo supponatur ipse, et an sequatur hoc est primo igitur ipse.	xxxv
An hoc sit uera ois triangulus habet tres primos.	xxxvi
An passio inherenter supposito aliqui ois huius uincit suppositum nisi illi primo rei.	xxxvii
An passio possit inesse primo suppositus aliqui ois huius plura rei.	xxxviii
An cognoscens vniuersaliter triangulum cognoscatur triangulum simpliciter.	xxxix
An singnum uero distribuat terminum sub propria ratione suppositorum rei.	xl
An sequatur hoc inest ipse igitur de necessitate.	xli
Utrum per medius contingentes possit sciri necessarium.	xlii
Utrum conclusio necessaria possit sequi syllogistica ex primis contingentibus.	xliii
Utrum accidente coe cuiusmodi est aliquid necessarium predicatur de subiecto.	xlii
Utrum dialectica sit scia ois.	xliii
Utrum in demonstratione possit esse deceptio.	xlii
Circa hanc item aristotilis si affirmatio est cum affirmatio dis et negatio negationis.	xliii
Utrum deficiente sensu deficit et scientia.	xliii
Utrum unitas sciente sit ex unitate generis subiecti.	xliii

o ff.

Zabula.

clviii	<i>Est de ueritate huius questiones sunt euales numero.</i>	clviii
xlii	<i>An si est sit questio.</i>	xlii
I	<i>An quid est sit questio.</i>	I
ii	<i>Utrum esse existere sit de censu.</i>	ii
iii	<i>Utrum quod sit del p̄supponat si est.</i>	iii
iv	<i>An eē qd est actualiter censit sit de censia.</i>	iv
v	<i>An ois questio sit questio medi.</i>	v
vi	<i>An quodquid possit demonstrari.</i>	vi
vii	<i>An medium in demonstratione sit dissimilatio subiecti vel passionis.</i>	vii
viii	<i>An cōtingat demonstrare per omnes causas.</i>	viii
ix	<i>An quelibet pars dissimilitudinis sit in plus qd dissimilatum.</i>	ix
x	<i>An differentiae substantiales possint nobis innoscere.</i>	x
xI	<i>An dissimilamentum necesse sit scire omnia.</i>	xI
	<i>Finitis</i>	

Posteriorum primus

15

Questiones utilissime super repte subtilli-
mi doctoris Joáns scoti sup libros posteriorum.

Lire autem

opinamur rnumquodqz
ca causam rei cognosci-
mus. Et quoniam illius est
causa. Et quoniam impossibile est alter se habere:
hic ppónem descriptis
Aristoteles primo huius.

Fuerunt tamē aliqui qui
dicerent oia sciri. ut platonici moti haec rōne. Si
aliquid est ignorat: si illud occurreret ignorari nō
apprehendetur: sicut patet de seruo fugitivo igno-
to: qui a querēte nō apprehendit: etiā si ei occur-
rat. Si ergo ad hoc qd aliquid possit apprehendi reg-
ritur illud aliquo modo p̄i sciri: uel aliquid no-
p̄t apprehendi: per loca s̄ simili oia sciri. Qui
dam ali suerit qui dicerent oia ignorari. nihil
enim adisci p̄t: et huius rōne assignat: qd oia que
cognoscunt per doctrinam: cognoscunt ab ali-
quo hūte aliquā p̄feminentia respectu alterius
fm s̄iam rōcinatiā: alia vo c̄t si forma substâ-
tialis nō sufficit magis nec minus: ergo nihil
potest sciri nec adisci: oia ergo sunt ignota: Et
istū opinonis suerit accademici. C. Ratio
platonicorum solutus per rōne quā ponit Aristote-
les in principio huius: qd aliquid contingit ignora-
re in p̄iculari. et idē neceſſe est scire in r̄nversali.
aliter enim nallo modo posset apprehendit: sicut
rō Platoni cōcludit: nō tria neceſſe est oia sciri
sub rōne: p̄pria et p̄iculari. sed inuentione et do-
ctrina: sicut ponit plato. Ratio accademiorum
solutus. eo qd oia intellectiva fm s̄ nō sufficiat
magis nec minus: et fm dispositionis corporis:
enīs est forma sui perfectio: p̄t sufficere ma-
gis et minus: isto modo unus homo p̄t et p̄e
eminētis alio et ingeniosior. Similiter ad hoc
ualeat rna ppōnit quā ponit Linconiensis: dicit
enīm qd neqz littera scripta docet: nec ille qui ex
terius sonat. Sed ista duo tisi excitant et mo-
uēt discipulis. Sed iterius est unus doctor qui
mentē illuminat: et teritiae offēdit. Sic igit pa-
tet qd non adscit ppter eminētiam doctor sed
pppter lumē interioris intelligit alia: que causat a
primo. C. Postqz Aristoteles platonicos et
rōrem soluit: ponit dissimilitudinem eius qd est scire

fm Linconensem dicens. Qd scire opinamur
enīquodqz ē. In hac p̄positiōe duo notaſ.
Primo accus sciēdi. Secundo nouificatio acē.

Primit. Ibi scire. secundū. iti cum causam arbitra-
triamur cognoscere ē. C. Circa qd sciēdi
primo qd scire dicit quatuor modis fm Linco-
nensem. C. Unomodo cōmoniter: et sic sciri
cōtingentia ad utrālibet. Sicut ego scio te se-
dere. C. Secundomodo dicit scire: p̄prie: et sic
sciri cōtingentia nata. C. Tertiomodo dicit
scire magis: p̄prie: et sic sciri tā p̄incipia qd co-
elusiones et oia necessaria. C. Quartomodo di-
cit scire marime proprie: et sic sciri necessaria
quoz esse depdēt ab alijs: et sic sciri cōclusiones
in demonstratione: et isto modo diffiniſ hic
scire. et ideo dicit Aristoteles. Scire simpliciter
qd nō est fm accidēs nec sophistico modo.
C. Circa secūdū videlicet circa accis sciēdi no-
tificationē: tria notant et p̄e scientie: et tria ne-
cessaria et p̄e scibilis. Et p̄e scientie regis qd
scia sit p̄fecta: et qd sit actualis: et tertio qd sit cer-
ta. Primita notaſ cū dicit: qd arbitramur cau-
sam rei cognoscere. plectio. enim sciēti est esse
per causam: Accidentalitas sciēti notaſ cū dicit:
qd illius est causa. Applicatio enim cause ad et
secūdū facit sciēti actualē: sicut patet et secūdū
prior. dicit enim qd scire est dupliciter in r̄n-
versali: et in p̄iculari. in r̄nversali: qd scimus
maiore nō sciēdo minorem: nec cōclusionē sub
p̄pria rōne. sed in r̄nversali. Scire in p̄iculari
et dupliciter in actu. s. et in habitu. Scimus
in p̄iculari et in habitu ut qd self malor: et etiā
minor: sed nō applicando ad cōclusionē: tunc nō
self duplicito in p̄iculari et in actu: s. et in habitu.
Scire aut in p̄iculari. et in actu: est qd alijs co-
gnoscit maiore et minore et simul c̄t hoc appli-
cat p̄missas ad cōclusionem. Sic igit patet qd
actualitas sciēti est et applicatione cause ad et
secūdū. Tertio regis qd sciēti sit certa: et hoc no-
tat cū dicit: qd impossible est alter se hic. Sic
igit tria notant et p̄e scientie. Notant enī tria
et p̄e scibilis necessaria: ad sciēti enim regis qd
habeat causas: regis etiā applicatio cause ad et
secūdū: et tertio qd sit necessaria respectu cause: p̄i
mū notaſ cū dicit: causam rei arbitramur co-
gnoscere: Illud enim qd nō habet causam non
self sciēti q̄rtomodo dicitur: ideo isto modo
p̄incipia nō sciēti. Sed secūdū notaſ cū dicit:
qd illius est causa. Tertiū notaſ cū dicit: qd im-

Posteriorum

Principia posteriorum
de sensu et signis

possibile est aliud se habere. Illud enim est necessarium quod impossibile est aliter se habere, et quod conclusio scita sit necessaria pater: quod sequitur ex necessariis sicut patet per primam velonem eius. Sicut in conclusione prima huius dicit Aristoteles demonstratorem esse per se unum et necessarium est dupliciter. Unum necessarium est non dependens ab aliquo causa poti. et istu modo demonstrationis non est necessaria. quod eius necessitas dependet ex suppositione. Et ex hoc patet inclinatio permutatio et distinctione huius libri ab aliis libris logicis. Sillogismus enim demonstratinus facit scienciam: sed sillogismus dialecticus solus facit fidem vel opinionem. Sillogismus sophisticus solus facit appetitum. Si enim ergo scientia per se est opinione: et nulla appetitum: ita scia demonstrativa que est de demonstratione tantum ex subiecto: per se est libro topico et sicut elenchorum. Sic ergo patet permutatio et distinctione huius libri ab aliis libris logicis. Secundum istud est quod scia demonstrativa duplum potest considerari: uno modo iunctum utrum demonstratio per illam sciam, de demonstratio effectus in aliis scientiis. et isto modo est que liber scientia demonstrativa. Altero modo dicit scientia demonstrativa que docet ex quibus et ex qualibus debet esse demonstratio. et isto modo utrum liber posteriorum scientia demonstrativa que per manus habemus.

Questio prima.

Q uæritur. an omnis doctrina et omnis disciplina sit ex persistenti cognitione. Quod non. quia aut ex persistenti cognitione sensitiva aut intellectiva. Si secundum est per sensum in sensibili: quod ista cognitione intellectiva est ad hunc et alias persistenti cognitione intellectiva: et ista et alias et sic in infinito. Si aut ex sensitiva. Contra. doctrina et disciplina velonis est ex principio rationis cognitione: sed illa non est sensitiva: ergo non omnis doctrina et est ex persistenti cognitione sensitiva. Dicunt quod omnis doctrina et omnis disciplina est ex persistenti cognitione sensitiva per se vel per accidentes. Cognitione enim velonis est ex cognitione principiorum: et ista sensitiva est per accidentes: et hoc quod termini principiorum cadunt sub sensu. Contra hoc: terminus principii est omnis intellectus: illud autem cum sit viuere sentire: non cadit sub sensu: ergo principia non cognoscunt via sensitiva per accidentes: quod per terminos. Ita in termino sunt duo: ueritas et significatio: ueritas representans sensum: significatio intellectum. Vox enim est signum: et signum se-

offerit sensui aliud derelinquens intellectum: sed ad intelligibiliter principiū nihil facit uox: principius enim est in uox: uox autem extra: uox ergo accidit principio et termino: sicut quod principium integratur. Iz ergo uox sit sensitiva respectu auditus: non sequitur terminos principiorum esse cognoscibiles a sensu vel sensibilibus. Altero dicitur: quod omnis doctrina et omnis disciplina intellectua sit ex persistenti cognitione intellectiva: ut ex cognitione principiorum que intellectua est: sed ex hoc non sequitur: quod per se sensus in sensibili: quod in principiis est statum. Et si arguit contra: quod principiorum est doctrina et disciplina: igitur istud adhuc erit ex persistenti cognitione intellectiva: per rationem. Ad illud dicitur: inconveniens: per steremptionem: quod principiorum non est doctrina: quod doctrina est ille quod dubitatur vel putatur esse falsa: et post discursus vel opinione non apparent uera: et taliter sunt principia sed velocietas: principia enim sunt nota de se. Et contra: quod non sit statum in cognitione intellectiva principiorum. principia enim cognoscimur ex hoc quod terminos cognoscimur per Aristotelem. Cognitionem ergo principiorum: credit terminorum cognitionem: sed cognitionem terminorum est intellectiva cum sit obmni intellectus: ergo cognitionem principiorum credit alta cognitione intellectiva: non ergo in cognitione principiorum est statutus. Ita: vnuq; dicitur quod est illud magis: sicut Aristotele per hunc: sed velonis per se principia: ergo principia magis sciuntur quam velones. Sed omnes enim quae sciuntur potest esse doctrina: et omnia quae est doctrina cognoscunt ex persistenti cognitione intellectiva: ergo an cognitionem intellectivam sit alia praedicta: ergo non potest esse statum. Ita si cum sensus ad sensitibilia ita intellectus ad intelligibilia: sed sensus potest aliquid sentire de novo sine previous cognitione: ergo intellectus potest aliquid intelligere de novo et cognoscere sine aliquo cognitione precedente. Ita si per Aristotelem tertio de alia. Intellectus primo est tanquam tabula rasa nihil sciens: cum ergo intellectus aliquid sciat ex intentione vel doctrina et non plura si intelligat: operatur quod intellectus primo cognoscit aliquid cum nihil sciatur: et tunc non est aliquid potest cognoscere. Ita si cognitione intellectiva velonis sit ex cognitione intellectiva principiorum: hoc non est propter aliud: nisi quod principia sunt causa scire velonis: sed potest est falsus: ergo et abscedens. Falsitate potest probari. Principium non est alia causa velonis quam in se velonem includit: sed non includit nisi in ueritate. Et scire velonis principia non est cognitione conclusionis in ueritate: sed per ipsa ratione: ergo principia

Iūo sunt cause scie in pellone. **V**ix puer in pncipio adiscit q; hec uor significat istā rē: tū non er alij alia cognitiōe. **C**ui aia pueri respectu ei? adiscit sit si tabularafa: ergo alij est cognitiōe intellectua sine periti cognitiōe. **V**ix hic q; puer cognoscit hāc uocē significare hāc rē: alij periti cognitiōe: q; plus cognoscit rē significata ēm quādā cognitionē pellaz et etiā doctrinā docētis. **C**ontra: accipias puer qui nullā rē nec uocē cognoscet: talis puer in principio aliqd cognovit: ergo ētellecīua cognitiōe de nouo sine periti cognitiōe. **A**d oppositū ē Aristoteles

Ad questionē dico. q; ois doctrina et ois disciplina sit ex periti rē: q; cognitiōe intellectua predit a potētia ad actus: et ab imprecōto ad pfectū. Illō ergo qd scis in pncipiali: pns sciebas in vñi: q; no et dīcē: q; illō sciēbas sib; ppsia rōne: q; si no ppteret adiscit aliqd. Adiscit enī et acqrē cognitionē aliquas de nouo: et sib; ppsia rōne. Nec oporet dīcē: q; il lud qd scis i pncipiali pns fuit totali ignorā. sic enī no posset ad intellectu ap̄phēdi: sic fu fugiti uus totali ignorā: p pfectū: ab eo no ap̄phēdi: si si occurrat: sic argui Plato. Illud ergo qd scis in pncipiali: pns sciebas in vñi. **S**i scia i pncipiali est scia que pclūdit isto demōstratiōni. Scia pcloniis in vñi: est in cognoscē pncipia. Nā q; ibi cognitiōe intellectua scibilia: stet cognitiōe intellectua pncipior: et ista sit ultī: et cognitiōe intellectua emiōr: pncipia enī cognoscim: et eo q; tūmōs cognoscim. **E**t ista cognitiōe ultī est ex cognitione signor: q; hūc ordinē ponit Themistius. **A** huic sonat Aristoteles. Aristoteles nō dicit: q; ois cognitiōe scibili sit rē. **S**i dic ois doctrina et ois disciplina rē: et hūl'ō et: q; aliquoꝝ est doctrina et disciplina quo rā nō est scia: sic patet in rhetorice: per exēplū enī acqrē doctrina et disciplina de pellone nō scia: et sibi est de iductōe. **E**t Aristoteles p hāc pncipiali ois doctrina et ois disciplina rē: excludit opinionē accademicoꝝ: qui posuerū oia ignorari: et nullā et doctrina. **S**il per hoc qd dicte: sic excludit opionē platonicoꝝ. Illō enī sit qd de nouo acqrē. Si doctrina sit in nob: ergo de no uo acqrē in nob: nō ergo oia sciuunt sicut ponit Plato. **E**t ulterī est intelligēt ppter rōnes: q; ois cognitiōe intellectua sit ex periti

cognitione: sed nō semp ex eadē. Sed quedam sit ex cognitione per itēti sensitiva: sicut patet in iductōe: et quedā sit ex peritiēti cognitione intellectu: sicut patet in sillogismo. Sillogismus ergo pclūdit min' vniuersale ex magis vniuersali: sicut latē semp excludit ex vniuersali qd est nouū intellectui. Sed iductio p̄p̄ponit cognitionē sensitivā singulariū: vel q; in iductōe cognitionē intellectua conclusionē vniuersalis est ex cognitione sensitiva singulariū.

Ad primū dī. q; cogni

tio intellectua est alij ex cognitionē sensitiva: et alij ex cognitione intellectua et periti: et nō sp̄er hac sit uel et illa. Ad rōnes que pp̄at q; tūmō pncipio nō sit sensibiles: ergo nō cognoscēt ex cognitionē sensitiva pcedant: sū enī vñia et per alijs obviū intellectu. **C**onsistēdo sc̄dā opionē: q; cognitione intellectua pcloniis in demōstratiōe et ex cognitione intellectua pncipior: et q; ibi sit status dī ad pma rōne pta b;: q; duplet est cognitione intellectua: qdā cōplexa et qdā cōplexa. Cognitione intellectua cōplexa stat ad cognitionē intellectuā i cōplexa: imo necesse est cognitionē intellectuā incōplexor istā cognitionē pcedē. **V** Ad aliud sib; dī: q; pncipia ppsia nō sit scia sib; intellectu. In intellectu enī est pncipior: et scia pcloniis: per had formā: q; hec pp̄o: vñiqdōq; pp̄o qd est rē. In intelligēda est qd effēctū: et cauſu denotant codē no mīne: et vñiūoce: sic calidā in igne et cā calida per ignē causaliter codē nomie noīant et vñiūce: sed pclō est scia per pncipia: sed pncipia nō sunt scita: et id nō noīant codē noīe: et id nō seq̄: q; pncipia sint magis scita. **V** Ad aliud dico: q; no est scie tū: ppter hoc q; obiectus sensus de le est ppterabile sensu: ideo nō regrit alia cognitionē peritis: sed obviū intellectu: et se nō est ppterabile intellectui: cuius erit stat sub pditionē: bus idūndūtibus: tū q; in alio et disſile. In intellectu enim est virt̄ discursiva a principiis ad pclusionē: et id regrit peritis cognitionē pncipiorum anteq; sit cognitione pclusionum. Ad aliud dī: q; posito q; intellectu nō sciat pmo aliqd scibile in pncipiali: adhuc scirbit alij cognitione intellectua in vniuersali: puer enim cū statim pos sit sentire alij cognitionē hēt in vniuersali: et id dicit Aristoteles in pmo ph̄icoꝝ: q; puer pmo appellat ois viros ptes et ois feminas m̄fes et postea magis disſileant. **V** Ad aliud dico: q;

Posterior

Principia nō sunt cause pellusionis nisi in virtute: si
hū se considerent: principia enim p̄t duplū citer
considerari: r̄nōmō hū se. Aliomō hū q̄ applican̄
pellusionis: ut cognoscēdō hā minorē esse
sub majori: Primumō p̄ncipia nō sunt cause
coclusionis nisi in virtute et potētia et solū hoc
pelludit rō: Sed secundomō p̄ncipia sunt causa
scētē p̄clusionis actualiter: et sub p̄pria rōne.
¶ Ad aliud dī similiter: Ad rōne p̄tra hoc dī,
q̄ sīḡs demōstrat puerū aliquā rem cuius no-
ritā p̄ius nō habuit aliquālē: puerū multo lē
ut illa uoce pro illa re: et tali usū et exercitio:
et similiter lumine intellectus agētis puer adiscit
q̄ hec uor illā rē significat. vñ ex tali usū p̄ius
hēt quādā cognitionē vniuersalē et p̄fusam: et ex
p̄sequēti hēt cognitionē determinatā et in p̄icu-
lari: p̄to tñ cognitionē exgrē et cognitionē sen-
situā: et sic patet quā aliquid tñ. Questio li.

Veritū An acquisitio scētē sit nobis per doctrinā?

Nō videt: q̄ si sic: tē doctor iſueret
scētē in discipulo: ad modū quo calidū in actu
de frigido facit calidū in actu: et per cōsequētū
scētē est qualitas actiua q̄ est cōtra Aristoteles:
qui dicit in secundo de generatione: q̄ tñ due
actiue sunt qualitates. s. calidū et frigidū. ¶ Item si
doctor in discipulo cauſaret scētēti per doctri-
nā: aut ergo cādē in numero aut alia. Nō cādē
in numero: q̄ nō est idē accidēs in numero i di-
uersis subiectis. Nō diuersam in numero a sua
scētēti: ppter duo. tñ q̄ nō dat q̄d non hēt.
sed scētēti in numero que est in discipulo nō p̄i-
us habuit doctor: igis illā nō dat. tñ q̄ illā scētē
ti numero caret in discipulo mediatē sua scētē-
ta: et scētēta doctoris est qualitas actiua.
¶ Id ad p̄ncipiale: quero an doctor pp̄onat
discipulo aliquid notū q̄d est adiscēdā aut igno-
rā. Si illō sit notū: ergo discipulus nō adiscit.
adiscere enīz est acquirere scētēti ex alio igno-
rā. Si illō sit ignotū ergo adiscit nō p̄t: q̄ nec
intellectu ap̄phēdi: sicut patet de seruo fugiti-
vo: qui est ignotus patris familiis: nō p̄t ab eo
ap̄phēdi est ei occurrat. ¶ Dicis hic q̄ illō q̄d
adiscit siue q̄d pp̄ponit adiscēdā quodāmodo est
notū: et quodāmodo est ignotū: est enim notū
in vniuersali et ignotū in p̄iculari: et sub p̄pria
rōne: et q̄ sic est notū in vniuersali p̄t ap̄phēdi
sufficiētē in p̄iculari hū Zinconienz et Ari-
stoteles. Qualiter tñ notū sit p̄t patē: p̄mo do-

cens pp̄ponit p̄positiones sub debita forma: et si
las applicat ad coclusiones: et sic ex illis p̄ncipia
p̄is notis simul etiā tali applicationes deuenit in
cognitionē p̄clusionis ignotū. ¶ Contra: Si ex
virtute p̄missarū nō hū se: sed simul etiā appli-
catione adiscēs deueniat in cognitionē pellusionis.
ergo coēclusio in demonstrationē nō se sit eo
q̄ deo sunt: q̄ regis applicatio: sed sequētē est
falsum ergo et antecedētā. ¶ Item queritur dī illa
applicatione aut est nota adiscētē aut ignota:
Si nota adiscētē ante coēclusionē et p̄missa de se
sunt note ante coēclusionē illata. igis conclusio
fit adiscētē nota ante demonstrationē et per conse-
quētē adiscēs iam coēclusionē non adiscit: si illa
applicatione sit ignota. igis nō p̄t esse p̄ncipius
in cognitionē coēclusionis ignotā. igis illa ap-
plicatio nihil facit ad doctrinā. ¶ Itē: si dicas
q̄ illa applicatio nō sit semper nota: sed aliquā p̄us
ignota: et postea nota: igis nō semper est coēclusio
nota. Et rōtra illō: si illa applicatio fiat nota hoc
erit per p̄missas notas et per alia applicationes.
Quero tñcē de illa applicatio: aut est de se nota
aut nō: si sic: eadē rōne suit stādū i p̄ma. Si nō
illa erit per alia: tñ sic erit p̄cessus in infinitū.
¶ Item ista applicatio p̄missa nō regis nisi
ut denoter p̄missas ēē actualē causas coēclusionis.
Sed hoc est falsū: q̄ si sic tñcē nullomodo
posset fieri et duob̄ p̄ncipia prima: sed semper
regrentur tria: s. duob̄ p̄ncipia et applicatio que si
significaret p̄ncipia esse actualē causam coēclusionis.
sed hoc videt inconveniens. ergo rō.
¶ Ad oppositum est Aristoteles dicens: q̄ oīs
doctrina rō. et erponit q̄ per doctrinā intelli-
git acquisitionem scientie per doctorem.

Ad questionēs dicitur

q̄ acquisitione scientie per doctrinā: nō est pos-
sibilis sicut dicit Academicus: quia ad hoc q̄d
vñus hō alii doceat oportet q̄ hēt aliquid pre-
eminentiā respectu alteri hū intellexit. Sed nul-
lus hēt talē p̄eminentiā: cum alia intellectuā sue
forma s̄balis nō suscipit magis et minus: ideo
nullus hō p̄t alii docē. ergo rō. ¶ Et si dī rō
ni istop: q̄ iā anima intellectuā hū se nō susci-
piat magis et minus: tñ hū dispositionem cor-
poris cuius est p̄fectio p̄t suscipere magis et mi-
nus: et si per accidēt: q̄ corpus q̄d p̄fect. una
alia intellectuā melius est cōpletionati q̄d cor-
pus q̄d p̄fect ab alia alia intellectuā. Jō vñus

Primus

hō est p̄eminentiō in gradu intelligēdī et magis ingeniōsū q̄s alius. Cōtra istud: Intellectus nō est virtus materialis. ergo nō p̄t suscipe magis nec minus: sīm dispositionē materie: p̄sequētia patet per Aristoteli tertio de ala. quia imaterialia a materiali nō dēpēdet. et per p̄sequētā a materiali nō accipit variationē. / Cōtra positionē istop: nō est arguēdū nisi per exp̄imentū. Quilibet enim exp̄it in seipso q̄ ab alio adscire p̄t. fundamētū positionis istorū: accipit salutē cōdī q̄ nullus hō est p̄eminentiā respectu alterius hōis. hoc est falsū: q̄ p̄t p̄suaderi per duas r̄ones: q̄ vñus est sc̄iēs in actu et aliis in potestia: sed sc̄iēs in actu aliā p̄eminentiā h̄et respectu sc̄iēs in potestate: ergo r̄ē. Itē hoc patet per aliam. Aliā intellectuā lī sīm nō h̄et p̄eminentiā respectu alterius aie. tī cōdī est p̄fectio alicui corporis melius cōplerionati: q̄s alia: p̄eminentiō est respectu alterius in intelligēdō. vñ tales per Aristoteli secundo de ala. sunt apti mēte. patet ergo q̄ vñus hō est p̄eminentiō alio in intelligēdo respectu alterius: et per cōsequētā aliū docere p̄t: et hoc patet resp̄ōsio ad rōnē istop: Atia enim intellectuā lī nō sīm se sit p̄eminentiō alia: ut tū est dispositio corporis melius cōplerionati p̄t esse aliā p̄eminentiō. Et ad rōnē. cōtra hāc rōnē vñ. q̄ forma materialis p̄t intelligi duplēciter. Unomodo vñ que educit de potentia materie. uel q̄ utis organo corpore in opando: et isto mō forma intellectiva: non est forma materialis. Aliomodo dī forma materialis q̄ p̄secutio materie: isto mō alia intellectuā est forma materialis. lī alia variationē p̄t accipere a materia quaz p̄ficit. q̄ ec̄ materia et forma sit uere vñū.

Ad questionem igitur
aliter dicitur: q̄ sc̄iēta est nobis possibilis per doctrinā. sicut experimur in nobis iuxta quod est intelligēdū: q̄ sc̄iēta aliqui acgrī totaliter ab intrinseco. aliqui p̄t in ab intrinseco et p̄t ab extrinseco: sicut et sanitas aliqui totaliter acgrī ab intrinseco. ut q̄ est sic q̄ ps̄ana alterat partē: infirma sibi p̄pinquā. et ista reducit ad pristinā debilitā p̄portionē: et sic acgrī sanitas totaliter ab intrinseco. Sed aliqui acgrī sanitas p̄t in ab intrinseco et p̄t in ab extrinseco: ut cū ita est q̄ ps̄ana nō p̄t de se et virtute sua alterare p̄ficit in strīmā: nec ista reducere ad p̄portionē debilitā tāc nō sanat hō ab intrinseco; sed eget ex-

trinseco adiuuātē: ut adiutorio mediet: q̄ tunc per portationes ps̄ana suauē ad alterādā p̄tes infirmā in qua actione ps̄ana est agēs principale. Sed agēs extrinseco ut medicamentū est coadiuvās. sic et de sc̄iēta. aliqui enī sc̄iēta ac grī totaliter ab intrinseco: ut per inuentionē: et hoc quādū intellectus est bene dispositus. et ex p̄missis notis p̄t reuentre per virtutes intellectū agētis in cognitionē p̄clusiōs ignote sine doceōre extrinseco: sed aliquādō acgrī sc̄iēta p̄t ab extrinseco: ut cū ita est q̄ intellectus nō est bene dispositus: sicut patet in illis qui h̄st ingenitū obtusum. tunc regrī q̄ doctor extrinseco ordinet principia adscēti et applicet illa p̄clusiōni. et inde ueniat adscēs in cognitionē p̄clusiōnis per doctorem: principaliter in lumine intellectus proprii: sed secundarie adiutorio doctoris et ideo dicit L̄ inconciēs. q̄ nō solum doctor docet sed littera scripta. et nō proprie docent ista per se: Sed ista duo intellectū adscētis excitat et cōmouet. Sed interius verus doctor. i. deus mētē illuminat et ueritātē ostēdit. / Alterius intellegēdū: q̄ sc̄iēta in doctore nō est q̄llitas actiua: lī enī per istā acgrā sc̄iēta in discipulo: nō tū in principale agēs: sed coadiuvās: q̄ principale agēs est intellectus intrinseco respectu acquisitiōis scientie mediante suo lumine: ideo in doctore scientia non est q̄llitas actiua.

Ad rationes. ad primā

dīcēdū. q̄ docēs nō influit sc̄iēta in discipulo: sed docēs excitat intellectū discipuli per principia nota. et per determinatā applicationē principiorū ad cōclusionē ut discipulus per lumē intellectus agētis (ut per principale agēs iterius) ap̄hēdat cognitionē de codē sc̄ibili cuius cognitionē primo habuit docēs. et ideo nō sequit q̄ sc̄iēta docēt sit q̄llitas actiua: q̄s enim actiua q̄llitas agit in alterī ista q̄llitas. vtute corporis cuius est agit aliquād in illo alio inducēdo suam formā: et nō regrit in illo in qd̄ agit esse aliquod agēs principale mouēs sebz de potētia ad actū sed in acquisitione sc̄iētē in docente: nec sīm se: nec sīm virtutē docētis: est q̄llitas sufficiēs ad introducēdū sc̄iēta in discipulo: Sed principale agēs est intrinseci discipulo: ut intellectus agēs mediātē suo lumine: et ideo sc̄iēta nō est q̄llitas actiua. / Ad aliud dicitur: q̄ eadē sc̄iēta numero est in docente et discipulo acq̄sita: Quia sc̄iēta

Posterior

est relatio; q: ad seipsum reserf ideo numeratio
ne accipit a suo corelativo. Cuius igit idem seibi
le sciat a doctore & docto puta discipulo. ergo
eadē sc̄ientia numero est in doctore & in discipu-
lo. Contraria. Accidens quodlibet numerale ad nume-
ratione subiectum non enim possibile est ut vere intelligatur
q: id est accidens numero sit in diuersis subiectis.
sed diuersa subiecta sunt docens & discipulus:
tigil non potest eadē sc̄ientia numero esse in eis etiā sit
accidens. Alter dicit ad istud. q: diuersa sc̄ientia
numero est acquisita in discipulo & in doctore
sive sc̄ientia ista accipitur pro qualitate informan-
te sive pro relatione. Ad primā probationem
dicit prius: q: non sequitur sc̄ientia in doctore
esse qualitatē activam: & causa huius dicta est.
Ad aliam probationē dicit q: ista p̄cedit sive falsum
imaginationem. Supponit enim q: doctor det
sc̄ientia discipulo: q: falsus est: doctor enim exer-
cit intellectū discipuli solitudo ad apprehensionē
per hoc q: ei p̄ponit p̄positiones vocales de se
notas cognitis terminis applicando illas recte
ad p̄clusionē: & tunc discipulus meditante lumine
intellectus sui agitatis: ista p̄clusionē adscit & in
hoc deceptus fuit Plato. Plato enim eo q: puer
in eruditus in geometria recte responderet ad con-
clusionē: ex hoc creditur puerus sciens p̄clusio-
ne. sed hoc est falsus. Puer enim sic respondens nō
rispondebat inducto: sed doctus risidebat: docebat
enim ab opponente: in hoc q: opponens propo-
nebat notas p̄ponens: & illas applicabat ad cō-
clusionē: & ideo nō risidebat recte ineruditus: sed
doctus. Ad aliud principale sic dicit q: p̄clusio
p̄posita adscitum nō est in vniuersali ignota: sed
tib⁹ in particulari & talis cognitione in vniuersali
sufficit ad hoc: q: adscitum p̄clusionē apprehendat
per lumen intellectus agitatis: ad hoc tamen requiritur
exercitū doctoris erit in scientiā per principia nota-
& per applicationē debita. Ad rōnes p̄tra hoc
dicit ad primā q: ante p̄clusionē nota nō cognovit
ut illa applicationē adscens: sed simul tēpore
cui cognovit p̄clusionē cognovit istam applica-
tionē. veritatem prius natura cognovit applica-
tionē q: p̄clusionē: & id nō sequitur q: ista applica-
tio nō facit ad cognitionē p̄clusionis. Ad aliud
cui p̄clusus est in demonstratiō nō
scire: eo q: h: sunt si requiratur talis applicatio
dicit ineruditus p̄sequētiā. q: sequitur eo q: h: sunt
non est sequitur per p̄missas sive p̄sideratas: sed
per p̄missas applicatas. ideo requiriſt applica-

tio ad hoc q: sequatur cōclusio. eo q: h: sunt: ideo
p̄clusus sequitur oppositus ex rōne q: p̄positum.
Ad aliud cū dicit applicatio aut est semper nota:
aut prius ignota: & postea nota: dicit q: hec appli-
cationē adscitum prius fuit ignota: & postea ex hoc
nō sequitur q: fuit nota adscitum per aliam applica-
tionē: sed sufficit q: applicatio p̄sistit ad hoc
q: fuit nota. Ad aliud dicit cōcedendum illa ap-
plicationē requiri ut inveniatur adscitum. q: p̄mis-
se sunt cause actuales illius cōclusionis: sed ex
hoc nō sequitur q: ad sc̄ientiā illius p̄clusionis fa-
cienda requiri plures p̄missae q: due: q: non
op̄ozit illam applicationē signari per tertiam
p̄positionē: sed ex hoc q: docens debito modo
ordiat p̄missas: sufficiēter hēetur illa applicationē
actualia per istas duas p̄missas re. Ad alii.

Aeritur an nos in-

telligamus per sp̄s acq̄stas vel per
species separatas. q: per species influras videt.
qa sive Aristotele p̄ primo phisicop̄ circa aliam
intellectu nō cadit alteratio. sed si intelligere-
mus per sp̄s acq̄stas per intellectus tunc esset
alteratio a nō sp̄bus in species: & ab ignorātia
in sc̄ientiā: igit oportet ponere q: nos intelliga-
mus per sp̄s influras & nō per acq̄stas. Itē
quicq: p̄ducit de potentia ad actū: p̄ducit per
aliquod actuans si enīz callidū in potentia: p̄ducit
in caliduz in actu: p̄ducit per aliquod aliud actu
calidū. Sed intellectus noster sit de sc̄iente in poten-
tia actu sc̄ientia: q: de se est in potentia igit per aliquod
agens errinsecit: q: est substāria separata influras
sp̄s in intellectu: q: nō est nisi ydeia. Ad dicit q: in
intellectus sic aliquod intelligens vel sc̄ientia in actu & nō
per agens errinsecit: q: est substāria separata influras
species in intellectu: Sed per intellectus
agenit qui est intellectus intrinsecus: ille sa-
cit de potentia intelligibile actu intelligibile per
specie acquisita: & hoc irradido sua fantasma-
ta. Contra istud: obiectum sensus multiplicat
suam speciem in sensum exteriorē & postea in sensu
interiorē immaterialiter magis ac magis: &
nō requirit sensus agens immaterialiter: igitur
a similitudine ad hoc q: obiectum intellectus: q: est qd
quod est multipliciter suā sp̄m per sensus medios
usq: ad intellectus immaterialiter magis ac magis:
non requirit intellectus agens aliquomodo
radianus sua fantasmatā. Item qd quid est ve-

se est intellectus proportionabilis: igitur ad hoc quod actu fiat obiectum intellectus: non requirit aliqd agens: probatio antecedens: sicut intellectus materialis non includit in sua essentia aliquid in materia: quod sectio materie ita quodquidest predictos materiales in se non includit est tamen colunctus cum illis: igit videt quod pportio sit iter quodquidest per una parte et intellectum ex alia. Ad principale: oportet intelligere per participationem haber reduci ad aliquid quod est per se primo intelligens: sicut oportet calida per participationem reducunt ad aliquid quod est primo calidum. Sed oportet homines intelligunt per participationem: igitur intelligent per aliquid quod est primo intelligens: sed taliter et ydea hois: igitur et. Ites rationales sumus nos et dui: sed cum intelligimus per spem innatam et non per spem acquisitam et. Item puer debito modo interrogatus recte respondet ad pculaciones qui non est eruditus in aliqua scientia. Sed non potest recte respondere nisi prius sciat pculaciones: et non per spem acquisitam: quod nunc acquisivit spes materialis conclusionis sive terminoz: igitur per species et. Ad oppositum est Aristoteles dicens quod oportet ratione. Item primo huius ois cognitio omnia habet a sensu: igitur non intelligimus per species innatas sed acquisitas.

Ad qonē dī hūm platoni
cos. quod nos intelligimur per spes influras ab ydeis. Ponit enim Plato ydea in aliis specie hois et bonis et. Et dicit quod ista ydea hois est causa et exemplar singularium sicut et. est necessaria ad cognitionem et cognitionem. Ponit enim quod agentia sensibilia non inducunt formam in materia secundum preparacionem et disponunt ad inductionem formae ab exteriori ut ydea. Ponit etiam quod doctor nullo modo est causa in discipulis. Sed removet ipsa dimicata que impedit discipulis scire. Sed scientia in quolibet iduclit ob ydea hois per species influras ab ista ydea intellectui nostro. Huius oppositionis ponit Aristoteles quo ad utrilibet. Ponit enim formas educi de potentia ad actum per agens nobile. Ponit etiam doctrinam causari in nobis et per se cognitionem: et sic per species acquisitas que multiplicant per sensus extiores usque ad intellectum. Ita contra ipsum est quod tunc ceci a natuitate ita excellenter haberet scientiam de coloribus sicut videt: huius oppositionis pacet per experimentum: et dicit Aristoteles oppositum. simili-

liter dicit in fine secundi huius: deficiunt sensu deficit et cognitio illius: que est enim illum sensum. Alter ponit Aliud namque nos intelligimus per species influras: sed non influras ab ydeis sicut ponit Plato. sed ab ista substantia separata. Ponit enim substantias separatas superiores influere species in substantiis separatis inferioribus: et ulterius ponit unam substantiam separata influere species intelligibilis intellectui nostro: per quas nos intelligimus. et ulterus ponit nos intelligere cum ista substantia influit species in nobis: et ponit nos non intelligere quod ista substantia desinit influere. Cetera hoc est litteratio Aristotelis. Similiter est contra istud quod ceci scientia haberent scientiam de coloribus sicut videt.

Ideo aliter ad questionem

dicit quod nos intelligimus per species acquisitas a sensibus exterioribus: et huius ratio est iam tacita. quod aliter ceci possint haec complete scientiam de coloribus sicut videt: de modo tamen qualiter acqramus dubium est. Modus enim sic ponit. aia est in potentia ad oia: et Aristoteli primo de via. Est enim in potentia oia intelligibilia per intellectus: et est in potentia oia sensibilia per sensum. Obiectum igitur intellectus cuius sit in potentia intelligibile: non potest de se actua re intellectus per suam spem: cum enim erit stat sub conditionib; individualibus: ibi est impræportionatum. Ideo antea intellectus possibilis actu intelligatur requiri aliquid agens: ut intellectus agens faciens intellectum possibilis de potentia intelligente actu intelligenter. Similiter faciens quodquidest quod est potentia intelligibile: actu intelligibile per suam species: et sic intelligit intellectus noster per species acquisitas. Sed intelligendum est quod res multiplicant suam speciem per sensus extiores: et usque ad sanitatem: et ista species existit sub modo materiali: et concepit sub conditionibus individualibus. Sed ista ut sic: non potest perficere intellectum. Ideo intellectus agens: ex illa specie in fantastica disposita gignit aliam speciem in intellectu possibili. Ideo dicit Commentator: quod intellectus agens facit universitatem in rebus. Et non est intelligendum: quod eadem species numero que est in virtute fantastica sit in intellectu possibili: quia tunc accidens migraret de subiecto in subiectum vel latere de potentia organica ad non organicam: quod videtur inconveniens.

Posterior

Nec est intelligēdū: q̄ sp̄s in virtute fantastica: gignat alia et se in intellectu possibili: q̄ illa in fantasia est materialis: et materiale nō gignit i- materialis: nec pōt̄ dici q̄ species in fantasia est irradiata per intellectū agēt̄: sic quodqđest facta est immaterialis: et sic facta immaterialis et irradiata gignat alia in intellectu possibili: hoc enī videt̄ falsus q̄ repugnat vtrū organicae talis immaterialitas. *V* Quia in virtute organica spe- cies semper existit materialiter. *V* Ideo oportet dicere q̄ intellectus agens gignit in intellectu possibili speciem ex illa que est in fantasia.

Ad argumenta. ad pri- mū dicit q̄ aia nostra alterari pōt̄ ab ignorātia in sc̄iā. sed tñ ab una q̄litate in aliā q̄litate al- terari nō pōt̄: et hoc intelligit. Aristoteles in. vii. p̄p̄coz. *V* Aliud dicit q̄ intellect̄ noster sit de potētia intelligēt̄ actu intelligēt̄: per aliud ens in actu qđ nō est ydea: nec aliud separati ab intel- lectu nō. Sed est quedā virtus intellectua nō vis cōiuncta: cuiusmodi est intellectus agens. *V* Ad rōnes cōtra hoc dicit ad p̄mū. q̄ id eo nō regit sensus agēs ad hoc q̄ obī sensus spi- ritualius sit in medio q̄ in obo et in sensibus ex- terioribus sp̄ualius q̄ in sensib⁹ interiorib⁹: q̄c̄ ista sp̄ualitas fiat materialitas speciei simpli- citer: q̄ virtus sensitiva materialis est q̄ p̄se- cito organi corporei. Similiter sp̄s in virtutib⁹ sensitivis est similitudo rei et individūl et ma- terialiter erit: ideo nō requiri sensus agens. Sed intellectus possibilis et virtus immateri- alis q̄ nō alligata organo. Similiter sp̄s in li- la virtute est immaterialis simul: q̄ est similitudo rei nō ut materialiter erit: et hāc immateriali- tate speciei intellectus possibilis facere nō pot̄ ei sit virtus passiva: nec fantasmat̄ pōt̄ facē hāc sp̄em hic: q̄ materiale manēs materiale nullo- modo gignit immateriale: ideo regit intellecti agēs facies ista sp̄s in intellectu possibili et ista specie que est in eātē fantastica. *V* Ad aliud di- co q̄ quodqđest nō est de se p̄positionabile intel- lectui: q̄ qđgđest nō pot̄ actualiter immutare nisi sub aliquo esse. sed nō habet nisi dupler esse s. esse extra aliam: et esse in aia. quodqđest sub eē extra aliam immutare nō pōt̄ ut sit. q̄ ibi erit materialiter et tñ sub cōditionibus individuāliy. sed quodqđest nō immutare ut materialiter exsit sed ut immaterialiter exsit: oportet ergo

q̄ sp̄m quodqđest immutare s. m eē qđ h̄c in intel- lectu: sed esse in intellectu non h̄c de se sed per intellectū agēt̄. ideo regit intellectus agens. per hoc ad formā nego cōsequētā: q̄ tñ si quoā gđest materialita cōditiones in suo esse nō in- cludit nec abillis depēdet: est tñ sub illis. Si- ter intellectus materiale nō incluplēt in sua essentia nec ab illa depēdet: est tñ in materia. ergo est sufficiēt p̄positio utr̄ obī: nō voler. Iz enī: quoā ad istas p̄ditiones sit p̄positio nō in sufficiēt: re- grif enim plus. s. q̄ sicut sp̄s in intellectu est si multitudine rei nō ut materialiter exsit sic ope- ter quodqđest ad hoc q̄ immutare: modūl immate- riale h̄c. sed sub esse extra aliam nō h̄c modūl immaterialē: sed tñ ut est in aia. ideo se non est p̄posicōnable. sed sit per intellectū agētēm. *V* Ad aliud dicit. q̄ oia intelligēt̄ per p̄cipia cōditionē regunt ad aliāqđ intelligēt̄ per essentia. sed illud intelligēt̄ nō c̄ ydea sed c̄ p̄mā cau- sa: cuius intelligere et esse sunt eadē. *V* Ad aliud dicit. q̄ nos et dīs sum̄ rōnales: equoē. q̄ dīs nō p̄p̄le ratiocinari: nec discurrunt a similiis. Ad conclusionē. sed simplici intuitu principia et cōclusionē op̄phēc̄t̄: sed nos ratiocinamur discurrendō a p̄ncipiis ad p̄clusiōnē. Iō dīs nō sunt rōnales p̄p̄le loquendo: Et si hoc est equoē: et magis p̄lecte q̄ nos: et ideo tñ substancie separe intelligat per sp̄s innatas et isturas. nō tñ oportet q̄ intellectus sic intelligat: et hoc p̄p̄ter imp̄sectionē intellectus nō. *V* Ad aliud dicitur q̄ puer ordinate a platonē interrogatus de p̄ncipio geometrico que nunqđ videlicet: et po- stea de conclusionē: de nouo adisset p̄clusiōnes per talē applicationē et interrogationē. ideo nō sequit̄. iste puer seit p̄clusiōne. ergo prius sc̄uit p̄clusiōne sub p̄p̄ia rōne: quaz credidit Plato ualere q̄ latini platonē puerum posse de nouo adiscere conclusionē per applicationem pre- missarum ad cōcluſiōnē. *V* Ad. iii.

Aeritur an tantum
duo sint p̄cognitiones: q̄ nō videtur. Quatuor
sunt q̄ones per Aristotele secundo h̄ul. sed que-
stiones p̄supponit p̄suppositiones sive p̄cogni-
tiones: q̄ quilibet questio aliquā querit et aliquā
supponit. ergo quār̄ sunt p̄cognitiones. *V* Itē
tria sunt p̄cognitio ut dignitas: s̄bz: et passio. er-
go tres sunt p̄cognitiones. p̄bō cōsequētā: q̄ p̄-
cognitionis numeras ad p̄cognitionē numerationē

Propositio hie per infermptionem: quod cognitio non numerat ad numerationem preognitorum. **C**ontra studiis accessus numerat ad numerationes illas: quod denotat et cuius passio est: quod illud quod denotat ab accesse est eius ibidem: sed hoc accessus. s. preognitio denotat preognitum: ergo re. **I**tem ad pnci pale: siue res habet quod: ita res est quibus: s. si non oportet preognoscere quod de ibo nec est quibus: s. nec de passione: ergo nec eadem ratione oportet pre cognoscere quod est de ratione: ergo sunt due preognitiones. **T**unc videt quod sunt tres: ex infermptione **A**llie: quod **A**llie dicit quod de ibo supponit quod est simplis: de dignitate quod est: sed de passione non est supponit quod est simplis: sed quid est quod significat per nomine. **C**anigil quod est quod significat per nomine: et quod est simplis sunt diversae cognitiones. **D**icit hic quod est: quod significat per nomine: et quod est simplis non sunt diversa: quod: id non facit nisi diversas cognitiones. **C**ontra per **A**llie. Quod est simplis supponit si est: queritur enim quod est ignoratio: si est: nihil est querere. Sed quod est quod significat per nomine non est supponit esse: quod de non entibus scimus quod significat per nomine: et tamen non sciunt esse: quod non sunt. et dicit **A**llie quod de tragelapho scimus quod significat per nomine: et tamen ignoratio si est: ergo quod est simplis et quod significat per nomine: sunt diversa. **A**d oppositum est **A**llie: dicens quod duplicitate autem est preognitione re.

Ad quoniam ^{di} quod tamen sunt hec cognitiones videlicet quod est et quod est. **I**ntelligendum tamen propter hoc: quod ad cognoscendam velonis oportet preognoscere principia: principia velonis sunt tria. **T**unc coplerunt quod est dignitas: duo subiecta ut subiectum et passio. quod ex his duobus constitutus velo. In subiecto enim praedicatur passio de ibo: ergo ad cognoscendum conclusionem oportet preognoscere dignitatem: passionem: et subiectum: ita sunt tria preognita tamen: quod sunt duo modi preognoscendi. De subiecto enim preognoscere quod est et quod est. De passione quod est: et de dignitate quod est: et sic sunt tria cognitiones coiter. s. quod est et quod est. **A**liud est intelligendum quod est et rei simplis et quod est quod significat per nomine: non sicut eadem. Et huiusmodi et duplex est ratio. Una est: quod preognoscere quod est rei simplis necesse est preognoscere si est: quod non ens non habet uerum quod: s. preognoscendo quod est quod significat per nomine: non oportet preognoscere si est: non ens enim pot-

tere tale esse. Ita alia ratio est ad hoc: quod cognoscendo quod significat per nomine solu cognoscimus modo indistincto et censu: et cognoscendo quid simpliciter: cognoscimus re determinata et distincte. Et hoc ostendit **Thomistus** per exemplum. Si dicas puerum quod adducat equum: tunc adducit equum et non bouem: et hoc non est nisi quod cognoscit quod significat per hoc nomine equum: si puer non cognoscit uera qualitate equi: quod tunc cognoscere principia intrinseca equi: quod saluum est. patet ergo quod quod rei absolutum et quod significat per nomine non sunt eadem totaliter. **I**ntelligendum tamen est quod **A**llie copiebat edit utriusque ibi sit generalitate quod significat per cognitionem preognitio. **I**deo tamen ponit duas cognitiones. . . . . .

Ad primam objectionem dicit quod prima non valeat quod questione quod est: et per quod est: reducunt ad cognitionem quod est. Sed questione quod est: et si est: reducunt ad cognitionem si est. **A**d aliud sicut dicitur. **A**d rationes propter hoc: ad primam dicitur: quod cognitionem non est in preognito: sed in preognoscere. **I**deo non oportet quod preognitio numeretur ad numerationem preognitio. **P**roposito quod est intelligendum: quod duplex est opatio. Quedam immunitates agenti ut intelligere respectu intellectus: sentire respectu sensus. **A**llia est opatio trahens in manum extrinsecas: cuiusmodi est cibarius ignis. **C**ibarius enim est in illo quod cibatur: opatio humana modis est in agere. **S**ed modo est in passo: sed preognitio est opatio primo modo: et ideo est in intellectu. Solus est enim per hoc quod opatio trahens in manum extrinsecas: est in opatio: alia autem non. **A**d aliud contra illud dicitur quod supponit quod preognitio referatur ad preognitum non oportet enim numeretur ad numerationem preognitio. Instans enim est quod patet referatur ad filium: et tamen non oportet quod si sunt plures filii eiusdem: quod patet iste sunt plures patres: uel quod plures parentes sunt in eodem. **A**d tertium dicitur quod illa propositio non est universaliter uera. s. accidentia est in eo tanquam in subiecto quod denotat. Denotat enim aliquis terminus a quo: ut soror, corporis: aliquando terminus ad quem ut soror generalis. Aliquando efficiens: ut ager agit: et aliquando sicut in quo est sicut homo albus. Ideo non oportet quod accidentia sit semper in illo tanquam in subiecto quod denotat. **A**nd aliud dicitur quod non preognoscatur de subiecto quod est: uel qualiter: nec oportet ad hoc quod de subiecto scilicet passio: quod ad hoc quod scilicet passio ex transire quod est quod est et quodlibet accidentia comune.

Posteriorum

Si tis de sbo necessario pugnoseit qd: qd diffi-
nitio sibi est media ad scilicet passionem de sbo
demonstratio potissimum: et antea pugno cognoscere
scilicet operari pugnoseit medium qd cognoscere:
id pugnoseit qd est, sed non nec est. Ad
alium pugno qd est qd significare per nomine et
qd rei similitudine sunt tota scilicet eadem. Ad utram
qd est cōpō: chēdit sub una pugnitione genera
libus sunt diversa pugnitiones in speciali. Id est
tū intelligit de uno qd et de alio. Ad rationes
que ponuntur qd uerū et qd significare per nomine
sunt diversa: pugnante sunt qd uerū pugnante pugnante
tū cadere sub una pugnitione genitale. Qd. v.

Q **Veritur** An de dignitate pos-
sunt pugnoseit qd est,
videlicet qd sit, tāta cōplexio est in syllogis-
mo et ratiō: quāta est in dignitate: sed de syllo-
gismo pugnoseit qd est nō obstante sua cōple-
xione: aliter de syllogismo nō possit esse scilicet:)
ergo de dignitate pugnoseit qd est non ob-
stante cōplexione. Itē ppositio immedia dissimili-
tū in isto primo liū nō obstante cōplexione: ergo ea
de rōne dignitas non diffiniri tē hēre qd. Itē
et nō est uipul, huiusmodi dignitas est ē. Pug-
noseit enim qd est ergo dignitas habet ē.
sed oē hīa et ē est qd: ergo de dignitate pugnoseit
qd est: segnū ergo qd de dignitate pugnoseit
qd est. Dicit hic negādo pugnoseit ad pbationes
di qd: hīa dignitas sit ē nō tē hēre qd: qd est com-
plēta: et cōplexio nō habet qd. Unde non sequitū est
hīa ē: qd est qd uel hīa qd nisi supposito qd
illud sit simile et nō cōponit. Cōtra qd com-
plexio nō impedit arguit ut hīa. Itē ē uel
est ē uerū: uel inseparabilē cōcomitans cēntia. Si
primo modo: necessario pugnoseit de dignitate
qd est: ergo qd est. Si sed mō: ad
hoc sequitū qd ē pugnoseit cēntia et qd supponi-
tur sequitū qd est: ergo sequitū ad qd est. Itē p-
positio diffiniat sic: ppositio est oīo uerū uel sal-
sum significās. ergo ppositio hēre qd: qd diffini-
tio et qd sunt eadē: et tū ppositio est qdā cōple-
xū: dignitas ergo pugnoseit hēre qd nō obstante rōne
cōplexi. Dicit hic qd ppositio nō diffiniat in-
quātū est quoddā cōplexi acceptū sub rōne cō-
plexi sed sub rōne incōplexi. Cōtra: in diffini-
tione ponit hec pugnula significās uerū uel sal-
sum: sed nihil significās uerū uel salsum nisi cō-
plexū sub rōne cōplexi. ergo ppositio ut hic dif-
finat significare cōplexū sub rōne cōplexi. Itē

dignitas sibi id qd est significare. ergo de digni-
tate pugnoseit pugnoseit per quā significare per nomen.

Ad oppositum est. Ad dicitur: qd de dignitate
pugnoseit solū qd est. Itē si de dignitate pug-
noseit qd est: tū ex dignitate et illo qd: pos-
set fieri una ppositio immedia, sive dignitas: et
eadē rōne ita dignitas habere qd: et ex illo qd
et dignitate est allia: et sic iūfinitū: qd ē iūcūmēs.
Inēcūmēs est ergo dicitur qd dignitas hēat qd

Ad qdē dico qd de dignitate solū pugnoseit qd est. pbo: qd di-
gnitas facit cognitionē de cōplexo: sed non ens
cōclusionis nihil facit: ergo operari qd de digni-
tate pugnoseit qd est. Itē ostendit qd de digni-
tate non pugnoseit qd est similitudine: qd est sim-
pliciter est solus incōplexi: sed dignitas est qd
dam cōplexū: ergo tū qd abstat habet qd: pa-
ret ex intentione. Ad ratiō: ratiō methaphysice dicit
enīm qd hō albus nō habet qd eo qd est ens per
accidens sive aggregatum. Sed dignitas est ma-
gis aggregatum qd hō albus: ergo dignitas qd
nō habet. Sūliter de eo nō pugnoseit quid qd
figurā pugnoseit: qd nō hēt qd: sed plura qd aggre-
gata: solū ergo de dignitate pugnoseit qd est.

Ad primā considerari sibi qd est cōplexū
sub rōne cōplexi acceptū: et isto modo nō
habet qd. Alio modo cōsiderari sibi qd est quod
dam cōplexū acceptū sub ratione incōplexi
et isto modo habet qd: et diffinitorū ut sic enī
significare per uocem incōplexi ut per hanc uo-
cem syllogismus: et concipiāt ab intellectu nō.
Isto modo de syllogismo pugnoseit quid est
non tamē de dignitate sibi qd. Ad ratiō: intelligit: qd
Aristotiles intelligit de dignitate ut est cōplexū
acceptū sub rōne cōplexi. Ad aliud: per
idem ppositio immedia non diffiniat sibi qd
est cōplexū acceptū sub rōne complecti. Ad
aliud similiter dicit negādo cōsiderari sibi de
dignitate pugnoseit qd est: ergo quid est: et ad
pbationem eodem modo scitur prius: quia di-
gnitas non habet quidā sibi habeat esse: qd enim
solum est alienus incōplexi qd est cibū intellectus
sumptū. Ad rōnēm cōtra hoc dicit qd ē
concomitans cēntia dignitatis. ideo sequitū qd
cēntia dignitatis pugnoseit: sed ex hoc non
sequitū qd de dignitate pugnoseit quid: qd qd
solum est eius quod est obiectū intellectus sum-
pliciter. cēntia autem pugnoseit cōplexū et incom-

Primus

plexi & culus scholasticus alterius entis. / Ad aliud de propositione sicut prius. / Ad rationem contra illud dicit qd hoc particula significas uerum vel falso pote cōparat ad propositionem sub ratione incooperata. & pote cōparat ad propositionem sub ratione cōplexa sicut ad hanc totam: hō est animal sub sua integritate. Palmo modo cōparatur ad propositiones ut quid. Secundo modo cōparatur ad propositionem ut quale uel qualitatis. / Ad somam cum dicit. qd nihil est significans uerum vel falso in nisi cōplexum sub ratione cōplexa: dicit qd hoc est uerum qualitatis: quid dicitur tamen accipiendo uerum vel falso: ppositio si sumpta falsa est: qd hoc habet ppositio accepta sub ratione incooperata. / Ad aliud dicit qd de dignitate non precognoscit qd est qd per nomen significat: qd dignitas non habet ratione quid sed plura congregata: qd de dignitate non precognoscit qd est: qd per nomen significat: eiusdem enim precognoscit qd est qd significat per ratione uel hanc rationem quid est. **Ad vi.**

Queritur An de passione preconosciat qd est: qd sic videt: qd de passione precognoscit qd est: ergo de ea pote precognoscit qd est. Antecedens patet per A. Re. pote cōsequētiā. Quid est p̄supponit si est: qd quereres quid est ignorātes si est nihil querit. / Hic dicit qd de passione precognoscit qd est qd significat per nomen: et tale quid non p̄supponit si est. neq; ergo hec cōsequētia: de passione precognoscit qd est: qd qd est: qd tamen simpliciter p̄supponit si est: sed sic de passione non precognoscit qd est. / Contra isto per A. Re. qui sili. t. v. in methaphysice dicit qd qd significat per nomen: et uera dissimilitudo. Si ergo de passione precognoscit qd est qd significat per nomen: qd de eadem precognoscit qd est simpliciter: qd est uera dissimilitudo: et tunc reddit prima ratio. / Item A. Re. in secundo huius distinguere de dissimilitudine. una est dissimilitudo simpliciter & qd rel. altera est dissimilitudo qd noīis: et istam attribuit nō entibus. Cum igitur passio sit ens non habet tunc dissimilitudinem cōpimentem qd noīis: sed simpliciter dissimilitudinem: per se simpliciter qd. / Item ad principale passio scilicet de hoc: hō est ens scilicet nō pote qd oportet de passione precognoscit qd est. / Ad oppositū est A. Re.

Ad questionem dī qd de passione solā

precognoscit quid est quod significat per nomen: et huius ratio est qd in passione idem est esse & subiecto inesse: qd accidentis esse est inesse. Sed inesse passione in subiecto scilicet in demonstratione: et hoc est suus ē. ligat et passione cōcludit. non igit precognoscere oportet passionem ē ante cōclusionem. / Item de passione nō potest precognoscit simpliciter qd est: qd quid est similitute habet ex cōsequētia. Ratio huius est qd quid si simpliciter p̄supponit si est. sed de passione nō precognoscit si est uel qd estante cōclūtem: necesse tamē est de passione precognoscere qd est qd significat per nomen. Vnde ratio est qd de passione oportet aliqualem cognitionem habere antea cōclusionem cum sit principia integrans conclusionem: qd ex passione & subiecto sit cōclusio in demonstratione ne plus habetur est: sed de ea nō precognoscit qd est ante qd est simpliciter: qd de ea necessario precognoscit qd est quod significat per nomen: & hec cognitione est indistincta: quae pote haberi ante cognitionem eius qd est quid simpliciter: sic cognitio isti qd est: pote haberi sine cognitione quia est: pote enim cognoscit qd significatur per equum: & tamē non cognovit quidditatē simpliciter equi. Similiter de nomine cognoscimus quid significat per nomen: & tamē non cognoscimus qd est simpliciter nec qd est. / Cōtra istam positionem pote arguit. De passione pote precognoscit inesse subiecto qd hō in cōclusione cōcludat passionem alieū determinante subiecto. p̄pō inesse. hūs tamē est inēfecto qd inesse hūle subiecto: & p̄pō potest cognoscit non precognoscēdo posterius: ergo pote cognoscit qd est de passione in cōmuni. hō ē spēciale qd est huic subiecto inēfectudat in cōclusione. / Hic dicit qd accidentis non est ens: nisi si qd entia. I. accidentis proprium non est ens nisi quia p̄pō subiectum. Ideo impossibile est intellegere accidentis proprium sive reale nisi intelligatur subiectum cuius est hec passio. Ideo non potest de passione precognoscit esse: nisi precognoscatur inesse proprio subiecto. Uniquodq; enim intelligitur sicut est ens: passio autem est ens in aliquo subiecto determinato: & non est ens nisi quia talis ens: ideo intelligi non potest nisi sub habitudine ad tale ens: & per hoc ad somam: dicitur qd de passione propria non potest precognoscit: esse in communione inesse nisi precognoscatur esse in proprio subiecto.

Posterior

¶ Ad secundam sive dicitur. Ad prima contra hoc: dicitur quod aliquis ratio quā significat nō est uera diffinitio & hoc intelligit. Aliud nō tamen est bū semper vera, potius enim aliquis ratio est entia descriptio: illa non est uera diffinitio rei, sed per nomē significat. ¶ Ad aliud dicitur quod ratione exprimēs quod noīs non semper attribuimus nō entib⁹: sed aliquā enti: enti tamen potius inesse alia ratio quae est uera diffinitio. vñ Aliud est non intelligit quod ratione exprimēs quod noīs sibi non enti solū. ¶ Sed intelligit quod nō enti in se ratione exprimēs quod nominis ita quod nulla uera ratio ratione exprimēs quod noīs. Sed uera ratio nō recognoscit nisi in passionē aīi pēlōnē. sed solū recognoscit quod est quod significat per nō me. ¶ Ad aliud dicitur quod nō ens nō potius sciri: id sequitur quod oportet passionē esse: sed tamen nō sequitur ultre: quod est ēē recognoscit aīi pēlōnē: quod in pēlōnē suum ēē excludit: quod sibi ēē est in se. ¶ Extra positionē arguit sic. In se sibi est aliud ab entia accedit: potius igit centia acceditis plurimi: sibi in se sibi de aēcētē excludat in pēlōnē: sed entia nō est ēē: potius igit recognoscit de aēcētē quod est aīi pēlōnē loquendo salte de ēē entia. ¶ Dicitur quod ēē accedit in suo sibi nō est aliud ab entia. ¶ Contra istud: centia potius intelligēdō sp̄s subiecto accedit in se: potius enim accedit intelligit: sibi nō intelligit ipsum in se: sed sufficiet quod p̄ficiatur in sibi: sed nihil potius intelligi sine ēē quod est de sua entia: igit in se nō est de centia accidentis. ¶ Item centia acceditis possunt in individuabilē. Preterea sibi se nō sufficiet magis nec minus: quod magis et minus in centia variat sp̄m: centia in accidentibus in sibi sunt tale ēē: sufficiet magis et minus: igit in se nō est de centia eius. ¶ Item si sic tunc hic est negotiatio, accedit ens in sibi: quod accidens de sua entia est ens in sibi: et tunc exprimit est ens in sibi: igit idē bis ponit. ¶ Item si sic: tunc rectē et similiū est diverse sp̄es: quod pertinet in aliquo ut in cauio: et diversitē centiarū: quod per diverse ēē in sibi. Sed et in sibi sit centia accidentis, ergo cum in aliquo pertinet et in aliquo diversitē sp̄es sunt: sed bū est falsum. Si enim centia sp̄es: tunc scia nō nullis que est de similiū est subalternata scia mathematica que est de cauio: et nō centia scia diverse ēē: metaphysica: et nullis: et mathematica cuius oppositiū dicuntur. Aliud i. vi. metaphysica. ¶ Ad hunc dicitur quod similiū et rectē nō sunt diverse sp̄es: quod nō diversitē per diuersas intrinsecas et formales: sed per extrinsecas ut per diverse habitudines ad subiecta,

¶ Contra istud: accedit possit in habitudine centiali: quod sibi id quod est inheret. ¶ Diversa habitudo causat per coporationē ad diversa subiecta: igit diversa centia accidentis est ex diversitate subiectorum. ¶ Igit causū cui inest rectē tantum passio: et natus cui inest similiū tantum passio sunt diversa subiecta: igit illa accidentis erit diversa centiali et species. ¶ Ad primā illarū dicitur quod in ēē ipsi accidentis: est duplex: quod est in se actu: quod distinguuntur ordinis et futurū: et tale in se nō est de essentia accidentis: quod accidentis inveniuntur potius sine hunc quod actualiter sibi inest. Aliud est in se quod possit in quā habitudine ad sibi: et illo modo in se est de centia accidentis: sicut enim sanguis in utero non potius cognoscetur nisi in habitudine ad sanguinem in aliis: cuius est signum. Et modus accidentis nō potius intelligi nisi in habitudine ad sibi: cuius est dispositio. Accedit enim nō est ens nisi quod entis: et nō intelligit nisi sicut est entis: id necessarie est dicere quod in se sibi habitudine de centia accidentis: sed non in se quod est actu existere. ¶ Ad aliud dicitur quod sufficiat magis et minus sibi in se in se quod est actu ex parte in sibi: illud autem nō est de centia eius: sed sibi in se quod possit in habitudine. Accedit potius sufficiat magis nec minus sicut nec centia. ¶ Ad aliud dicitur sibi: quod dicitur accedit ens in sibi: ens accipit duplē: uno nō est ens quod est nō est nomē. Alio modo ens quod est principium quod denotat actu ensis. Primo modo hic est negotiatio sicut si sibi p̄ se ens: sicut enim sibi est p̄ se ens centiali: ita accedit ens in alio centiali. Sed modo hic nō est negotiatio: quod actu in se sibi nō est de centia accidentis. ¶ Ad aliud dicitur quod rectē et similiū non sunt diverse sp̄es et ratione habent quod non habent diaeta nō nullis: sicut dicitur. ¶ Ad ratione contra hunc dicitur quod accedit p̄ se est dispositio sibi et centiali est talis habitudo: et tamen non oportet si subiecta sunt diverse aliquo modo: quod accidentis sunt diverse formatae vel specificatae. ¶ Sibi quis ita est quod accidentis sunt passiones subiectorum: quod sibi se sunt diverse et formaliter: tamen tales passiones sunt diverse formatae: sicut risibile et ridibile se habent respectu hominis et animalium. Sed natus cuius passionis est similitus: et causus cuius passionis est rectē vel causas non habent diversitas et formaliter sed tamen nullis. Huius enim diverse partes males: huius quod simbolum: id similiū et rectum formaliter dilatant non habent per habitudinem ad subiecta et id non sunt sp̄es respectu causarum simplis: si enim est sent sp̄es: tunc scia nullis est bū subalternata mathematica sicut arguitur est rectē. *Quæstio. vii.*

Aeritur an de subiecto

q. **et** posse cognosci q. est: q. non videt: tatum dependet exclusio demonstrationis a predicato sicut a subiecto: predicatum enim in sententiæ est passio: passio enim de subiecto peludit: sed de passione non cognoscit q. est: sicut nec de subiecto. **V** Itē de rosa pōr̄ demonstrari passio: et nō opere semper supponere rosas esse: aliqui enim non est sicut r̄. **I** Item hec est uera: hō est risibilis siue hō sit siue non sit: pōr̄ enim risibilis demonstrari de hō: per distinctionem hōis que est uera de hō sit siue non. Hec enim est uera hō est aial rōnale. siue sit actu siue non: sicut ad hoc q. passio de subiecto demonstrari nō oportet cognoscere de subiecto q. est. **I** Item: et que ris de subiecto: et quōnes sunt equeles numero r̄. sicut eē pōr̄ scrii de subiecto per demonstrationē. **S**i ergo eē pōr̄ de subiecto demonstrari: non est necesse cognoscere de subiecto q. est: q. qd̄ demonstrari non oportet cognoscere ante sententiam. **V** Hic dī q. eē de subiecto queritur non q. est de subiecto demonstrari: sed q. eē de subiecto cognoscit alia via. **C**ōtra: eē in cōntia subiecti habet causam: etiam posterior cōntia subiecti. pōr̄ sicut per illam cām de cōntia subiecti demonstrari. **V** Hic dī q. eē non est posterius cōntia sicut passio: et nō pōr̄ demonstrari de cōntia subiecti. **C**ōtra: scire et per cām cognoscere r̄. iste ergo tres pōtiones sufficiunt ad hoc q. aliqd de demonstratiōne sciri: cā sicut iste tres pōtiones respant in cōntia: respectu eē: sicut eē de cōntia demonstrari pōr̄. **I** Item demonstratio est ex p̄mis ueris r̄, sed in distinctione demonstratiōnis non possit hec p̄ticula: q. illud de quo demonstrari sicut passio. sicut non regrit ad hoc q. aliqd de aliquo demonstrari q. sit passio eius. **I** Item cōntia facit cognitionem de eē: aut sicut facit cognitionem de eē simpliciter: aut quo ad nos: non quo ad nos: q. sic est notius hō cōntia: sicut patet. Cognoscimus enim subiectas eē non tñ ipsarum esentiam: ergo cōntia facit cognitionem de eē simpliciter: sicut eē de cōntia simpliciter pōr̄ demonstrari. **V** Ad oppositum est Aristotiles dicēs: q. de subiecto cognoscit quid est: et quia est.

Ad quōnē dī q. de subiecto preconosci utroq modo vñ sententiam. de subiecto enim cognoscit qd;

q. qd̄ subiecti est principale medium in demonstratione. Nam medium in demonstratione est causa sententiae et causa cognoscit anni effectum. ligit de subiecto hec cognoscit qd̄ est: sicut de subiecto p̄ cognoscit q. est: q. qd̄ supponit q. est: quia non ens non h̄et qd̄. **I** Intelligentum tñ est: q. qd̄ est non supponit esse existere: nec oportet tale eē cognoscere de subiecto sicut q. eē existere distinguunt circa p̄teritum et futurum. Sed eē qd̄ presupponit de subiecto est eē sicut qd̄ sunt enim gradus entis: sicut quo unum ens ab aliis differat. Alius enim gradus eē qui considerat homini et animalis et neutrum actualiter existit. **V** Uel posset dici: q. eē qd̄ supponit: et cōtē non p̄stitutum in rerum natura. Illud enim de quo habet scia: oportet q. habuerit eē in hereditate: uel posset habere esse in futuro: uel q. nunc habeat esse.

Ad primā rōnē dicitur:

q. p̄lo magis dependet subiecto q. a predicatoro. Subiectus enim est causa predicatori qd̄ in passio. **V** Ad aliud dī: q. pbat uerū: pbat enim q. de subiecto non oportet cognoscere: q. est actualiter existens r̄. **V** Ad aliud per idem. **V** Ad ultimus principale sicut dicebat: et ad rationem cōtra hoc dī: q. esse lī sit posterius eē: de eē nō pōr̄ demonstrari: q. illud qd̄ demonstrari de aliquo necessario h̄et uia as pditiones: necesse enim est q. sit ens in aliquo genere per se: et necesse est q. in subiecto de quo peludit supponit eē: sed eē neutrā pditionem h̄et. nō enim est ens in genere: sed per reductionem est in codem genere: in quo est cōntia. **S**icut eē in subiecto non supponit eē: q. sic est pcessus in infinitum. ppter hoc eē non pōr̄ demonstrari: q. non est ens: quia ne subiecta nec accidens per se loquendō. **V** Ad primā rōnē ptra hoc dī: q. supposito q. illud qd̄ demonstrari in subiecto supponit eē: et pōr̄ demonstrari si in subiecto causam h̄dat sicut rō peludit: sed eē in cōntia non supponit esse ab cōntia. **V** Ad aliud dī: q. regrit q. illud qd̄ demonstrari debet in subiecto supponit eē: et tacuienter demonstrari si cocludit ex p̄incipijs ueris r̄. **S**imiliter rō pbat q. non oportet illud qd̄ demonstrari de passione eē: et hoc est pcedēdum. pōr̄ enim aliquā distinctione materialis pcludit de subiecto: per distinctionem formalē siue finalē. dī etiā q. cōntia nō facit cognitionem de eē: q. i.e. nō cognoscit cōntia respectu eē. **M**. viii. b

Posteriorum

Veritatem An cognitis pmissis si mul cognoscat pclo: q nō videt: pmissa se hñc ī rōne cāe effi ciētis respectu pclonis. si efficiēs nō ptingit esse etiā nisi in statu: et nihil agit ultra spēs suā: ergo pmissa non faciat cognitionē de pclone nisi in brute: cognitis ergo pmissis nō cognoscit pclo sūl tpe sūl ppria rōne: sed t̄hi in v̄tute & potestia. / Itē pmissa se hñt ad pclonē ī rōne cāe mālis. H̄z qn̄ causa mālis facit cognitionē de esse ctw. p̄us tpe cognoscit causa q̄ effect: sicut in exēplo Aristotilis. vii^o metaphysice. Suba enī pcedit oē accīs cognitionē diffīltiue & tpe. ergo pmissa p̄us tpe cognoscit q̄ pclo. / Itē h̄m Aristotilē. ii^o. p̄oz. Cōtingit cognoscē oēs mulā cē sterile & hāc cē mulā & dubitare an hē at aliq̄ in v̄tute: & per p̄as ignorare pclonē. ergo r̄c. / Itē multa sūl rōne qua māla sunt: nō p̄nt intelligi ab intellectu. Intellect̄ enim nō intelligit nisi vñt intelligibili sūl. sed pmissa & pclo sunt multa intelligibilia: ergo nō p̄nt sūl cognoscit ab intellectu r̄c. / Item intellect̄ in filologiā dīscērbit successiue pmissas ad pclonē: ergo successiue intelligit pmissas. s. p̄mo. & postea pclonem: q̄ intelligit discrēdo: non sūl cognoscit pmissas & cōclonem. / Itē sū sic: habitus pmissis in palogismo accītis tam hēbit pclo: & ita non falleretur. / Ad op̄ostum est Aristotilē: dicēs q̄ pmissa sūl cognoscit q̄ pclone: sūl enī idēcēt cognovit.

Ad questionē dī. p̄ cognitis pmissis: sūl tpe cognoscit pclo: si cognoscit in rōne cause: cognitiis nā pmissis p̄ncipis in se non applicatis in rōne cāe: nō oportet sūl tpe cognoscit pclonē. sūl mā patet: q̄ causa & effect̄ sūl sūt & nō sūt. Causa enī est pncipit̄ cēndi effect̄: sūl eadē sunt pncipia & cōgnoscēti sūl Aristotilē. ii^o. mēta phīce: ergo cognitis pncipis ī rōne cāe: sūl tpe cognoscit pclo. sed sūl patet p̄ Aristotilē. ii^o. p̄oz. dī enī p̄tingit cognoscit oēs mulā cē sterile. & hāc cē mulā. & ignorare hāc cē sterile: nō applicādo istas ad iūcē: nec copārādo mīnorem maiori. sic ergo patet q̄ pmissa in se cognosci p̄nt nō cognoscēdo pclonē. & bē q̄a defīcit applicatio. / Iurta bē scīdā ut patet i. ii^o p̄oz. q̄ p̄tingit scīre tripli. Cōdigit enī scīre in ulī & i p̄culari. & bē dupl. s. actu & hītu. In ulī scīt pclo q̄ cognoscit maior nō cognoscēdo mīnore. nec

pclonē h̄z se. q̄ cognoscēdo hāc p̄ se oīs mīla ē sterilis: cognoscit i ulī q̄ hec mīla ē sterilis. Alio mō cognoscit pclo in p̄iculari & hītu: q̄i cognoscit̄ maior & minor: h̄z tū minor: nō p̄tēr actu cē sūl maiori. & istis duob̄ modis: p̄us nā & r̄ tpe: cognoscunt pmissa: q̄ pclo i actu. Tertio mō cognoscit pclo actu: & hoc qn̄ cognoscit̄ maior & etiā minor: & sūl cē bē cognoscit̄ minor & actualis sūl maiori. sic enī fit applicatio pmissar̄ in rōne cāe: & isto mō ip̄osiblē pmissas cognoscit̄ p̄us qn̄ sūl tpe cognoscit pclo Ad primā dī. p̄ pmissa p̄tēt in sūtē pclonē. Nō sic i scīre t̄hi q̄ regrāt aliq̄ agēs p̄ q̄ pmissa scīt̄ scīaz de pclone i actu. H̄z pmissa sic applicate p̄tēt pclonē v̄tute: sicut efficiēs dispositiū p̄tēt effect̄: efficiēs ab̄ ponit effect̄ i actu in oīs disposta. sic pmissa applicate determinata tertio modo scīlēt cognitionē de pclone in actu. / Ad alīd dī: q̄ pmissa v̄tē rōne cāe mālis respectu pclonē. & nō solē h̄z h̄st̄ rōne cāe efficiēs sic q̄ p̄st sufficēter de se cognitionē de pclone scīt̄ sūl ppria rōne: & iō nō oportet q̄ p̄us cognoscant pclone tpe. / Ad alīd dī: q̄ ista rō pbat q̄ p̄tingit cognoscit̄ pmissas nō applicatas ad iūcē ignorādo pclonē: & bē intelligit Aristotilē. Sitū pmissa applicātur ad iūcē: & minor cognoscit̄ cē sūl maiori tūc nō cognoscit̄ pmissas & ignoras pclonē. / Ad alīd dī: q̄ mīra p̄nt intelligit nō sub spe multoz: sūl spe v̄m. vñ pmissa & pclo cognoscit̄ vñ līsiblē tpe & nō sūl ppria spē: sūl spe hītudis. / Et si tūc qras: vñ puent ista spe hītudis: ista hītudo nūc scī spē i sētu: gl̄f nec i stellecu. / Dī ne gādo p̄tītā: & dī q̄ aliq̄ ht̄ facē spē i stellecu q̄d nō facit spē i sensu. Suba enī ut ponit ab aliq̄b̄: nō fac spē i sensu: & scī tū spē i stellecu: sūl hec hītudo pmissar̄ ad pclonē spē scī i stellecu: p̄ quā intelligit: & t̄p̄ quā pmissa intel ligunt sūl tpe: & tū nō fac spē i sensu. / Et qn̄ q̄t̄ qd̄ causat hāc spē. / Dī q̄ sic hec hītudo h̄z se ab intellectu causat: ita possiblē est q̄ spēs per quā intelligit ab intellectu causat. Intellect̄ enī op̄at oēs iūcēs: & spēs p̄ q̄s intelligunt. / Ad alīd patet p̄ idē. Intellect̄ enī in acgrēdo cognitionē pclonē p̄ pmissas: p̄us tpe cognoscit̄ pmissas q̄ pclonē. sic quodāmō t̄p̄ i quo co gnouit pclonē succedit t̄p̄ i quo co gnouit pmissas: nō alio mō sūl cognouit ista sic sūl tpe q̄

Primus

iter b̄ ipsi z illib̄ nō cadit ths mediis: si th acqſie
rit cognitionē de p̄sonā: in illo acqſito ē sc̄elli
git p̄missas z sit p̄sonem tpe: ita q̄ nō fit alia
succesſio ipis i quo cognoscit p̄sonē ad tps in
quo cognovit p̄missas. V Ad alio dī: q̄ aligſ
p̄t falli p̄ fallacia accidit. Iz enī fallacia acci-
dit alia p̄lo sequat necſario ex p̄missis ut illa
iq̄ tata idētitas z nō maior p̄cludit i p̄sonē q̄
pus fuit i p̄missis: tñ adhuc cognoscēs p̄sonē
fuit: ex b̄ q̄ s̄ applicat: si ſcarfē ſapplicat de
ſil tpe cognovit q̄ p̄lo ſeatur: t̄ q̄nd zc̄. Ad. it

Aeritur *An cognitis pmissis in rōne cāe: sī nā cognoscat pclo. q̄ sit videt causa sīm ad causū refert. sī cognitio vno corelatiōis cognoscit sī t̄ reliqui. q̄ si relativa sunt sīl nā et per p̄s cognitio vni: non magis depēdet a cognitiōe alt̄ sī edocētur ergo rē. / Itē si cognitis pmissis in illo istātā nāē cognoscit sīclusio: sī in ita poritate nāē cognoscit causa et ignorat causati: sī ignorato causato ignorat causa: cū sint relativa: ergo i ita poritate cognoscit sīl causa et ignorat: ergo oportet dicē q̄ cognitis pmissis in rōne cause: cognoscit edocēt. sīm natura. / Itē cognitis pmissis in ratione cause: cognoscit applicatio pmissarum ad edocēt: ergo sīl natura cognoscit applicatio: quia cū applicatio sit relatio cognoscit nō potest fine extremitate: ergo rē. / Itē cognitis pmissis sīl nāē cognoscit pclo in potētia et uli. sī sicut potētia se hēt ad actū majoria: ita cognitio actualis pclonē se hēt ad eandē majorē: q̄ cū est potētia cū est act̄: ergo sīl i cōdō cognoscit maior: sumpt̄ cū minori et sīl pclo in actu. / Itē si cognitis pmissis in eodē istātā nāē nō cognoscit pclo: tūc fit itellec̄ itelligē pmissas et cessare ab itellec̄dō pclonē. et itē si nō necesse est q̄ pmissis sīl nāē cognoscant sūcū pclonē: posſibile erit q̄ intelligenti buste etiā: qđ est cōtra Aristotilem. / Ad oppositū. causa p̄s est suo effectu in sua nāē: ergo p̄s nāē p̄s pmissis cognosci et intelligi in rōne cāe q̄s effect̄. / Dī ad illud q̄ causa p̄s cognoscit nāē q̄s effect̄: si accipias causa pro eo qđ est causa accipiendo tūc cām sub intētione cāe: sīl cognoscit nāē causa et effectus s. / Cōdō causa est ad cuī est segrur aliud et hēc est diffinitoria cāe: sī diffinitorio cōpētit diffinitorio xp̄ia rōne. ergo causa est causa sīm q̄ p̄s est nāē suo effectu. ergo pmissis sīl rōne cāe p̄cedit*

effectu nā. *¶* Itē ad pncipale sibi est pns accēte: cognitione: distinctione: et tpe: et sibi est cauſa accētis: ergo illud qd est cauſa sub rōne qua est cauſa pncipalē effectu nā et cognitione. *¶* Itē in modis pncipalitatis est sibi quē ēē rei pns et in vītate ppositionis sibi nām siue sibi cālitātē: et in re ista sunt pueribilita. ergo illud qd est cauſa sibi rōne cāt: pns est effectu nām ergo pmissio pns nā cognoscunt iſa pcelone et b' q' sibi cāt.
Ad qōnē dī: *¶* hotis pmissis i rōne
cauſe formalis: sibi nā
pcelone cognoscit rōne esse: et pmissis que sibi
cāt cēlonis: nō considerat sibi rōne intētōis cāl-
tatis. dores sunt nā pcelone et pns nā cognoscuntur.
Prīmū ostēdo: *¶* Cauſa que est sub intētōne
cāt ad alterū referit: sed relatiua sunt sibi natura
et sibi cognitione nālē: qd vñū non pōt cognosci
nisi cognito altero: et via vñia: tra qd neutrū pncel-
pali: a cognitione alteri^o depēdet magis ista via
qd ecōuerso: tūc ista duo sunt sibi in nā sibi cogni-
tione: sed relatiua sic se hñit. qd cognito vno rela-
tivo: cognoscit et reliquim et ecōura: et magis
vñū nō depēdet a cognitione alteri^o qd ecōura:
tō sunt sibi in nā et cognoscunt sibi nām. pmissio
ergo sibi rōne cāt sibi nā cognoscunt eti pcelone.
que sibi hñit rōne relatiua. **Secundū ostēdo:**
qd pmissus qd sunt: facili cognitione de pcelone
ista qd pcelo quo ad cognitionē depēdet et p-

epis bīm̄; sī p̄missē nō depēdet a cognitōne p̄lōnīs; sicut illud qđ est cauſa ab effecru nō depēdet; sed magis eotra. **S**i qđ vñ depēdet ab altero et nō eotra; illō dā quo depēdet est p̄us nā illo qđ depēdet. Cognitō ergo ñc̄p̄ilo rū qđ accidit iterio cālitatis; por̄ est bīm̄ naturā qđ cognitō p̄lōnīs; ergo cognitō p̄missē sī formalē idēcē cāe; sīl nā cognoscit ēr p̄lōnīs tētōne effec̄t; tētō cognitōs ñc̄p̄is qđ sūt cāe p̄lōnīs; t̄ nō sī qđ applican̄ nō oportet sīl nā cognoscē p̄lōnīe. **T**ūl̄ intelligēdā est, qđ si p̄missē cognoscunt̄ in se nō applicādo vna alte-ri; tuc p̄missē p̄us cognoscunt̄ qđ p̄lō in actu t̄p̄e t̄ nā. **S**i t̄ p̄missē detināte ad iutē appli-cess̄. **T**ūl̄ sī t̄p̄e cognoscēs̄ p̄missē et p̄lō sīl p̄nā cognoscunt̄ p̄missē; vñ applicatio ē illō sine qđ p̄st p̄missē et p̄lō sīl t̄p̄e cognoscē; et icellī.

Ad p̄mā rōnē dī: qđ p̄missē p̄lō eau-ſe sīl nā cognoscūt̄ cāe p̄lōnīe. **A**d alio y ide-

Ad t̄tīo ḡ idē. Applicatio enī nō p̄t icellī sine

Posterior

applicatis: ino sunt aliter simul quo ad cognitionem: et si cognoscuntur: permisso sub ratione applicatis: necesse est simul natura cognoscere cui applicantur huiusmodi: si quod applicatur non simul natura cognoscitur. / Ad aliud dicitur: quod cognitio potestialis per sonos sicut simul natura cum cognitione majoris isti non oportet quod accepta minori sub majori ut cognitione actualiter per sonos simul natura sit cum cognitione majoris. / Ad probationem: dicitur quod non oportet actum copiarum ad actum: sicut comparata ad potentiam. / Ad ultimum dicitur quod prius natura cognoscuntur permisso qui applicantur per sonos. Et tunc hoc non legitur quod permisso prius sit cognoscitur: cum dicitur quod in illo priori nature in quo intellectus intelligit permisso pingit pulsare et per sequentes ipsum non intelligere per sonum in eodem tempore. Sed prius tempore permisso: dicitur quod non sequitur. quia in codice instaurati ipsi sunt duo instaurati nature: in quorum per intellectus principia: in posteriori concordantem: et in simili tempore per sonum: et huius causa est: quod permisso cum sint applicatae recte: sunt causa efficiens: et necessaria in serendis et cognoscendis per sonum: et sic in eodem tempore intelliguntur permisso et per sonos: et non enim prius et posteriorius tempore: sed prius et posteriorius natura. Si queras quid est manifestum intellectus quod permisso et per sonos sunt diversa secundum numerum: dicitur quod et hoc est manifesta eorum diversitas: quod per sonum non cognoscimus: nisi quod cognitis permisso. / Ad rationes in oppositum dicitur: sicut dicitur. / Ad rationem contra hoc dicitur quod hec distinctione causa est ad cuius est et non est distinctione illius quod est causa quod est sublatere intentionis causae: et non est distinctione huius intentionis quae est causa: quia loquendo de istis intentionibus formaliter: vel de aliquo accepto sublatissimis: non magis ad eam se quis effectus est ecclae. / Alio ratione probatur: quod premisse que sunt cause prius natura cognoscuntur per conclusio ratione. *Questio x.*

q. Veritatis de definitione eius quod non videtur: quod autem est status in principiis est processus in infinitum: sed infiniti non est accipere principium nec medium: et per sequentes nec posteriores: et sic non erit scientia: quod est inconveniens: si sit status in principiis. Tunc queritur an ista principia scientia non sit non. ergo ecclae non erit scientia: quod ignoratis primis ignorans pos-

teriora: si sic et manifestum est quod non per eam quod ibi est statutum coecedit: ergo scientia non est ultra per eam. / Item Aristotiles in sedis ecclae huius dicit quod principia magis scientia quam ecclae: quod vniuersaliter per quod est et quod ecclae sunt principia: ergo principia magis tunc erit scientia: et manifestum est quod principia non sunt scientia per eam quod non habet eam: ergo scientia non est per eam semper cognoscitur. / Item cognitionis non est ab his que sunt nobis magis nota: sed effectus sunt nobis magis nota: et intellectus non se habet ad illa que sunt manifesta in natura sicut oculus nocturnus ad lumen solis: ergo cognitionis non est ab effectu: ad eam: et non ecclae ergo res. / Item si scientia esset per eam: nunquam sciret res pectores quousque est de uero ad primam eam: que est ecclae principia: sed causa prima est nobis imperfecte cognita: ergo quilibet effectus imperfecte cognoscitur a nobis: sed bene non est scientia: ergo nihil sciret sub propria ratione: hoc est inconveniens: ergo scientia non est per eam cognoscitur. / Item propterea sedis pectus est de ratione et de latitu: quod cognoscitur aliud sed pectus ratione applicatus est sciret sub propria ratione relativum. / Item contra haec pectus: quod impossibile est alii se habere de his que frequenter sunt sicut demonstrationes: continet enim scientiam per demonstrationem quod luna certa pectus: sed manifestum est quod possibile est aliter se habere: ergo male est. quod sciret impossibile est alii se habere. / Item de corruptibilibus est scientia secundum quod corruptibilia sunt: et si corruptibili sunt: quod corruptibile est possibile est se alii habere et. / Et hoc dicitur quod de corruptibili sive mobili non est scientia carone quae mobile est: sed secundum quod est immobile. / Contraria: de mobili secundum quod mobile est scientia libri phycorum: quod de mobili secundum quod mobile est demonstratio quod est in potentia ad terminatum. / Item si de mobili est scientia sub ratione immobilitatis: tunc de aliquo est scientia sub ratione sui oppositum: ergo oportet dicere quod de mobili sub ratione mobilis sit scientia: et tunc redit ratio. / Ad oppositum est Aristotiles.

Ad rationem dico quod distinctione bini duratur: propter quod scientia sub ratione sui oppositum: ergo oportet dicere quod de mobili sub ratione mobilis sit scientia: et tunc redit ratio. / Ad oppositum est Aristotiles.

Primer. q. 10. mad.

Conglomeris Trifit Primus

vii

tingentia nata. Et est scire magis ppale: et sic scire unum tam principia q̄ scilicet scientes per principia. Et est scire marime ppale: et sic sciunt scientes per principia. Et isto quod mō scire est per eām cognoscere. et sic accipiendo scire diffinit Aristotles. / Intelligēdūt tñ quo ad hoc q̄ aliquid sic scias regrātur tres p̄ditiones: s̄m The. Primo regis q̄ scias cur per eām eadem enim sunt principia cendi et cognoscendi. Causa enī est principiū aliquiū rei: ergo est principiū cognoscendi. Secundo regis applicatio cād ad effectū: aliter nō cognoscis nisi in universalis in hīc et nō in accu. ergo ad actualē cognoscētiōnem regis applicatio p̄missariā ita q̄ actualē cognoscas minor ēē sub maiori. Tertio regis q̄ scilicet sit necessariā et non possit aliter se habere: et iste tres p̄ditiones inveniuntur in hac diffinitiōne per tres p̄ticulas postas. Prima p̄ditio in nūl per p̄imā p̄ticulā: cum dicit Arbitramur et. Sedca p̄ditio innūl per secundā p̄ticulā: cuz dicit illius est causa: et tertia per tertiam cum dicitur Impossibile est aliter se habere.

A d primā rōnem dī q̄ in p̄cipiis est scīta. Et cum queris ulterius aut sciunt aut nō dī q̄ loquendo de scīta marime ppale non sciunt principia p̄ma: q̄ cām nō h̄nt. loquendo tñ de scīta ppale uel magis ppale: principia sciunt esse non per eām: scire tñ qd Aristotiles diffinit in per eām. vñ equoas de scire s̄m q̄ principia sciunt et conclusiones: que sciuntur per scire hic diffinitum. / Ad aliud dī: q̄ principia magis sciunt q̄ scilicet scientes. loquendo de scīta magis ppale: et sic intelligit ph̄s. loquendo tñ de scīta marime ppale s̄m q̄ scire diffinit hic: sic principia non sciunt. / Ad aliud dī: q̄ cognitio n̄a a posteriori est simpliciter ab effectib⁹ ad cās: q̄ effect⁹ sunt notiores sensi. tñ n̄a cognitione est: a notiori ad minus nota. sed notiora nobis p̄nit intelligi du pliciter. Uno mō dicunt nob̄ notiora: que sunt nob̄ notiora s̄m intellectū cōparando vnam cognitionem intellectuale ad aliam. et sic principia p̄ma sunt nob̄ notiora. ut dignitates: et isto mō n̄a cognitione simpliciter est a nob̄ notiorib⁹. Alio mō dicunt nob̄ notiora: que sunt notiora sensui. et isto mō scīta n̄a nota est simpliciter a nob̄ notiorib⁹: scīta enī: que est p̄ effect⁹: non est simpliciter scīta et p̄p̄ter qd: sed tñ q̄ est. / Et cum dī: q̄ principia non sunt nob̄ nota: cuz sunt maiusca n̄a: dicendū est q̄ sic. / Ad p̄bationem

dī: q̄ Aristotiles. ii⁹. methaphysice per manifeſta nūl non intelligit principia sed subas separatas. / Ad aliud dī: q̄ scīlo cognoscet per principia sub rōne relativū: et non soluz sub rōne relativū: sed sub q̄dam rōne absoluta: et sub ppia rōne: considerando enim cōclonem formāgl̄: sub ratioē cauſat: et p̄missas formālt s̄b rōne cā: et sic cognoscit cōclō sub rōne relativū per p̄missas. si enim considereremus scītonem s̄m se que inferit ex p̄missis applicatis: sic cognoscit sub ppia rōne. / Ad aliud dī: q̄ p̄z eclipsis possit aliter se habere: posita enim interpositione terre inter sole et luna: de necessitate ponit eclipsis lune. Ideo dicit Aristotles: quā illa que frequenter eveniunt ut eveniant in demonstrationē necessaria sunt. / Ad aliud s̄m dī: q̄ de corruptibilib⁹ et corruptibili p̄cise non est scīta: sed s̄m q̄ est immutabile uel incorruptibile. / Vñ mutabilē q̄ de mutabili s̄m q̄ mutabilē est scīta et etiam s̄m q̄ immutabile. iste rōnes non sunt opposite: q̄ relate sunt ad diversa: scīta enim est de mutabili s̄m q̄ in se mutabili est: rest de mutabili s̄m q̄ est immutabile: nō in se: sed respectu passionis immutabile: s̄m q̄ immutabilē oīq̄ passio. Inest mutabilit̄. / Ad p̄nam in oppositum. cōcedo. scītonem q̄ de mobilis s̄m q̄ est mobilis in se: potest ēē scīta: cum hoc ēē regis: q̄ sit immutabile respectu sua passionis: sub sua ppia passione in suum oppositum. / Ad ultimum dī: q̄ p̄z de mutabili sit scientia: sub rōne mutabilis: non tñ est scīta de mutabili sub rōne sui oppositi: q̄ mutabile in se et immutabile respectu sue passionis: nō sunt opposita: sed ut sic vñam aliud cōcomitat̄. ex hoc enim q̄ est in se mutabile: immutabili suscipit uel recipit passionem suam et. Quæsto. vi.

Ueritur p̄mis ueris et. et q̄ nō videt. De non ente p̄t ēē scīta demonstrativa: et tñ non ens non est uerum sed potius falsum: ergo non oportet scīta demonstrativa q̄ sit et ueris. / Dicit hic q̄ de non ente simplicit̄ qd nullo mō est ens: non p̄t ēē scīta demonstrativa. / Cōtra de vacuo et infinito aliquo mō est scīta: et tñ ista simplicit̄ sunt non entia. / Item de non ente p̄t scīri q̄ opponit ente: q̄ nō ens necessario opponit ente. ergo de non ente p̄t ēē scīta demonstrativa. / Hic dī: q̄ de non ente s̄m b iii

Posteriorum

q; est negatio entis quocunq; mō nō pōt sciri q; ipm opponit enti: q; nō est possibile tale nō ens ēē: q; qdlibet nō ens dicitur q; sit nō ens ei ens apud aliam: et ut sic de nō ente pōt ēē scia demōstrativa? sciri q; opponit enti. / Cōtra: qro de nō ente apd alia: que est negatio uis entis apd aliam: aut opponit enti apud alia: aut nō: si nō ergo eius apud aliam: nō ens apud aliam: non opponunt: qd falsus est si sic ergo p̄tingit scire ergo de nō ente apud aliam cōtingit scire ipsius opponit enti: ea nō ens apud aliam simpliciter est nō ens: ergo de simpliciter non ente pōt ēē scia. / Ad principalem demōstratiō ad impossibilem nō est er veris: q; vna p̄missari est falsa: ergo nō ois demōstratio rē. / Di p̄cō: demōstratio ad impossibilem est er veris: nō simpliciter reverti respectu cōcēdētis p̄positionē fallax ēē uera: qd accipit̄ lo-
co ypotechis. / Cōtra: si demōstratio ad impossibilem scire absolute et vna p̄positio falsa: tūc hēc q; demōstratio finit̄ se et absolute nō semper est ap-
veris. Sed distinctio debet cōp̄teret distinctione pro-
qualsibet ei: ergo hēc distinctione nō bā dat: cum
ascendit demōstratiō nō cōp̄teret. / Alterū vñ q;
demōstratio ad impossibilem quo ad aliquā p̄cessū
est er veris: q; in talī demōstratiōne est triplex p̄-
cessus. Unū ducens ad impossibilem ypotechis et
vna atque. Aliū est ab iteremptione cōclonii i-
possibilis: ad iteremptione ypotechis. Tertiū
est ab iteremptione ypotechis ad ostendēdū prim-
cipiale p̄positio ēē uera. / Ergo demōstratio ad
impossibilem nō demōstrat quo ad p̄missū p̄cessū
et scđm: tñ quo ad tertium p̄cessū demōstrat p-
b; principiū de qualsibet dī affirmatiō uel nega-
tiō. sequit̄ enim si de qualsibet est affirmatiō uel
negatiō uera: tñ ypotechis nō est uera. ergo el; /
dictoria est uera. / Cōtra: demōstratio est er no-
torib;: sed affirmatiō notor est negatione: si er-
go demōstrat fatales affirmatiōes et falsitate ne-
gatione uel er iteremptione ypotechis: tūc ostendit
magis notū per min' notū: et per qd nō est
demōstratio. / Ad principale q; demōstratio nō
est ex primis ueris. videt qd dī per supabun-
ditātē vni soli p̄uenit: qd p̄missū dī per supabun-
ditātē ergo si demōstratio sit ex primis couenit
vni soli: ergo nō est nisi vna demōstratio: et per
qd nō vna scia. / Ite posita hac p̄icula: sup-
fluit est pone alia sequētia: primo q; si demōstra-
tio est ex primis supfluit est pone hēc p̄icula i
mediatis: q; ola p̄missa sunt immedias et cōtra,

Ite posita hac supfluit pone hēc et p̄icula: et
notiorib;: q; sequit̄ demōstratio est ex primis.
ergo ex priorib; et notiorib;. / Ite si demōstra-
tio sit ex mediatis sive ex primis: tūc nulla esset
demōstratio ex mediatis: p̄mis est falsum: ergo et
ancedens. Quia dicit Aristotiles p̄ topicoz.
q; demōstratio est ex mediatis: et ex his que sunt
immedias principia: tūc p̄missi sunt immedias
principia: p̄missū p̄ter. Qui inest effectiue vnu
oppositoz: tēdē negat reliquā mediatis et im-
mediatis sunt opposita. / Ite si demōstratio sit ex
mediatis sive ex primis: tūc nulla demōstratio
est ab effectu ad cām: q; tūc demōstratio est a
posteriorib;. p̄mis est falsus: qd Aristotile. li. huius
ergo et ancēdens. / Ad oppositū est Aristotiles.
Ad qōnē di: q; demōstratio est ex pri-
mis et cā: cul' rō est q; demō-
stratio est syllogismus sc̄les scire. Hēc est dissi-
nitio finalis demōstratiōis: et scire est per cās co-
gnoscere. ergo et. Ut hēc est p̄ima cōclonii hūili-
bi sive dicit Linco: et probat per distinctionē si-
nitio demōstratiōis. / Intelligēdū in est h̄z Lin-
conis: q; demōstratiō scia p̄t accipit uel h̄z
q; est eadē cā demōstratione et isto mō ita p̄po-
sitione ex: debet deportare cir cūstātā cāe mālis: et
tūc est sensus: q; demōstratio est ex primis tanq;
exclusa nullā: q; principia sunt cāe māles de-
mōstrationis. Aliū mō scia demōstratiō p̄de
accipit pro hūi acq̄sito per demōstrationē: et sic
scia demōstratiō sc̄les est cōclonii in demon-
stratione. Ita mō hēc p̄positio er dicit circum-
stātā cāe cōclonii sive originātē: q; scia demō-
stratiō que est habit̄ cōclonii est ex principiis
veris tanq; ex causa efficiētē uel originate: quia
principia sunt origo scie cōclonii. Hēc distinc-
tionē Aristotiles sic ostendit. primo declarat hēc
p̄ticulā et veris isto mō: qd scia in demōstra-
tione est uera: sed uerū nō scit nisi ex veris. Iz enī
uerū possit syllogizari et falsis. nō tū sciri et fal-
sis: q; falsum nō est: uera igit̄ demōstratio est ex
veris. Ite demōstratio est ex primis q; ex prin-
cipiis que sunt eadē. Ite demōstratio est ex im-
mediatis: q; si demōstratio est ex mediatis que
tūc est p̄cessus in infinitū: aut est stat' ad im-
mediata. Nō est p̄cessus in infinitū: q; tūc nō p̄missū scie-
re: si est status ad immedias habet p̄positi. Ite
demōstratio est ex priorib; et notiorib;: q; intel-
lectu in syllogizādo p̄cedit a magis ad mi-
nus notū: q; minus notū uel cōlitter non facit.

p̄eat simpliciter p̄missa
& diffinitorū dūm.

sciam de ligno. Item demonstratio est ex causa qd demonstratio facit scire et scire est per causam cognoscere ergo demonstratio est ex causa. V Dicendum tamen est qd Aristotiles non ponit hanc particulam ex propria qd hoc innuit per hanc particulam ex causa. Causa enim est propria respectu illius cuius est causa. Si arguit qd quedam sunt cause mediate et quedam immediate; quedam particulares et quedam communales ergo non ois causa est propria respectu effectus. V Dicendum est qd sive sit causa medata sive causa immediata: dummodo sit in eodem genere; sufficiet est propria respectu effectus: sed in diverso genere non. qd non contingit demonstrare descendetem a genere in genus. ut dicitur in octava conclusione sive questione huius. similiter causa ex communis est non causa effectus particularis: sed potest antecausa qd ad hanc effectum determinare. et ideo dicit Aristotles hic inferius: qd demonstratio non est ex communibus. sed ad determinatum genus appropiatum: et hoc principium si ab equalibus equalia demas ea que relinquantur erunt equalia non enim principia ad demonstranda effectu in geometria: nisi determinet ad gen. si docetur geometrie isto modo: ut si ab equalibus lineis equalia demas: illa que relinquantur re.

Ad primum rationem

Sic dicit hec ad rationem contra hoc: qd de vacuo et infinito non est scientia demonstrativa: probans aliquam passionem positivam de illis: soli ad probandum passionem negativam: utputa vacuus non est re. et sic demonstratio non potest esse dc non ente qd in talli demonstratione oportet presupponere qd est. sed de ista demonstratio non intendit philosophus. vel aliter pote dicit qd de vacuo et infinito non est scientia demonstrativa: qd non determinat de illis nisi quatenus illa removet a sua consideratione. V Ad rationem contra hoc dicit qd ens apud aliam est equum. et ideo non ens apud aliam oportet enti apud aliam accipere ens et non ens pro codice significato. et similiter hoc stare qd non ens apud aliam: est aliqo ens apud aliam. sicut non ens apud aliam entitas est spes: potest esse ens apud aliam entitate generis qd ens apud aliam qd est gen: non est ens spes,

Sed impossibile est qd non ens apud alias negari ens apud aliam p quolibet ente vnuoce. V Ad aliud dicit qd demonstratio ad impossibile est ex ueste: quo ad tertius pcessum. V Ad rationem contra hoc dicit qd illa demonstratio qua ad tertium pcessum qui est ex falsitate hypothesis negativa ad uestitatem affirmativa est ex notioribus sub aliquo in collectu. falsitas enim negativa dupliciter potest considerari. Uno modo in se et ita falsitas aliqua est lignos et veritas affirmativa. Alio modo potest considerari hinc qd illa falsitas includit ex interemptione impossibilis ad qd deducitur. et sic falsitas hypothesis non est ex ueste: ut illa oppositi: et isto modo illa demonstratio est ex notioribus. V Ad aliud dicit qd posita haec particula primis non supfluit ponere immediatis: qd forte non oia principia sunt immediata. Hoc enim est per se patim. Homo est animal: et taliter mediis habet per qd potest demonstrari. Similiter posita qd sunt eadem: tunc diversa propalatate accipit. Ideo non est supfluit nec minutio. V Ad aliud dicit qd non supfluit hec particula ex prioribus principiis enim in se dicunt prima et absolute: sed propria dicunt per coparationem ad conclusiones que sunt posteriores: et ideo posito uno non supfluit altero. Similiter primis non est relatus nisi per accidentem: non enim reserit primis ad secundum: nisi qd reserit secundum ad primis. Posito enim qd nihil est ens in re natura prius illud qd est ens primus. Adhuc illud esset primus: et tam non relatus ad secundum nisi per accidentem: sicut seibile ad scientiam. V Ad aliud dicit qd non supfluit dicere ex causa: qd causa et hoc qd est causa et ad hoc qd sit conclusio oportet qd sit propria: sed non oportet principium esse proprium. Similiter et alia ratione dicit principium causa: et ideo non supfluit. V Ad aliud cum dicit qd dicit per supabundantiam et dicit qd Aristotiles non intelligit qd demonstratio sit ex primis simpliciter et extra genus: quia sit non est nisi vna una demonstratio: vel saltus non est nisi vna scientia. Sed Aristotiles intelligit qd demonstratio est ex primis in genere: et qd in diverso genere scientia diversa sunt principia. Alia enim sunt principia in arithmetica: et alia in geometria: ideo demonstratio est diversa et multiplicata sicut diversae scientiae. V Ad aliud dicit qd si demonstratio sit ex immediatis nulla esse et mediatis: dicit qd non legitur. V Ad pbaronem et b iiiij

Posteriorum

q. Aristotiles intelligit q. demonstratio est ex im
mediatis finali: ut resolutio oes demonstratio
nes ad principia prima: sed ex hoc non sequitur q. nul
la est demonstratio ex mediatis: potius enim aliquis de
monstratio est ex mediatis: dum finalis sit ex im
mediatis: sed tamen sequitur q. nulla demonstratio fi
naliter est ex immediatis.

Videtur Ad ultimum pedeo:
q. nulla demonstratio que est ab effectu ad causam

est demonstratio simpliciter sive Aristotilem: hic autem

dissimilitudinem demonstratioes simpliciter et.

Ad xli.

Ad q. Aeritur An hec sit uera: Vnu
quodq. pppter qd: q.

non videtur. In istis inferioribus per vir
gutem solis reguntur astracio et dissolutio. Sol

enim dissolutus glaciatur: et stringit luthur: et non

sequitur q. in sole sit astracio et dissolutio: q. op
posita non sunt sibi in eodem: ergo et.

Ita non sequitur iste est ebrium pppter vnum: ergo vnum est

magis ebrium q. iste. Nec sequitur iste est calidus

pppter solem ergo sol est magis calidus. Sol

enim non est calidus ergo et.

Ad q. ista propositio est intelligenda in causis vniuersitatis: et effectu

ubiqui aliqd vniuocere repis in causa et effectu: ebi

etas aut non vniuocere repis in ebrio et in vno q.

In ebrio formaliter. In vno vero effectu: et non for
maliter.

Ad q. ferrum ignitum est calidum formali
ter et lignum ignitum sibi: et non sequitur

ferrum ignitum est calidum pppter lignum ignitum:

ergo lignum ignitum et.

Ad q. ferrum ignitum est calidum: pppter actus ignis: et hec p

positio vnuq. qd pppter qd et. non solum hunc in

telligi in causis vniuersitatis et: sed cum hunc in cau
sis per se.

Ad q. ignis est causa vniuersitatis respectu ca
loris: et ferro utraq. enim calidus est formaliter

sibi est causa per se: sicut etiam ratio procedit: et non

sequitur: ferrum est calidum: pppter ignem: ergo

ignis est magis calidus: q. autem est uera: et non

falso. Ad hunc enim ad sensum q. equalis

quaritas ferri igniti uenienter ceduntur q. eq
uis quaritas ignis.

Item pbo q. hec minor sit

sala: per quam Aristotiles probat cu[m] ista malo
re scelone.

Cum Aristotiles dicit scelone scimus

pppter principia: q. principia h[ab]ent se non sunt eae scelo
nis nisi in etate pppter qd exigunt applicatio. ergo

non cognoscuntur pppter principia sive se.

Item non sequitur p[ro]p[ter] scilicet pppter principia: ergo principia

sunt magis scita: q. sciecedes est uera: et non sal
sum: principiorum enim est intellectus: et non scia fin
Aristotile in fine p[ro]p[ter] ergo hec est scisa: vnum
qd qd p[ro]p[ter] qd et. Ad q. quadrupliciter est scia: fin
Linconiensis Loicer pprie. magis pprie. et ma
rime pprie. Ad Aristotiles intelligit q. scia est
scelone tamen loquendo de scia marime pprie. di
cta. Sed loquendo de scia pprie dicta. scelones
sciunt p[ro]p[ter] principia et principia magis. Extra
accipio sciaram scelone maxime pprie. In talis
scia sciunt scelones p[ro]p[ter] principia et non sequi
tur. ergo principia magis scientur. ergo et.

Ad oppositum est Aristotiles.

Ad q. hec est uera: vnuq. qd p[ro]p[ter] et. h[ab]et r[ati]onem qd est q. il
lud qd repis in effectu et causa: nobilis et excellen
ti repis in causa qd in effectu: qd est de ratione eae
et excellat effectus: si ergo aliquis pprietas causat i
aliquo ab aliquo causa: si illa pprietas in illa cau
sa repis vniuocere: excellat repis in causa qd in
effectu et. et patet sibi per exponit. Magis diligat
pppter discipulū. tu discipulus magis diligis.

Droptur r[ati]onem intelligendam est q. hec p[ro]positio

intelligenda est in causis vniuersitatis: et per se: et non

in causis per accidens et equivoctis.

Ad primam rationem dicit q. sed non diffi
cilitate: qd calidus liq[uid]us dissolvit per accidens: sibi
stringit luthur: qd per calorem ethalat subtile et
derelinquit grossum. Hec autem p[ro]positio vnuq.
qd pppter qd et. intelligenda est in causis vniuo
ciis: et in causis per se. Ad alium sibi dicit qd cali
dus non est est calidus actius: sed actiu[m] acer. et
Ad primam rationem dicit qd calidus modus est in cor
pore calidacero. Calidus enim est qualitas actius qd
tinens ad elemetum. sed in sole non est qualitas actius
formaliter: sed est in luce per quam sol efficiet ca
lidus. lux autem non est qualitas actius: sed actiu[m] acer.

Ad primam rationem dicit qd hec p[ro]positio h[ab]et

intelligendam p[ro]positionib[us] per se et vniuersitatis: qd li
gnis ignitus non est per se causa caloris in ferro.

Ad rationem dicit hoc dicit qd hec cetero est uera qd

ignis est magis calidus: qd ferrum ignitum sic di
cit vnu exposito.

Ad probationem dicit qd stat sibi

qd ignis sit magis calidus qualitatibus: qd ferrum: et

qd qd minor sit caliditas in ferro ignito sive qua
litate. illa enim maioritas est pppter comparatio
ne priu[m] maioritatis ferri: id non sequitur in ferro est ma

lo: caliditas: ergo ferrum est magis calidum. / Ad aliud dicit q[uod] principia scimus et propter principia scimus p[ro]clones: et ea dicit q[uod] regr[ati]o applicatio: dicit q[uod] uerum est q[uod] propter principia trahit considerata in se illa non applicatio non sciuntur: et hoc procedit. / Ad aliud sicut dicit. / Ad ratione per trahit dicit q[uod] non sequitur p[ro]clones sciuntur propter principia scia maritima propter dicta. ergo principia maritima sciuntur: q[uod] hic non arguit in vniuocis: scire autem maxime non coparet principiis vniuocois et p[ro]clonibus: q[uod] p[ro]clonus coparet formaliter: principiis trahi effectiva. Et si loquendo de scientia: q[uod] est apprehensio necessaria: sive sunt principia sive p[ro]clones: isto modo scire vniuocis coparet principiis et p[ro]clonibus: et isto modo principia sunt magis scita et p[ro]clones: et modo accipit scire: et sic uel legit Aristotiles: sicut Linconiensis exponit. Ut in die hac esse sedam p[ro]clonem huius libri recte. Q[uod] xlii.

Aeritur An principia sunt nota et p[ro]clones:

q[uod] non videt: q[uod] si sic ergo principia maritima primi sunt maritima nota: cuiusmodi est hoc. Videlicet p[ro]trahit sicut et non est: p[ro]nis falsum: p[ro]batur falsitate p[ro]positi: si principiis primi sunt notissimum in scia: et q[uod] oppositum est notissimum in falsitate: sed q[uod] si falsus p[ro]batur: q[uod] in syllabo ex oppositis supponit pro p[ro]pote p[ro]positus primi principiis: q[uod] supponuntur dictiones: et ex ista p[ro]pote deducitur ad negationem eiusdem de se: tanquam ad notum falsum: uel magis inconveniens: ergo negatio eiusdem de se est nota in falsitate: et oppositum primi principiis recte. / Hie dicit: q[uod] i[nt]erlogismo ex oppositis non supponit oppositum primi principiis pro p[ro]pote: q[uod] non supponuntur dictiones: sed tamen alia p[ro]positiones supponit p[ro]pote. / Contra istud aliquis p[ro]p[os]itio: sicut utramque p[ro]p[os]itio diuisa sumpta in aliquam est p[ro]nis: sed p[ro]dolit in i[nt]erlogismo ex oppositis est impossibilis. / Et p[ro]trahit accepto pro p[ro]pote non sequitur impossibile. sed principia non sunt magis nota: et p[ro]clones. / Alio dicit q[uod] in i[nt]erlogismo ex oppositis supponit oppositum primi principiis pro p[ro]pote: q[uod] in aliquam specialiter: minima nota sunt in falsitate: uel tamen magis est nota oppositum primi principiis in falsitate: et negatio eiusdem de se. / Cetera: Aristotiles dicit in primo but: q[uod] principia non sunt soli nota nobis: sed naturae: ergo opposita principia notissima sunt in falsitate: non soli naturae: sed nobis. / Ita negatio eiusdem de se: non ponit opposita in actu: sed in potestate. Sed oppositum primi principiis ponit ea in actu

ergo notio est impossibilitas: q[uod] accipit oppositum primi principiis: et negatio eiusdem de se. / Item principia non sunt scita: ergo non sunt magis scita et p[ro]clones. Aviscedes patet: q[uod] si principia essent scita: certe p[ro]cessus recte. ergo non esse principium possit. / Ita quod est nota per causam: est magis nota quam ille ludus quod non est nota per causam. Verbi gratia p[ro]cello in demonstratione particulari: q[uod] in demonstratione universalis cognoscitur per causam: in particulari non: sicut Aristoteles. Sed p[ro]clones demonstrationis sunt note per causam: principia non per causam: ergo principia non sunt notiora et p[ro]clones. / Ita principium et conclusio non sunt comparabili finis cognitionis: ergo principium non est magis nota quam conclusio. / Consequitur patet: q[uod] comparatio soluta est in vniuocis: sicut Aristoteles viij. p[ro]pheticorum: sed principium et p[ro]cello quo ad cognitionem non sit vniuoca: q[uod] cognitionis conclusio est per causam: sed cognitionis principium non est per causam: ergo euocata est cognitionis. / Ita si principium est magis nota quam conclusio: et per p[ro]nis conclusio minus nota: tunc conclusio aliqd habet de noto: et aliqd de opposito: ut de ignorantia filii patet in simili: q[uod] quod est palliatur est minus albus quam albus: id habet aliqd de albedine: et aliqd de nigredine: ergo conclusio erit in p[ro]te nota: et in p[ro]te ignota: sed minus nota quam principium: et ulterius sequitur: q[uod] conclusio non sit simpliciter scita. / Ita si conclusio sit minus nota quam principium: tunc sequetur q[uod] nobilis ordinare ad minorem nobilem: tanquam ad finem: p[ro]nis falso sum. ergo et avisedes: p[ro]batur: q[uod] si conclusio sit minus nota quam principium ignorior est et incertior quam principium: sed principium ordinatur ad conclusionem: ergo maius nobile ad minorem nobilem. / Ita conclusio in demonstratione est necessaria: sed ueritate nihil est uerius: ergo nihil potest esse notius in ueritate quam conclusio in demonstratione: non igit principia sunt magis nota. / Ad oppositum est Aristotelis dicit: principia enim sunt nota et p[ro]clones: / Ad questionem est: q[uod] scilicet: cuiusmodi p[ro]pter recte. / Conclusiones sunt note propter principia ergo principia sunt magis nota. / Ita hoc probat Aristotelles per unam rationem: q[uod] si principia essent minus nota: uel equaliter nota cum conclusione: tunc ignorantia est magis uel equaliter notior et eo quod est notior: p[ro]positio patet sic: habita cognitione principiorum adp[ro]duc in isto p[ro]satori n[on]ne conclusio est ignorantia et principia sunt nota. / Ergo dicitur q[uod] conclusio

Posterior

siones sunt magis nota vel cōlitter cō principiis tunc ignorat; est magis nota q̄ illud quod est nota; vel sicut est cōlitter nota cō eo qd̄ est nota. Et si cōveniens: ergo cōponit dīcē p̄cipia sunt magis nota q̄ cōclones. / Itē h̄ p̄t̄ p̄ba ri alia rōne: q̄ cōclō nō sit magis nota q̄ p̄in cipū: q̄ nihil agit ultra suā vītū. Hoc patet q̄ vīrē et ultimē potētē et nihil agit ultra ultimē potētē. Et p̄cipia p̄ sua vītū sunt cē p̄t̄ nō: ergo maiore cognitionē nō p̄t̄ facē in cō clūsione q̄ h̄a h̄st̄ de se: nec rātā cognitionē facit de cōclōnē quātā h̄st̄ de se. Probo: q̄ de ratione cause est q̄ quicq̄d reperitur in effectu et causa: excellentius reperlatur in causa.

Ad primā rōnēm

dī sic dicebat ultimo q̄ aliq̄d latet ea que sunt opposita et opposita: qd̄ cō nō later negatio eiusdē de se. / Intelligē dū tū circa istud: q̄ rādēs nunq̄ p̄cederet op̄posita sub rōne oppositorū cē sūl̄ uera, hoc enim est sibi notissimum in salitate; ea tū que sunt op̄posita: aliqui p̄cedit cē uera: nō p̄ferēs vnuz ad alterū sūl̄ orīngit in disputatione. q̄ rādēs p̄cedit vnuz oppositorū: et postea per latētes interrogations vel per alias cautelas factas ab oppo nēte p̄cedit alterū oppositorū nō p̄ferēs recidū ad p̄mū: et postea oppositorū cōcessa recolligit ad iūcē cōclōdē et h̄is negationē eiusdē de se nō ducedō ad aliqd notiū saluum: sed ut manifestetur ea que p̄cedunt et residēt cē opposita. / Ad for mā: dī q̄ oppositorū p̄mū p̄ncipiū est notissimum in salitate: qd̄ est oppositorū sūl̄ cē uera: q̄ illud con cedis cē nota in salitate tā ab op̄ponētē q̄ a rī dīcē: p̄pter qd̄ rādēs nō ponit p̄r̄ yppotēt̄: p̄cederet tū illa p̄dictoria: nō p̄ferēs vnuz ad alt ud: sed nunq̄ p̄cederet p̄dictoria sub forma p̄dictoria: cē simul uera. / Ad p̄mā rōne cōtra b: dī q̄ illa uerū p̄cludit p̄ma enim p̄cipia sunt nobis notissima in vītate cognitis finitis: et cē am eoz op̄posita sunt notissima in salitate: et id oppositorū p̄mī p̄ncipiū sub ppia forma a nūlo p̄cedit si illa sit q̄ sunt opposita et ad iūcē cōferant et actualitē p̄siderant: tā ea que sunt op̄posita p̄st aliqd latē in aliq̄d mā. Et cognitis ter minis magis nota est cōp̄posita cē sūl̄ uera: et in salitate: q̄ negatio eiusdē de se. / Ad aliud dī q̄ negatio eiusdē de se nō icludit p̄dictoria nisi in potētē: si aliq̄d icludit: et op̄posita sub oppositorū forma actu icludit: id sequit q̄ negatio eius

dem de se: nō est notio: in salitate: q̄ sunt op̄posita sūl̄ cē uera: aut ea que sunt opposita actu aliter: p̄serēdō vnuz oppositorū alteri. Et causa q̄ ho decipit in p̄cedēto oppositorū: est p̄pter h̄ q̄ nō p̄serēt vnuz ad aliud. / Ad aliud p̄ncipale: dī q̄ in syllogismo et oppositorū nō p̄cludit de se deducēdo ad aliqd manifētū saluum. Sed multitudi in cōvenientiū: id cū b̄ bene stat q̄ op̄positū p̄mū p̄ncipiū fit notissimum in salitate. / Ad aliud dī: q̄ loquēdo de scia p̄pale dīcē: et etiā de scia magis p̄pale dīcē: que scia est app̄hēsio vītatis necessarioz: sūl̄ h̄a scia p̄ncipia sunt magis scia q̄ p̄clones ut dictum est tē. / Ad aliud dī: q̄ hec iterim. illud qd̄ est nota per cām est magis nota illa qd̄ nō est nota per cām: uera tū cē cū utrūcū cognoscēbile natū est cognosci per cām: sed p̄cipia p̄ma nō sunt na ta cognosci per cām: q̄ cām nō h̄at. et p̄clones nate sunt cognosci per cām: sūl̄ exēplū in p̄posi tō nō tenet. Illud enī qd̄ scia per demōstratio nē uel magis scia: q̄ qd̄ scia per demōstratio nē p̄cūlarē: q̄ utrūcū est natū cognosci p̄ cām q̄ liḡt qd̄ cognosci per p̄cūlarē demōstratio nē nō cognosci per cām: demōstratio astūlis facit cognoscēc p̄ cām: id ibi tener: hic nō. / Ad aliud dīcō p̄ncipia et cōclō sūl̄ coparabiliā. / Ad ip̄probationē dī q̄ h̄ vnuz cognoscē p̄ cāz et aliud nō: et per dīs in scia marime p̄pia non sunt coparabiliā: sūl̄ acēplēd sciam tertio mō dictā que est ap̄phēsio vītatis necessarioz: in b̄ sunt coparabiliā: p̄us enī dīcebat q̄ cūtū mo dis dī scire. Coiter et p̄prie: magis p̄pale: et ma rime p̄prie: vñl̄ tertio mō coparabiliā sūl̄. / Ad aliud dī: cōclō est p̄mī nota et p̄mī ignora tā: et h̄o est nota p̄ p̄ncipiū: et q̄tē est de se est igno rāta: sed et h̄o nō sequit q̄ sit scia. / Ad aliud qd̄ dī q̄ cognitio p̄ncipiū ordinat ad cognitionē cō clūsionis p̄fecta. / Dīcedo: sed et hoc nō sequit q̄ nobilē ordinat ad minē nobilē. p̄ncipiū enim inq̄tū in eo est scia p̄clonis in ali et mō cōfuso: ordinat ad p̄fectā cognitionē p̄clonis et in p̄cūlarē: et ita quo ad simp̄fectā ordinat ad p̄fectā. / Ad aliud qd̄ dī: q̄ vītate necessaria nihil est ueri. / Dīcedit: p̄t cē tū certi? aliqd in vītate et noti? uel p̄t dici per iterationē illius p̄positionis: q̄ vītate necessaria aliqd p̄clonis: p̄t aliqd cē uerius. Illud enī est magis ne cessariū et per cōsequēs magis uerū: cui? nece ssitas et uertas ab alio nō depēderi: q̄ illud cui?

necessitas dependet ab alio. Ad illius.

Veritur an conclusio

sit necessaria in demonstratione: ut hec sit necessaria homo est risibilis. qd non videt. qd sequitur homo est risibilis. ergo ho est. Consequens est contingens: ergo et antecedens: qd ex necessario non sequit contingens. Consequens pater qd accidens reale sbo in eis supponit sbo c simul. qd est supponit si est. Dicit hic qd accidens est duplex: quoddam qd sequitur sbo fm actu ut albus et nigrus. qd sbo aptitudine ut risibilis: qd o ne terminatus in bile significat per modum aptitudini. Sed accidens consequens sbo fm aptitudine non supponit sbo: i; accidens pisis sbo fm actu supponit sbo. Aptitudo enim potest fundari in non ente. Verbi gratia. Cucus apt' nat' est videt in non sequitur cucus actu videt: nec sequitur ergo cucus pot videt. sicut est hic: non sequitur: ho est risibilis ergo ho actu est risibilis. / Contra aptitudine fm qua cucus pot videt fundari in eo qd est cecili tanqz in sbo. qd in eodem sbo hyst fieri habitus et priuatio: sicut ergo sbo cecitatis est: eadem modo sequitur qd sbo risibilis est. ergo sicut sequitur qd est cecili: ergo illud qd est cecili: et: eadem modo sequitur ho est risibilis ergo ho est. / Itē qd aptitudine non possit fundari in non ente videt. queritur enim de aptitudine aut est sba aut accidens: non subiecta ut manifesta est. si sit accidens: qd accidens reale non pot fundari in non ente: qd accidens est alteri inherens et non enti nihil inheret. ergo re. / Itē qd risibile non solum consequatur hoem fm ap- titudine videt: sicut dicit expposito: passio in subiecto hēt duplicitē rōne cāe. s. rōne cāe efficiens et mālis. sed impossibile est aliquod hys cām efficiere in sbo. pīmā cōseq fm aptitudine soluz ita qd non fm actu. ergo re. / Itē si hec sit necessaria: pīmā ho est risibilis: ergo qdlibet singularis necessaria. sed pīmā est falsum. ergo et antecedens. Consequens pater. Falsitas pīmā sicut pater. qd hec est singularis eius: fortes est risibile: et hec non est necessaria. for. enim pot corripit. ergo non est de necessitate risibilis. / Dicit hic qd hec est necessaria absolute. ois ho est risibilis: et tū non poterit quālibet eius singularē absolute esse necessariā: qd necessitas ulis cōtinuas per primas singularias generationē: ideo absolute necessaria est: sed singularia corruptibilia sunt. ideo in ulis non est necessitas absoluta. / Contra istud

per te veritas hulus cōtinuas per successivam generationē: hec tūc ois ho est risibilis non uerificat. pro isto antichristus est risibilis. qd non est generalē: tūc ego arguo sic. Antichristus non uerificat ppositionē: solum ergo tūc uerificat pro suppositis pīmā: sed suppositis pīmā potest dicari inesse et non esse qd corruptibilia sunt ergo vitas huius ppositionis non est necessaria sed contingens. Ad enim hēt vitātē nisi a singularib⁹ hoc est solum. ergo non est dicē qd necessitas subsunt per primā gnātōnē. / Itē sequitur ois ho est risibilis. ergo ille est risibilis per locū a toto in qualitatē: pīmā non est ei necessaria: ergo nec antecedens. / Hī hic per iter exceptionē pīmā non enīt sequitur ista: iste ho est risibilis. sed sequitur sī qdā pīmā iste homo oīs est risibilis: et sic singulāris necessaria sunt sub pīmātione. tū non sunt necessaria absolute. / Contra istud. si ulis sit necessaria: pīmā qd singularis sunt necessaria sbo pīmātione: tūc hec est necessaria: tu semper curras: qdlibet singulare est uerū sub pīmātione. hec enīt est uera. dum tu curras. in. a. tu curras. sicut hec dā tu curras. in. b. tu curras. et sic quilibet singularis est necessaria. ergo hec ulis est necessaria. tūc sicut filium: qd sicut ois dicit ultimā suppositionē que nota sit significantia: ita semper dicit ultima tem pīmā cōsignificati per. a. b. c. / Itē tūc se quis. sed qd est qd est necesse est: qd ergo oē qd est necesse est: est: si a vītate cōditionata singulariū possit inferri vitas absolute ulis. / Itē reducit rō sic. ois ho est risibilis: ergo iste: sine condicione. pīmā: qd sic sequitur singulare sicut in vīte ulis pīmāt. sī in vīte huius ulis pīmāt simple non sub pīmātione. ergo singulare sequitur sine aliq pīmātione. / Alii dī ad rōne qd hec pīmātio: ois ho est risibilis. est necessaria absolute. et huius rō est: qd risibile est passio hoīs. et passio consequit spēm rōne potest actiue: et non pot ei non esse sicut calefacere non pot non inesse igni: quia consequit ignem rōne potest actiue. Ideo est qd hic est necessaria habitudo. s. in hoc homo est risibilis. et ita absolute necessaria. / Intelligendum tamen est: qd passio que est necessaria de specie: est necessaria de cōtentis sub specie: non sub propria ratione. sicut sit Aristotiles. sed sub propria ratione: speciet in quantum speciem dividunt: ideo singulare hulus vniuersalitatis debet sic accipi: iste homo in quantum homo est risibilis et sic de aliis. et sic intelligendo sunt

Posterior

absolute necessarie. *V* Ad probacionem dicitur quod hoc sit posse non esse secundum se: tamen in quantum hoc non potest non esse. *V* Extra istud primo probatur quod non sequitur si passio egreditur ex potentia activa subiecti quod per hoc necessaria sit hoc ipsum. Secundo probatur quod ex hoc quod est talis potentia activa egreditur sequitur propositum: et tertio ostenditur quod necessaria situdo non cocludit proponere necessariam esse. Primum patet sic: sicut ambulare pregerit ex potentia activa hominis: quod homo ambulat: et non est potentia passiva sed actiuam: et tamen non est necessaria: ergo predicatio egredi ex potentia activa subiecti non cocludit proponere esse necessariam. Sed ostenditur: potentia non potest esse nisi ente ut in subiecto: nec in ente tamen apud alias: quod ens apud aliam potentiam actuam non habet: sicut patet de figuratis: et secundis ieronimis. Si ergo potentia activa est in aliquo ente reali ut in subiecto: sequitur ergo quod si passio egreditur ex potentia activa subiecti: necessario est subiectum: et hoc est propositum. Tertius patet in his que frequenter sunt: et non semper: cum insinuandi est eclipsis luna: ubi est necessaria situdo: quod quicunque est iterpositio terre inter solem et lunam: tunc luna eclipsatur: et tamen hec non est necessaria luna eclipsatur: ergo necessaria situdo non cocludit necessitatem absolute. *V* Item reduplicatio: sicut prius. hec singularis iste homo est risibilis: in stute ulis ponit absolute: ergo absolute sequitur sine reduplicacione: sed hec est falsa: iste homo est risibilis ergo ulis falsa. *V* Alterum dicitur quod hec sit necessaria ois homo est risibilis sicut homo non sit: quod si sicut non sit passio homo est necessaria de subiecto: quod scilicet necessarium est: et ultrem dicitur quod quelibet singularis necessaria est absolute: propter eadem ratione. *V* Ad probacionem dicitur quod non sequitur iste homo potest non esse secundum risibilis: quia ad necessitatem propositonis non requirit actualis existentia extremitatis. *V* Extra istud: homo non semper cancellit: quod non semper est: ergo a simili non semper est risibilis: quod non semper est: et ulterius sequitur quod non est necessitate sit risibilis si homo non semper sit: ergo ex opposito sequitur quod homo de necessitate est risibilis: ergo homo de necessitate est. *V* Item enarratio copositionis est ex entitate extremitatis: ergo ueritas proponens est ex ueritate extremitatis: quod tandem sunt principia ueritatis et entitatis: si ergo propositio sua uera: oporeat intelligere errare esse. *V* Item primo per argumentationem dicitur quod compositione est quam sine compositus non est intelligibile. Sed quod non contingit intelligere sine aliquo non pertingit esse sine

illo: quod ex opposito sequitur oppositum. si igitur compositione non contingit intelligere sine extremitate: ergo non contingit esse sine entitate extremitatis: sequitur ergo homo est risibilis. igitur homo est: et similiter fortis est risibilis ergo fortis est. *V* Ad oppositum est Aristotiles dicentes quod circulo demonstrationis est necessaria in ista littera quod impossibile est aliter se habere.

Ad quoniam dicitur quod hec est necessaria ois homo est risibilis. cuiusmodi est hec quod potest esse secundum plausum in demonstracione: quod predicatur passio de homo. Secundum plausum demonstrationis scilicet per demonstrationem: sed quod scilicet impossibile est aliud se habere. et quod impossibile est aliud: est necessarium ergo a priori ad ultimum hec est circulo in demonstratione ergo hec est necessaria: et etiam quilibet singularis est necessaria absolute. Modus tamen ponendi singularis est diversus apud diversos. Quidam enim ponunt ei singulares sic: iste homo in quantum homo est risibilis: et iesus christus est risibilis in scientia ratione ad secundum argumentum: passio enim est necessaria ex coenitatis propria: quod est necessaria ex specie: ita ex coenitatis est necessaria sub ratione speciei et non sub proprieta ratione quod sub proprieta singularia sunt corruptibilitas: iste ergo sunt singulares iste homo in quantum homo est risibilis: non intelligendo quod hec reduplicatio in quantum sit per terminum quod sic non est singulares isti: illis scilicet hic est quantum duos termini: ois homo est risibilis: iste est homo: ergo iste est risibilis in quantum homo: sed reduplicatio addit ad denotandum quod iste singularis res illi usi appropriantur. *V* Alii ponunt quod huiusmodi ois ois homo est et: iste sunt singulares: iste homo est risibilis: et iste homo est risibilis: et iste sine reduplicacione: et iste necessaria sunt absolute: propter necessariam situdinem predicati ad ipsum. Et ultrem dicitur quod ad necessitatem istarum singularium non regitur actualitas extremitatis. sed sufficit quod singularia includant in suo intellectu namque speciem quam consequitur talis passio. Non tamen intelligendum est quod ista sit in singularibus: eque primo sicut et nunc specie: sed istis in est et prius: quod passio nunc specie necessaria: et primo inest specie: et et prius suppositus: et propter hoc patet ad rationem per quam confirmatur alius modus ponendi singulares.

Ad primam rationem dicitur: primum propositio est necessaria eo quod predicatur consequitur subiectum necessario: et praeterea sub ipso in quantum praeterea includit speciem: ipsi dicitur coedendo hac consequentia: ois homo est risibilis: ergo homo est: et ratio eorum est

qa accidētēs reale alicui inesse p̄supponit s̄bm eē.
 Rōnes que sunt p̄tra p̄orem rōsionem nō sunt
 p̄tra eos: sicut in scđo dicit. / Ad p̄mam rō-
 nem p̄tra b̄ dī q̄ duplex est potētia actiua: que-
 dam est potētia quam p̄cedit alia potētia, s. pas-
 siva in s̄bo que est dicitōis: et talis potētia acti-
 ua est in hōe respectu ambulationis: sed acciſis
 q̄d egredit̄ a tali potētia actiua: non inest necel-
 latio subiecto. Alia est potētia actiua quam nō
 p̄cedit potētia passiva in eodem et respectu eius-
 dem: et isto mō est potētia actiua in ligno respec-
 tu calefacē: statim enim cum ignis est hēt po-
 tētiam calefacēdi actiua: ita q̄ non p̄t non
 calefacē: quātum est de se: et acciſis q̄d egredit̄ a
 tali potētia actiua s̄bi: necessaria p̄sequit̄ s̄bm: si
 eut rōsible respectu hōis. / Ad aliud dī: q̄d nō
 sequit̄: ite hō in cōtūm hō est rōsibilis. ligit iste
 hō est. Id aut̄ nō sequit̄ h̄ p̄lo: q̄ potētia acti-
 ua a qua egredit̄ passio non inest illi homini: m̄
 si in quātum iste hō est hō. Ideo sequit̄ h̄ p̄lo:
 q̄ iste hō in quātum hō est: et sic p̄sequit̄ est ne-
 cessarium: sicut et aīs. q̄ isti homini inquātū
 hō: nec inest corruptio nec ḡnatio. / Ad tertium
 dī: q̄ habitu ad passionis ad s̄bm est necessaria
 isto mō: q̄ posito subiecto ponit passio suffici-
 enter: et tunc est p̄positio necessaria: et sicut hec ē
 necessaria hō est rōsibilis. / Et alia p̄c in his
 que frequēt̄ sunt: s̄bm p̄t ēt in rerum natura
 ls passio non sit: cum luna sit in aliquo tpe in
 quo non est eclipsis: id non est necessaria abso-
 lute habitudo passionis in his que non sem-
 per sunt: ls sit habitudo inter vnum ad alteruz
 per cām extrinsecam: ut per habitudinem ad
 h̄c causam que est interpositio terre inter sole
 et lunam: eclipsiā necessario: vnde alla est habi-
 tudo in his que semper sunt: et in his que fre-
 quēt̄. id non est s̄le. / Ad aliud dī: q̄ in vtrū
 ulis non includit hec singularis sub p̄pria rō-
 ne singularis. Non enim attribuit rōsibile sup-
 positio nisi q̄ sp̄l. id singularia debet sequi ad
 ulēm: non sub rōne p̄pria: sed sub rōne cois.
 Ad formam patet p̄ hoc q̄ in vtrū ulis ha-
 bef q̄ p̄dicatum attribuit suppositis: sub redu-
 plicatione cois: et ita minor falsa. / Ad dicunt
 uolētes sustinē q̄ hec p̄positio est necessaria: et
 quilibet singularis absolute non ad dicta redu-
 plicatione. / Ad p̄mum dicunt q̄ hec p̄tia nō
 ualerit: hō est rōsibilis ergo hō est sic q̄us. Ad p̄
 bationem: cum dī Acciſis reale ēt, hoc intelli-
 gedūm est de acciſis q̄d p̄sequit̄ s̄bm: s̄m suū
 ēt existit: et non s̄m ēt specificum siue aptitudi-
 nem: cuiusmodi est rōsibile. / Ad p̄mam rōne
 p̄tra b̄ dī q̄ illa h̄iu doceat ei s̄ba nec acciſis in
 genē: sed et qdē modus eēndi s̄m quem acciſis
 p̄sequit̄ s̄bm. / Ad aliud dī q̄ non est s̄le de ap-
 titudine: in cōeo et de rōsibili. cēcum enim est p̄
 uatio acciſis q̄d p̄mo p̄sequit̄ idividuum et nō
 sp̄m tō sequit̄: si hō est cēt̄. ergo hō est: qdē
 s̄bm p̄sequit̄ p̄uatio q̄d p̄sequit̄ suis h̄t̄ et s̄m
 idem ēt p̄ticulare: s̄rōsible est acciſis p̄s sp̄m
 p̄mo s̄m ēt absolute et nōt̄ s̄m ēt existit: et tō
 nō sequit̄ hō est rōsibilis. ergo hō est. / Si in b̄
 dīsiliē est leter cēt̄ et rōsible q̄ s̄m diversa ēt cō
 sequit̄ s̄ sua s̄ba: ls in hoc sit s̄le: q̄ s̄cūt̄ nō seq-
 tur: hō est aptum natūrā vidē: ergo hō p̄t vidē
 sicut nō sequit̄ hō est aptum natūrā rōde ergo
 hō p̄t rōde. / Ad tertium p̄tra b̄ dī et rōsible
 non hēt in hōe cām efficiēt̄. hō enim nō effi-
 ci rōsible. / Et illō idem q̄d est causa efficiēt̄ re-
 spectu hōis. et causa efficiēt̄ respectu rōsibilis.
 sicut dicim⁹ q̄ qd̄libet s̄bm passionis hēt dupli-
 cem rōnem: ut rōnem cāe formalis: et rōnem cāe
 mālis: et s̄līt̄ q̄ hēt̄ qd̄libet rōnem cāe efficiēt̄: nō
 q̄ talis sit causa faciēt̄ passionem semp̄ exi-
 stere. / Et ita causa est causa h̄itudinis necessa-
 rie passionis ad s̄bm: ita q̄ cum s̄bm est passio
 est. / Ad formam dī q̄ ls in s̄bo sit isto mō du-
 plorē cause: non sequit̄ tñ p̄pter hoc q̄ passio
 p̄sequit̄ s̄bm: s̄m existit̄ s̄bi ita q̄ in s̄bo p̄suppo-
 nat existit̄: s̄ sufficit q̄ p̄supponat s̄bm aptū na-
 tūz ēt. / Ad aliud p̄ncipale: sic rōdet̄ sicut ult̄
 mo dicebat: q̄ ulis est necessaria: et q̄ qd̄libet sin-
 gularis absolute est necessaria sine alīq̄ redupli-
 catione: negat tñ hec p̄tia: ite hō est rōsibilis:
 ergo iste hō est: q̄ nō regriſt̄ actualis entia ex-
 tremō. / Ad p̄mum p̄tra hoc dī q̄ differēt̄
 est iter acciſis p̄prium et acciſis cōe: in hoc q̄ ac-
 cides cōe q̄dāt̄ s̄bm existit̄ absolute p̄sequit̄: et tō
 est q̄d acciſis cōe in h̄tēs s̄bo: p̄supponit s̄bm ēt
 et p̄prium hoc ista est falsa: semp̄ hō canescit: q̄ hō
 non est semp̄. Canescē enim et acciſis cōe: sed
 acciſis p̄prium: ut p̄pria passio in h̄tēs s̄bo: nō
 existit̄ s̄bm existit̄. / Ad aliud dī q̄ entitas com-
 pōsitōis depēdet ab entitate extremit̄: sed enti-

Posterior

tas extremi duplē pōt intelligi. Unū mō sōtōne
extremi t sic pōpositio est uera: q̄ entitas cōpōsi
tiōis ut sic ab entitate extremi depēdet: alio mō
pōt intelligi pro accentuali extitā ei⁹ qđ est extremi
t sic entitas cōpositionis nō depēdet ab entita
te extremi: sicut nec ei⁹ vītas: q̄ si h̄ nō est ue
ra: Chimera est chimera. / Ad aliud dī q̄ cō
positionē nō p̄tingit et sine entitate extitom⁹z
sub rōne extitom⁹z. b̄ idē est dicē ac si dicere:
Cōpositionē nō pōt ē sine sōtō t fōdicato. Cōposi
tio tñ bñ pōt ē sine entitate sōtō que est actualis
extitā extitom⁹z: uel eoz que sunt extitā: z b̄
p̄cluād p̄ b̄ q̄ hec uera. Chimera ē chimera
z ea q̄ sit extitā: nō extitā i rex nā r̄. Ad. xv.

Veritut Ad hec cōditio perse
q̄ videt: perse dicit cām p̄ Aristotile. Si
igif hec sit possibilis. In p̄positiōib⁹ denotat
per hā conditionē q̄ sōtō sit causa fōdicati: uel
ecōtra: t tūc p̄positio necessaria est falsa: q̄ hec
tūc est falsa: hō perse est aial: q̄ denotat idē ēē
causa sui⁹z cām nō sit. / Itē perse excludit
cām cū p̄cipiātō sōtō Linconisē. aut ergo
excludit efficiētē cām: t tūc nūlē ēē p̄se nūlē p̄
ma causa: q̄ videt i cōuenientia. aut excludit cām
mālē: t tūc subā mālē nō est ens p̄ se. Cui⁹ op̄
postiō dicit Aristotile: dī enī q̄ collatā ē ens
p̄ se. aut excluditē alia⁹z caro: t tūc sequit: q̄ il
la que causans ab alijs causis nō sunt entia p̄
se. omnia ista vident inconvenientia. ergo z.

Ad qōnē dī: q̄ sit certa. Vbi irreligē
dī est q̄ hec p̄ditio p̄t du
plicē pōt accipi. Unū mō in p̄positiōib⁹. Allo
mō in reb⁹. Primo mō sāc modū herēdi. Se
cundo mō facit modū cēndi: t utroq̄ mō hec cō
ditio p̄ se et possibilis: est enī possibilis in p̄po
sitioib⁹: q̄ in aliq̄ p̄positiōib⁹: sōtō est causa
fōdicati t in alijs fōdicati est causa sōtō. Expluz
p̄mi in sedō mō dicēdī p̄se: hō est risibilis: q̄ a
p̄ncipisōtō p̄mi. p̄redit passio. Expluz sedō est q̄n p̄
dicat diffinitorū uel p̄s diffinitorū de diffinitorū:
the enī p̄dicati est causa sōtō. Cū igif herēdi dī
et cām sōtō respectu p̄dicati: uel p̄dicati respe
ctu sōtō: p̄ditio erit possibilis p̄se. Itē hec cōdi
tio p̄se et possibilis in reb⁹: t statuit modū es
sendi t sic excludit cām p̄cipiātō Linconisē
z b̄ est triplē. aut enī excludit cām efficiētē: aut
finalē: t ita mō p̄ma causa solū est perse q̄ nō
hēt cām efficiētē sine finalē: est enī efficiētē: t si

nīs oīum. Allo mō excludit cām mālē: t sic in
telligētē sunt p̄se: h̄ in intelligētis p̄logiū sit
repire qđ t q̄le qđ est alio ab eo qđ est qđ: si nō
est repire ibi cōpositionēmāe cū forma. Tertio
mō p̄se excludit ei⁹ in sōtō: t hec eau sa exlusio
pōt reduci ad cām mālē. subā enī est causa mā
lis: uel respectu accentis qđ est in eo: t isto mo
do tertio: substantia est ens p̄se. Subā enim est
ens: t nō in alio tanq̄ in subiecto: t sic ergo pa
tet q̄ hec p̄ditio perfēct possibilia in reb⁹: pa
tet etiam q̄ sit possibilia in p̄positionibus.

Ad primā rationem dī

q̄ h̄ perse dicit causam in p̄positionibus: nō
tūc hec est falsa: hō est alio. / Ad p̄bationē dī.
q̄ h̄ aial sit idē realis qđ hō tñ diversū est h̄ cō
ceptū seu rōne intelligēdi: t h̄ ut sic pōt ēē causa
respectu hōs: vñ idē respectu sui⁹z pōt ēē eau
sa dīmō sit ab alia rōne acceptū. / Ad secundā
rōne dī: q̄ p̄se in reb⁹ diversū excludit diversū
cām: t nō excludit quālibet cām in q̄libet
re. h̄ in intelligētis excludit eaz mālē: h̄ nō es
scītētē. Sili in subiectis excludit ēē in alio tan
q̄ in sōtō: nō enī excludit ulē cām mālē in mā
lb⁹. sōtō nullā i cōuenientia sequit: si tñ quālibet es
cluderet cām in isto cui adiungit tūc hec p̄ditio
p̄lētēt possibilia in reb⁹. nīs enī in p̄ma cau
sa que nullā alia cām hēt. / Cōtra b̄: si hec p̄d
tio p̄se dicit cām herēdi: tūc hec ēē falsa: hō
p̄se est hō: q̄ denotat idē h̄rētē t rōne: q̄ sit eau
sa sui⁹z. / Dī q̄ hec sit uera: hō p̄se est hō.
Et ad p̄bationē dī: q̄ p̄se in p̄mo mō dī cām
herēdi. sed nō in quoq̄ gradu. Primi⁹ enī
modus dīcēdī p̄se herētē gradus. Primi⁹ h̄z
q̄ idē dī totali dī se. All̄b̄m q̄ diffinitorū p̄di
cat de diffinitorū cuiusmodi est differētia t gen⁹.
Terti⁹ modus bñm q̄ p̄s diffinitorū p̄dicat de
diffinitorū: sicut gen⁹ uel differētia. Ad formā dī
q̄ p̄se p̄mo mō nō dī cām herēdi positiue: h̄
excludit cām p̄cipiē. Est enī irrellect⁹: q̄ h̄ p̄se
est ita hō q̄ nō p̄ alia cām. Dicit enim Aristotile
vii⁹. metaphysicē. q̄ q̄libet quare hō est hō
est q̄stio de nūlē: q̄ aliq̄ p̄supponit: t ali
qd q̄rlē: h̄ hic nūlē p̄supponit. Dicit enī q̄ q̄rlē
q̄ hō est hō: nulla est causa. In alijs gradib⁹
eiusdē p̄mi modi p̄se dīcēdī modū herēdi: t de
illis duob⁹ gradib⁹ p̄mi modū p̄siderat demon
strator: nō aut de p̄mo gradu in quo p̄dicat idē
de se: t hūlī rōnē: q̄ demonstrat utit talib⁹ mo

dis in q^b nō est petitio. **S**i accipiat ista hō ē hō: loco pmissa semper petitio: qⁱ tū termini ppositiōis erat pueribiles: et vna est dubia celi ter pcloni. ut si arguit: hō est visibilis: hō est hō ergo hō est visibilis: et iō de pmo gradu in quo pdicat idē de se: nō curat remōstrator. In oībus tū modis dicēdī pse in q^b uirtū demōstrator: perse dicit causam inherēdi in illo gradu: in quo demōstrator uisit zc. **N**ō. xvi.

q **V**eritūr An tñ duo sunt modi
di inherēdi pse in ppositionib^b. **N**ō videt: pmo auctoritate Aristotēlis qⁱ dicit in cap^t de pte. qⁱ q^b dicunt in simul sc̄ibib^b pse: sic sunt sc̄iūtū esse pdicatiōibus. aut in eē ppter ipsa. p hāc ptcularū in eē pdicatiōi sc̄elligit sc̄om modū q̄ sibi cadit in diffinitione passionis: que pdicat de sbo: p hāc ptcularū in eē ppter ipsa. sc̄elligit q̄tū modū. ubi pdicatiō ponit in eē sbo. ppter cām efficiētē in sbo: ut est hic: Intersec^t iteris ppter iterationē. **S**i hō in demōstratione solū est simili sc̄ibili us: igis hō in demōstratione est pse sc̄do mō. **E**st dīto mō. **S**i manifestū est qⁱ in pmissa demōstrationis est pīn^t modus dicēdī pse: ergo sunt latē tres modi dicēdī perse in ppositionibus. nō ergo tñ uero. **P**ropterea p Aristotēlis: p se in ppositionib^b: qⁱ cām inherēdi. tñ sc̄ibis igis dī pse quotiētū dī causa. **S**i quorū sunt cāe. ergo quorū sunt etiā modi dicēndi pse. **V**idet dī negādo pīntia. s. quorū sunt cāe. ergo zc. qⁱ l^t pse dicat cām inherēdi tñ pseitas. ppōnis nō accipit pse a q^b q^t causa: a causa enī finali nō accipit. Modus dicēdī pse: qⁱ est extrinseca rei. **V**idet causa finalis marie causa est: est ens causa carū per Aristotēlis. **C**ū ergo pse dicit cām inherēdi. Pote^t a causa finali accipit modus pseitas q^b ab aliq^t alla causa. **V**idet causa efficiētē est causa extrinseca rei: et tñ abi ipsa accipit vñ modus dicēdī per se: nō oblitate qⁱ sit extrinseca. **V**idet ad pīncipale. in demōstratione pcludit pīfatio de sbo per diffinitionē sibi que ē medīt. ergo in demōstratione pmo pse in maiori pdicat pīfatio de diffinitione sibi: tñ minori pdicat diffinitionē sibi de sbo. **E**x b^t arguo sic: alio mō sunt pmissa perse et pcelo qⁱ pcelones cū b^t q^b sunt pse sunt ppter aliud: sed pmissa nō sunt ppter aliud: sed pcelo in demōstratione est pse sc̄do mō: qⁱ pdicat pīfatio de sbo. ergo maior in qua pdicat pīfatio de diffinitione sibi nō erit pse sc̄do mō: nec est pse pmo

mō: qⁱ pdicata non cadit in diffinitione sibi. est igis pse aliquo mō: et minor: in qua pdicat diffinitionē de diffinitionē est pse pīno mō. et zo plures sunt modi q^b duo. **V**idet dī qⁱ pīfatio nō pdicat de diffinitione sibi: in maiori demōstrationis: qⁱ de diffinitiōe passionis: et per pīns minor nō erit pse aliquo. **C**ōtra diffinitionē passionis est vñuersale pdicatu: qⁱ tuos sunt pdicata fm. Aristotēlis pīfato topicoz. Quoz vnuz est diffinitionē. Sed vñuersale respectu illius respectu culus est vñuersale nō habet pīfatu rōne subiecti s^t magis pdicatu. ergo diffinitionē passionis respectu subiecti non pōt ppter subiecti. **V**idet ad huc ex ista rōne legitur qⁱ sunt tres modi dicēdī pse qⁱ in pīclusione est secundus modus dicēdī pse. in minore pdicat diffinitionē passionis de secto: et nō pse sc̄do mō ut pībāt est has. quia alio mō sunt pmissa pse et cēclo: nec est pse pīfato mō: qⁱ pdicatu nō cadit in diffinitione subiecti: igis ppter pīmū et secundū oportet ponere qⁱ ista minor sit pse aliquo alio mō: et per pīns plures sunt modi dicēdī pse q^b duo. **V**idet ad oppositiū videntē auctoritates Aristotēlis: qⁱ Aristotēles posse^t posuit pīmū modū et secundū dicit: qⁱ que neutraliter insunt accidentia sunt ut videt. ergo nō sunt plures modi dicēdī pse q^b pīfatu et secundū. **V**idet Aristotēles uolens pīre hāc pīpositionē: que pse sunt de necessitate in sunt: in pmo caplo. **N**ō autē ex necessitate zc. ipsaz pībat iudicative: et ipsaz solū inducit in pmo et secundū mō. ergo ut videt non sunt plures modi dicēdī pse: q^b pīmū et secundū: vel si sunt plures: iudicatio Aristotēlis est insufficiens. **V**idet pīpositionē perse ex hoc qⁱ sibi cadit in diffinitionē pdicati. aut ecclīs: tñ hoc nō est nisi duo b^t modia: ergo tñ sunt duo modi dicēdī pse.

Ad hāc questionē dicit

Thomas exposito: uno modo qⁱ sunt tres modi dicēdī perse in ppositionibus. hec enim pīpositio per: addita cum hoc relativo reciprocō qⁱ est se: dicit quādā circumstantia. Sed hoc est duplū: vel in rebus: vel in ppositionibus. In rebus dicit circumstantia solitudinis: et sic dicitur qⁱ iste hō est pse qⁱ solus erit. Sed ut dicit circumstantia in ppositionibus: tñ dicit circumstantiam in ratione cause: et hoc tripliciter. Uno modo dicit circumstantiam cause formalis: sic ut hic. Iste homo vult propter animam.

quaeruntur huiusmodi sunt haec p[ro]p[ter]a per
Posterior[um]

Alto mō dicit circumstātias cāe mālis. sicut h[ic]: corp[us] est collocatus per sufficiem. Tertio mō dicit circumstātiām cāe efficiētis. sicut hic: h[ic] est calidus per ignem. An i[ps]i dicit circumstātiām cāe formalis. accipit p[ri]mus modus: q[uod] in h[ic]o mō p[re]dicatum est causa formalis sibi: q[uod] gen[us] & differētia sunt p[re]ces formales respectu diffinītūs vnum sit mālis respectu alteri. Iō dicit Aristotēles in. vii^o. metaphysice: q[uod] partes diffinitionis sunt forme. An i[ps]i dicit circumstātiām cāe mālis: accipit secundus modus: q[uod] in sedo mō est subiectum per se causa respectu p[re]dicati in rōne cause materialis. Sed q[uod] dicit circumstātiām causae efficiētis accipit quartus modus: q[uod] ita pater & sint tres modi dicēdi per se in ppōnib[us] ut prima: secundus: & quartus. Nam tertius modus est modus ēcēndi & non modus inherēdi. Iō tra illud: si per se dicit circumstantiam in ratione caue: ab illa causa i[ps]i que marime est causa: marime d[icitur] p[ro]leatis. Sed causa finalis marime est causa: est enim causa causarum sibi Aristotēles qnto metaphysice: ergo a causa finali accipiēdūs est aliquis modus dicēdi per se: sicut ab alijs causis: t[ame]n erit quatuor modi dicēdi per se: & non t[ame]n tres. Item q[uod] p[ri]mus modus nō accipiat a causa formalis: videt q[uod] hec est per se primomodo: risibilitas est hoīs: q[uod] p[re]dicatum est in diffinitione subiectū: t[ame]n h[ic] non est causa formalis respectu risibilitatis. Similiter hec est p[er] se p[ri]momođo: p[er] est filii: Non t[ame]n filius est causa formalis respectu p[er] filii. Item p[ro]b[atur] q[uod] secundus modus non accipiat a causa materiali: q[uod] causa materialis solum habet rōnem passiu[m] potētū que est dictionis respectu illius cuius est causa: materia enim est causa qua res p[otest] e[ss]e & non e[ss]e. Si ergo subiectum respectu passionis solū h[ic] rōnem cause materialis: t[ame]n passio de subiecto nō p[re]dicaret necessariō: sed p[ro]tigēter q[uod] est impossibile. Itz Aristotēles dicit q[uod] que neutraliter sunt accidentia sunt: hoc frustra dicitur si plures cēnt modi q[uod] p[ri]mus & secundus. Su[n]tēdo exposito ē dīcēdom est ad p[ri]mam rōnem q[uod] a causa finali accipit vnum modus dicēdi per se: sed non aliud modus a q[uo]d qui accipit a causa efficiētis: q[uod] causa efficiētis nō agit nisi q[uod] mouet a fine: t[ame]n cum causa efficiētis & finalis simul sint motive caue & extrinsecus in q[uod] sic distinguunt a forma: iō ab utraq[ue] p[otest] capi quartus modus. T[ame]n p[otest] dici: q[uod] quartus modus

est q[uod] p[re]dicatum sicut subiecto per causam motuam extrinsecam sive ista causa sit efficiētis proprie: sive finalis. Iō aliud d[icitur] q[uod] iste sicut per se resistibilis est hoīs: pater est filii. p[ri]mo modo: q[uod] p[re]dicatum cadit in diffinitione subiectū: t[ame]n d[icitur] q[uod] p[re]dicatum non est causa formalis subiectū d[icitur] q[uod] p[re]dicatum est causa formalis extēdēdo causam formalem ad illud sine quo intellectus alienus p[ec]cipi non potest: sic est p[ec]cūdē de formalis intellectu linee: q[uod] a non possit intelligere lineam sine p[ec]cūdē: iō in diffinitione linee cadit: nō tanq[ue] intrinsecus cēntie linee: sed tanq[ue] illud sine quo intellectus formalis linee p[ec]cipi non potest. Iō aliud d[icitur] q[uod] ista ratio probat q[uod] subiectum respectu passionis non habet solam rōnem cause mālis: t[ame]n hoc p[ec]cipit Thomas: sed simili cu[m] hoc h[ic] rōnem cause efficiētis. Iō aliud d[icitur] q[uod] Aristotēles dicit istam l[et]ram que neutraliter sunt: t[ame]n sub isto intellectu: que neutraliter sunt: ita q[uod] p[re]dicatum non cadit in diffinitione subiectū nec ēcēderat alterius: t[ame]n ex hoc t[ame]n non sequitur q[uod] sint t[ame]n duo modi dicēdi per se: q[uod] pluribus modis p[ec]cūdē p[re]dicatum cadit in diffinitione subiectū vel ēcētrario. Per hoc ad rōnes principia. Iō p[ri]mū patet per hoc q[uod] nō dicitur est. Iō secundū auctoritates: d[icitur] q[uod] Aristotēles supponet h[ic] ppōnēm: que per se sunt de necessitate sunt. Supponit de quarto mō: Et q[uod] quartus modus de se manifestus est: ideo Aristotēles h[ic] ppōnēm inducit solum in p[ri]mo modo & secundū q[uod] illi non sunt ita manifesti: t[ame]n ex hoc non se quid q[uod] quartus modus non sit: hec q[uod] Aristotēles fuerit insufficiens.

Ad questionē d[icitur] sibi in L[in]conis sem: q[uod] t[ame]n sunt duo modi dicēendi per se: & rōnem est q[uod] in ppōne p[er] se in qua vnum de alio enūciat: vnum egreditur p[er] se p[ro]p[ter]a q[ui]dditatiū alterius: t[ame]n per p[ec]cūdē q[ui]dditatis vniū dependet q[ui]dditatis alterius in essendo: t[ame]n ex hoc sequitur q[uod] q[ui]dditatis vniū habet diffiniri per q[ui]dditatem alterius: q[uod] eadem sunt principia etenim & cognoscēdi sibi Aristotēlem 2° metaphysice: ergo a primo ad ultimum p[ro]positio per se est quādō vnum extēdē cadit in diffinitione alterius. Sed vnum extēdē in diffinitione alterius p[otest] esse duplēciter. Unomodo sic q[uod] vnum sit intrinsecum essentie alterius: sicut in diffinitione spēi substatiæ: cadit genus & differētia que sunt intrinseca cēntie spēi:

Scit sicut et ratione sunt intrinseca homini. Alio modo unum cadit in distinctione alterius: non sicut intrinsecum est: sed sicut additum est et quod est extrinsecum. et isto modo subiectus cadit in distinctione accidentis: sicut hoc cadit in distinctione risibilitatis tanquam extrinsecum esse risibilitatis: sed distinctione accidentis: sed distinctione per additum: et hoc ad propositum. Cum in positione perse necesse sit unum extremum cadere in distinctione alterius hoc potest esse duplicitate: aut enim predicatum cadit in distinctione subiecti: et est primus modus: supposito quod illud quod subiectum natum sit subiecti et quod predicatur: predicari: et ad illum modum reducuntur oes predicationes: in quibus predicanter causae de causatis: sive in recto ut hoc est aial: sive in obliquo: ut risibilitas est causa: quod enim est causa respectu sue passionis. Alio modo in propositione perse: subiectus cadit in distinctione predicari: et sic sit secundus modus dicendi perse. Et ad ipsum modum reducuntur oes tales predicationes in quibus causa predicatur de causis: reterea porti punctione quod illud subiectum quod natum est subiecti et predicatur quod natum est subiecti et predicatur quod natum est hoc cari: et cum unum extremum non possit cadere in distinctione alterius nisi duobus modis: quod vel predicatum cadit in distinctione subiecti: vel concentratio trii sunt duo modi dicendi pse. Ideo dicit Aristoteles quod neutra sunt in se distinctiones. Per hec patet ad priusmodi instantias si sicut in illa aial est hoc: subiectus est causa predicari: sic in ista: risibile est hoc: predicatum est causa distinctionis subiectum: ergo aial est hoc: est per se secundo modo: et sicut hec risibile est hoc: est per se primo modo: quod predicatum cadit in distinctione subiecti. Ad hec dicendum est quod iste instantia non sunt recte: quod in oblique modis dicendi per se regitur una conditio generalis. videlicet quod subiectum sit natum subiecti: et predicatus natum predicari: et hoc est quod Aristoteles dicit postea: subiectus autem nobis in demonstratione illud quod est natum subiecti sicut lignum: et predicat quod natum est predicari. Sed in istis instantiis non subiectus quod natum est subiecti: aial enim non est natu subiecti respectu huius: nec risibile natum est subiecti respectu huius: passio enim est magis natura predicari quam subiecti respectu subiecti. Ideo hec non est pse risibile est hoc: nec ista: aial est hoc. Tu dicas quod distinctionis natum est subiecti respectu distinctionis: et etiam distinctionum natum est subiecti respectu partium distinctionis:

quis: quod distinctionum ad distinctionem et ad suos partes comparat ut quid. Hoc risibile distinxit per ha- minem: ergo natum est subiectum. Sed quod duplex est distinctionis. Una essentialis: altera per addita metum. In distinctione essentiali distinctionum natum est subiecti respectu proprium distinctionis: quod ad illas comparantur ut quid. tanquam ad suam propriam essentiam. Sed in distinctione per addita metum non oportet distinctionum esse natum subiecti respectu cuiususcumque partis distinctionis: quia non respectu subiecti: non enim comparatur ad utramque partem ut quid: sed ad unam ut quid: ad aliam vero ut quid: ut patet in illo exemplo. Similiter etiam causa: similiter comparatur ad causam ut quid: per hoc quod est sibi additum. Sed ad causam comparatur ut quid: sicut omne inferius comparatur ad suum proximum per modum quid in eodem genere. Ad aliud dicit quod Linconiensis hanc literam exposuit. quod Aristoteles non intelligit quod conclusio in demonstratione sit perse in duplice genere cause: sicut exposuit Thomas. Sed Aristoteles intelligit per illam litteram: quod duo modi sunt in demonstratione: ut primus et secundus: et sic expone littera per Linconensem: scilicet: quecumque dicuntur in simpli scibiliibus: hoc est in demonstrationibus: sic sunt perse sicut in esse predicationibus: hoc est primo modo ubi predicatum est causa subiecti: aut in esse propter ipsa: hoc est propter subiectum sicut in secundo modo: ubi subiectum est causa predicari. Ad aliud dicit negando hanc consequiam quatuor sunt cause: ergo quatuor sunt modi dicendi perse. Ad probationem cuius dicit: quod modus dicendi perse: accipit a causa. Dicendum quod non sub ratione particulari qua causa distinguuntur ab inuisum. Sed accipit a causa sub altera illarum duarum: secundum enim: quod subiectum est causa predicari vel predicatus subiecti: et isto modo tunc accipit: unus duo modi dicendi perse. Ad aliud principale dicit: quod in demonstratione passio predicatur de distinctione subiecti in maiori: et hoc in demonstratione potissimum: et sic est maior: perse secundo modo. similliter conclusio in qua predicatur passio de subiecto. Sed minor est perse primo modo: quod in minori predicatur distinctionis subiecti de subiecto: et sic trii duo sunt modi dicendi perse in demonstratione. Ad formam dicit: quod non oportet maior esse perse alio modo quam si conclusio: quod eodem modo dicendi perse predicatur passio de subiecto: et de-

Posterior

dissinzione subiecti. qd in utrūq; ppositione subiectum est causa predicati: qd in una implicite. s. ubi subiecti subiectū: et in alia explicite ubi subiectū dissinzione: tamen utrobīq; est secundus modus. / Intelligendum enī ei qd aliter est pse major: et pcelusio: qd in alio gradu secundi modi. Secundus enim modus habet plures gradus sicut primus modus. qd in hīmo modo est unus gradus sicut quem dissinzione mālis fidicat de dissinzione. Alius modus est sicut quem dissinzione formalis et finalis fidicant de dissinzione: et tñ utrobīq; est primus modus dicēdi p se. qd autem aliter et aliter sit aliud gradus ostēdo per Aristoteli: ubi ponit qd dissinzione est incorruptibilis: dicit ibi qd quedam enim dissinzione est pcelusio demonstrationis: ut dissinzione materialis: et quedam est principium demonstrationis: ut dissinzione formalis: et quedam est tota demonstrationis positione differens. Cum ergo dissinzione materialis sit pcelusio: et dissinzione formalis principium: aliud est gradus. Eodem modo in pposito passio fidicat de suo subiecto secundo modo in pcelusione: et passio de dissinzione subiecti secundo modo in maiori: tñ utrobīq; est secundus modus. Sed qd in uno gradu est pcelusio: et in alio est principium: deo diversi sunt gradus secundi modi. / Ulterius intelligendum est sicut dicit Zinconiensis: qd Aristotiles ponit tertium modum qui est modus causandi ppter cōpletionem sui sermonis. non tamē sunt modi inherēti nisi duo: s. primus et secundus. *Quæstio. xvij.*

Cleritur An ista sit p se. hō est aial. videt qd non quia hec est per accidēs rōnale est aial: ergo et hec aial rōnale est aial: et ulterius ligat hec est per accidēs. hō est aial: qd aial rōne et hō idem significat. Prima p̄sita patet: qd hec est per accidēs. hō albus est homo. qd hec est per accidēs. album est homo. qd hec est per accidēs. aial rōnale est aial: qd hec est per accidēs rōnale est aial. / Dic dicit negādo. p̄sita p̄sita. Et ad p̄bationem dicit: qd non est simile: qd homo albus non est vnum simili: sed vnum aggettum. hō enim et album sunt due res diversorum generum. Ideo non p̄t facere vnum similiter: ppter hoc h̄z debole albo fidice homo per accidēs. sicut de albo. non tñ est sic et alia parte. / Cōtra hec est per accidēs: hō albus est

hō. sicut hec album est hō. ppter hoc qd homo sub rōne albi accipit: ergo hec erit per accidēs aial rōnale est aial: sicut hec rōnale est aial: quis aial sub rōne rōnalis accipit. Et hec p̄sequitur p̄firmat per hoc qd qd extraneas alicui quod est in aliquo formaliter cōceptu: extraneas toti conceperit. / Item ad p̄ncipale: pars non predicari de toto pse. hec enim non est vera. Arēba est lignus sicut Aristotilem. vii°. metaphysice. sed aial est pars hominis: ergo non p̄se predicari de homine. / Hic dicit qd duplex est pars. s. realis et rationis. Pars realis non p̄t predicari de toto pse: pars ramen rōnis bene p̄t. huiusmodi sunt aial et rōnale respectu hōis. / Contra per Aristotilem in. viii°. metaphysice. dissinzione est sermo habes partes: et sicut tota dissinzione ad totam rem: sic pars dissinzione ad partem rei. Sed tota dissinzione significat totam rem: ergo pars parrem: genus et differentia sunt partes dissinzioneis. ergo sunt partes dissinzioneis: ergo p̄s et cetera. / Item in dissinzione non est nugatio ut suppono: qd nihil supfluum nec diminutum continet: ergo nec genus nec differentia possunt idem significare qd tñ est nugatio: ergo significat realiter aliud et aliud: tñ sunt partes constitutives dissinzioneis: ergo sunt realiter diversae partes. / Ad principale genus et species ut aial et hō. uel imponant a diversis formis: uel a gradibus eiusdem forme. / Sed cum aliqua duo imponantur a diversis formis: vnum non p̄t per se p̄dicari de altero: ergo aial non p̄t pse p̄dicari de hō. minor patet: qd musicum per accidēs fidicat de albo: qd utrūq; imponit a diversa forma: similiter maior patet: qd homo imponit ab intellectiva: aial a sensitiva. / Dic dicit minor non est vniuersaliter vera. Et ad p̄bationem. qd p̄cedit cum aliqua duo imponunt a diversis formis quarum vna non includit aliam. Intellectiva autem includit sensitivam. Ideo aial de hō p̄se p̄t fidicari h̄z musicum de albo non p̄dicet: qd musicus a qua imponit musicus non includit albedinem: a qua imponit album nec econtra. / Cōtra si intellectiva sensitivam includere: aut ergo includit illam sicut inferius suum superius: aut sicut completum incompletus. Non primo modo: quis qua ratione intellectiva est inferius ad sensitivam. eadem ratione forma bruti se haberet ut inferius ad sensitivam: et tunc sequeret qd forma bruti et intellectiva

lectua essent diversae species: quia haberet aliquid in quo conuenient ut sensituum: et cum se diffirent: ergo essent species differentes: quod est inconveniens. Si autem secundo modo: tunc non est vera predicatio unius de alio: nec per consequens animal de homine propter talem inclusionem: propterea quia si sic hec esset per se tetragonum est trigonum: quod unum alterum includit. Ad oppositam est Aristotiles: dicit enim quod primus modus dicendi est: est quando predicatum cadit in distinctione subiecti: in dicta quid sit subiectum: sed alicui in distinctione hominis cadit: ergo est per se primo modo,

Ad questionem dicitur

quod est per se primo modo homo est animal propter rationem raciam. Intelligendum est tamen propter rationem quod genus et differentia significat diversam partem conceptus hominis: alter in distinctione esset nugatio. Si enim idem ratione significaret genus per se et differentia per se: quod significat species. Tunc idem intellectus in distinctione ponerebis: nec excluderet diversa ratio: quia si sic tunc hic non esset nugatio: homo animal: quia diversa est ratio hominis et animalis sub qua utrius significatur. Ideo oportet dicere quod genus et differentia significant partes conceptus hominis primo et determinante. genus enim determinante significat partem materialem: et differentia distincte partem formalis: sicut species distincte significat totum compostum: tamen genus et differentia significant per modum totius. et ideo totum significat confuso modo: quod species modo determinato significat: et per hoc distinguunt a partibus realibus: partes enim reales accipiunt per modum partis et non per modum totius.

Ad primam rationem

dicit sicut dicebat. Ad primum contra hoc dicitur quod hec est per accidentem: homo albus est hominem solum propter hoc quod homo accipit sub ratione albi: sed propter hoc etiam quia hoc quod dico homo sub ratione albi accipit: et similiter pro eo quod ista non faciat unum per se: sed unum per accidentem: quia sunt res diversorum generum: similiter ies animal accipit sub ratione rationalis et alia parte: non tamen hec est per accidentem. Animal rationale est alicuius: quia ex illis duobus

sicut unus conceptus speciei et hominis cui per se inest animal: et ideo non est simile. Ad altam confirmationem dicif: quod hec propositio est falsa. scilicet per accidentem inest formalis conceptus aliquis: per accidentem inest illi in quo est illud formalis: et hoc si et illo materialis et formalis sic unus compositum per se in quo composite includitur predicatum ratione alterius partis: ut partis materialis. hec tamen est uera. scilicet per accidentem inest conceptus formalis alterius: et non inest per se. scilicet illi conceptus. Aliud est enim loqui de formalis in conceptu speciei: et de formalis conceptu speciei: quod formalis conceptus speciei est conceptus eiusdem conceptus ex genere et distinctione: sed formalis in conceptu est differentia. Tunc breuiter dico quod et si aliquid repugnat formalis in conceptu cum modo perfectiori: dummodo tam non repugnet conceptui speciei vel alteri quod includit in specie erit in toto per se: quod tunc est per se primo modo. Cum predicatum includitur in quod quid subiecti: sicut in conceptu formalis subiecti: et autem hoc sit ratione materialis in conceptu vel formalis: hoc accidit. Ad aliud dicit sicut dicebat. Ad primum contra hoc dicitur et sicut tota distinctione significat totam rem determinate: ita pars partem conceptus speciei: sed et hoc non sequitur: quod genus significat partem realem: quod genus significat partem: non tamen per modum partis: et in hoc distinguuntur a parte reali. Ad aliud concedo quod genus distingue et determinante significante rem diversam ab alia re quam significat differentia: et similius concedendum est quod significat partem conceptus in homine: tamen ex ipsis diversum inferre coniuncti. scilicet quod genus significat partem diversam realem: fallacia est enim accidentis. Si enim hic sit monachus et sit niger ergo et: quod ad aliud referunt realitas: et ad aliud priuatis: pars enim realis sicut dicunt est accipitur per modum partis: sed alicuius non significat hoies per modum partis. Ad aliud principale dicitur: quod homo et alicuius formalis imponant: hec tamen potest est per se: hoc est alicuius etiam sensituum a quo imponit alicuius non includatur in intellectu per se: tamen quod in hoie non est oppositio inter sensituum et intelligendum. Sed sensituum est principium quod est materiale respectu intellectu. sicut ponant ista principia esse diversas formes: sicut diversi gradus in illa forma. ideo

Posterior

sial perse includit in hoc. Ratio autem falsum supponit: hoc. s. q. ad hoc q. ppositio sit perse primo modo oporteat formale in subiecto per se includere formale in predicato. Sed il lat non est verum: ad hoc enim q. ppositio sit perse sufficit q. predicatum in subiecto includatur vel ratione formalis subiecti: vel ratione materialis ratione formalis ut hic: hoc est rationis. Ratione materialis ut hic: hoc est aialis. ratione universalis: homo est sial rationis. Rationes contra primam responsionem coeludunt verum. concludunt enim q. ad hoc q. ppositio sit perse non oporteat predicatum in subiecto includi ratione formalis predicata: nec oportet formale predicati includi in formale subiecto: q. autem hoc inveniat: hoc aliquando accidit. *Quæstio. viii.*

*Q*ueritur An hec sit perse: aialis est homo. q. si videt hoc pse est aialis: ergo aialis perse est hoc. Accidens est verum. ergo et consequens. Probabitur per questionem simplicem. Item sequitur. homo est aialis: ergo aialis est hoc: pertinet illi ergo eodem addito utrobiusq. adhuc sequitur: ergo addita hac conditione perse sequitur. Item per Aristotalem in primo huius: cap^o de perse: illa ppositio est pse secundo modo: in qua subiectum cadit in distinctione predicati: sed aialis cadit in distinctione huius: ergo hec aialis est hoc et pse secundo modo. Item aut est pse aut per accidentem: si pse habeo ppositum: non est autem per accidentem: q. ppositio per accidentem dicitur tripliciter. Aut q. accidentis accidens subiecto: aut q. subiectum accedit accidenti: aut q. accidentis accidentis: sicut album est musicus. Sed hec aialis est hoc: nullo isto modo est per accidentem: q. unum extremum non est respectu alterius: ergo hec non est per accidentem. Item Aristotiles in primo huius ponit hanc propositionem. que de necessitate intuitus pse insunt: et hoc probat: q. que de necessitate intuitus: aut intuitus pse aut per accidentem: non per accidentem: q. accidentia non insunt de necessitate: sed de necessitate hoc inest aialis. ergo homo perse inest aialis. ergo hec est pse aialis est homo. Item hoc aialis significat eadem centum: sed centum inest subiectum pse et non per additum. ergo hec est pse aialis est hoc. Item aut est pse aut per accidentem: si pse habeo ppositum: si per accidentem: ergo per additum. queritur de isto addito aut hoc predicatum hoc inest pse aut per acci-

dito: si pse eadem ratione sunt statum in primo: si per additum querendum est de isto addito: et sic est processus in infinitum. Ad oppositum: si hec est perse cum pse supponatur de isto hec est pse: omne aialis est hoc. Prosequitur est falsus: ergo et antecedens. Item si hec est pse: aut per primum modo: aut secundum modo: aut tertium modo: q. de tertio non est dubium: q. tertius modus est modus cendi: et non modus inherendi. Non primo modo: q. predicatum cadit in distinctione subiecti: sed hoc non cadit in distinctione aialis nec secundum modo: q. in secundo modo passio predicatur de subiecto: sic non est in pposito: ergo et. nec in quarto modo: q. quartus modus est quid subiectum est causa efficiens predicari: sed in aiali non est causa efficiens respectu hominis: ergo hec non est perse aliquo modo.

Ad questionem dicuntur

q. hec non est pse aliquo modo: aialis est homo: Et huius ratio est: q. si est pse: cum predicatum et subiectum marime importat eadem centum maxime videtur: q. essent perse primo modo: sed non est pse primo modo: q. in primo modo predicatum cadit in distinctione indicate primo quid subiecti: sed homo non cadit in distinctione aialis sed potius secundus. Item intelligendum tamen q. ppositio tripli dicitur per accidentem secundum rationes predictas. Uno modo. quando unum extreimum est accidentis alteri inherens: sicut patet hic: homo est albus: et adhuc sic ppositio potest esse per accidentem tripliciter. Uno modo quando accidentis accedit subiectum sicut hic: hoc est albus. Secundo modo quando subiectum predicatur de accidente sicut hic: album est musicum. Et tertio modo quando accidentis predicatur de accidente accidentalis sicut hic: album est musicus: et dico accidentalis pro ratio: q. in ista album et coloratum predictum accidentis in coetero de accidente in concreto: et tamen non per accidentem sed pse: q. quodlibet interius rationem quid habet respectu superioris. Secundo modo dicitur ppositio per accidentem: q. distinguunt contra positionem primo vera: et sic hec est per accidentem: Ilocheles habet tres et. quia hec non est primo vera. Tertio modo dicitur ppositio per accidentem: q. predicatum significat eadem centum: cum subiecto: veritatem est extraneum intellectui subiecti: et hoc modo hec est per accidentem: aialis est hoc: et similiter chistius predicatur

Pomplini Antiquorum

de superiori: cōtingit enī tāc intelligere superiū
us non intelligendo inferius.

Ad primā rōnem dicit q; hec
aīal: non debet pueri in hāc: aīal qse est hō: nō
enī debet pueri simpliciter sub oī rōne: z rō ipē-
diēs est accepta ab illa pōtione pse: pse enim p
supponit de oī: z iō si puererit simpliciter vni-
uersalis affirmatiua puererit simpliciter: sic se-
ret: oī hō est aīal ergo oī aīal est hō. Sed hoc
est falsum. ergo illa non debet sic pueri simpliciter
cā pāc pōtione pse: sed debet sic pueri: hō p
est aīal ergo aīal est hō. sicut hec exclusiuā hēt
pueri: tñ hō est aīal: ergo aīal est hō: uel opor-
ter dīc q; pōtiones pse nō puertant ppter
entrāna rōne quā faciū modi: uel oporet dīc
q; puerent nō recētis eisdē modis in puerēte
z sua pueria. **Ad aliud dīc q;** pse facit extra-
nētātē: q; p̄supponit de oī: iō nō ualeat q; pueria
tur cā pāc pōtione pse. **Ad formā dīc q;** hec
pōtitione: pueribila cōdē addito utroblig ad-
huc sunt pueribila: est intelligēda qñ illud ad
dītū nō facit extrānētātē: ita q; nō icludit uli-
tate uel necessitatē impeditē puerionē: sed pse
iō nō sit ulitas tñ p̄supponit ulitatem. **Ad aliud**
dīc q; illa pōtitione est pse scđ mō qñ ibm ca-
dit in diffinītione p̄dicati qñ est passio: sed hō
nō est passio respectu aīalls. iō iāl qñ subi-
cīt in diffinītione cadat: tñ nō erit scđus mo-
dus. **Ad aliud dīc q;** est per accīs. **Ad p-**
bationē q; hec p̄vīsio pōtitionis per accīs
quā ponit Aristotēles in pōmo posterio: intelli-
gēda est de pōtitione per accīs cul' vñfēctre
mū accīsūtūt īst alerī: ut dictū est in pōtitione.
Sed hec: aīal est hō: nō est per accīs illo
mō: sed est per accīs q; p̄dicati est īt illectus:
sbi: z nō q; p̄dicati est accīs respectu subiecti ul-
ecōra. **Ad aliud dīc q;** hec pōtitione est uera:
q; de necessitate īstant pse īstant: qñ illū qñ subi-
cīt natū est subiecti. Sed aīal nō est natū subiecti
respectu hoīs: iō in talib' nō est pōtitione intelli-
gēda. **Ad aliud dīc q;** hec pōtitione: q; vere
est nullū accīdīt: est intelligēda accīpēdo pōtis-
tionē per accīs illo mō: illud enim qñ pse est ut
subiecti: nō accīdīt alerī sicut accīs accīdīt libo:
sic intelligē Aristotēles. pōt iī alerī accīdīt tāz
ld qñ est extra illectus sbi. **Ad aliud dīcēdū**
est q; iō p̄dicati z subiectū significēt īdē cēnt-
am: ex b' nō segurātāle pōtitionē ēē pse. Is hec

est per accīs aīal est hō: q; per addītū ut p; hāc
hō est hō: sed nō est intelligēdū q; hec sic per ad-
dītū tanq; alīgd qd est addītū cēntie aīalls: q; ē
eadē cēntia hoīs z aīalls: īimo est per addītū
q; per alīgd qd est extra illectus: aīal enim sen-
tīt colori mō q; hō: ī intelligē pōt iō nō intelligē
hō: sic uocādo addītū qd est extra illectum:
aīal est hō per addītū: q; per hoīem. **Ad ultī-**
mū per id: q; aīal est hō: nō est pse sed per addī-
tū ut dictū enī. Et cū queris de illo addīto aut sl
li addīto īst hō perse aut per addītū. Dīc q;
ibi īest perse: q; hec est pse: hō est hō. Et cū dē
eadē rōne stādū sicut in pōmo. Dīc q; nō: q; hō nō
intelligē: nisi intelligēdū aīal: sed aīal pōt intelligē
gi z si hō nō intelligētā. **Quæstio. xiv.**

Q uæritūtis pōtitione sit pse q;
mo mō in qua pātēta
z subiectū significāt īdē: q; non vi-
def: q; tñ hec est pse: hō est humanitas que tñ
salsa est. **Dīc q;** nō segurāt hāc pōtitionē ēē p
se: q; p̄m' modus nō est solū ex hoc q; subiectū
p̄dicati significāt īdē cēntia: sed ex b' q; can
dē cēntiam significāt sub modis nō extrānē
z hō z humanitas significāt sub modis signif
ficāti extrānē: mō hō significāt per modum
p̄creti: z humanitas per modū abstracti. ergo
hec nō est pse. **L**ōrrā tāta est repugnātia uel
maiō: iter determinatiū z īdeterminatiū quā
iter modū abstracti z p̄creti. sed nō obstante q;
aīal sentīt per modū īdeterminatiū: hec tñ est ue
ra pōmo mō: hō est aīal: ergo īdē rōne nō obstante
te oppositionē iter modū p̄creti z abstracti. hec
est pse: hō est humanitas. **T**ē hō est abstracti:
q; denotatiū dī ab eo humanū: ergo ut vī
def hō nō significāt per modū p̄creti: q; abstra
ctū nō p̄t hēre modū p̄creti: q; p̄te modus
p̄creti z abstracti sunt oppositi: z opposita non
sunt sī in cōdē. **T**ē ad p̄ncipiale: si p̄positio
est pse p̄mo mō ex hoc q; subiectū z p̄dicatum
significāt īdē: tñ hec est pse: chimera est chi-
mera: sīlī nō ens est nō ens. sed hoc est salsa: q;
p̄dicati alerī pse ī ēē p̄supponit subiectū
ēē: ergo nōcētē salsa: ergo. **Ad oppositū**
in pōmo mō p̄dicati cadat in diffinītione īdīca
te quā subiectū. ergo nullo modo p̄dicatum
z subiectū significant idem.

Ad qōnē dīc q; p̄positio enī pse qñ p
dicati z subiectū signif
icāt īdē cēntia, uel qñ p̄dicati ī illectu ēē

Posteriorum

et alii subiectis includit. Sed si ultra hoc regrit
q; illud qd subiectis natu sit subiecti: et qd pdicat
pdicari. Tunc regrit causa sine qua nō. s. q; sunt
modi proportionales sub quibus pdicatur inest sub
fectio. Tunc pse causa qd ppositio est pse p:imo
mō: est hoc qd pdicatur cadit in distinctione sub
iecti: uel est tota qditas subiecti: causa sine qua
nō est cornueta determinata modoy significandi.

Ad primam rationem

cebat.

¶ Ad rōne cōtra hoc dico q; non est sile de mo
do abstracti et cōcreti: de mō determinati et in
determinati: qd modus abstracti est modus sū
quo nomē imponit ad significandū abstractū:
ideo talis modus cadit in vnlione pdicati cum
subiecto nō tanq̄ illud qd vni. sed tanq̄ deter
minata rō sub quare culus est modus alteri
simpli vni. Ideo hec est falsa: hō est humani
tas. Et modus ideterminatus nō cadit in vni
o ne pdicati cum subiecto nec ut pars vniata: nec
tanq̄ determinata rō sub quo vnu alteri vni:
q; ille modus est rei solū per cōparationem ad in
telligēt: et nō est modus sub quo uor imponit
ad significādū: et iō no optet hāc cōfallaz: hō
est aial ppter tales modos erraneos: quia illi
modi nullo mō in vniione cadit ut dicuntur est.

¶ Ad aliud dī qd hō est cōcreti et abstracti re
spectu diversorum. Et enim abstractū respectu hu
mani: et cōcretū respectu humanitatis. et nō se
quid oppositos modos ē in codē. q; illi modi
referunt ad diversa. ¶ Aliae ē nō alteri dī ad
rōne principale. q; humanitas et hō nō idem si
gnificat. sed humanitas significat somnam per
quā hō est id qd ē: sed hō significat cōpositus.

¶ Ad ultimū dico q; hec est perse: chimera est
chimera: et sili nō ens est nō ens: pmo mō. non
enī sub illo genē p̄m̄ modus prius ad demon
strator: qd pdicatur nō est causa. ¶ Ad
phantomē: dī q; pse īnesse: nō p̄supponit hoc ē:
nisi actualitas extremit̄ ergo r̄. Quellio. xx.

Ceritum

An gen et differentia

q sicut in pmo mō dī dī pse: et b est qd
an hec sic pse: hō est aial rōnale. q; nō videt. No
tices sunt note passionē que sunt in aia. Et alia
passio et quā significat aial et quā significat hō
sunt alia silitudo uel passio quā significat hō et
quā significat rōnale in aia. Igit ppositio entiū

ans hāc passionē ē illā: falsa est: sed hec est hu
lusmodi ergo r̄. minor patet: qd ppositio enū
ciat significātū de significātō. Igit sequit qd hec
nō est pse. ¶ Dic dī q; l̄ alia sit silitudo quam si
significat hō et aial. et hec ppositio non est falsa:
qd supposito qd quilibet uor significat passionē
in aia: illā nō significat absolute: sed qdē si
militudo est signū rei. sicut oī in scripto nō si
gnificat uoces platas nisi qdē vox plata est
signū rei. et iō sicut oī in scripto nō significat
illā uocē ē alia: qd tū significaret falsum. sed si
significat illā r̄ īnesse alieri. codē mō uor plata
nō significat hāc passionē ē illā: sed hāc r̄ eu
ius est passio īnesse illius rei cui⁹ est alia passio:
iō hec est uera: hō est aial rōnale: l̄ sit alia silitu
do subiecti et alia pdicati in aia. ¶ Cōtra. si hec
uor significaret silitudo dīnē et p̄m̄ significaret
r̄. tū sequeret qd quilibet uor ē analogia seu
equivoca. similiter sequeret qd quilibet uor si
gnificaret pmo accīs: qd passio in aia est accīs
¶ H̄it hoc dato per r̄. silitudo habet ppositū: qd ac
tributio est rōne p̄m̄ significator subiecti et
pdicati. pbo: qd terminus illud īlī subiecti et p̄
dicat primo qd significat pmo. si liḡ significat
qlibet terminus passionē in aia: et alia est passio
hōis in aia et passio alialis sicut rōnalis. iō pposi
tio qui primo significat b̄ illo falsa est. ¶ Tū
ad principale. ad hoc qd ppositio sit pse: oporet
qd p̄cept̄ pdicati includat in cōceptu subiecti.
sed cōcept̄ alialis et rōnalis nō includit in hōis
igit hec nō erit pse pmo mō. pbo minorē. p̄cep
tus hōis est simpli et cōcept̄ alialis siliter est
simpli et sili rōnalis. sed duo intellect̄ simpli
ces nō p̄sit includi in uno simpli igit r̄. ¶ Di
cī qd l̄ cōcept̄ alialis et rōnalis sint simplices:
sunt tū simpliciores qd p̄cept̄ simpli hōis: sed
qd duo intellect̄ simplices tertio intellectui sim
plici includuntur in tertio illi: nō est īcōueniens.

¶ Cōtra. impossibile est qd duo simplicita inquā
tū duo quātūcūq̄ sine simplicita includi in ali
quo intellectu tertio simplici. pbo: qd intellect̄
simpler ad quē se cōvertit totali se cōvertit. intel
lectus enim in intelligēdō vnu simpli non p̄t
intelligē alium simpler: sed intellect̄ hōis est sim
pler: et intellect̄ alialis: igit dī includit intellect̄
hōis nō p̄t includere intellect̄ alialis: et ea
dem rōne nec rōnalis. illi igit duo intellect̄ sū
vna q̄litate in intellectu hōis nō includuntur et c.

¶ Ad hoc dīc qd illi intellect̄ qui inter se du

Primus

Si sunt et distincti sicut sunt partes in distinctione
sunt in distinctione modo diversi: ideo dicit Aristoteles quod distinctione se habet ad intellectum simplicem sicut videre vel audire: quod exponit in consuetudine dicens quod duplex est visibile quoddam inuolutum: et tale diverso modo se ostendit visu. alio modo
lucu et expassum et tale se distingue ostendit sensu.
Similiter auditibus quoddam est visus et quoddam est distinctus: sed uoces sunt quae auditui apparet et modo distinctione. Et ut sic cognoscunt ab intellectu simplici diverso modo: et in distinctione cognoscunt ab intellectu simplici modo determinato. ideo necesse est ponere quod partes que includunt in distinctione magis cognoscunt in distinctione hoc in distinctione. aliter non faceret distinctione cognitione de distinctione magis hoc contra. Per hoc ad formam quod duo intellectus simplices sunt quae inter se sunt diuersi et distincti in distinctione celudunt modo diverso. Et circa distinctione est eadem cum distinctione: igit si in distinctione erat duo intellectus distincti: igit duo intellectus distincti et diversi erant primo id est intellectus unius. sed hoc non est intelligibile. igit non. Et ad oppositum est Aristoteles.

Ad questionem Dicitur: **partes distinctionis sunt**
etiam et diuisim predicatione de distinctione primo modo: et huius ratio est: quia tunc est primus modus quod subiectum egreditur a principiis predicatis si de a predicato sunt scilicet quod dicunt ppter genus generalissimum. generalissimum enim predicatur de pte contentis. et in subiecto non potest egredi a principiis generalissimi: quia principium non habet. non enim habet genus superius vel distinctionem. Sed subiectum egreditur a generalissimo tantum et causa genera lissima enim ut substantia que substantia predicatur de hoc: est causa quare hoc est substantia. et hoc enim est homo substantia: quia substantia inclusa in hoc est subiectum. Et quod predicatur ppter distinctionis de distinctione secundum vel diuisim: illa est causa a qua ppredicatur subiectum. igit est primus modus dicendi pte. Et iterum per Aristoteles istam qui dicitur: **et primus modus dicendi pte est quod predicatur** cadit in distinctione indicate quod est subiectum. Et intelligendum est tunc ppter rationes quae uor significatis passionem in alia et re extra. non dicit significare duo. non enim significat passionem nisi ut est significatio: et ubi vnu est ppter alterum: ibi est tunc vnu. Et aliud est intelligendum ppter secundam ratio

nem. quod partes distinctionis que sunt diversi coceptus inter se primo: sunt id est coceptui speciei qui vnu est ita quod uirgas ad conceptum speciei referuntur et dualitas ad conceptum generis et differenter. Per hoc ad rationes.

Ad primam sicut dicebat: quod non sequitur omne nomine est analogum: quod nomine non significat passionem nisi quod signum rei: vnu non determinat ibi uor in significando passionem: et id est vnu significatur. quod ubi est vnu propter alterum est ibidem triplex vnu. Et ad aliud eodem modo dicitur: quod non sequitur quodlibet nomen significare accidentem: non enim nomen significat passionem absolute sed ut est representativa rei: ideo non significat accidentem. non enim indicatum est significatur non nisi per illam passionem: sed potius illud cuius est illa passio similitudo. Et ad aliud dicitur: quod non sequitur ppositionem esse falsam qualiter. non enim significatur ppositione vnam passionem esse aliam: sed significatur vnam rem esse alteram: quod passionem non significatur. nisi quatenus representat. Et ad aliud sicut dicebat. Et ad aliud in contrarium: ut dicebat. Et ad ultimum patet in positione: quod non est inconveniens ad quod deducit quod duo intellectus distincti sint primo idem vnu intellectui simplici diverso: et quod ad hoc et illi duo intellectus partiti in distinctione faciat cognitionem de distinctione: oportet quod sint distincti quodammodo ut ostium est prius: quod aliter non magis faceret cognitionem de distinctione hoc ecedat. Et circa. si in distinctione sunt duo intellectus simplices et diversi sunt scilicet equaliter per tota distinctione intelligi uno intellectu simplici. Et dicitur quod in intellectu simplici sunt gradus sunt maiorem simplicitatem et minorem. magis enim simpliciter intelligi ait et rationale. et hoc similes hoc ait absit: et tunc illa intellectu simpliciter intelligi potest: et in maiore et in minore simplicitate oportet tunc quod in talia duo intelliguntur in intellectu simplici. quod male intelligatur sub ratione somni. et ut sic accipit ut vnuquodque et. Et ad. xxx.

Quidam dicitur: **An ppositio negativa sit pte?** Et videtur quod non. Aristoteles dicit in libro pteremonias quod hec est p accessu: bona non est malus. et tunc hec negativa est uerissima: quod nulla ppositio negativa est vnu illa in quod oppositum removet ab opposito. et hoc arguo sic. Si ppropositio negativa vnu sit p accessu multo fortius quamlibet alia erit p accessu.

2^a an p negativa sit pte

Posterior

¶ sic nulla erit pse. / Dic hic q; negativa hec est p; accidens respectu affirmativa. et q; b; intelligit Ari stotles: et tñ in genere negativoz hec negativa ē pse: et quilibet in qua remouet oppositum de op posito. / Cetera. si hec negativa sit per accidentes respectu affirmativa: tunc depēdet ab affirmatiua: et sequitur si ab affirmativa depēdet q; pōt se qui ad affirmatiuā. igit p̄mo si negativa sit p; accidens respectu affirmativa: negativa t̄q; pōt seq; ex affirmativa pse: sed b; est falsum. negatiua enim nō pōt seq; nisi ex alia negativa et ex altera affirmativa. / Dic pcedēdo q; negativa ab af firmativa depēdet: et ultemus q; ab affirmativa sequitur: sed tñ nō oportet q; sequitur ex affirmativa pse: sed ex b; q; ab affirmativa depēdet pōt se qui ex affirmativa cōsiderat alia negativa. / Cetera. si negativa sequitur ex affirmativa cōsiderat negativa quo de illa negativa p̄missa: aut est absolute pse ita q; ab affirmativa nō depēdet: aut nō est absolute pse. si sic: sequitur oppositū p̄me r̄futatio, dicēti eti enim p̄us q; quilibet negativa depēdet ab affirmativa. si nō: igit pōt demonstrari per af firmatiuā et alia negativa: et tunc q; de illa ne gativitate: aut est simili ab affirmativa nō depē des aut nō. si sic: sequitur oppositū. si nō. tunc ultri sequitur ex affirmativa et negativa: et sic in in sūta. sed b; est inconveniens. / Itē ad principale: ppositio negativa pōt reduci ad affirmatiuā si eur p̄uatio ad hīc: q; negatio p̄uare affirmatio ne. cū igit hīc p̄o sit sua p̄uatione: affirmatio p̄o est q̄libet negatione. igit nulla negativa est per se et p̄mo uera: q; affirmativa est uera. / Itē in quolibet genere est p̄ma et minimū q; ē meliora alioz: sed negativa et affirmativa sit in genere enūciatiois: sed est inconveniens dicere q; negatio sit p̄ma in genere enūciatiois. igit oportet dicere q; affirmatio p̄o est. affirmativa igit erit primo uera et negativa ex p̄t. Et p̄firmatō: q; vniq; p̄us est idē sibi p̄s ab alio di speratū. si denotat ē idē sibi per affirmatiuā: denotat ē disparat ab alio per negatiua. igitur affirmativa p̄o est negativa. / Ad oppositū est Aristotelles in b; libro. / Itē p̄ncipiu p̄mum est maxime uera pse: et tñ p̄ncipiu p̄mum est ppositio negativa cuiusmodi est illa: nō p̄tingit idē si mul et nō et. igit ppositio negativa erit maxime uera pse et p̄mo. / Dic q; p̄ncipiu p̄mum si gnisceat et affirmatiuā mō tñ negatiuo et rōne re significata est p̄mo uera et pse. rōne tñ modi

significati negative cōsideratis. nō est p̄mo nec ppter hoc dicitur illa ē p̄ma sed ppter rē affir matiū quā significat. / Cetera. si no sit p̄mum nisi rōne rei affirmatiue. et nō rōne modi signifi cāti: sequitur q; p̄mo pōt aliqd ē p̄us. p̄is est falsum. igit et aeneedens. p̄batio p̄site. quilibet rē affirmatiuā p̄tingit significare mō affirma tio: sed p̄o est illa ppositio qua significat alia res affirmatiuā mō affirmatiuo: q; illa in qua significat eadē res mō negativo. igit principio p̄mo possit ē et alia ppositio p̄o. / Dic hic per in teremptionē majoris: q; rē significatā per p̄mū p̄ncipiu nō p̄tingit significare mō affirmatiuo / Cetera illud: quēcūq; p̄ceptū p̄tingit significare. et quilibet mō intelligit corūde modus significati. q; uox nō determinat sibi rē nec mo dū significati. sed rē p̄mū p̄ncipij affirmatiuā p̄tingit intelligē mō affirmatiuo: igit eadē p̄tin git significare modo affirmatiuo.

Ad qōnē Dic q; ppositio aliq; negatiua est uera p̄mo et pse: tñ quilibet negativa q̄tū est et mō significati negative posteroz est affirmatiua. Primus sic declarat sicut Aristotilez quedā est demonstratio affirmatiua. qdā negativa: ut dicit in illo cap⁹ ubi cōparat demonstrationes ad iūtē: sed in de monstratione p̄clo est uera pse: demonstratio enīz est ex pse in p̄terēb;. igit eu cōclū demonstratio negativae sit negativa: alia negativa erit pse. Secundū declaro. Illa ppositio est immediata sine p̄mo uera que est pse uera et que per alia nō pōt demonstrari. Et ppositio in qua negatiua genitū ge nus gnālissimū ab alio est hīusmodi. si enim possit demonstrari b; est in p̄ma figura vel in se cūda. si in neutra pōt demonstrari. q; tñ aliquid oportet accipere supra subiectū vel supra p̄dictū vel supra utrūq; sed nihil est sup̄ illis cum sint gnālissimū. igit hec nō p̄nt demonstrari. igitur tñ. / Tertiū ostendō. Commentator recitat rōnes alexandri sūg librus p̄meritatis p̄ q; p̄buit q; affirmatiua est p̄o negativa et sunt tres rōnes. Prima sumis ex pte vocis. Secunda ex parte rei. Tertia ex pte intellectu. Ex pte vocis sic. vox affirmatiua ē simplicior: negativa ppter negatio nē sup̄additā. igit affirmatiua rōne vocis est simplicior: negativa. sed quanto alia ppositio est simplicior rōne p̄o est. igit affirmatiua p̄o est negativa. Alia rōne ex parte rei in eadē re non p̄cedat et ut in illis gnālissimib; et corruptib;

Proprietas mundi et rōne
p̄ rōnes Comētē et pluviae

bus simpli tū cē pcedit nō cē in diversis. cē enī pme cāc pus est q̄ nō cē isto corrupibiliū. sed affirmatio significat cē negatio nō cē. lgiſ affirmatio por est negatione. Tertia rō est ista. hie² hoc est īm itellectū puatione. pniatio enim nō in telligit nisi q̄ suus hie² pus itelligit. affirmatio bo significat per modū hie². negatio per modū puationis. ex istis rōnibꝫ sequit q̄ negativa que libet quantum ad modum significandi negati ve posterior est affirmativa.

A d rōnē primā dī sicut diceba tur. Ad pri mō cōtra. B sicut dicebat: q̄ quilibet ppositione negativa quātis est ex mō suo significādi ex affirmatiua depēdet: et tū ex B nō sequit q̄ quilibet syllogizari possit ex negativa et affirmatiua sed aliq̄ et alia nō. ppositio enim negativa que est pse uera et nō pmo: cuiusmodi est illa: nulla linea est color: pōt vñ demonstrari ex vna negatiua et alia affirmatiua ut ex ista nulla quantitas est color: cuz hac affirmatiua: linea est quātitas. Sicut hec pmissa nulla quātitas est color est pse nō pmo: et hie² pōt demonstrari ex illa nulla quātias et q̄litas: isto mō. ois color est q̄litas: nulla quātitas est q̄litas: nullu quātitas est color. In sego secude. sed hec . nulla quātitas est quātias est pse uera et pmo q̄ hec ulteri² per alia ne gativiū demonstrari nō pōt. Per hoc ad formā dī q̄ hec p̄stia nō uale: negativa q̄libet depēdet ab affirmatiua. lgiſ q̄libet negativa pōt de mōtrari ex vna negativa et alia affirmatiua: si cut nō sequit: cognitio pncipioꝫ depēdet ex ter minis: ergo pncipia pma pnt demonstrari ex ter minis. Per B ad pma rōnē dī q̄ q̄libet negatiua pmissa quātūcū sit pse pmo uera quātus ester mō significādi negatiue depēdet ab affirmatiua et tū nō sequit ulteri² ex hoc q̄ possit eō cludi ex affirmatiua. hec enī p̄stia et neganda hoc depēdet ex illo. lgiſ pōt demonstrari ex illo. Ad aliud pncipiale dicebat q̄ illa. pbat q̄ negativa quātū est ex mō significādi negatiue post er et affirmatiua: et hoc pcedit: et idem. pbat due rōnes sequentes. Ad rōne in oppositum qua pbant q̄ negativa sit simpli pma: dī sicut dicebat. Ad rōne cōtra hoc dī sicut dicebat. Veritatis intelligēdū est q̄ ls primū pncipiū si gnificet mō negatiuo. Ibm tū equaliter cū q̄dam ppositione que est quodāmō affirmatiua: quia hec nō ptingit idē sumū cē et nō cē: equaliter huic necesse est nō idē cē et nō cē: q̄ nō ptingit q̄ p

possibili ponit: equaliter huic q̄ est necesse non: tū ppositioni simpli affirmatiue equalē nō po test. Ad ultimū p̄tra hoc dicebat q̄ cuilibet mo do intelligēdū considerat modus significādi proportionabilis. Et ad minorē dī q̄ res huic smo di pncipiū nō ptingit z̄. pōt intelligi sub mō intelligēdū affirmatiuſ ibm pncipiū nō sed sem per intelligas sub mō negatiuo. Cōtra affirmatiua et negatiua sunt opposita. lgiſ intelligē rem affirmatiua pmi pncipiū sub mō negatiuo: est intelligē oppositiū sub rōne oppositiū: sed q̄libet intellectū talis est falso: pncipiū p̄sumū est falsum. Dī q̄ affirmatio accepta ut res et negatio ut res: sunt opposita circa idē. tū affirmatio ut res et negatio ut modus: nō opponuntur. modus enī rē nō opponit. māla enī intelligunt immāliter et hoc nō est intelligē sub rōne oppositiū. iō dicēdū est q̄ intelligē rē affirmatiua sub rōne modi significādi negatiue: nō est intelligē sub rōne oppositiū: q̄ modus rē nō opponat ut p̄l. Ad auctoritatē intelligere Aristotiles q̄ quilibet negativa est perse in genere negatiuoꝫ quilibet tū per accīs est respe ctu affirmatiua. p̄siderādo negatiue: sub rōne modi significādi negatiue: et hoc itelligit Aristotiles in libro p̄yermenias. iō dicētū Aristotēlis hic et in libro p̄yermenias non oppo nuntur z̄. *Quæstio. xxi.*

V eritatis in sequit hoc pse inē huic: lgiſ hoc est hoc: q̄ nō videt: q̄ nō sequitur hoī pse inē hu manitas. lgiſ hoī est humanitas: q̄ assī est uer z p̄nis falsum. Falsitas p̄stia patet: et aſcedēs pbaſ. humanitas autē inest hoī pse aut per accīdēs: nō per accīs. lgiſ pse inest. Huic dicebat q̄ hoī nō inest humanitas. iō nec pse nec per accīdēs. Sed cōtra. humanitas uel est q̄ qd totū hoīs uel et totū formale in q̄ quid: sive sic sine aliter: humanitas pse inest hoī. Itē syllogis mus ignoratiue est ex immediatis per Aristotēles: sed sequitur ppositione est immediata. lgiſ pse. lgiſ in pmissa syllogismi ignoratiue p̄dicātiū inest subiecto pse: et tū nō sequitur B pse est hoc: q̄ rē sequitur q̄ hoc vere est hoc: sed hoc est falsum. q̄ pmissa in syllogismo ignoratiue nō sunt vere nec falso. lgiſ nec sequitur: hoc pse inest huic. lgiſ hoc est hoc: nec etiā sequitur: hoc per accīs inest huic. lgiſ hoc est hoc: nō enim legitur albedo inest hoī. lgiſ hoī est albus: q̄ aſcedēs pōt verificari sine coſequēte ut posito q̄ albedo inest hoī folia

Posterior

Em dentes. Item non sequit, alal inest sorti pse. Igit sortes est aial: q; aicedens pot est verum sine pte. posito enim q; sortes no sit: pnis est sal sum: q; si sortea no sit: no est aial. et si aicedens est verum: q; pdicatu est de intellectu subiecti, alal eniz est de intellectu sortis. Igitur per se inest. Ad oppositum pse est ceditio pdicati et si pdicato no dividit: nec ab inheretia igit sequit pse inest huic. Igit hoc est hoc. Item sequit: hoc in est huic per accidentem et absolute. Igitur hoc est hoc: sequit enim albedo inest homini absolute. Igit homo est albus: igit sequit multo sortius: hoc inest huic per se igitur hoc est hoc.

Ad questionem Dicitur

Q; no sequit: hoc inest huic et. Unde tria dico. Primiti. q; hec pta no ualeat. Secundo q; sequit hoc inest huic pse. Igit hoc ab illo denotari pot. Tertio q; no sequit ulterius hoc inest huic per accidentem. Igit hoc est hoc. Primiti ostendo, linea pse inest punctus in pmo mo diecliti pse: et tñ no se quis linea esse pnta. Similiter triangulo inest linea pse: et tñ no sequit triangulus et linea. Igit no sequit hoc inest huic. Igit hoc est hoc. Secundu ostendo. sequit eniz triangulo pse inest linea. Igit est triangulus linearis. Sili linea inest punctus pse: igit linea est pntalis. sic igit pater secunda per expla: hoc etia pater rone in his que insunt per accidentem: ut hoc inest huic simpliciter. Igit hoc est hoc. Igit sequit ex illa pte codes mo: hoc inest huic pse. Igit hoc est hoc. q; qd pse inest similitudin: et qd aliquid inest alii similitudin illis tenet: hoc similitudin inest huic. Igit h ei. Terti ostendo. no eni sequit: albedo inest sorti. Igit sortes est alb: q; aicedens pot est uerum si ne pte. verificat eni aicedens si sorti inest albedo sum deites: et tñ pta no verificat. Ad videtur quod in accidentali tenet pta ab inest ad esse secundu est q; qd accidentia inata sunt inesse toti per vna pte determinata: et qd inata sunt inest em libet pte. Exempli pml. sic caligatio et inest ho libet pede. Exempli secundi: albus natu et inesse toti si qualibet pte. Accipiendo accidentia pmo mo seqt hoc inest huic: igit hoc est hoc. se quis eni caligatio inest ho si pede: igit h o est caligatio. Accipiendo tñ accidentia inest no se quis ab inesse ad eis nisi ita sit q; tale accidentia ipsi toti vel latet pte: pte: toti siue maiori pti in sit. et tñ no sequit: albedo inest ho igit h o est albus us, et hac determinatione inuit Alberti lug

lib. vi. principior. Propter rones intelligenda est q; tenet hoc in est huic pse. Igit hoc est hoc: si vnu natu sit pdicari de alto. si i aliis tñ no tenet et id q; huanitas no est nata pdicari de hoie id no seqt h o pse ist huanitas igit h o est huanitas.

Ad primam rone d: q; pta non ualeat: ga vnu de altero no est natu pdicari. ppi modos repugnates sicut in positione dicti est q; non sequitur ab inesse ad esse. Ad aliud d: q; syllogismus ignorante est ex imediatis in falsitate cuiusmodi est ista: qualitas est quatenus. et sic est ex ppositiolum falsis pse: non tñ ex ppositionibus absolute pse. Per hoc ad formam q; no sequit syllogismus ignorante est ex imediatis. Igit est ex ppositionibus pse. nec sequit ppositio est imediata in falsitate, ergo pdicatu est subiecto pse: q; si pse inest: absolute inest: sed sequit. Igit pdicatu pse est de sbo. Si tñ talis ppositio est imediata absolute et absolute pse: vnu sequit q; pdicatu inest sbo pse. Sed no debet dict imediata cu haec conditione falle.

Ad aliud pater in positione. Ad ultimum duplex est risus: vna coedit q; hec est per se: sortes est aial: siue sortes sit vnu no: q; pdicatu est de intellectu subiecti. Allia no coedit haec est pse sorte no erit: q; ad hoc q; ester pse. opotest q; per candem cam per quam hec uerificat: sortes est risibilis: uerificat illa sortes est aial. Sed hec no pot uerificari nisi per q; qd subiecti et illud illa sorte corrupto: q; qd sortes corrupti non habet qd: q; tunc no est: qd est presupponit si est. Item nec hec uera sortes est aial nec sortes est risibilis: q; accidentia reale presupponit sibi est. Et ad probationem d: q; no sufficit pdicatu esse de intellectu subiecti igit est pse pmo: nisi addat q; pdicatu est de intellectu subiecti tangit cadet in eius distinctione. Sed qd sortes no est: aial in distinctione sortis no cadit: q; tunc no habet q; qd primo nec ex consequenti et. *Quodlibet. xxi.*

Q ueritatur An genus pse pdicetur? de vna q; sic videtur, quecumque significat vna entia sic se pse q; vnum de alio predicari pot pse: genus et vna sunt huiusmodi. Igitur et. hic d: q; maior est falsa plus enim regif ad pseitate: q; id est ptes entia. regunt enim modi significandi ppositionales sub qd hoc huic attributis. Sed diversa est et et extranea rationis et alias: id est non est pse. Cetera illa: entia est eadem sibi aut igit pse aut per additum: si pse: habet ppositionem. si per additum:

Invenimus ad quatuor

a cōcipiendo illud additū: illud est idē sibi sp̄si: aut
igis pse: aut per additū: si p additū, pcessus erit
in istū: si pte qif idē pīras essentia sufficit ad
pītate. / Itē q extranea rō nō phibet pīte
tē videt: magis eti extranea rō iter hoīem et aīal
q iter aīal et rōnale: qd hō significat per modū
determinati: et aīal respectu hoīs significat per
modū idē determinati: sī rōnale respectu aīal si
gnificat per modū acē et dēminutāti: et aīal re-
spectu rōnali p modū dēminutiblī. Sed ma-
ior est extraneitas iter modū idē determinati et dēmi-
nati circa cādē cēntiā: q uer modū dēminutāti
et dēminutiblī. Si igis illa rō extranea ipēdi-
ter pīteat: tūc hec nō est pse: hō est aīal: qd est
falluz. / Itē, hec est pse: ens est vni: et rō diuer-
sa et rō entis et vnius. Similiter hec est pse la-
pis est pens: et rō diuersa est rō lapidis et pene.
Vicē tē pō phibeti nugatio per diuersam ra-
tionē: q tē hic nō est nugatio: aīal hō: q mani-
festū est q diuersa rōne significat illa duo: igis
diuersa rō nō ipēdit nugatione. / oportet dice-
re q genū et rōla nō significat eādē essentiā.
/ Propter hanc rationē dicitur aliter: q ge-
nus et differentia nō significant eādē cēntiā
genū ens significat pīc materialē respectu spe-
cerū: et differentia significat partem formalem
q̄tū est ex pīo intellectu: q cū utrūq; significat
pīc per modū totū: / oportet ipētū qd si
gnificat sp̄s: qd neutrū significat determinati-
nisi pīc. / Cōtra illū, si genū significaret pīc et
dīa alia pīc: tē pīdicato dīa de specie eti de-
notatiā per hoc mediū: qd pīc integratiō solū pī-
dical et coto denotatiā fīm Aristoteli in. vii°.
metaphīce. t. viii°. qd hec pīdicato nō est uera
arcta et lignū denotatiā: sed hec est uera ar-
cta et lignea denotatiā. / Itē si genū et dīa si-
gnificat diuersas pīes: cū utrūq; pīdeet cēntiā
lit de diffinitio: diffinitia erit due pīs fine due
cēntiā cēntiālter: sed hoc est iedūniēs. / Itē
substātie separe diffinitio per genū et dīa: et tā
in illis nō est ps: qd sunt forme simplices. igis
genū et dīa nō significat diuersas pīes. / Itē
ad pīncipiale arguit in tertia figura. Qis hō pse
est aīal, ois hō pse est rōnale. igis rōnale pse
est aīal, pīmīle sunt uere. igis pīlo, bonitas pī-
tie patet, qd lō pīlo in dēmōstratiō est pse qd se
quit ex pse iherētib: bī Aristoteli, igis si pīmīle
sunt uere pse: pīlo erit perse uera. / Di q hic ē
fallacia accidētis ex variatiō medij termini qd
in maiori accipit hō subratione mālis in pī-

pītu hoīs, aīal enī de hoīe uerificat sub ratione
mālis in pīceptu hoīs: et in minori rōnale uer-
ificat de hoīe sub rōne formalis in pīceptu hoīs
et ita uerificat ille terminus hō. / Cōtra illud.
ex opposto pēlonis cā mori: sequit repugnā-
tia malor: igis pīo syllogism⁹ fuit bon⁹. Acci-
pito enī oppositū pēlonis ut hoc, nullū rōnale ē
per se aīal, sumat minor que pīus: ois hō est per
se rōnale: et sequit, igis nullus hō perse est aīal
in secūdo dīmē. Ille syllogism⁹ est bon⁹, igis pī-
o. / Itē q hō nō uariet fīm talē acceptiō vī
det: q talē termin⁹ sic supponit suū significa-
tū sicut fīm significat: sed ille terminus signi-
ficat suū significatū sub rōne formalis in cōce-
pīu, igis tūc supponit suū significatū sub rōne
formalis in pīceptu, nō est igis dīcē talē uaria-
tione in hoīe qd pōt accipi sub rōne mālis i ma-
jori, et sub rōne formalis in minori. / Ad pīma
illārū dī qd in syllogismo pīuersuō: nullū rōna
le pse est aīal et, est fallacia accidētis sicut pīus
syllogismo affirmatiō. / Cōtra in diffinitiō
bus fīm substātia nō cadit accidētis fīm Aristoteli
in elephīce. / Cōtra illa illa tria, aīal rōnale: et hō
sunt iūvidua fīm sībam: igis in illis terminis nō
pōt eādē accidētis. / Itē: dē est pīncipīa cognō-
scēti se et suā pīuationē: sed syllogism⁹ affirma-
tiōs coparāt ad negatiūnē in eīdē terminis si-
cut hīc ad pīuationē, igis et pīncipīa cognōscē
di bonitatiē in syllogismo negatiōnē, sed ille syl-
logism⁹ est bon⁹ sine variatiōnē, oē rōnale perse
est aīal: ois hō perse est rōnale. igis ois hō pse
est aīal, igis syllogism⁹ negatiūnē in eīdē tīmī-
nis et in codē ordīe erit bonus sine variationē,
igis et. / Itē fallacia accidētis est ex variatiōnē
alicui⁹ termini et in pīma figura marime ex ua-
riatiōne medij termini, sed in illo discursu, nūl
rōnale perse est aīal: ois hō perse est aīal: nō
est variatiō alicui⁹ termini: qd hō et aīal accipit
ur vniūmīter sicut rōnale qd est medius vni-
ūmīter accipit: qd sub ea rōne qua dīa uere pī-
dicat de hoīe qd ut sic est ps diffinitiōis hoīs, si
mīliter ut dīa est: uere ab eo removet aīal cum
hac pīditione pse: qd cū hac pīditione sibi extrane-
at, igis qlibet termin⁹ vniūmīter accipit, non
igis et variatiō. / Itē ad pīncipiale, rōnale pse
est ens, igis rōnale pse est aīal, aīs uerē est: qd
ens pse est de intellectu cuiuslibet, igis dīs, pro-
batō pītie: qd si rōnale pse est ens: aut igis ens
qd est sība: aut ens qd est accīs: non ens qd est
accīs: qd accīs nō est pīncipīa formale diffinitiō

Posterior

di sba. Igitur rōnale est ens sba. et tunc ultius querendum est aut est substantia corporea aut incorporea. non incorporea: quod non est tunc principius formale sp̄i corporis. Igitur est substantia corpora et sic descendendum est quousque deueniens ad aial. Igitur rōnale pse est aial. / Dic dī qd rōnale perse est ens qd est sba: sed substantia dī tripliciter: simplex et cōposita. Simpler adhuc est duplex. Materiā et forma. tunc rōnale est substantia simplex que est forma: et illa substantia non est gen⁹ nce dividis per dīas. Sed sola substantia cōposita est genus et illa non p̄dicat per se de rōnali. / Cōtra illud: quero de substantia que est forma an illa est in plus qd substantia cōposita que est genus: aut in minus: aut eis ambis. non potest in plus: quod tunc est aliquid p̄us gnatissimo vnuoce: sed hoc est falsū: nec potest eis cōsiderari: quod tunc est duo gnatissima substantia. opōter igit qd sit sicut in minus. sed de quoq; p̄dicat illud qd est in minus: de eodem p̄dicat illud qd est in plus: sed per se substantia que est forma pse p̄dicat de dīa: et illa est inserius respectu substantiae cōpositae ut pbauit. Igit substantia cōposita que est genus perse p̄dicat de dīa. / Item pbo ei dīcis qd substantia que est forma est genus: quod substantia que est forma per se p̄dicat de rōnali: et illa eadem substantia eadem rōne perse p̄dicat de irrōnali. Igit rōnale et irrōnale sunt dīa. qui iter se diuersa sunt et in aliquo puenient ut in substantia que est forma. Igit sunt dīa: differentia enim sunt illa qm Aristotile in. vi. metaphysice. quecūq; inter se diversa sunt: aliter tunc idem entia: sed talia sunt sp̄es. Igit rōnale et irrōnale cōnt specieis substantiae que est forma. Igit substantia que est forma erit genus. / Item posset pbari qd substantia nullo mō est genus. Aristotile probat qd ens non est genus quod ens pse p̄dicat de dīa sicut aliquam eius significationem. Sed per se substantia sicut aliquam eius significationem p̄dicat perse de differentia. Igit substantia non est genus. Si tu dicas qd pec̄ forma arguedi nō ualeat. tunc forma Aristotile arguetur nō ualebit. / Item ad principale. rōnale perse est sensibile. Igit rōnale pse est aial. antecedens est uerū qd ultima dīa includit oēs p̄cedentes qm Aristotile in. vii. metaphysice. / Dic dī qd p̄cessu antecedente: negant sequentia. et rōne negotiatis ē qd i aial sicut duo ut intellectus sensibili: et intellectus corporis superioris vel substantiae. vnde hī. rōnale pse includat sensibile non tū includit genus qd est intel-

lectus aialis pse. sed nō ualeat sequentia. / Contraria pceptus aialis est indivisiiblē eo qd pceptis ab intellectu simplici qui est indivisiibilis: sed in divisible ubi est sicut se totū est. si igit aliqua pceptus aialis includatur in rōnali: totū qd est in illo cōceptu pse in rōnali includatur. / Item mate riale pceptis sub rōne formalis: tū igit rōnale in cludit sensibile qd est formale in aial: ex conse quēt includit māle in aial: et sic per sequentias psequētia erit bona. / Item p̄cessu antecedente: habet ppositū principale: quod si rōnale pse est sensibile: eadē rōne irrōnale pse est sensibile. Igit rōnale et irrōnale sunt dīa ut prius arguitur est: quod in aliquo sunt diversa: et in aliquo puenient: et ulteriū. Igit sunt sp̄es respectu sensibilis: et ulteriū sequit qd sensibile sit genus: et sensibile pse p̄dicat de dīa. Igit genus pse p̄dicat de differentia. / Ad principale. Aristotile in. vii. metaphysice arguit. quēcūq; aliqua duo sic se habet qd: vnu accidit alteri: tunc utrūq; accidit tertio. hac mātērē accipio: hī genus per se accidit differentia: igit utrūq; accidit tertio. Igit hec erit per accidētē hī est aial rōnale: si hec sit per accidētē: rōnale est aial. p̄nis est falsū ut patet qd per Aristotile est in primo mō dicēdī pse. / Dicit hic qd ppositio quā accipit Aristotile in sua rōne videlicet illa qm aliqua duo sic se habet qd: vnu et intelligit qd ex talib⁹ duob⁹ nō sit vnu pse et essentialiter sicut hic: hī est albus. Sed genus et differentia faciunt vnu essentialiter: quod genus est in potentia essentiali respectu differentie: et differentia habet rōne actus essentialis. ideo et hī sit vnu essentialiter pse. sed sic nō est de hoīe albo. / Cōtra illud: qd Aristotile in. vii. illo. sic arguit. disolutis. b. et. a. manet. b. et manet. a. et nō manet hec syllaba ba: in hac igit syllaba ba aliqd p̄sunt qd nec sicut. b. nec sicut. a. et huiusmodi erit forma huius syllabae ba. Similiter arguo in pposito. disolutis generis et differentia manet intellectus generis et manet intellectus differentie: et nō manet intellectus distinctionis. Igit in distinctione aliquā p̄sunt formale qd nec sicut intellectus generis nec intellectus differentie. igitur differentia nō est essentialis actus respectu generis et formale. / Item manente causa manet effectus. Sed extranetas inter rōnem generis et differentie sicut causa quare perse non predicitur de differentia: sed in extremo huius propositionis: homo est animal rationale: manet eadem causa: quia eadem extranetas. Igitur hec

non erit perse: hō est aīal rōnale. Item ad pīcipiū hec est necessaria: rōnale est aīal, iīgit pīse. aīcedēs patet: q; sequit̄ et necessariis. pītia pī bo dōpli. Aristotiles facit hāc pītiam. demon stratio est et necessariis: iīgit ex pīpositionib; pīse ergo sequit̄ pīlo est necessaria: iīgit pīse. Sīl si alīl est pīpositio necessaria: aut est medīata aut immedīata. pīpositio medīata pītē et pīlo de mostratiōis: iīgit pīse. Sīl pīpositio immedīata est pīincipiū demōstratiōis: iīgit est pīse: qā demōstratio est et pīpositionib; pīse sīm Aristotilem. sequit̄ iīgit si alīl pīpositio est necessaria et pīse. Item ad pīncipiale cōmētatorū sūg pī mūni pīfīcoy. pīat q; pars non est pīse eadem toti: et arguit̄ sic. Si una pars eēt pīse eadem tōti eadem rōnale et alia. sed quect̄iōs sunt pīse eadem tertio inter se sunt eadem. si iīgit manus et pīcēnt eadem iōt pīse. tūc sequit̄ et manus eēt pes. Eodem mō arguit̄ in pīposito: quecumq; sunt eadem in tertio pīse: inter se sunt eadem. sīl aīal et rōnale sunt eades: alīcius tertio pīse ut hōl. iīgit vnu m pīse inest alteri. Vīc dīct̄ q; Cōmētator̄ intelligit̄ q; quect̄iōs sunt pīse et pīmo eadem tertio: inter se sunt eadem. Sed genus et differētia non sunt pīmo eadem specie: nūl enim est pīmo idem spēlī pīmo diffīnitiō. Partes autē diffīnitiōis et pītia. Vīc. si diffīnitiō sīt eadem pīmo diffīnitiō tūc diffīnitiō erit pīmo duō entia. Probo pītiam. in diffīnitiōis sunt duō entia videlicet significatiōis generis et signifi catūm differētia. si iīgit hoc totū sīt pīmo idem diffīnitiō: tūc duō entia diuersa erūt pīse eadem diffīnitiō: et sic diffīnitiō erit duō entia. Item pībo q; genus possit et idem specie per auto ritates Aristotilis in pīmo libro in illo capitulo Dōtrīnā autē hīo. dīct̄ q; genus est idem pīmo diversis spēb; iīgit aīal est pīmo idem hōl. Item Aristotiles in vii^o pīfīcoy dīct̄ q; sīm genus non sīt cōparatiōes: q; in genera lete multe equocatiōes. iīgit genus equocatiō est ad diuersas spēs. iīgit inest pīmo cuiilibet spēciē: sicut equocatiō inest pīmo cuiilibet significa tō. Item genus nūl est pīter suas spēs sīm Aristotilem. vii^o metaphīsīc. iīgit pīmo inest cuiilibet spēlī simili in diuersis spēbus est diuersa materia sīm illud qd est iīgit tē. Ad opposi tūm sunt rōnes Aristotilis. Illud de quo pīdi est genus pīse: aut est spēs: aut individuū. iīgit tē. Item si genus pīse pīdicet de differen

tia: vnu m aīal eēt multa aīalia: pītia est salīum, iīgit et aīcedēs. pītia sic pīat. supposito q; dif fīnitiō sīt pīmo eadem diffīnitiō: nec diminute nec alīl supītue designāt̄ aliud a cōceptu specie: tūc hoc totū: aīal rōnale: inest pīmo homini. sed hō non est eadem cēntia bis repetita. iīgit aīal rōnale: non significat eadem cēntia repe titam: q; tūc non eēt pīmo eadem diffīnitiō. iīgit in hac diffīnitiō rōnale significabit diuersas cēntia pīmo. nam dīct̄. sortes est aīal rōnale: denotat q; sortes sīt aīal rōnale eripiēt̄. denotat q; sortes sīt aīal per hoc q; dīct̄ rōnale: si aīal sīt de pīse intellectu rōnalis: et nō de notaē q; sortes sīt idem aīal per rōnale qd pītuit significatiōum per aīal: q; tūc eēt cēntia sīrē cēntia eadem: qd est cōtra suppositū. ergo sortes in hoc q; est rōnale: est aliud aīal. In tē sortes est vnu m aīal numero. iīgit vnu m aīal est multa aīlia. posīt̄ hāc yppōtēsi falsa q; genus perse pīdecur de diffīnitiō.

Ad questionem dīct̄ur

q; genus per se non pīdicat de diffīnitiō. ppter rōnem. primā. Item hec generalis cōditio est in oībus modis dīct̄. pīse: q; illud subiectū qd natūm est subiectū. et sīl q; pīdicat qd natūm est pīdicari. Sed rōnale non est natūm subiectū respectu aīaliis nec respectu hoīis: q; in qd hōlēt̄ respectu utriusq; ideo hec non erit in aliquo mō de pīse. Item hoc patet iādictiū. nō pīdicat per se pīmo mō: q; pīdicatum non est totus intellectū subiectū nec in intellectu subiectū includit: q; diuersam rem significat aīal et rōnale. Nec est perse sed oī mō: q; subiectū nō ca dit in diffīnitiōē pīdicari. Nec tertio mō: q; ter tiū modus est modus cēndi et nō pīdicādi. Nec qd mō: q; sīm non est causa efficiēt̄ pīdicari. iīgit nullū mō est pīse. Intelligēdū tūc ppter rōnes q; genēt̄ diffīnitiō nō definitate signifi cat idem q; spēs: aīal enim et rōnale nō signifi cat definitate totū illud qd significat hō pīse. qd enim significat per aīal est pīse mālis in pīce pī hoīis: ut totū lā qd est cōpositū et subā et alia sensūta. Diffīnitiō significat pīces forma lem hoīis ut illam pīfectionem que pīscit subā sensūta et determinat̄ illas pīces significat̄. tā vnuq; significat pītem nō per modū pītis sed pī modū totū. id est pītī et definitate utrūq; signifītū qd signifīt̄ pī hoīem. Per b ad rōnes.

Posterior

Ad primam sicut ultimo dicebat
q̄ gen⁹ differētia di-
stincte significat diuersas p̄tes & non eādem eſ-
ſentiam: q̄ tūc diffinitio non ēt eadem diffini-
to. Et alio icōueniens ſequet q̄ in q̄libet diffi-
nitione ēt nūgatio ut bargutum eſt. / Ad pri-
mam p̄tra hoc dī q̄ duplex eſt p̄s integralis.
quēdam accepta per modū p̄tis: taliſ p̄s non
p̄t de toto p̄dicari niſi denotatiue: q̄fi hec eſt
ſalſa hō eſt caput. Sed hec eſt vera: hō eſt capi-
t̄. & talis p̄s de reali & aliquo mō eſt p̄s inte-
gralis. Allia eſt p̄s fīm rōneſ que ſignificat per
modum totius & talis p̄s de toto p̄dicari p̄t
vnuoce: euilusmodi prem ſignificat aial. Iſ enī
aial ſignificat prem mālem hōis non tū ſigni-
ficat per modum p̄tis ſed toti⁹, & lōp̄t p̄dica-
ri de hoie vnuoce. & hoc eſt q̄d Boetius ait. q̄
gen⁹ in p̄dicacione eſt totum: p̄dicat enī dī ſpe-
cie q̄ totum ſignificat ex p̄tis. / Intelligēdūz
tū eſt q̄ rōnale p̄dicat de hoie per modum de-
noſatiui eſt hoc q̄ p̄dicat in q̄le Iſ nō ſimpli de-
noſatiue p̄dicer cum ſit de ēentia hōis, multa
enī h̄it modum que nō ſunt denoſatiua ſim-
pliciter. P̄dicatio enim denoſatiua eſt q̄i res
de genē acceſtis ſubam denotat. / Ad aliud dī
q̄ non ſequit hoiem eē duo entia: q̄ tam gen⁹
q̄ differētia in p̄dicacione accipit ut toti⁹ & nō
ſub rōne p̄tis & ita illud totum p̄dicat ex p̄tis.
Sicr̄ gen⁹ accipit ſub rōne differētia: t̄ id nō ſe-
quit ſp̄m eē diſtincta entia ex hoc q̄ diſtinzione
de ſpecie p̄dicat: q̄ ut gen⁹ ſub rōne diſferentia
accipit ſic vnum p̄ceptum ſacit qui eſt p̄cepit
ſp̄m: Iſ tū ille p̄cepit diſtinzioneſ diſferat a coe-
per ſp̄m accidētali ex hoc q̄ p̄cepit diſtinzioneſ
eſt magis diſtinct⁹ & p̄cepit ſp̄m cōfūſus. / Ad
aliud dī q̄ intelligēt h̄it aliquid cōpoſi-
tionem: ut cōpoſitionem ſit eum ēentia: & ita ab eſ-
ſentia accipit gen⁹ & ab eē accipit diſferētia. Il-
la rō peludit q̄ non quelibet diſferētia ſigni-
fiat prem formalem eo mō quo eſt ſorma iſ ſit
inſeritor⁹. / Ad aliud ut dicebat. / Ad aliud
cōtra hoc. q̄ Iſ hō ſupponat ſub rōne rōnalis
ſemp in q̄libet p̄poſitione ubi ſupponit tanq̄
ſub rōne ſube: niſi non ſemp rōfor malis illa que
eſt rō rōnalis in hoie eſt cauſa poſitiva q̄re p̄di-
catum ſubiecto per ſe inefi. Rō enim poſitiva
q̄re aial inefi hoc eſt p̄cepit aſta in hoie & non
p̄cepit rōnalis. / Ad aliud ſicut dicebat q̄ in il-
lo ſyllogismo negatiuo nulluz rōnale ſit, eſt ua-

riatio ſicut in ſyllogismo affirmatiuo: eque eſt
am eſt cōuerſiu⁹ & in eodem termino ut in illo
termino hō: q̄ ille terminus variabat in afſirma-
tiuo: hec tū ſallacia non debet aſſignari euiden-
ter nec p̄t niſi in ſyllogismo affirmatiuo: ut pa-
ter fīm Egidium, variatio enim in negatiuo ſyl-
logismo debet aſſignari in affirmatiuo reſpe-
ceti cui⁹ eſt pueriūus: vbi ḡfa: hec ſallacia acci-
tis. hō eſt ſp̄s, ſortes eſt hō, igif ſortes eſt ſp̄s,
et variatione hūl termini eodē mō in ſyllogi-
mo negatiuo qui eſt alteri⁹ pueriūus. ſortes non
eſt ſp̄s: ſortes eſt hō, igif ſortes nō eſt ſp̄s. ua-
riatio eſt in eodem termino quo p̄s ut in illo ter-
mino hō: & tū hec variatio nō p̄t pueriūer aſ-
ſignari in negatiuo ſyllogismo. Sed debet aſſi-
gnari in paralogismo affirmatiuo. Afſirmatio
enī eſt p̄nctum ducēdī in cognitione ſue
negationis: ſicut rectum eſt iudic ſui obliqui-
tū eſt ex pte illa. variatio enī eſt in ſyllogismo
negatiuo: debet tarbi aſſignari in affirmatiuo &
ſemp ſim eindem terminū: ut illius terminū hō:
/ Ad ſimam rōnem p̄tra b̄ cum dī in diſtinzioneſ
tū: vbi q̄ Aristotiles intelligit q̄ in diſtinzioneſ ſp̄m rōnem: b̄ eſt in qb̄ nō eſt ex rāna rō
in illis non eadit acceſtis: ſed in illis eſt talis ex-
tranētio: ſo illa auctoritas non eſt ad ppoſiti.
/ Ad aliud dī q̄ in affirmatiuo ſyllogismo ſe-
rōnale ſit, eſt p̄tia bona per locum extrinſicus
& non per ſormam intrinſicā: tenet enim p̄ hac
maximam ut ſi milie poterit debellare caſtrū:
poterit & rex. Si aliq̄d inſit illi cui min⁹ videſ ſi
eſte: inerit illi cui magis videſ. Iſ aial videtur
magis in eſte hoc p̄le q̄ rōnale. id ſi rōnale p̄le
inſit per locum a minori etiā aial inerit hoc p̄le
per primam marimā. Per hec ad ſormā. q̄ q̄ ſit
aſſirmatio tener per locū a minori & nō
per locū a toto in Etate: non oportet q̄ ſi ſe
quis aſſirmatio q̄ ſequat negatiuo ſine variati-
one. / Ad aliud dī q̄ hic variatio eſt in aliquo
ſimile: ut in illo termino hō: ut p̄dicat eſt: quia
variatio in cōparatiōe ad rōnale & aial. illa tū ua-
riatio nō pueriūer aſſignat in ſyllogismo ne-
gatiuo ſed in affirmatiuo respectu cui⁹ eſt puer
iūus. ut in illo oī ſit hō eſt aial. / Cōtra illud eſt
vna rō. In p̄ma figura ſolū eſt ſallacia acceſtis
ex variatiōe medij lmini: q̄ ex eiusdē idēptitare
eſt bonitas ſyllogismi. Iſ ille diſcurſus nulluz
rōnale ſit, eſt in p̄ma figura, igif variatio ſoluz
eſt hic in medio ſimile, ſi rōnale. / Hic dī q̄

maior est falsa. non enim oportet in prima figura ac cedis semper esse et variatio medijs: sed sufficere quod sit et variatio medijs vel aliqui extremitati. Verbi significatio est fallacia accusitatis: sortes non est species: sortes est hoc. Igis hoc non est species: et non est variatio prima in medijs videlicet sortes: sed ex variatio minoris extremitatis videlicet huius minimi hoc. hoc enim in minori ut coparatur ad aliorum huius receptionem per superposito sententia predicatur: et in primo hoc huius acceptio non per intentionem ut coparatur ad hoc predicatum species: et ita variatio sit in minori extremitate. Alioquin tamen dicitur quod significatur quod in toto discursu: et ita variatio ronale pse est aliud et est variatio in medio finito: quod in maiori remouet aliam tamen hac additione pse a ronali: per se si significatio distincto est in significante significat pse. in minori vero pse ronale est in significante significat per modum totius et ita variatio ronale in maiori et minori. Et contra illud finitus significat hoc dicitur illud quod significat et sub eiusdem modo. Sed per ronale significat pse per modum totius. Igis significat pse per modum totius sicut dicitur. Hoc dicitur quod significat pse de determinate: tamen potest predicari per modum totius: et significat pse per modum totius: et significat pse per modum totius. Sed tamen ut hec pcedat vera nullus ronale pse est alia: accipitur ronale formam sub distinctione significato: sed ronale totius sit sine quo non id ronale formam predicatur salutem verobrigit: sed ronale est quod non maneat. Ad alio principale sic dicebatur quod suba composta est genus simpliciter in linea predicationis metalli: suba tamen que est forma non est genus nisi per attributionem. Et absolute dicendum est quod suba que est forma sit genus aliquo modo respectu ronalis: ut ronale est in differencia: sic respectu ronalis non est genus: sed ut ronale respectu sube que est forma accipitur ut species. Ad ronale et hoc dicendum quod suba que est forma equalis est amplebit et suba que est genus. Et cum dicitur quod essent duo generalissima in eodem predicamento: pcedit quod sunt duo generalissima in uno predicato: non tamen sequitur quod sunt duae predicationes in genere substantiae. Coordinatio enim diversa reducitur ad coordinationem generalissimam directam: sicut genus generalissimum quod est suba et forma attributionem pse ad subam compositionem: non sunt duo generalissima prima simpliciter: quod vnu huius attributionem ad alterum: sicut in duabus predicationibus eque prima. Ad alias que probatur quod suba que est forma sit genus ad ronale et ronale: dicitur quod ronale potest dupliciter considerari. Uno modo prima et imponit ab ultimo gradu psestio in hoc: et sic nullam formam superformem includit in suo intellectu. Alio modo est quod

imponit a tota psestio in hoc que aduenit sub statice que est genus generalissimum: et illo modo includit omnes partes dilatas. Per hoc ad formam quod rationale prima modo acceptum et irrationaliter non pertinet in suba que est forma: et taliter in eis variis modis predictis cabilius est illis. utruncque est suba que est forma exactio: et sic suba que est forma non est genus respectu illorum. Secundo modo procedit quod suba que est forma sit genus respectu istorum: sed non ut variis sunt: sed ut species sunt collaterales. Ad alium quod articulare probatur ens non est genus quo ad aliquid est significatur: quod de dicta predicatur per se: et tamen non includit quod ens nullo modo possit esse genus. Eodez modo procedit in superposito quod suba quo ad aliquid est significatur non est genus respectu ronalis et irrationaliter: ut scilicet ut significatur psestio ultima in hoc: et ut psonis ab illo ultimo gradu: quod substatia que est forma predicata de ronali sic perceptibilis aliud predicatur nisi ronale: ac si diceret celeste sidus est canis. Ad aliud ut dicebatur. Ad ipsum modo pro illud dico quod perceptus animalis est idivisibilis pro tanto quod per se in intellectu simpliciter non tamen est sic idivisibilis sicut perceptus sube que est genus generalissimum: quod in intellectu simpliciter sunt multe gradus: et quod non totaliter est idivisibilis id aliquid potest includi in intellectu ronali ut pura sensible et aliquid non ut genus superflus. Ad formam quod minor est uera de idivisibili quod nulla compositione habet: sed quodlibet genus intermedium in suo intellectu includit genus et diuinum. Ad aliud nego hanc rationalem includit formam in conceptu animalis. Igis includit per se animal. Ad hoc enim quod aliquis perceptio sit per se: oportet quod secundum et in perceptu predicatur seu materiale seu formale: in perceptu substantie includatur aliquod de primo modo: tamen hec est vna substantia: substantia: substantia includit formam in conceptu predicti. Ad aliud nego hanc rationalem includit per se predicatum. Aliud enim est includere formale perceptus predicari et includere formale in perceptu. Ad aliud procedit quod sensibile sit genus respectu ronalis et irrationaliter ut illa tota psestio psonatur speciem. Sed ex hoc non sequitur quod genus psestio predicatur de dicta. hic est enim fallacia accusitatis sensibile quod est genus psestio predicatur de dicta et ceteris: quod rationale varians est ad sensibile coparatur et huius quod ad hocem uel ad aliud coparatur. coparatur enim ad sensibile ut species est. coparatur vero ad hocem uel aliud ut dicta. id variatio est. Ad aliud principale sic dicebatur. Ad primam circa hoc dicitur quod rationale Aristotelis includit ubi est dissolutio uera et realis: quod disso-

Posterior

latus. b. t. a. manet. b. t. a. t non manet ba. si ergo
 aliqd ut forma p̄fuit in ba. qd nec fuit. b. nec. a.
 Sed per. a. t. b. intelligit elementa corporis. pbat
 enim q. forma realis nō est aliqd elementorum.
 Sed differentia non est forma nisi sicut rationē.
 ergo in proposito non tener ratio. / Contra hoc
 manentib⁹ illis totaliter que regratur ad c̄ntiaz
 rei: manet c̄ntia rei. sed dissolutis genē t diaz:
 manet genus t diaz: t nō manet tota dissolutio
 ergo aliqd aliud regit ad dissolutiones q. gen⁹
 t differentias. / Hic dī q. dissolutis genē t diffe
 rentia sicut q. gen⁹ est propria potētia t differētia est
 propria ac̄t dissolutiōis: dissolutio nō manet rōne.
 / Intelligendum tñ q. genus t differētia sub p
 propria rōne. p̄prioceptum non se h̄st ad inui
 cem sicut potētia t ac̄t: q. cōcept⁹ generis intel
 ligit pōt sine cōceptu differētia t ecōtra: sed n̄
 nulli intelligit nisi ac̄t: uel ut ac̄t p̄fuit ergo cōcept⁹
 potētia generis quātum est de se non est. propria po
 tētia respectu differētia. p̄prioceptum non
 potēt intelligi nisi per cōparationem ad p̄prium
 actum. tñ res materialis que subest p̄ceptui ge
 neris est. propria potētia respectu rei que subest
 cōceptui differētia: t hec rō ab illa dissolutio non
 potēt ita q. ut rōne maneat: id dissolutio est perpetua
 t demonstratio. Tne breuiter dī q. ut genus est
 potētia respectu differētia: sic itis dissolutis nō
 manet dissolutio. / Alteri tñ pōt dici ad illud de
 b. t. a. q. rō illa aristotelles nō est ad p̄positum.
 Aristotelles enīs arguit sic: dissolutis. b. t. a. ma
 ne. b. t manet. a. ita q. neutrū est ad alterius in
 clinatum: tñc non manet ba. tunc ergo aliqd
 formale p̄fuit p̄ter. a. t. b. / Aliud supponit aristoteli
 les in rōne q. neutrū ad alterū inclinatum: sed sic
 dissolutio alia a materia: manet corpus t manet
 aria: q. tñ alia nāliter inclinata ad corpus: id non
 p̄fuit in hōe alia forma vñlēs aliam cum corpe
 sed sicut p̄fuit p̄fectio corporis. Eodem mō est ex
 pte illa: dissolutis enim genē t differētia ab in
 uiticem: adhuc cōcept⁹ differētia h̄t aliquas in
 clinationem ad cōceptum generis tanq; ad p
 p̄prium potētiam: sicut alia inclinata ad corpus
 id non oportet p̄liqd formalis in dissolutio
 ne h̄t differētiam: q. differētia: maneat post
 dissolutionem: non tñ sic manet q. h̄t inclin
 ationem ad genus. / Ad aliud q. in illa: h̄d est
 aīal rōne: non manet causa extraneitatis: q. ex
 aīal t rōnali sit vñnum extreūm essentialiter.
 / Ad aliud dī negādo h̄c p̄stiam: est necessa
 rium. ergo p̄se. / Ad p̄batōne dī q. aristotelles
 supponit illud ēē subiectum qd natum est subis
 ci t illud ēē p̄dicatum qd natum est p̄dicari: t
 hoc supposito sequit̄ demonstratio. Et ex necessa
 riis: ergo est ex p̄pribus p̄se. sed rōnale non est
 natum subiectu respectu aīalis nec hoīs: q. signi
 ficat per modum q̄lis t p̄cērētis. Id nec seq
 tur q. hec sit p̄se: rōnale est aīal: nec illa: rōnale
 est h̄o. / Ad aliud dī q. h̄c sit necessaria: nō
 est tñ mediana nec immedia: q. respectu aīalis,
 non ordinat sicut sub supra in genē. sicut qd sibi
 est non est natum subiect: t sic eadem rōne non
 est immedia. / Ad formam q. hec diuīsio p̄pō
 nō necessaria sufficiens et qd subiect qd natum
 est subiect: sicut est in p̄posito. / Ad aliud sic
 vicebat. / Ad p̄mū para hoc q. p̄tes dissolutio
 nis h̄ sint due p̄siderate sicut se: tñ ut cōparant
 ad dissolutum facili p̄se vñnum. Et sicut ut p̄st
 iūt dissolutum vñnum accipit sub rōne ale
 rī, id non sequit̄ q. p̄pē sit duo entia. / Ad ali
 ud dī q. aliqd ēē p̄mo idem alteri dupliciter in
 telligit. Uno mō q̄li p̄dicatum non excedit sub
 ictum nec ecōtra: t illa mō dissolutio est eades
 dissoluto p̄mo: t genus non. Alio mō dī aliqd
 est primo idem alteri quādō inter subiectum t
 p̄dicatum non est aliquod medium ordinatū
 in codē genere. a illo modo genus est primo in
 diversis sp̄b⁹: q. inter hoīem t genus primū
 non est aliqd gen⁹ medium in genē sube. / Ad
 aliud dī q. gen⁹ quo ad illud qd determinate si
 gnificat solum significat p̄tem mālem sp̄ē per
 modum in totis: t illa p̄s vñiuocē repit in di
 versis sp̄b⁹ realē: tñc coiter significat totum: t
 sicut hoc gen⁹ est diuīsum in diversis sp̄b⁹ realē
 tñ sicut sicut hoc gen⁹ est diversa natura in diver
 sis: t sic p̄cedo q. gen⁹ p̄mo t equo: diversis
 sp̄b⁹ inest: sed illam equocationem non p̄sider
 rat logicus. Logic⁹ enim p̄siderat rem sicut rōne
 sed ītētia t non sub ēē reali. id h̄t in re sic
 diuersum in diversis sp̄b⁹: tñ apud logicū ge
 nus est vñiuocuz. / Ad aliud dī q. aristotelles
 dicit q. gen⁹ nihil est p̄ter eius sp̄ē ut mā est: t
 sic est hoc intelligendum quo ad p̄mū signifi
 catum t distinctum gen⁹ significat mām sp̄ē:
 tñ mō p̄fuso sicut p̄comitare significat totum:
 t sic nūp̄l est p̄ter suas sp̄ēs. / Contra hoc. Si
 gen⁹ p̄mo t determinate significat p̄tem t p̄co
 mitare t ex p̄tū totū: tñc qdlibet gen⁹ ēē ana
 lagum: q. indeterminata h̄t̄t duo significata s̄z

ordinem. *V* hic dicit q̄ non sequitur genus esse analogum, non enim significat totum ex impositione. Sed q̄ gen⁹ partem significat per modū totius: et illo modo totius dicimus in cognitionem totius cōcomitāter, idēc vīcīm⁹ ge nus significare totum p̄comitāter. *S*ic hoc nō est p̄p̄e significare sive ex impositione, iō non est analogus, sed sic significare est repudiat quo dāmodo. sicut capitulum significat caput determinate per modum tñ totius, et ex modo cōcernēti totus significat p̄ his caput ex p̄fici: et sic toti, *S*ic bñō et significare p̄p̄e. *M*o. viii.

Cleritūr An differētia inferior includat differētiam supiorem p̄ se, ut an hec sit p̄ se: rōnale est sensibile, q̄ non videt. Boetus in divisionibus docet artem diffiniendi: et dicit q̄ ad diffiniendum speciem sumēdum est primo suum gen⁹: et sp̄sum diuidēdum est per differētias immediatas: et illa differētia que speciei cōvenit adhuc est diuidēda per alias differētias: et sic quousque deueniat ad differētiam ultimam, et sic gen⁹ superius cum aliis differētias sp̄i cōuenientib⁹ debet p̄cipi in diffinitione sp̄i, et exp̄lificari de noī. *F*acta enim diffinitione diffinit nomen sic. Momen et uor significativa r̄t. *S*ed si differētia inferior includeret supiorem: in tali diffinitione est nugatio: q̄ differētis supiores exp̄resserentur in tali diffinitione: et per te in differētia inferioribus includuntur, bis ligat in eadē diffinitione replicantur, et ita erit nugatio alal rōna. *E*gr̄as icludit sensibile in suo intellectu. simili ter rōnale includit sensibile per te, ligat implicite ponit bis sensibile in diffinitione, ligat nugatio est. *V* hic dicit q̄ non sequitur q̄ hic sit nugatio alal rōnale, q̄ in rōnali tñ implieite ponit sensibile, ad hoc autem q̄ est nugatio oportet idem bis expr̄imere: non tñ replicari impliceat. *C*ōtra Aristotiles in sexto reportor̄ doceat inuestigare in galtonem pondō diffinitionem uois pro noī. *P*onat ligat diffinitione illoz nōnum pro illis noībus: et sic et ita certa nugatio *V* Ad principale. Aristotiles in secundo huius dñs artē diffiniendi: dicit q̄ quellver pars diffinitionis est in plus. *E*t diffinitionis: totum tamē equale et puerib⁹. et ponit illud exēplum trinarii est numerus impar palmus utroq̄ modo. *S*ed si differētia in serio includat omnes supiores: tñc differētia serio: non esset in plus q̄

diffinitum sed cōvertibile. *O*porteret ligat dicere q̄ differētia inferior non includat supiores differētias. *V* Item si rōnale includit sensibile: cum tñc non includit ipsum puerib⁹. sequitur q̄ includit ipsum et aliqd ultra. rōnale ligat est cōpositum ex sensibili et re addita. sed quā doch⁹ vnum est cōpositum ex duobus vnum est actus et reliquias potētia. *S*ed a potētia p̄t accipi genus et ab actu differētia, ligat rationale includit genus et differētiam in suo cōceptu p̄ mo. sed omne tale est sp̄s. ligatur differētia erit sp̄s q̄ est incōueniens. *V* Item qua rōnale rōne includet sensibile in suo intellectu: eadem rōne irronale includet sensibile in suo intellectu. tñc ergo in sensibili cōuenient. Et manifestū est q̄ inter se differētia, ligat sunt differētia: q̄ patet finis Aristotilem, *v*. metaphysice. Differētia sunt quecūq; sunt alieni idē entia: et inter se sunt differētia. *S*ed oīa differētia sunt sp̄s. ligat rōnale et irronale cēnt species: et per piequens diversa cēnt species. *V* hic dicit q̄ ille due rōnes cōcludit q̄ illud q̄ est differētia respectu vñ: et sp̄s respectu alterius. Et sic q̄ rōnale cōparatum ad alal sive ad hominem est differētia: sed cōparatum ad sensibile est sp̄s. *S*ed et hoc non sequit⁹ q̄ differētia sit sp̄s nisi incidēt fallacia accidentis. *V* Cōtra si rōnale sit species respectu sensibilis: tñc habebit differētiam. quo ro de illa differētia aut est sp̄s respectu superioris differētiae aut nō. si non eadem rōnale sive stā dum in primo, si sic querō tñc de differētia ei⁹, aut est sp̄s respectu superioris differētiae: aut nō. si sic p̄cessus est in infinitum, si non eadem rōne stā dum in sole in primo. *V* Item si rōnale icludit p̄ se sensibile et significat tanq̄ sp̄s eius tñ non est p̄cedere in infinitum in predicatis substantiis finis Aristotilem in primo hui⁹: erit deuenire esse ad aliqd generalissimum differētiorum substantiarum. ligat in substantiis erit duo generalissima, et si hoc duo erit generalissima substantia, et ita plura et decem erit predicamenta. *V* hic dicit cōcedēdo q̄ duo sunt generalissima in substantiis: una substantiarum in media coordinatione: et alia differētiarum collateralium: et. Tertiū p̄t et generalissimum aliarum differētiarum ex alto latere: vnde q̄ si sint plura generalissima in substantiis non est incōueniens et hoc collaterale. *S*ed et hoc non sequit⁹ q̄ plura sint predicamenta in substantiis: q̄ generalissima differē-

Posterior^z

strarum huc eūdem modū p̄dicādi cum suba
que est gnālissimum in ordine medio: et ad illō
reducunt per attributionem. / Contra hoc, ex
ista ratiōne sequit q̄ quātitas: et suba non faci-
unt duo p̄dicamēta: q̄ generalissimū quātitatis
habet eūdem modū p̄dicādi de suis p̄ter-
tis: sicut gnālissimum sube de suis. Silt gene-
ralissimum quātitatis hēc reduci ad generalis-
simū sube sicut posterius ad prius. Si igit̄ il-
le uee cōditiones cōcludit vnum ē p̄dicamē-
tum: tūc vnum ēt p̄dicamētum sube et quātitatis
eis. / Item si sic: tūc in differētis erit vnu: q̄ ge-
neralissimuz aliud a generalissimo in medio or-
dine. igit̄ sile vnu: specialissimum et interme-
dia erit genera. Sed ista tria generalissimum
specialissimum et intermedia p̄stutū p̄dicamē-
tum. si igit̄ in substatīs et differētis sube sint
vnu: sicut gnālissima: specialissima: et intermedia
ut inuit̄ ratiō. igit̄ erit diversa p̄dicamenta.
/ Item gnālissimum differētiam est slerus:
a generalissimo subarum in medio ordine per-
te: et manifestum est q̄ non est differēs ab eo: q̄
ēc gnālissimum ēt sp̄s: igit̄ erit p̄se diversuz
a gnālissimo sube: sed duo generalissima per se
diversa arguit duo p̄dicamēta: igit̄ in suavitā
sunt duo p̄dicamēta cōcessio hoc q̄ duo sūt
gnālissima. / Ad principia. si sic impossible
est fieri diffinitionem. p̄nis est falsum. igit̄ et an-
cedes. pbo p̄stulam. quero aut diffinitione debet
vari ex genere insim to ultima differētia: aut
ex genere remoto et ultima differētia. nō p̄t va-
ri ex genere primo primo et ultima differētia. si
differētia inferior includat supiorem: q̄ tunc in
q̄libet diffinitione est nugatio. q̄ si dicēdo: ant
mal rōnale. alia includit oēs differētias supo-
rēs: et simil rōnale per se. igit̄ bis idem inelle-
ctus includit in diffinitione. Nec p̄t vari ex re-
moto genere et ultima differētia: q̄ per Aristotilem
secūdū huius. diffinitione debet explanare
oia p̄dicata in qd de diffinitio. sed differētia infe-
rior explicit non ponit differētias superiores nec
genus primum ponit illas: q̄ generalius. igit̄
ex genere primo et ultima differētia non p̄t dif-
finitio fieri. / Ad oppositum. Boetius dicit in
divisionibus q̄ sufficit diffinire ex duobus ter-
minis et exponere seipm sic ex genere p̄mo et ultima
differētia. Sed talis diffinitione non valeret
si ultima differētia includeret oēs differētias su-
periores: q̄ per Aristotilem in scđo huius in

diffinitione debet h̄oni oia p̄dicata in qd exisse
vel implicate. / Item fin Aristotilem in p̄dica-
mēta ēde est generib⁹ et differētis vniuocē p̄
dicari. Sed vniuocē p̄dicari et p̄dicari fin no-
men et fin diffinitionem. igit̄ differētia hēc diffi-
nationem. Sed nihil diffinit nisi sp̄s specialis-
sima vel subalterna: q̄ sola sp̄s diffinit fz. Ari-
stotilem scđo h̄ul. igit̄ dīa et sp̄s respectu al-
cuīus alterius superioris. sed sp̄s includit gen-
eris differētia in se includit supiorem. / Item
fin Aristotilem in viii. metaphysice. differē-
tis dicit totam subam rei. igit̄ rōnale includit
sensible et oēs differētias supiores: q̄ omnia il-
la sunt de intellectu subali hoīis. / Item per Ari-
stotilem ibidem. ille dīe sunt p̄se: q̄ si repetit to-
tis idem intellecti quoīies ille ponunt in ordi-
ne. sicut exēplificat. Et hec est quedam regula
ad cognoscēdūm vñias p̄se. Sed rōnale et sensi-
bile sunt dīe p̄se. igit̄ idem intellecti vñis repetit:
sicut dīo sensible rōnale. Et hoc non est nisi
inferior includat supiorem. / Item Aristotile-
m dicit ibidem q̄ ls dīa color sponatur ei in-
ferior postponat. adhuc est nugatio. q̄ repetitio
vñius intellectus. ut sic dicto: bipes h̄is duos
pedes: q̄ in substatīs non est ordo. id ut vide-
tur nugatio. Dicit ulterius q̄ diffinēdū est ex
primo gen et ultima vñia: q̄b non est vñca nisi
ultima includeret p̄cedētes. / Item hec est p̄
se: h̄o est aīal. Et ad hoc q̄ allā p̄positio sit p̄
p̄mo mō: supoeret q̄ formale in subiecto. inclu-
dat formale in p̄dicato et māle māle. igit̄ rōna-
le q̄ est formale in hoīe p̄se includit sensibile
quod est formale in animali. igit̄ et cetera.

Ad questionem dicitur

q̄ rōnale et sensibile p̄t duplī p̄fiderari. Uno
mō fin q̄ rōnale imponit ab ultimo gradu p̄-
fectionis in hoīe: et sensibile ab alio gradu. et ista
mō vñia inferior non includit supiorem: q̄ iste
gradus non est ille: sed ab illo diffinētus. Allo
mō p̄t rōnale p̄fiderari. non fin q̄ imponitur
ab ultimo gradu sine ultima forma sed fin q̄
imponit a tota p̄fessione in hoīe que p̄ficit sub-
statīam q̄ est gen gnālissimum et illo mō rōna-
le includit sensibile et oēs vñias p̄cedētes: q̄
in illa tota p̄fessione includit pars. / Intelligē-
dū est ppter rōnes q̄ accip̄do rōnale ut im-
ponit ab ultima forma seu ab ultimo gradu: sic
sufficit diffinire cum primo p̄mo genere et vñia

ma dīa: non tū sufficit diffinire ex genē primo & ultima dīa: sed eūz genē primo & oīs dīas differētis intermedīis. Non aut ex genē primo & oībus aliis differētis. Prīmū ostēdo sic: ultima dīa cum genē illo primo ineludit oīa alia pīcata in qd de specie. h̄ enim ultima dīa im posta ab ultimo gradu fīm le non ineludat superiores dīas: genus tū pīmū cui addīta ineludit dīas oīs supiores. t̄ ideo si ex sufficiēs diffinīto: t̄tīc enim est sufficiēs diffinīto qd ag gregat in se oīa que pīcata in qd & cēntiala de diffinīto. Secundū pater: diffinīto enīz debeū indicar: oīa pīcata cēntiala de diffinīto & illa inelude fīm Aristotēlē in scđo huius. S̄z ge nus pīmū non ponit dīas supiores: nec dīa ultima accepta ab ultimo gradu ponit illas ut dicūm est: non iſḡ est sufficiēs diffinīto ex ge nere primo & ultima dīa. Sed illo mō opore diffinire ex genē primo & oībus sic ut dīct̄ Boe tīus. Tertiū pater: qd genus pīmū ineludit oīs dīas supiores. s̄r̄ er̄go ex genē primo & oībus differētis fieri diffinīto: nūc in diffinīto ne er̄t nugatio. Aliud est intelligēdūm qd si dīa ut rōnale accepit a tota pīfētione speciei. illo mō non pītīnḡ diffinire ex genē primo & dīa illa. nec ex genē primo & oīs differētis. Sed cōcīnḡ diffinire ex genere primo & ultima dīa. Prīmū in istorū pater: qd si ex genere priori mo & ultima dīa illo mō accepta ēr̄t diffinīto: t̄tīc in diffinīto ēr̄t nugatio: qd genus pīmū ineludit oīs dīas pīcedētis. s̄r̄ illa dīa ineludit oīs dīas pīcedētis & ita bis idēz dīceretur. Secundū pater per idem qd: t̄tīc ēr̄t nugatio: qd genus pīmū ineludit oīs dīas pīcedētis. Tertiū pater: qd diffinīto debeū aggredare in se oīa pīcata cēntiala & non plus. Sed ex ge nere primo & ultima dīa diffinīto pīstītū: ag gregat in se oīa cēntiala pīcata de hōle: qd ge nus pīcata pīmū māle de hōle h̄ per modū totius: & dīa accepta a tota pīfētione ineludit totam pīfētione generis que aduenit sube que est genus gnālissimum: & per dīa sic ponit oīa pīcata cēntiala. Aliud est intelligēdūm qd differētia accepta a tota pīfētione ut rōnale: h̄ sit differētia hōis uel alialia: t̄tīc est spēs respectu dīie supioris ut respectu sensibiliſ. & etiam in illa ordinatione differētiarum duo sunt gnālis sima collateralia ita qd in predicamēto sube est vnum gnālissimum. s̄r̄ corpeam ex una pīte, et

incorporeum ex alia pīte, & est aliud gnālissimum subarum, & ita tria generalissima: non tū tria pī dicamēta: qd gnālissima dīiarum reducentur ad gnālissimum subarum qd est intermedium tanq̄ intrinsecum illius generis & pīpria pīfētio, & non tanq̄ extrinsecum sicut quantitas reducitur ad substantiam.

Ad primam rōnem dīct̄ qd. Poeti

us intelligit qd: diffinīto est dāda ex genē primo & oībus differētis ac cīpīdōdīas a diversis gradibus: & sic ultimo differētia non ineludit pīcedētis. & ppter hoc nō seget qd rōne er̄t nugatio. Ad aliud dīct̄ qd: i illa diffinīto: aīal rōnale: non est nugatio si ra tionale accipit ab ultimo gradu: qd sic non ineludit differētia pīcedētis. Si aut ineludet sic pīcedētis: hic ēr̄t nugatio. Sed sic nō est hec diffinīto. Ad aliud dīct̄ qd: ultima differētia cō vertibilis est eūz diffinīto & etiam est in plus s̄b diversa ut rōne: qd aliquid ēr̄t in plus respectu alterius est dupl̄. Eno mō qd est in plus quo ad ambitū suppositoz: & sic differētia inferior nō est in plus. Alio mō dīct̄ aliquid in plus alio: qd simplici. & illo modo quelibet differētia est in plus qd diffinīto: t̄ cum hoc stat qd: differētia ultima si cōvertibilis quo ad ambitū supposi toz. Ad alias duas rōnes sicut dicebat qd differētia inferior: est spēs respectu supioris: ut rōnale est spēs respectu sensibiliſ: h̄ respectu ho mīns uel alialia sit differētia. Ad pīmū con tra hoc: qd rōnale ut est spēs sic accipit a tota pīfētione & significat totam pīfētione hōis que aduenit sube que est genus gnālissimum: & illo mō spēs est & hēt differētia que accipit ab ulē gradu: & non a tota pīfētione. Et cum que rit an illa differētia hēac aliam differētiam aut non. dīct̄ qd non. Sed non sūt eadem rōne in stādūz in primo: qd hec dīa que non hēt aliam: accepta tñi est ab ultimo gradu: & sic est differētia qd nullo mō est spēs. Ideo dīam non habet: Sed dīa alia que est spēs accepta est a tota pīfētione: & hēt aliquid in quo pīvenit cum alia dīa: & aliquid in quo differt. Ideo dīam pōt̄ habere. Ad aliud sicut dicebat qd: est aliquod gnālissimum differētiarum diversum & gnālissimo s̄b statuarum intermediarum: & tñi non seget qd sunt diversa pīcamatā. Eno hec pītīa non valat: duo sunt generalissima uel tria: iſḡ tot sūt pīcamatā subarum: qd gnālissima dīiarum re

Posteriorum

ducunt ad gnālissimum subiectū in medio ordi-
ne: sicut posterius ad hūs i[n]t̄seccū. / Ad oīa
p[er]tra hoc. Ad p[ri]mā dī q[ui] hic est fallacia accūtis.
iter illas coordinatis fuit diuersa gnālissima
et speciālissima: et intermedia. i[g]if diuersa p[re]di-
camenta, non enim hoc sufficit, sed regit q[ui]
vnu[m] non reducat ad aliud tanq[ue] i[n]t̄seccū ei.
/ Ad aliud, q[ui] hic est fallacia p[ro]stis, hoc gnālissi-
mum p[ar]tē corp[us] est diuersum a gnālissi-
mo q[ui] est subiectū. i[g]if sunt p[ri]ncipiā diuersorū
p[re]diciorū mēt̄orū, hoc enīz non sufficit, sed regit q[ui]
vnu[m] ad aliud non reducatur ut p[re]dictum est.
/ Ad aliud dī q[ui] non est ad p[ro]positum, q[ui] perse-
caus q[ui] corp[us] et incorp[us] facit vnu[m] p[re]dicatio
dilectionis non est p[ro]pter hoc q[ui] vnu[m] redu-
cat ad alterum: sed hoc est causa: q[ui] vnu[m] re-
ducit ad alterum ut i[n]t̄seccū et cōnt̄alis p[er]-
ficio. Quāt[er]as autē est totum ext̄seccū sub-
iectū: est ei p[ro]ficio accidētalis, i[g]if t[em]p[or]e. / Ad
ultimum p[ri]ncipale dī negādo p[ro]stiam: dīla in-
serior includit sup[er]iorem p[ro]le, i[g]if non est possi-
ble diffinire. / Ad p[ro]batōnēm dī q[ui] qui querit
aut cōtingit diffinire ex p[ri]mo genē et ultima dī
serit: ut ex primo, dī q[ui] accipitēdo rōnalis fm
q[ui] imponit a tota p[ro]fessione hoc est fm q[ui] inclu-
dit vnu[m] p[re]dicētes sic cōtingit diffinire et p[ro]p[ter]o
genē et ultima dīla ut dictum est in positione.
/ Ad p[ro]batōnēm dī q[ui] adhuc diffinītio erit sus-
cītēs l[et] p[re]dicata cōnt̄alis non ponant explicite
in tal diffinītione: tamē implicite et hoc sufficit.
/ Ad rōnes in oppositum. Ad p[ri]mam dī q[ui] au-
toritas boetii p[ro]bat q[ui] ultima dīla fm q[ui] im-
ponit a tota p[ro]fessione cum p[ri]mo genē sufficit ad
diffinītēdū: q[ui] sic includit oēs dīlas p[re]dicētes
et hoc cōcedit. Si enim boetius intelligeret q[ui]
sufficeret ex p[ri]mo genē et ultima dīla ut im-
ponit ab ultimo gradu fassum dicere. / Ad aliud
q[ui] dī p[re]dicari vnu[me]ce. Sed p[re]dicari vnu[me]ce
est duplex. Uno mō q[ui] p[re]dicat sup[er]s de p[er]se
inferiori, sicut hō de illo hoīe, et illo mō dīle ac-
cepte ab aliquo diffinītō gradu: non p[re]dicatur
vnu[me]ce, t[em]p[or]e dīla accepta a tota p[ro]fessione sic p[re]t[er]
vnu[me]ce p[re]dicari. Alio mō dī p[re]dicari vnu[me]ce
q[ui] p[re]dicat eātiam rē vel p[er]tem cōnt̄ent: et sic oēs
dīle p[re]dicant vnu[me]ce: et eātiam gnālissimum q[ui]
nullam hēt diffinītōm sic p[re]dicat vnu[me]ce: h[ic]
sic p[re]dicari nō est p[re]dicari fm diffinītōe. / Ad
aliud dī q[ui] illa ratio p[ro]bat q[ui] dīla si accepta

ordinata cum alia sup[er]iori facit nugationē fm
intellectum aristotilis. / Ad aliud dī q[ui] illa cō-
cludit idem. Intellectu enim Aristotilis est q[ui]
cōrigit diffinire ex p[ri]mo genē et ultima dīla ac-
cipiēdo ultimam dīlam a tota p[ro]fessione. ut sic
dicēdo: hō est substātia rōnalis. / Ad aliud q[ui]
ad hoc q[ui] p[ro]positio sit p[ri]mo mō non oportet q[ui]
formale in subiecto includat formale in p[re]dicā-
to sed hoc accidit: q[ui] p[ro]le causa est ex hoc q[ui] to-
tus cōcept[us] p[re]dicati in cōceptu subiecti includit.
Et sic q[ui] est formale in p[re]dicato includit in for-
mali subiecti: sicut hō est rōnalis. Sed aliquā
do est p[ro]positio p[ro]le p[ri]mo modo in qua materiis
le subiectū includit formale p[re]dicati: sicut hic hō
est aīal, aīal est materiale in cōceptu hoīis. et idē
cludit formale in hoc p[re]dicato alī t[em]p[or]e. Ad. iiii.
Veritatis An aliquod accidē-
tō, q[ui] non videret, subiectū copārāt ad
accidēt in rōne cause materialis. Sed cā mate-
rialis est illud quo res p[er] eē non cē est enim
in potētia cōtradictionis, i[g]if sc̄ subiectum cō-
parat ad passionem sub potētia ad spēm et suum
oppositum, non i[g]if p[ro]p[ter]o necessario inest suo
subiecto: et per se p[ro]p[ter]e subiecto non p[re]dicat
p[ro]le: q[ui] p[ro]le insunt de necessitate sūnt. / Hic
dī q[ui] subiectum cōparat ad passionem in rōne
duplice cause sicut dicit Thomas, ut in rōne
cause materialis et in rōne cause efficiētis. Etis
l[et] causa materialis q[ui]um est de se sit in potētia
cōtradictionis: non tū sequit[ur] passionem posse
inesse et non inēt subiecto. / Cōtra p[er] aristoteli-
lem in secōdo phisicop[er]: impossibile est causam
materialē et efficiētēm cōcurrere in codēm: et
ratio est q[ui] impossibile est idem cē in potētia et
actu respectu eiusdem, si i[g]if subiectum respe-
ctu passionis hēt rōne cause materialis: non
hēbit rōne cause efficiētis. / Alter dī ad rōne
q[ui] subiectum respectu passionis hēt rōne
cause materialis, sed ex hoc non sequit[ur] q[ui] pos-
sit cē sub passionē et non cē: q[ui] materia p[ri]mens
ad spēm non est p[ri]ncipium quo res p[er] eē et nō
cē: sed materia p[ri]mens ad indiuiduūs t[em]p[or]is. / Cō-
tra, materia q[ui]um est de se sit in potētia passi-
ua nullum actum in sua cōnt̄entia includēs. Sed
ols determinatio est rōne aīculus act[us] quē de-
terminat, i[g]if materia p[ri]mens ad spēm q[ui]um
est de se non p[er] eē sufficiēt causa quare passio
necessario spēl[er]e. / Alter dī ad rōne q[ui] spe-

éles respectu passionis, hér rōnem cause materialis et cause formalis, rōne cause materialis: sp̄s recipit passionem, rōne cause formalis determinat passionem sibi inesse. ita q̄ suum op̄ positum non possit inē. Sed subiectum nō hē rōnem cause efficiēt, non enim est intelligibile q̄ bō efficiat risibile in eo. Sed illud idem agēs qd̄ causat hoīem causat risibile effectu poterit tñ fm nām. / Cōtra si subiectum hē rōnem cause mālis respectu passionis, igit hē poterit passiare rōnem, si hē rōnem cause formalis hē rōnem poterit actiue, igit in eodem s̄lēnt poterit actiua et passiva respectu eiusdē qd̄ videt ēē inconveniens si poneret in eodem causa mālis et causa efficiēt respectu eiusdē. / Ad Principale subiectum pcedit passionem, ibi ḡsa. Intelligi pōt hō non intelligendo passionem, igit pot intelligi s̄b oppōsto passionis, sed q̄ tñ subiectum pōt intelligi sub oppōsto pācari, pādicatum nō necessario inest subiecto: nec per p̄s pse, igit passio non pōt pādicari pse de subiecto et multo fortius nullum aliud accidēt. / Item per Aristotilem, suba pcedit oē accis disfinitione et tpe. S̄ q̄ tpe pcedit alterum nō pse respectu fm. suba igit ulter pcedit oē accidēt, igit nullum accis pse pācatur de subiecto / Vbi d̄ q̄ Aristotiles intelligit q̄ suba separata pcedit oē accis tpe: talismodi est p̄ma causa: suba tñ mālis non pcedit tpe accidētia. / Cōtra illud Aristotiles declarat q̄ suba pcedit omne accis tpe ex hoc q̄ suba separatis est: sed mani festum est q̄ p̄ma causa non est separabilis ab accidentib⁹ nec inseparabilis: q̄ cum accidēt non est natū r̄nī, et illud d̄ separabile qd̄ est natū vni fl̄, igit de p̄ma causa non pōt Aristotiles intellegi. / Alter d̄ q̄ Aristotiles intelligit hāc p̄ positionem suba pcedit oē accis: de accidente cōt et non de accis p̄prio, accis enim p̄prio simul est tpe cum subiecto cui est p̄prio. Sed accis cōt et posterius ut in plurib⁹. / Contra illud s̄b Aristotiles probat q̄ suba pcedit oē accis cognitione: tpe: et disfinitione, et hoc q̄ accis disfinit per subam, sed manifestus est q̄ accis p̄prium disfinit per subam, igit suba p̄cedit omne accis p̄prium et cōt. / D̄ q̄ per illud medium Aristotiles non p̄bat nisi q̄ oē accis pcedit disfinitione: et non tpe. / Contra illud, supponit q̄ Aristotiles logut logicē et r̄nuoce de suba et accis. igit suba fm dis-

finitiōnem pcedit accis p̄prium: et etiam suba pcedit accis tpe non equoce, igit eadem suba non equoca sed r̄nuoce pcedit oē accis tpe et disfinitione. / Vbi d̄ q̄ suba quātum est de se pcedit omne accis: q̄ suba quātum ad suum cr̄stis et cōtpale non idiget accis, accis tñ ad suum extē indiget suba ideo accis p̄lēctus est cum suba, ppterēa indiget suba. Deuter: Aristotiles intelligit q̄ suba quātum est de se prece die accis sic tpe q̄ non indiget ēē pālē accidētis: cum hoc tñ stat q̄ suba et accis simili sint tpe per accis ex hoc q̄ accis quātum ad ēē tē porale: indiget cr̄stē suba. / Cōtra illud, hec ratio non pcludit q̄ suba pcedit accis tpe sed solū natura et hoc q̄ suba non indiget accisite sed ecōveretur: non plus sequit q̄ q̄ suba p̄ est accisit fm nām. / Item q̄ suba et accis s̄lēnt tpe oēlēdī. Suba est caula accisit: et causa et effectus sunt simili tpe et non sunt, igit suba est simili cum accisit et non est. / Ad oppōstū est Aristotiles dicēs fm modū ēē q̄ subiectū cadit in eo qd̄qdest passionis: sicut linea cadit in disfinitione paris vel imparsis. Sic igit patet q̄ subiectū cadit in disfinitione passionis: et passio perse de subiecto pcedatur.

Ad questionem d̄ q̄ accis p̄dīcatur p̄ subiecto et secundo mō, et ratio est. q̄ rōne est p̄positio pse secundo mō q̄ p̄dīcatur egredit a principiis subiecti que sunt principia speciū fm q̄ sp̄s est et non individuum fm qd̄ in dividū: sed si risibile se hē respectu homis. egredit enim risibile a principiis hoīis intrinsecē que sunt intrinseca hoī fm q̄ hō est et non inq̄ tum ille hō et iō rōnabilis pse p̄dīcatur de hoī, et hē tres angulos de triagulo: et sic de aliis.

Ad rationem contra hoc dicitur sustinēdo r̄sūtōnes expōtoris sicut dicebat. Et ad rōnem contra hoc d̄ q̄ causa mālis et efficiēt non cōcurrēt in eodem loquēdo de efficiēt per trāmutatiōnem: et hoc intelligit Aristotiles. Sed alio mō est causa efficiēt per quādam emanationem et sic subiectū includit cām efficiēt respectu passionis: q̄ passio emanat de subiecto et de tali causa efficiēt per emanationem non intelligit Aristotiles. Ibi: q̄ sic possibile est vnum et idem sub diversa rōne, hō enī hē rōnem cause materialis respectu risibilis inquātū recipit et

Posterior

subiecti tali passioni. In quantum tñ illa passio: a
 subiecto egreditur sic hñt s'bm ut hñt rñne cause
 efficiens per emanationem. / Quidam dñdo secundum
 rationem pñt dñci ad rñnum ptra hoc q: sp̄s non necessitatib: sibi passionem inesse rñne cæ
 maliis tñ. tñ ut materia sp̄i determinat p for
 manam sic pñ necessitate passionem sibi inesse. Et
 coincidit cum quia ratione. Id dico sicut ter
 tro dicebat. / Ad rñnum ptra hoc. dñ q: nō est
 inconveniens aliq: in se includere potestiam actiua
 et passiuam loquendo de potentia actiua forme
 immo hoc est necessarium. sicut enīz cuiuslibet ma
 terie corradetur forma ipsam pñctis: ita cuiuslibet
 potentie passiuus corradetur potentia actiua et in eo
 dem in quo est materia et forma. sicut enim si
 forma pñcti mām. igit̄ pñctus pñt: sed materia
 pñcti. sicut pñcti pñt. Loquendo tñ de potentia
 actiua efficiens et de potentia passiuus māe: sic
 non pñcurrit in eodem respectu eiusdem. / Ad
 aliud per interpretationem huius ostie. subiectus
 pñt intelligi nō intelligendo passionem. igit̄ pñt in
 telligi sub opposito passionis. cur? rñ est q: hñ
 pñt est causa risibilis. si igit̄ intelligit hoiem q:
 hoient et non tñ intelligat ipm q: non risibile ex
 hoc q: intelligit ipm non est risibile ex pñcti in
 telligi ipm non est hoient: q: pñcti passio et celi
 cies pñctim se fñt q: nō cñ: et ita er: pñcti in
 telligi hoient et hoient et non est hoient: qd: est
 impossibile. Hñt hoc pater per Porphyrium.
 dicit enim q: est differencia inter acciis pñctum et
 acciis pñctis indistinctum in hoc q: acciis p
 pñctum sic q: hñt ad subiectum q: subiectum nō
 pñt intelligi sub opposito illi? Is subiectum pos
 sit intelligi non intelligendo illud. Sed de acti
 te cõi aliter est. subiectum enim pñt intelligi nō in
 telligendo acciis cõi. etiam pñt intelligi sub op
 posito acciis cõi. possum enim intelligere eti
 opem nictem cädore sine inçópossibilitate in
 tellectum. Sed non possum intelligere hoient
 et non risibile sine inçópossibilitate. Voco enīz
 acciis cõe qd: pñctus subiectus rñne pñctionis
 mālium et non rñne forme sp̄i. / Ad aliud si
 cuit diebat. / Ad pñctum ptra hoc. q: Et hoc q:
 suba quo ad eē suum rñpale non indiget eē sp̄i
 acciis: sicut q: non solum pñcedit quārum est
 de se acciis natura: sed etiam q: sic pñc rñpore.
 Qd: vo sint simul hoc est per acciis ut rñne indi
 genit acciis. / Ad aliud dñ q: suba inquantus
 est causa acciis et accepta sub rñne cæ sic si-

multypaliter est cum accidere. Suba tñ que est
 causa non considerata sub rñne cause quārum est
 de se pñt eē sine accidere. ita q: accidere non in
 digerit: tñ sint simul hoc est per acciis. / Alter
 pñt dñci ad rñnum q: subiecta pñcedit omne
 accidere in aliquo tpe. loquendo te subiecta que
 est genus. q: alia est subiecta que sine accidere
 pñt eē. sicut pater de substantiis separatis. et ideo
 subiecta s'm genus non repugnat q: pñcedat qd:
 liber acciis tpe: q: qd: repugnat generi repu
 gnat specielis sue non pñt inesse speciei. si enim
 habere alias repugnat alia non pñt inesse aut
 ideo sequitur q: subiecta s'm genus non repu
 gnat pñcedere quodlibet accidere rñpore. Et hoc
 intelligit Aristoteles. q: tam etiam alia subiecta si
 mul rñpore sit cum accidere hoc non est ratio
 ne subiecta vnde subiecta est: sed hoc est ratio
 ne alterius. / Et per hoc patet ad ratio
 nem quādam postquam ptra rationem pñtem:
 q: subiecta s'm genus separabilis est sic. s: q: sube
 s'm genus non repugnat separari. Unde non
 oportet q: separabile accipias pro eo quod actu
 vñtur. sed extensio pñt accipi tñ. Qd: triv.

q **Veritatis** An omne acciis hñ
 at subiectum cui inest
 perse. et videt q: sic: q: si est inçista hoc
 est de accide cõi ut album. sed de illo non est
 inçista igit̄ ac. Probo minorem. album inest
 aliquid subiectum ut homini. aut igit̄ pñt aut per
 additum. Si pñt habet pñpositum. Si per ad
 dictum ut per superficiem: quero de illo. aut album
 est illi addito pñt: aut per additum. si pñt habet
 pñpositum: q: album hñt subiectus alioq: cui pñt
 inest. Si per additum pñcessus erit in infinitum.
 / Itē si album non hñt s'bm pñt cui inest: nō
 magis iest hñt hñt s'bm q: illi. aut cuiq: alteri.
 cum igit̄ hñt s'bm inest et non illi: tñc in hñt s'bm
 hñt cñm per quam sibi pñt inesse. / Itē per
 Aristotilem in viij. metr. q: suba pñcedit cõ
 acciis: suba cadit in distinctione etiñlibet acci
 tis. Sed tñc arguo sic. Sedus modus dicendi
 pñt est q: subiectus cadit in distinctione acciis.
 q: intelligit q: cadit in distinctione acciis
 pñcti tñ et non in distinctione acciis cõ
 munis. / Et ora illud. Aristoteles per illud cõ
 cludit hanc vniuersalem: q: subiecta pñcedit
 omne acciis. Sed pñpositio vniuersalis non
 sequitur ex medio particulari. igit̄ hoc medius
 est uile. igit̄ intelligit q: suba cadit in distinctione

Primus.

enitescunt accidētia. Ad oppositū est Aristotēs qui dicit q̄ que neutraliter insunt accidētia sunt ut musicē et alibū; accidētia igit̄ colla ut illa nō habet subiectū cui p̄ se insunt.

Ad q̄onē dī q̄ nō eo mō quo demōstrator utit p̄ se. et hoc rō est q̄ aristotēles dicit q̄ qui neutraliter insunt accidētia sunt ut alibū; musicē. igit̄ album et musicē nō sunt accidētia p̄ se sed per accidētia. Iuxta qd̄ ē intelligēdū q̄ ls q̄d̄libet accidētia causest et unione forme cū materia sūm aristotēlē p̄ ph̄ cop̄; et q̄uis oē accidētia sit in ente in actu tanq̄ i sbo; q̄ nec in materia nec in forma cū non sunt entia; sed oncipio entis; tñ nō oportet q̄ q̄d̄libet accidētia p̄ se sit sbo. Iuxta qd̄ ē intelligēdū q̄ que dā accidētia sunt sbo totalē tristis extrinseco; sic albedo causat a frigore; nigredo ab estu; et accidētia illa mō nō sunt sbo. et huius rō est q̄ accidētia p̄ se est accidētia pp̄tia. Sed accidētia pp̄tia est qd̄ soli sp̄i et si p̄ter sub specie ies. Sed talia accidētia que sunt tristis ab extrinseco; p̄tis inē multis sp̄eb̄. Alio mō accidētia causat ab intrinseco et hoc tripliciter. Uno mō rōne forme. Alio mō rōne materie. Et tertio mō rōne cōplerioris. Accidētia p̄tis mō est sicut q̄titas; et tale accidētia nō est accidētia p̄ se p̄ter rōne que data ē. q̄titas enī nō ies soli sp̄i sed multis sp̄eb̄. Accidētia tertio mō q̄ causat ex cōplerione est ut albedo; nigredo; que causant ex q̄litatib̄ dīmis; etiā q̄litates p̄me que ex diversa cōmītione cauſant diversimode talia accidētia non sunt accidētia pp̄tis p̄ter rōne dicta; q̄ multis sp̄eb̄ i sunt. Accidētia secundō mō q̄d̄libet cōpositū rōne specificē forme est accidētia p̄ se. tale enī foliaz sp̄em p̄sequeat et obv̄ p̄tis sub specie ies; et semper, sicut risibile se h̄et respectu hois; et h̄e tres angulos respectu trianguli. effect̄ enī nō excedit cām. q̄d̄ sicut forma hois nō est in asino aut in aliis sp̄eb̄; ita risibile in asino nō rep̄t. Sicut sicut forma specifica hois in quolibet supposito reposito ita risibile. q̄ posita perse cā ponit et ef fecit. **V**Aliud est intelligēdū p̄ter rōnes q̄ accidētia p̄ se inē sbo p̄t̄ et duplicitate. Uno mō dī aliqd inē sbo p̄ se qd̄ nō p̄ sbo mediū; et illo mō q̄d̄libet inē sbo p̄ se alio sbo. Alio mō dī accidētia inē p̄ se; q̄ egredit̄ a principio formalis ipsius subiectū; et sic soli pp̄ria passio inē p̄ se. P̄mus modus nō pertinet ad demōstratōrem; tñ sequitur p̄t̄.

se h̄o est albo; nō tñ p̄t̄net ad demōstrationes. oīs enī demōstratio est ex p̄positionib̄ p̄ se; sed nō p̄uerit. nō enim oīs p̄positio p̄ se pertinet ad demōstratōrem. Per hec ad rationes.

Ad primā dī q̄ q̄d̄libet accidētia ies alicui sbo p̄ se accipieō p̄ se ita q̄ nō per mediū; et hoc excludit rō. nō tñ sbo ut hoc sequit̄ q̄ q̄d̄libet accidētia ies sbo p̄ se sic demōstrator utit p̄ se. Ad aliud dī q̄ multa ac enīa que sunt in sbo h̄nt cām irinsecā p̄g quā sbo sunt, et Bnō legē q̄ sunt sbo p̄ se si demōstrator utit p̄ se. demōstrator enī dī passionē in cē subiectū p̄ se q̄ sequit̄ subiectū rōne forme specificē et nō rōne p̄ditionū materialiū sicut alba est in cigno. Ad aliud dī q̄ in dissimilatione cuiuslibet accidentis cadit subiectū; sed ex hoc nō sequit̄ q̄ accidētia p̄ se ies alicui subiectū. ad hoc enim p̄ se insit subiecto oportet q̄ sequat subiectū rōne forme specificē. vñ causa q̄ accidētia dissimilat per subiecta est q̄ extra illa subiecta nō iuueniunt. sicut q̄titas nō iuuenit extra corpus. similitas nō iuuenit extra nāsum. Sed tñ sunt per accidētia talis subiecto; q̄ talia accidētia cōsequuntur rōne p̄ditionū materialiū nati et non ratione forme; quia si sc̄ omnis natus esset simius.

Questio. xxvii.

Q uero An accidētia possit p̄dicari de alio accidētia tanq̄ de sbo secundo mō dicēdī p̄ se. q̄ nō videt. Si accidētia p̄ se p̄dicat de alio; quero an illa duo accidētia sint alteri cōordinationis aut eiusdem. Si eiusdem; tñ est h̄m̄ modus dicēdī p̄ se et secundū; sicut hic; albu et coloratū. Si alterius sicut hec posset eē p̄ se secundō mō q̄titū est eccl̄; tñ secundo mō. qd̄ nō videt. Itē secundō mō dicēndi p̄ se subiectū cōparat ad p̄dicatū in rōne duplicita cause; ut in rōne cause materialis et efficientis. Sed rōne accidētia nō est causa efficientis respectu alterius accidētis; q̄ oīs efficientis et oīs secundū est p̄ se erit̄; tale nō est accidētia; nec est cāmālis; q̄ accidētia nō pot̄ eē subiectū accidētis. Itē si accidētia p̄ se p̄dicaret de alio; sequeret̄ q̄ vñ accidētia h̄et duo subiecta; p̄sequens est salutem. igit̄ et antecedēta; p̄batio cōsequit̄. subiecta est subiectū oīum accidētū; q̄ oīa accidētia sunt in s̄mis subiectūs sūm Aristotēlē p̄d̄ cam̄tis. similiter accidētis est subiectū alterius si vñum de alio p̄dicat perse secundō modo. agit tur sequit̄ q̄ vñ accidētis habet duo subiecta.

Posteriorum

V Ad oppositum est Aristotles dicens hanc esse pse secundum modum triangulus habet tres angulos, et triangulus est accessus. Dicit etiam in principio huius: quod triangulus est passio lineae. probat enim in geometria quod super qualibet lineam datam contingit triangulum ex alterum collocare. Igis si accidens potest dicari de alio accidere sed modo.

V Item Aristoteles in tota logica percludit passiones de intentionibus secundis: ut de enuntiatione et syllogismo. quod intentiones secundae sunt subiectum logice de quo logica considerat passiones.

Et tunc illa sunt accessus. Igis accessus potest dicari de accidere pse. quod per se in demonstratione est; pse.

Ad questionem dicit quod unum accessus potest dicari de alio pse sed non modo ut patet in hoc exemplo. triangulus habet tres recte. numerus est per se vel impars. Et huius ratione quod secundus modus dicendi pse est quod subiectum cadit in distinctione passionis. in quo subiecto est causa formalis respectu habere tres recte. et triangulus cadit in distinctione ipsius quod est habere tres. Igis hic est secundus modus accessus de accessu potest dicari pse. Item gedium isti propter rationes quod duplo potest accipi sibi secundum. Uno modo est subiectum supportans quod est pse accessus. et illo modo accessus non est pse accessus nec subiectum respectu alienius passionis sibi sola substa. Alio modo est aliquid et subiectus eo quod in mediore est suscepitium sive medium quo accidens in subiecta recipit. et illo modo unum accidens potest et subiectum alterius. sicut quadratus est subiectum respectu quadratus. et triangulus respectu habere tres recte. Sed in hoc differunt quod in quadrato est non est causa formalis respectu quadratus: sicut in triangulo est causa formalis respectu habere tres.

Ad primam rationem dicit quod accessus potest dicari de accessu pse secundo modo tunc sunt alterius coordinationis. Sed ex hoc non sequitur quod hec sit pse quantum est equale. deficit enim editio regularis: quod in quanto non includit causa formalis respectu eius. Ad aliud quod unum accessus potest et subiectum respectu alterius: non ita quod sit supportans. sed potius est subiectus quod immediare suscepit. sicut superficies respectu coloris est hec. Sic non est inconveniens. Inconveniens est tamen quod unum accessus habet duos subiecta supportativa et non ordinata. De hoc quod tamquam in prima ratione et subiectum habet rationem cause

efficiens patet in procedere quod non vel non habet rationes cause efficiens. respectu passionis: vel si habeat hec est per quamdam emanationem et non per transmutationem rei. *Quodlibet xxvii.*

Q **Ueritatem** An passio his subiectum insit et pse. quod non videt. Impar inest numerus tanquam pprium subiectum. et tunc non inest ei per se. Igis rei. Primum pse patet. quod impar est numerus non per aliquid extrinsecum. Igis numerus est pprium subiectum respectu impars. Alio partem pbo. si impars pse inest numero: cum pse supponatur de omnibus: tunc ovis numerus est impars. pbo est falsa et non minor. Igis maior. V Item siue se habet recrum ad lineam ita impars ad numerum: sed linea est pprium subiectum respectu linea recte. igis numerus est pprium subiectum respectu impars. V Item natus est pprium subiectum respectu simi: tunc non pse dicatur de natura: quod tunc hec est vera ovis natus est unus. Igis accessus his pprium subiectum non inest sibi pse. maior patet quod natus cadit in distinctione similium Aristotelium in vii. merh. Hoc solli cadens in distinctione accessus est eius pprium sibi simi. Igis natus est pprium sibi simi. V Item hec minor patet alter. Illud sibi a cuius principiis egreditur accessus quod naturum est subiecti respectu accessus est sibi pprium illud. Igis natus est nam subiecti respectu simi: etiam a principio natus egreditur simi. Igis natus est pprium sibi respectu simi. V Ad oppositum. si sibi est pprium respectu accessus: accessus est pprium respectu sibi et cetero: quod pbo passio et pprium sibi non excedit sed inuenit. Sed accessus pprium sibi non excedit sed inuenit. Igis eadem ratione sibi his pprius pse dicatur de eo. V Item quicquid accessus a principio sibi causat hec et sufficit: tunc pse dicatur illud accessus de sibi sedeo modo dicendi pse. Hoc quod accipit sibi pprium respectu accessus: tunc sibi pprio et ex principio suis sufficit et hec egreditur passio. Igis passio his pprium sibi pse de eo predicatur.

Ad quoniam dicit quod accessus his sibi propter pse de eo dicatur. accessus isti his sibi pprius quod est individuum non pse dicatur de illo quod demonstrator unit per se. Primum patet: quod tunc est secundus modus dicendi pse quod accessus dicarum de sibi egreditur ex principio sibi principiis ad nam spem. Igis accessus his sibi pprium quod est spes pse.

dicat de illo sedeo mō. Sedm patet, hēc enīz nō est pse. Ille hō est alb⁹. albus enim et si sequat̄ in diuidū: b̄ non tamē rōne forme p̄tinēt ad sp̄m causab̄: fed rōne cōditionum mālius que accidū uere sp̄. / Intelligēdū tñ est q̄ s̄bm cōparat ad accessis tripli in rōne cāe. Uno mō cōparat in rōne cāe diminut̄. Sedm mō in rōne cāe sup̄flue. Altero mō in rōne cāe p̄se. In rōne cāe diminut̄ accipit s̄bm sicut forma respectu hēre tres: q̄: ls figura remota remoueat hēre tres, ts figura posita non ponit sufficiēter hēre tres. Altero mō cōparat in rōne cāe sup̄flue sicut Ysochelēs cām hui⁹ passionis in se includat et b̄q̄ includit triāgulū: s̄i sup̄addit vñlam triāgulū que nihil facit ad hēre tres, et ita se hēt Ysochelēs in rōne cāe sup̄flue. S̄i triāgulū se hēt in rōne cāe hēt respectu hēre tres, et hui⁹ causa est q̄: hēre tres p̄mo inest triāgulū: q̄ remoto aliquo qd̄ p̄tinet ad triāgulū ut remota figura uel termino remoueat hēre tres, et postio triāgulū: ponit etiam hēre tres. tūc dico q̄ p̄sio cōparat ad s̄bm qd̄ hēt rōnem cāe p̄se pse et p̄mo de illo p̄dicat, et tale s̄bm p̄pauim et respectu passionis. S̄i de p̄tētis sub tñ s̄bo p̄dicat p̄pia p̄sio q̄ s̄i non p̄mo: q̄ qd̄ p̄se iest fugiōri p̄se inest in seriori: ls non p̄mo.

Ad primā rōnē dī q̄: numerus s̄bm respectu imparis: q̄: numerus excedit hēc passionem impar: et p̄pia s̄bm non excedit p̄ p̄lam passionē. / Ad p̄bationē: dī q̄: impar in est numero per aliqd extitū: q̄: inest numero per aliquā cē sp̄m, et ita per aliqd extitū. dicit enim Aristotiles in élēchis q̄: in seriora sunt extra superiora: q̄: in intellectu superioris non posunt in seriora, et ita accidūt superiorib⁹. / Ad aliud ut dī q̄: rectū inest linea nō tanq̄ s̄bo: sed inest linea rectū quodāmō tanq̄, p̄pia s̄bo. Si enim linea m̄ se et abſolute eēt, p̄pia s̄bm respectu recte: tūc oīs linea cēt recta: et cēdē mō impar iest numero nō tanq̄, p̄pia s̄bo: sed numero recto duis inest: ut alicui sp̄i numeri p̄mo. q̄o aut inest ternario aut quaternario. et sic de alijs. Sed qua rōne iest vni p̄mo cāde rōne iest alteri. Igit nulli iest p̄mo. q̄: per sup̄abūdātiū dī vni soli p̄uenit. / Dī hic q̄: ipar nō p̄mo nō inest ternario nec quaternario ut p̄cludit rō. S̄i p̄mo iest

alicui sp̄i subalterne que p̄tineat s̄b numero: q̄: er que oī gen⁹ diuidit inmediate p̄ duas rōnas, et quilibet rōna aduenies generi cōstituit sp̄m. Igit p̄mo diuidit numeri in duas species tñ et vni illarū sp̄crā iest p̄se tanq̄, p̄pia passio et alijs sp̄i tanq̄ passio. S̄i q̄: ille due sp̄es sunt immediate. id accidūt error: q̄: per Aristotile s̄bō et rōtēt q̄: passio creditur ielle inferioribus p̄mo p̄pier b̄q̄ cōdē cui passione iest citi noīatū. / Ad aliud dī q̄: nālus nō est p̄pia s̄bm simi et ad p̄mā p̄bationē dī q̄: illud qd̄ cadit in diffinitiōne alteri tanq̄ s̄bm p̄mū: illud est s̄bm p̄ p̄mū respectu accidūtis. S̄i nālus nō cadit in diffinitiōne simi tanq̄, p̄pia s̄bm: sed nālus quo dāmō hēt. et iō nō est p̄pia s̄bm. / Ad aliam p̄bationē dī q̄: nālus nō est natū subiectū respectu simi: q̄: nālus nō subiectū respectu simi nisi per p̄ceptū suū ut per nālus hēt. et q̄: per aliqd qd̄ est terra intellectu nālus qd̄ ponit simi: subiectū nālus respectu simi, et iō fīm accessis, vñ hec est fīm accessis nālus et simus et ulter qd̄ coius subiectū respectu min⁹ cois. nālus enim excedit ambītu suoy sup̄positor. id rē. / Cōtra illud dicit Aristotiles in p̄mo hui⁹ q̄: hec est fīm se. Il lignū est albū: et hec est per accidūtis: albū est lignū. et tū lignū nō est p̄pia s̄bm albi s̄i possibile est q̄: excedat. / Ad b̄ dīcedū q̄: aliquā p̄positionē cēfīm se est duplī, vel abſolute: vel in cōparatiōne. Abſolute q̄: p̄pia s̄bm subiectū respectu sue passionis vel in seriori respectu superioris. In cōparatiōne: q̄: s̄bm subiectū respectu accidūtis. Per b̄ ad formā dī q̄: hec: lignū est albū: est b̄ se in cōparatiōne ad hēc albū et lignū: q̄: et b̄ q̄: lignū est nō subiectū fīm aliqd alteri⁹ generis: sed albū subiectū totali fīm alteri⁹: ut fīm s̄bm, et iō respectu alteri⁹ fīm se. / Dī hec est p̄se lignū est albū nō est simplicēt se, s̄i nec illa nālus est simi: nec illa alia est hō. q̄: in nullo illoꝝ subiectū respectu alteri⁹ qd̄ est natū subiectū. Tu dicas q̄: aristotiles supponit q̄: subiectū qd̄ natū est subiectū in demonstratiōne: quēadmodū lignū et fīdicati quēadmodū albū: qd̄ ex hōiū modi fiōt demonstratiōnes, supponit Igī. Aristotiles q̄: lignū subiectū sicut illud qd̄ natū est subiectū respectu albi. / Dīcedū q̄: Aristotiles nō intelligit lignū p̄se: sed lignū contractū, vel per lignū intelligit aliqd subiectū m̄ propriū respectu albi si posibile est album habere subiectū propterū tū. **Quæstio p̄pia.**

Posterior

Cleritum An vnum oppositorum pse habeat de altero.
q sic videt; hec est pse mutabile est immutabile, et illa sunt opposita. pbo maiore, de mutabili est scia. Et illud de quo est scia est inseparabilis et incorruptibile, lgit mutabile est separabile et corruptibile. Item hec est pse: non ens est ens, et non in illa predicatur oppositum de suo opposito, si cedat patet per Aristotilem in qto. Dicit enim qd ens predicatur pse de substantia et accidite sicut de operationibus et negationibus. Hic dicitur qd non ens est ens in intellectu vel significacione. Et sic non est pse oppositum de suo opposito: qd non ens realiter est ens in significacione non opponuntur. Contra hec est uera non est ens in significacione est ens in significacione: qd non ens in significacione significatur: et illa sunt opposita. lgit opposita pse predicatur de se. Item hec est pse: multitudine est ens, et ens est vnu pueretur. lgit hec est pse: multitudine est vna: sed multiz et vnu opponuntur. lgit et. Hic dicitur qd vnu est duplicitate, vnu qd est principium numeri, et vnu qd est diversitas eius ente. Et sic de triplo: vnu genere: vnu specie: vnu numero: et toties de multitudine dividitur opposita. Et hoc ad formam qd vnu non dicitur de multo sibi opposito. Et vnu genere predicatur de multo specie: et illa non opponuntur, sibi vnu spe de de multo numero. Contra accipiendo multum genere: illud multum est ens, lgit est vnu: quia ens est vnu pueretur. Sed multum genere non est vnu specie nec vnu numero: qd sub illo non ceditur. lgit operatur dicere qd multum in genere est vnu in genere: illa sunt opposita relativa ad id. lgit oppositum predicatur de opposito. Item hec est pse pueretur sunt vna sed modo: qd sum est causa pdeati, et non predicatur opposita de opposito. lgit probo maiore pueretur includit multa sed hec est pse multa sunt vna: qd multum est sum quod odiam respectu pueretur. Et subiectum de accidite non predicatur pse: id hec non est pse: puerentia sunt multa: Et hec sit pse: multa sunt vna: qd non est pse puerentia sunt multa. id non sequitur qd puerentia pse sit vna. Contra illud et hac ratione legitur ppositio: si multa sit subiectum respectu puerentia tunc hec est pse: multa sunt puerentia: sed multum est species diversa puerentia est species vnu: sed illa sunt opposita. lgit oppositum de opposito adhuc predicatur. Item aliud probatur qd

hec sit pse: puerentia sunt vna: ois oppositio est diversitas puerentia est oppositio, lgit ois puerentia est diversitas, pmissa sit pse de uere, lgit est clusio. Tunc arguo sic: si abstractum pse predicatur de abstracto et concreto pse de perete, si lgit concreto est pse diversitas: puerentia sunt pse diversa sive vna, minor patet: qd oppositio pse est ens, sed diversitas et identitas sunt pse diversitatis: sed oppositione non est identitas, lgit est diversitas, minor patet: qd ois relatio est oppositio: ois puerentia est relatio: lgit ois puerentia est oppositio. Hic dicitur qd hec minor est falsa ois puerentia est oppositio. Ad puationem dicitur qd in hac puatione est fallacia accidens: qd in maiori accepitur relatio ut est nomine sed de intentionis et non ut est genus gnalissimum sive nomine pme intentionis: qd ut est genus gnalissimum nihil de eo predicatur pse: Et in minori accipitur relatio ut est nomine pme intentionis sive genus gnalissimum, cu dicitur qd puerentia est relatio, et non est identitas modi. Et hoc fallacia accidens. Contra illud, qd est fallacia accidentis cum reduplicazione altera pmissari erit falsa. Et hic utraq illarum premittatur cum reduplicacione est uera, hec enim est uera: ois relatio inquit puerentia est oppositio: et hec sit puerentia inquit puerentia est relatio, lgit non est fallacia accidentis. Item hec ppositio, ois relatio est oppositio uera est, lgit hinc contra sub se debet uere dicitur: puerentia puerentia est relatione. lgit hec est uera: puerentia est oppositio. Item fallacia accidens est ex parte qd id est intellectus subiectum variat per diuersos modos accipiendo. Et intellectus pme intentionis et sed non est id est subiectum. lgit non est fallacia accidens ex hoc qd in maiori est oppositio sed de intentionis: et in minori pme: sed potius est fallacia equocatio. Ad oppositionem vnu oppositorum est corruptio alteri et pse non est alteri causa. Et in ppositionib pse uel sum est causa predicatur vel predicatur est causa sibi. lgit vnu oppositorum de alio non predicatur pse.

Ad quoniam non predicatur de alio nec perseuerat per accidens, et huiusmodi est: qd vnu oppositorum est alteri corruptio, lgit de altero non predicatur pse. Per hunc modum in ppositionib pse vnu extremo est causa pductio alteri et non corruptio alteri. Intelligendum tamen est qd ois oppositiones includunt definitionem tanquam oppositionem simplicissimam, sicut patet in definitione, oppositio puationis ad

Primus

xx

Hic includit 3dictione circa sibi habile. Et enim non est sit ceterum vel videt: et si est ens natura videre et quod natura est videre est ceterum vel videt. Sicut oppositio tria includit: quod in oppositione tria unum extremum est quartum et restructum alterum. Ut enim tria superaddit 3dictioni et oppositioni sum quartum et habet aliquam nam in utroque extremo. Et enim nigrum sit puerus albi tria in se est alia natura posita. est enim species pse in genere et universalitate. Sed universalitas generis in diversis species non est significativa. oportet igit quod acceptum ab alia non positiva in quilibet specie. nigrum igit habet aliquam naturam positivam. Id non terminata sive ita pfecta sit alba. Sicut relative opposita includunt 3dictionem: quod per accipit a potencia activa: filius a potentia passiva. sicut igit in eodem non est possibile filius esse potentiam activam a passiva respectu eiusdem: ita impossibile est pars a filio esse in eodem. sum quod ad in vicem referuntur. includit igit 3dictionem: quod per non est filius: nec contra sum quod referuntur ad inuicem. distinguunt enim relatio per suis distinctum.

Ad primam rationem dicitur quod mutabile non est pse immutabile. Et ad phationem dicitur quod hoc quod mutabile est scibile sequitur quod mutabile est perpetuum per habitudinem ad suam passionem que est per ipsum esse a termino a quo et per ipsum esse in termino ad quem. Ut enim mutabile in se non est immutabile. et ideo non plus perducat nisi quod mutabile sit immutabile ut et sit subiectum passionis ultius quod sic est subiectum scire. Ad aliud dicitur sicut dicebat. Ad rationem vero hoc dicitur hoc non est ens in significacione est ens in significacione: sed non ut opponuntur sed ut equoce acceptum. ens enim in significacione est significatio: et non est ens in significacione alio et alio modo. Ad aliud dicitur sicut dicebat quod multum oppositum vni quod est genere generalissimum est non ens: et opponit 3dictione ei: id illud multum non est vni: quod non potest opponi vni in genere tria enim sunt in genere. nec relative: propter eadem rationem: nec puerus: quod puerus est in eodem genere in quo est hic tuus. Sicut puerus est ens aliquo modo. Sequitur igit quod 3dictione et tale multum non est ens. Ad aliud sicut dicebat. Ad rationem contra hoc dicitur quod hec non est pse: pueritia sunt multa: quod non sibi est quod natura est subiecti. nec illa multa sunt conuenientia. Et cum dicitur puerus pueritia passio de subiecto. dicitur quod multum non est subiectum puerus respectu eod-

venientium: quod multa excedunt pueritiam sicut naturalis similitudo sicut hec non est pse: non est similitudo nec alia. Sicut positum quod est subiectum proprium non alio modo proprium est. nisi quod receptum respectu illius. sicut superficies respectu albedinis. non enim habet eam effectum vel formale respectu distinctionis sicut regis ad secundum modum dicendi pse. et ideo non pse est. Ad aliud dicitur quod hec minor est falsa. pueritia est oppositio. Et ad proportionem dicendum quod hic est fallacia equivocationis: quod in maiori est dicitur ois relatio est oppositio. hec est vera ut relatio significat intentionem secundam quod de ratione intentionis que habet rationem generis generalissimum non potest aliud superius ratione intentionis predicari pse: quod generalissimum nihil est pse. Similiter nec aliud superius in abstracto secunda intentionis predicatur pse de ratione intentionis: quod hec est vera subiectum est genus: et hec est falsa: substantia est generalitas. cum igit oppositio simplificetur in abstracto: non predicatur pse nec aliquando de relatione vere nisi relatio significet rem secundam intentionis. sed in minori est vera sum quod relatio significat ratione intentionis: et sic est fallacia equivocationis. Cetera refutatione de multo et uno arguitur. simplificetur oppositum vni quod est genus generalissimum vere sic est 3dictionis oppositus: sicut non est ens generalissimum enti generalissimo tunc arguo sic. de quocumque predicatur vni pueritiae et reliquo predicatur. Sed multum oppositum vni quod est generalissimum et non est ens tale generalissimum pueritiae: quod eidem contradictione opponuntur: cum igit hec sit vera: albedo est non ens quod non est ens est generalissimum substantiae. albedo tunc et multum pueritiae est falsum. igit et antecedens. Hic dicitur dicendum rationem: quod albedo est multa sum quod illud multum est oppositum generalissimum et non est ens entitate generalissimi. Et si arguitur puerus hoc quod multum oppositum vni generalissimum coponit et unionib[us]. igit est ens. quod illud est ens cuius pueres sunt entes. Dicitur quod multum quod est copositum ex generalissimo non coponit ex partibus. vni equoce est ibi multitudo et multitudine in genere. Alterum dicitur propter hanc rationem quod vni generalissimum non habet multum sibi oppositum nisi in species. vni ratione pueritatis supponit falsum quod aliud sit multum et oppositum generalissimum sub sua generalitate: quod si est multum ei oppositum non possit est ei opponi puerus nec relative nec pueritiae. opponere ergo ei contradictione: et sic sequitur quod albedo est

Posterior

Male uel q̄ chimera est multū. q̄ videt inco-
ueniens. et ideo sicut relativa dicunt ad aliqđ nō
in genūlissimo: q̄ tūc essent duo genūlissima ad
aliqđ. Sed dicunt ad aliqđ in suis speciebus:
ita multū oppositū vni q̄ est trāscēdēs nō op-
pointe et in genūlissimi sed in sp̄s genūlissimi p̄
uariue q̄ ad modū. Hic vñ q̄ ad r̄. Qd. rrr.

Autem inherētia sit de es-
q̄ sentia accidētis. q̄ sic

videt. accidēs inheret. aut igit p̄ se aut
per additum. si p̄ se habet p̄positum. si per ad-
ditum cum illud additum non possit ēē substātia
sq̄ accidēs non inheret per substātiā. ypo-
tet q̄ illud additum sit accidēs. tūc quero de il-
lo accidēte. aut inheret perse aut per accidēs. si
p̄ se habet p̄positum. si per additum tūc erit p̄
cessus in infinitū. oportet igit dīcē q̄ inherē-
tia sit de cēntia. Vnde dīcē q̄ accidēs inheret per
inherētiam: tūc illa inherētia non inheret. sicut
hō est alb̄ per albedinem: tūc albedo non est al-
ba. Vt cōtra illud quero de illa inherētia: aut est
substātia aut accidēs. substātia non est. igit est ac-
cidēs cum sit ens. tūc quero aut inheret perse
aut per additum et sic redit rō. Item si inher-
et subiecto per aliqđ additum: tūc et sbo et acci-
dēte fieret vnum per quadam colligationē uel
per aliquā formā tertiā q̄ est p̄tra Aristotile in
vñ. meth. dicit enim q̄ ex subiecto et accidēte fit
vñ: q̄ vñ illarū est act̄ et aliud potētia: non
est alia causa querēda. Vt si accidēs inheret
sbo per aliqđ additum q̄ est forma illorū: tūc se-
queret q̄ forma ēē forma: q̄ ipsobat Aristotile-
s: q̄ tūc p̄cessus in infinitū in causa for-
matib. Vt seguit q̄ forma ēē copositū: ēē
ens accidēns quodā māle vñtū cū sbo p̄ forma
tertiā. Vt qua rōne exalbo et hoīe fieret vñ
per additum: ita eadē rōne et illud additum cū sit ac-
cidēs: et hoīe fieret vñ per accidēs: et sic erit p̄
cessus in infinitū. Vt lē occidētis et suū ēē.
igit sua cēntia est sua inherētia. Vt accidēs
nō p̄t intelligi sine habitudine ad subiectū: sed p̄
Aristotile. vii. meth. p̄tes p̄mētes ad species
sanū sine q̄ sp̄s intelligi nō p̄t. Si ergo accidēs
intelligi nō p̄t sine habitudine ad subiectū:
habitudo ad subiectū est de sua cēntia. Sed talis
habitudo est sua inherētia igit r̄. Itē accidēs dis-
similē per suū subiectū igit inherētia accidētis ad
subiectū est de cēntia accidētis. Itē accidēs
nō est ens nisi q̄ enīs: per Aristotile in septi-

mech. q̄ illud q̄ est substātia est. Igit habitudo
accidēs ad subiectū est de cēntia accidētis. Ad
oppositū. Si inherētia sit de cēntia. hic est nu-
gatio accidēs inherētis: q̄ semel ponit inherētia ex-
presse: et iplicite ipsobat per accidēs. his igit po-
nit id. Vt si sic nō possit aliqđ accidēs si-
gnificari in abstracto: q̄ si accidēs illud q̄ est i-
heret et sic nō possit significari per modū nō i-
herētis. sive per modū absoluti: q̄ nec pot per
modū absoluti intelligi. Vt Itē ēē nō est de cēntia
substātia. igit in ēē nō est de cēntia accidētis.
Vt in ēē accidētis p̄cludit in demonstratione
per Aristotile. sed sua cēntia nō p̄cludit: q̄ ipsi-
fibile est per aristotile sc̄tū h̄i demonstrare
qd̄gdest. igit nec cēntia demonstrare possum.
igit inherētia accidētis nō est sua cēntia. Vt Itē q̄
p̄t p̄ma cā cū secūda p̄t p̄ma causa p̄se. sed p̄
ma cā cū subā p̄iculari p̄t p̄duce accidēs. igit
p̄ma cā sine subā p̄t accidēs p̄ducē. et si sic inhe-
rētia ēē ad substātiam non est eius essentia: q̄
tunc non potest producere substantia.

Ad qōnē di q̄ inherētia et de essentia
accidētis. utrumq̄ distinguat
de inherētia. Inherētia p̄t vno mō denotare
vnionē iter subā et accidēs. et illo mō inherētia
nihil est nisi ēē cēntia: q̄ iter accidēs et ēē s̄m
nullū est mediū. sed ex his fit vñ: q̄ vñum est
act̄ aliud potētia. Alio mō p̄t intelligi inherē-
tia entitas accidētis in sbo: et de illa adhuc distin-
guit q̄ quedā est inherētia que est actualis existē-
tia accidētis in sbo: et alia est inherētia que est his-
to accidētis in sbo. Prima non est de cēntia: q̄
nihil p̄t intelligi sine illo q̄ est de sua cēntia.
Sed accidēs p̄t intelligi sine actuali: in ēē. sic enī
siba intelligi p̄t circūscribēdo ēē existētia suisſe et
fore. ita accidēs p̄t intelligi in ēē accidētis circū-
scribēdo ēē typē. perceptū enī accidētis accidēt ēē
typē. Secundū declarat: q̄ ens diuidit imedia-
te per ens cōparatū et absolutū. accidēs est ens.
igit est absolutū uel cōparatū. Si igit circūscri-
bas accidēs ab habitudine ad sbo: tu ponis accidēs
ēē ens absolutū. et ita ponis accidēs ēē subā. Et
hoc patet per exēplū aristotile. dicit enī q̄ accidēs
habitudine h̄et ad subā: sicut sanū in urina ad
sanū in alali. Sed sanū in urina nihil est nisi p̄
habitudinē ad sanū in animali. igitur accidēs
nihil est circūscripta habitudine ad subā. hi-
bitudo igitur ad subā est de eius essentia. Vt Itē
Aristotile in fine septimi meth. dicit ad hoc.

Inconveniens: q; passio est separabilis, sed hoc non est inconveniens nisi hitudo ad subiectum est de cetera passionis, per hoc ad arguenda in oppositum.

Ad primum dicit q; inherens potest accipi noialiter et parti-

cipialiter. Si noialiter sic hic est non nugatio albedo inherens: q; inheretia habitualis per veritas expedit.

Si accipit principaliiter sic non est nugatio: q; non importat eadem inheretia utrobius: q; albedo importat inheretiam habitualem: hic principium importat inheretiam actualem. / **Ad tria**

illud. Inheres ut est nomen et uestimentum principium non dissentit in significato: sed tamen in modo significandi.

Inheres enim ut est nomen significat sine temporatu: ut est principium cum tempore: bis igitur ponit id significatum. igitur est nugatio. nec diversi modi excusant: q; tamen hic non est nugatio: homo ait.

/ hinc oportet dicere q; inheres ut est nomen et non est principium non significat idem. Et ad ratione

principale oportet dicere q; hic sit nugatio siue sit nomine sine principiis. / Ad aliud dicit q; albedo

significat inheretia: non tamen repugnat sibi significare per modum absoluti: q; res modum non repugnat.

male enim potest significare et intelligi imaliter si ue illius. sicut dicitur sub canticis et quod: et tu mons quis haec. Per ad somnam negata est hec pista. si inheretia sit de ceteris. igitur non ostendit significare accidens absolute sine per modum abso-

luti. possum enim intelligere accidens quodammodo p-

recedendo sibi: et quodammodo ut permittat significare. ut utrum intelligit sub canticis: q; accidens

intelligit sicut est ens: q; ut est ens mouet intellectum. Hoc accidens non est ens nisi quod entis. igitur

accidens non intelligit nisi ex parte intelligibilis subiecta.

/ Ad aliud dicit q; subiectum duplex est et. s. et ceterum et ceterum. et ceterum est de ceteris. et ceterum non. Eodem modo inesse accidens est duplex. inesse est et in et ceteris. / In esse ceterum non est de ceteris. / Ad

aliud dictum quod accidens in demonstratione de suo subiecto sicutum inesse. Et ad probationem cum dicit q; quod est non demonstratur. dicit q;

Aristotiles intelligit quodque de subiecto ratione demonstrari non potest: q; demonstratione inest et finito supponit. Illud tamen quod est demonstratione et es

sentia rei subiectus sed non sub ratione ceterum siue ratione demonstrationis. Dicit enim Aristotiles in primo hunc: q; demonstratione quedam in principium demonstrationis: et quedam velo: et quedam est demonstratio-

tio sola positione differens. / Ad aliud dicit q; pri-

ma causa cum sedata potest facere accidens esse. veritas prima causa sine sedata non potest facere accidens. et sic iterum si minor. / iterum dicit q; prima causa est ager usque ad determinas. si ergo debet produci effectus particulares. et ita quantum est de se ad nullum

determinans. si ergo debet produci determinantes ager usque ad effectum. et per ipsum non potest producere effectus particulares ut accidens sine subiecta. Alio

causa est si prima causa possit per se producere actus sine sedata ut sine subiecta: tunc sedata causa est persuasa in ordine carum: hoc est lectiones. pista patet: q; superflua est facere per uno illud quod fieri potest per unum et eodem modo. / **Ad tria** illud arguit. si prima causa cum subiecta possit facere accidens et cum prima causa non potest b; facere per se: tunc prima causa cum sedata est pista: et pista ager est: ita prima causa pista non est pista et causa.

/ Hic dicit q; accidens et generalia et corruptibilia cetera sunt in quantum sunt huiusmodi a p-

ositione. et iunctio cause non potest excludi ex productione talium effectuum. Facere enim impunctionem: non arguit pista: tamen causa sed magis im-

punctionem. Et b; igitur q; prima causa cuius sedata sit sine subiecta facere accidens et cum prima causa pista non potest facere et accidens: igitur prima causa sine subiecta potest facere et accidens. / Hic dicit q; et accidens non est p-

ositiones: q; eius est est et inesse. et prima causa non potest accidens facere inesse sine subiecto inesse. / Contra illud. si et accidens est actualliter subiecto inesse: tunc facere accidens est et non inesse: et facere incep-

sibilitas: q; hoc est facere accidens est et non est simul. et illa non habet rationem facti respectu actus: et per ipsum prima causa non potest facere accidens est et in alteri non inesse. Sed hoc est falsissimum sicut patet in corpore Christi. / Dicit q; quod si de accidente quod est in corpore Christi sine subiecto: si de intentione Aristotilis non est quod accidens sit sine subiecto. / Contra hoc. sicut hoc sit de intentione Aristotilis siue non. hoc est dubium. saltem hoc non est repugnans alicui principiis: et est in se uerum. Igitur hic est magis sustinenda ratio. / Propter rationem iam dictam dictum est quod inheretia acci-

Posteriorz

dēcis actualis non est deēcētia accētis. sicut esse accētis nō est actualit̄ subiecto in esse. Imperētia tū fuit ap̄tū dīnēm est de eī cēntia. Prīmū patet: q̄ p̄ma cauſa nō p̄t facē icōpoſibilia. p̄ma cauſa p̄t facē accētis et tū in ſbo non cēſicut patet de quātitatē. iſiſ accētis ēē eī ſbo in ſubiecto non ēē non ſunt icōpoſibilia. ēē iſiſ accētis non et totaſ ſbo in eīſe. ac per hoc patet q̄ in herētia actualis non est deēcētia. Se- cūdū mēbrū patet q̄ accētis non p̄t intelligi niſi p̄comitātē intelligat ſubiectuz: nec etiā diffīlē ſine ſbo. ſed hoc non est niſi q̄ ap̄tū est inē ſbo: q̄ si nec hērētia actualit̄ nec ap̄tūdīnēm ut cēt in ſbo: non magis diſtīngetur per ſbm q̄ ecōtra. iſiſ accētis cēntialt ap̄tū na- tam est in ēē ſubiecto. In herētia iſiſ ſm ap̄tūdīnēm est deēcētia accētis. / Intelligēdūz tū est q̄ accētis p̄t hērētia duplē eī. Unum ēē nālē q̄ ſibi debet ſi cēdāt nālē pp̄t: ſicut graue ſi diſtīngetur nālē pp̄t ſit deōrum. Allō mō p̄t hērētia nālē: ſicut graue deētētum ſurſum hērētē ſurſum hērētia nālē. Quo ad cēp̄m accē- dētis ēē ſit in ſubiecto actualis ēē. Quo ad ſecū- dam ēē accētis ēē p̄t: et tū non in ſubiecto eſſe actualis. ſicut graue ſue ſit ſurſum ſue deōrum optū natūm est ēē deōrum. Ita accētis ſue hē- at ēē nālē ſue hērētia nālē: tū ap̄tū natūm est ēē in ſubiecto. / Intelligēdūz tū est q̄ non ſeḡt: aptū natūm est ēē in ſubiecto: ergo ſit in ſub- jecto uel p̄t ēē in ſubiecto ſicut non ſeḡt ce- cētus ap̄tū natūm et vidē: iſiſ videt uel pot̄ vidē. / Lōtra illud. ēē accētis eſſe in eīſe per Arīſotēlēm. iſiſ ſi ponit accētis ēē tū non in eīſe p̄t. reponde- tur incōpoſibilia. / Item ſi in herētia ſm ap̄tūdīnēm ſit deēcētia accētis: querō an illa ap̄tūdīnē ſit ſta cēntia: uel p̄t ſta cēntia accētis: uel extrīnsecum. non cēntia tota: q̄ ſit non ſeḡt ap̄tūdīnē. iſiſ accētis non eſſe pars cēntia: q̄ ſit accē- dētis ēē cōpoſitum ex diſerētis cēntijs. ſi ſit ex- trīnsecum ab cēntia accētis: iſiſ accētis in ſua cēntia erit qd̄ abſolutum: et non cōparatum ad ſubam. cui⁹ oppoſitum dicit Arīſotēlēs. / Ad p̄mū illoꝝ patet in poſitione q̄ exiſtē accētis non eſſe quoctūq̄ mō ēē in ſubiecto: ſed exiſtē actualis: et mālē q̄ ſibi debet ſi pp̄t ſue diſti- naſt: et q̄ in ſubiecto ſit actualis. Sed non eſſe deēcētia ſit actualiter in ēē ſubiecto ſed ēē ſub- jecto ſm ap̄tūdīnē: ſicut ēē graue hērētia natūra non eſſe actualis ēē deōrum. Sed tū ēē graue p̄

ter nālē cōlēctum eſſe deōrum ſm ap̄tūdīnē: non q̄ ēē ſurſuz actualis ſit eē deōrum ſm ap̄tūdīnē: ſed illa dīo ēē ſunt p̄tēta. / Ad aliud dī ſi illa ap̄tēdo eſſe modus cēndi: ſicut enim ap̄tēdo ad deōrum non eſſe aliqd̄ de eſ- ſentia graue: ſed eſſe modus ſb quo cēntia gra- ue ad deōrum inclinat. ita ap̄tēdo pulū in herētia non eſſe qd̄ deēcētia accētis: ſed eſſe mo- dus cēndi ſub quo cēntia accētis ad ſubiectuz inclinat. nec aliquam cōpoſitionem ſacit cum accētis: q̄ modus non eſſe ens pp̄t. ideo cōpo- ſitionem rei eūz re ſit ſacit. / Ue ad ſorūm. dieēdū ſm q̄ non ſeḡt. Ap̄tēdo non eſſe in- trīnsecum qd̄ cēntia accētis: iſiſ cēntia accē- tis eſſe abſolutum. Iz enim ſit extrīnsecum non niſi eſſe extrīnsecum ſicut res alterius generis. Iz eſſe extrīnsecum cēntia ſicut modus ſine quo nō eſſe cēntia: et id non ſeḡt q̄ cēntia ſit abſoluta: q̄ ſemp ſub tali accēptiſ. / Ue dicis q̄ cēntia ac- cēdētis non eſſe ille modus ſed por eo ſm nālē. iſiſ poſſum circuſcribē cēntiam a mō per in- ſtellecūt. q̄ hūs p̄t abſoluti a posteriori. que- ro tūc in illo ſori an cēntia accētis ſit a ſub- jecto abſoluta uel cōparata. Si abſoluta. iſiſ cō- ceptus accētis eſſe p̄ceptu ſub. non eſſe cōparata: q̄ tūc circuſcrip̄to mō hērētia alium modus per quem cōparat: uel oportet diceā ſi q̄ cēntia accētis ſm ſe ſin aliquid mō ſit cōparata: ſic non inheret accētis ſm talement ap̄tūdīnē cē- ntialiter ſed ſine. / Hic dī ſi q̄ poſſibile eī ſit abſolute per intellegēdō cēntiam accētis a mō ap̄tūdīnē: ſed non a modo ut modus eſſe: ſed a mo- do ut accēpti ut res. / Si enim cēntia per intel- lecūt abſoluti a ſuo mō ſunc accēpti modus ut res: ſed ſemp adhuc intelligē ſta ſub illo mō ut modus eſſe: et ita cēntia accētis ſit intel- legi non intelligēdō ap̄tūdīnē. q̄ ſit accēpti modus ut res. non niſi p̄t accēpti niſi ſub habi- tudine: q̄ ſit pp̄t ſm ſit modus eſſe abſoluti nō p̄t: q̄ ſtatiſ ſit abſolutio modus accēpti ut res: et ideo q̄ ſit querit cum circuſcribit ſta cē- dētis a mō: aut eī ſit abſoluta uel cōparata. / Co q̄ cōparata: q̄ Iz abſoluta a mō accepto ut res: mō ſta abſoluti ab ap̄tūdīnē ut modus eſſe. Et cum dicis cēntia ſit por ſm nālē modo ut modus ſm ſit. iſiſ p̄t abſoluti a mō ut mo- dus. negāda eſſe p̄fīta. / Ad rōnes. / Ad pri- mat p̄tra hoc. dicis q̄ accētis inheret ſubiecto p̄ſe non primo modo ita q̄ in herētia actualiter

sit de cœntia; nec secundo mō; nec aliquo modo
 prīnente ad dēmōstratōrem; sed sī est pse ita q;
 non per medium. siue superficies est alba non
 per aliqō subiectum medium. / Ad alias rō-
 nes que pbat q; accidēs non inheret subiecto
 per aliqō accidēs medium: cōcēdēde sunt: q;
 ex accidēte et subiecto sit vnum: q; hec est potē-
 tia et illud accus: non per aliqō medium vniēs
 ut dictum est. / Ad aliud cum arguit cuius es
 se est in esse rō. dēcēdūt est q; cēcēdit: nō est
 actualiter in esse sed fīm aptitudinem. pōt enim
 accidēs est l̄z non actualiter iust ut dictum est.
 et ideo inherētia actualis nō est de cœntia. / Ad
 aliud dicit q; accidēs non pōt intelligi sine sub-
 stātia: sed huius causa non est q; eius ē sit ac-
 tualiter subiecto in esse: sed causa est q; inheret fīm
 aptitudinem: siue quā aptum natū est in es-
 se. / Ad aliud simil: diffinit enim per eius sub-
 lectio: non q; eius ē sit actualiter in esse subiecto:
 sed q; eius ē nōle est actualiter in esse subiecto:
 et erat q; semp aptum natū est in esse. iste due
 rōnes sufficiunt ad hoc q; per subiectum diffini-
 tur. / Ad aliud q; accidēs non est enī nisi q;
 entis fīm aptitudinem: per hoc enim differt a
 substātia q; substātia non depēdet ab accidente
 nec fīm actum: nec fīm aptitudinem. sed l̄z acci-
 dēs in esse non depēdet a substātia fīm actum:
 semp fīm aptum natū est in esse: si cederet na-
 ture xp̄le. / Ad rōnem alterius positionis.
 Ad om̄as de sano in urina dico q; Aristotiles
 intelligit q; siue sanum in urina non est ens ut
 si per hūcūdinem ad sano in aliis: ita accidēs non
 est ens nisi q; aptum natū ē in suba. vñ sicutu-
 do est sano in urina ad sanum in aliis et accidēs
 ad subam fīm aptitudinem non tñ tenet sicutu-
 do fīm actum q; actualiter sit actus in suba. q;
 non oporet. / Ad aliud cum dī q; ens aut est
 absolūtū aut compātū. q; q; accidēs est ens
 compātū: sed non pppter hoc q; inheret fīm
 aptitudinem. / Ad aliud cum dī q; passio in-
 separabilis est. Dicēdūt q; Aristotiles hēt pro in-
 cōueniēti q; passio sit separabilis a suba fīm apti-
 tudinem: sic ens suba separabilis est ab accidēte.
 q; tñ accidēs sit separabile a suba fīm actum nō ha-
 beat Aristotiles pro incōueniēti rō. Mō. iii.

Veritūr

An tertius modus sit
 modus inherēndi. q;
 sic videt. Aristotiles ponit modūz p-
 seitatis pppter dēmōstrationem: sed modūz p-

nētes ad dēmōstrationem sunt modūi inherēdi-
 ligit rō. / Hic dicit q; Aristotiles non solū po-
 nit modos prīnentes ad dēmōstrationem: sed
 ponit alios modos ut ex illis declarat modos
 necessarios ad dēmōstrationem. / Cōtra: si po-
 neret alios modos q; pñtētes dēmōstrationis:
 eadem rōne haberet ponere plures modos q;
 quatuor: q; hec est pse: pōt est hō: sed nōlo illo-
 rum quatuor modoz quos ponit Aristotiles.
 Non pmo modo: q; pdicatum non est distin-
 tio subiecti nec para dīfinitionis. Nec secundo
 modo ut patet. Nec tertio modo. Nec quarto
 manifestum est. Similis hec est pse: superficies
 est alba: et nōlo illo modoz. Similiter per
 Aristotilem. negativa est pse: et nōlo illo modoz.
 Simili sunt multi modi pñtatis no-
 minati in it. methophice qui non pse sunt ali-
 quo illo modoz. igif Aristotiles est insuffici-
 ens. uel oporet dicere q; ponit solū modos
 pñtētes dēmōstrationis. / Item pse tertius mo-
 do idem significat q; solitarie. sed hec est inhe-
 rētia quomodo substātia solitarie est ens: sicut
 substātia est ens non in alio. igif pse tertius mo-
 dus dicit modum inherēdi. / Item quod im-
 possibile est significare: impossibile est intellige-
 re. sed impossibile est significare esse pñtē in es-
 se subiecto sine attributione et inherētia. Igitur
 impossibile est intelligere substātiam esse pñtē
 sine inherētia intellectuali. igif tertius modus
 qui est modus essendi fīm quem dicimus q; sub-
 stātia est ens pñtē: est modus inherēdi. / Ad
 oppositum est Aristotiles et oēs expositores.

Ad questionem dicitur

q; tertius modus non est modus inherēdi sed
 essendi. et huius ratio est q; modus inherēndi
 est quādō in subiecto includetur causa predica-
 ti uel econtra: uel quādō predicarum inest sub-
 ecto primo ita q; non per aliam causam sicut
 hic: homo est homo: illis tribus modis solū
 modus pñtatis est modus inherēdi. sed in il-
 lo tertio modo non predicat aliqā de aliquo,
 igif tertius modus non est modus inherēndi.
 est tñ modus essendi: q; substātia non est per ha-
 būcūdinem ad aliquod pdicatum. q; tñ nullus
 intellectus ēt nec aliqua pdicatio: substātia ēt
 solitarie uel non depēdens ab accidēte. Sed ac-
 cidentis non est pñtē tertio modo. accidēs enim
 est in alio et ab alio dependet.

Posterior

Ad primā rōnem dī q̄ tertius modus princeps ad demonstratorem: non tamen est modus inherendi: sed p̄seitatis in tertio modo est subiecti in demonstratione puta sibi solitarie et obſolute in se acceptum non ut ad p̄dicatus cōparat. **E**t si p̄seitatis tertio modo nec est subiecti in cōparatione ad p̄dicatum nec cōtra. **F**Ad aliud dī q̄ p̄se non p̄t attribui substātia nisi per inherētiām: hoc cōcludunt ille due rōnes ultime. q̄ p̄dīto p̄seitatis non potest alius attribui nisi per inherētiām sive cōparationem: sed hoc accedit tertio modo: p̄seitatis enim in tertio modo est subiecti absolute ut substātia nō in cōparatione ad p̄dicari: et q̄ illa p̄seitatis non est subiecti in cōparatione ad p̄dicatum: nec p̄dicatus in cōparatione ad subiectum. id nō est modus inherētiā. **C**ōtra duo dicta in positione p̄t argui. Dicunt enim q̄ p̄mo: q̄ substātia est p̄ tertio mō. **C**ōtra illud: si substātia materialis est p̄se non est p̄ causam efficiētiām. p̄his est falsum. Igitur et antecedēs. p̄stia patet: q̄ p̄se in tertio mō ut dicunt Linconiensis excludit causam cōparticiē p̄ quāctib⁹. **V**idē dī negādo p̄stia. Ad rōnē dī q̄ p̄se excludit causas comp̄ticipē sed nō quāctib⁹ sed aliquādo efficiētiā. aliquid materialē et aliquā est in subiecto. Primo mō soluz p̄ma causa est p̄se. Secundo modo intelligētiā. Tertio mō substātia materialis. **C**ōtra illud substātia materialis est p̄se per exclusionē cause efficiētiā ut videt sicut dicit boetius: tē est p̄ p̄ia opatio entis sicut viuē viuentis. sed p̄p̄ia opatio est a copōstro tanq̄ causa efficiētiā. Igitur est efficiētiā substātia mālū. non ligat substātia nō per causam extrinseca. **T**rem si substātia nō cōpareat ad suum est in rōne cause efficiētiā. Igitur soluz cōpartak in rōne suscepit. Sed si sic: cōratio suscepit sit illud quo res p̄t est et nō est manēte suscepit sicut materia p̄t est et nō est sub forma manēte cōntia materia: tūc posset substātia mālū ipsa manēte est non est. sed hoc est inconveniens. Igitur opotest dicere q̄ substātia materialis sit causa efficiētiā respectu sui est. **A**d principale. si substātia sit p̄se. aut igitur p̄ma aut secunda. nō secunda: q̄ nō est p̄ne ydeam platonis. non p̄ma: q̄ eades sunt principia cōndi vñāqd̄q̄ et distinguēdi p̄m ab alio. si iigit substātia p̄ma p̄se sit. iigit p̄se distinguētiā a q̄libet alia subā et. et si sic: iigit p̄se distinguētiā a platonē. et sic per cō

sequēs sp̄cificē. vñā enim p̄se et non per additum est sp̄cifica. **V**idē p̄tra secundum qđ dī in positione cum dī accidentis non est p̄se tertio modo. cōtra hoc. **N**ō abstrahit a substātia in significādo: intelligi p̄t a substātia abstrahendo: et per p̄sū in cōndo a substātia nō depēdet: q̄ enim hō p̄t intelligi non intelligēdo sūt. id p̄t hō et cum hoc q̄ loites nō sit. sed aliqd̄ ac cōdēs ut accidentis abstractum: significat abstrahēdo a substātia. igit p̄t intelligi et ē sine substātia. igit non depēdet a substātia. accidentis igit est p̄se tertio modo sicut substātia. **V**idē p̄m illud sicut discebat. **A**d primā rōnem contra hoc: dī q̄ quo ad hoc est simile sicut in viuē te p̄supponit viuē ante te a viuē. p̄cedat aliquid a te in cōntia p̄supponit ē qđ est actualiter entis ante te aliqd̄ accidentis a substātia egrediat id de subiecto in demonstratione p̄supponit qđ est et quia est. **V**idē aliud fīm boetium sup̄ hac camera q̄ suscepit est accipere aliqd̄ ab extrinseco agēti per trānsmutationē: sicut illa insertiora accipiunt causālitas ab extrinseco: sed q̄i aliqd̄ sic est suscepit: oportet q̄ in ipso p̄supponat ē ante te suscipiat. **I**ō illo mō loquendo de susceptione sicut loquitur boetius: non potest substātia materialis suscepit suum ē: q̄i tūc ante ē hēbit ē. Si vo extenderas suscepit ad illud qđ est in aliquo ab extrinseco et ab intrinseco: sic substātia suscepit suum ē: sed tūc mō sequit ulterius ex hoc q̄ substātia mālū manēs possit ē et nō ē: q̄i ē cōparat ad substātiām tanq̄ p̄ma eius actualitas sine qua existē non potest. **V**idē aliud principale: dī q̄ tam substātia p̄ma q̄ secunda cōfiderate sub rōne sub qua sunt p̄se tertio mō et neutra depēdet ab alia sicut accidentis a subiecto. **V**idē p̄bationes p̄tra hoc. ad p̄mam. q̄ nō est p̄pone ydeam platonis ex illa rōfione. non enim ponit secundū substātia existē septuātū s p̄ma. lamo non ponit q̄ habeat aliud cōrūtē q̄ p̄ma substātia culus oppositus p̄sūt plato. posuit enī sham existē materialiter sicut intelligētiā. **V**idē aliud dī q̄ hec p̄positio per idem principiū: alli qđ est et distinguētiā ab alio: intelligēda et de p̄ncipio distinguēdi per accidentes: culus est substātia q̄tias enim est p̄ncipium distinguēdi vñā in diū: diū ab alio. et tñ non est p̄ncipium cōndi. **V**el p̄t dicere q̄ sicut substātia p̄ma ab alia distinguētiā per qualitatē: ita est per qualitatē cōm entitate individualiū. substātia cōm individualiū et p̄

Primus

xxiiij

quālitate. **V**id aliud q̄ accis significat abstrahēdo a suba: s̄ hoc pōt dupl̄ intelligi. **U**no mō q̄ significet siue intelliget nō cointelligēdo subaz nec ut huius: r̄ illo mō ipossibile est accis intelligi abstrahēdo a suba. accis enī nō pot intel ligi nisi intelligat suba s̄b huiudine qua est accis illi: q̄ accis nō est ens nisi q̄ enīs: r̄ lo nō intel ligit nisi ut enīs. **A**lio mō pot accis intelligi abstrahēdo a suba s̄m q̄ accis intelligit nō ut ē suba s̄formās: siue ut est idē enī suba quodāmō: t̄ sic intelligit accis abstrahēdo a suba sicut albe do. **A**lbū enim intelligit ut subaz p̄cērēs tanç qd idē cā suba: q̄ uere pōt vici q̄ b̄ est b̄. **S**ed al bedo pot intelligi solū ut sube est r̄ nō qd idē r̄ b̄. Et suba intelligit per modū abstracti r̄. **M**o. xxxii.

Veritur An quartū modus sit modus inherēdi. q̄ videt: q̄ in p̄pōne modi inherēdi illud qd hālic p̄le attribuit sbo. s̄ in q̄to mō hādicatus nō attribuit sbo est efficiēs. s̄ efficiēs r̄ sbs nō coincidit. iugit r̄. **I**te ubi est modus inherēdi p̄dicatus est sbo. **S**ed in q̄to mō hādicatus nō est sbo. ergo r̄. r̄ p̄bo minorē in q̄to mō. Illud qd subiectū est causa efficiēs respectu p̄dicati: r̄ qd est causa efficiēs respectu alicuius nō est s̄m respectu illi: scit patet in exemplo nālī. s̄ ignis agat in aquā efficiēdo calorē: calor est ab igne tanç ab efficiēte s̄ nō est in igne tanç in sbo s̄ in q̄. **I**te q̄r̄ modus est modus cāndi. iugit nō inherēdi. **V**id oppositū. p̄le dīc cām s̄ p̄ cam efficiēt p̄st fieri demonstrationē. iugit p̄le ut est modus inherēdi pōt ipsoare cām efficiēt. **V**id expositor est ad oppositū.

Ad qōnē dīc pōt sicut dīcīt Tho. q̄ q̄r̄ modus est modus inherēdi: q̄ in sbo includit causa efficiēs respectu p̄dicati: q̄ enī hec p̄ditio p̄le est vnl̄ extremiti in cōparatiōne ad aliud tā est modus inherēdi. **S**ed in q̄to mō p̄le est p̄ditio vnl̄ extremiti ad aliud. q̄ in sbo est causa p̄dicati. **V**Intelligēdā tā est q̄ s̄m est duplex: p̄ponis: r̄ sbs respectu acci tis. In quolibet mō dicēdī p̄le illud qd subiectū est s̄m p̄ponis respectu p̄dicati: nō tā oportet q̄ in quolibet mō dicēdī p̄le sit illud qd subiectū s̄m respectu p̄dicati eo mō quo s̄m subiectū accedit. r̄ lo in q̄to mō sit dicēdo: sterfectē iteri s̄ ppter iterationē: illud qd ponit a p̄re s̄bi est s̄m p̄ponis: nō tā est s̄m respectu p̄dicati si eut suba respectu accidētis ut in scđo mō. hic

enī est q̄r̄ modus: ignis per calore calescat: t̄ t̄ calescat nō est in igne sicut in sbo: s̄ sicut in efficiente: sed est in calesfacto tanç in subiecto quia actio est in passo tanç in subiecto.

Ad primā rōnē dī q̄ minor est falsa: p̄dicatus enī attribuit semp alicui sbo qd est s̄m accedit. Et enī dī q̄ efficiēs r̄ s̄b s̄cētū nō coincidit. dī q̄ s̄m nālē qd patit: r̄ el ficiēs qd agit in idipm passum: talia nō coincidit in eadē actione. t̄ s̄m p̄ponis r̄ efficiēs respectu p̄dicati p̄st coincidēt. **V**id aliud per idē. **V**id ultimā r̄ndē iterimēdo p̄stā: quia modus cāndi nō distat a mō inherēdi: sed ponit illū. Linconēsis tā vult dīcē q̄ q̄r̄ modus est modus cāndi r̄ nō inherēdi. ponit enī tā duos modos inherēdi ut p̄mū r̄ s̄cēdūz r̄ tertium esēndi r̄ quartū modū causandi. **M**o. xxxiiij.

Veritur **V**iz p̄mo p̄supponat p̄ se. r̄ b̄ est q̄r̄ an seq̄ tur: hoc est p̄mo: iugit perse. q̄ nō videt. Hoc est p̄mo uera: sortes est hō: r̄ tā nō p̄ se: q̄ p̄le p̄supponit de oī: r̄ hec nō est de oī. iugit non seguit r̄. **I**te hec est p̄mo: supficiēs est alba. q̄ alba leſt supficiēt r̄ nō per aliud medium: r̄ tā hec non est p̄le: tā q̄ p̄le p̄supponit de oī: r̄ hec nō est de oī: tā q̄ s̄m excedit p̄dicāti. iugit r̄. **I**te hec est uera. trāgulus hēt tēa p̄mo. iugit r̄. **I**te qd p̄mo leſt vnl̄ soli in leſt p̄le: qd p̄ se inest oī leſt: tā qd leſt vnl̄ soli nō leſt oī. iugit r̄. **V**id oppositū. Primo supria p̄le ad dī imēdationē r̄ adectionē. **S**ed segēt p̄dicāti imēdationē est sbo r̄ tā est adeqūtū. iugit p̄le leſt. iugit segēt: p̄mo iest iugit p̄le leſt. **I**te si iest p̄mo r̄ no p̄le alicui sbo: tūc per accīs iest illi. **S**ed illa s̄m i cōpōsibilia q̄ p̄dicāti iest p̄ sbo r̄ tā p̄ accīs. **Ad qōnē** **v**id p̄mo iugit p̄le. p̄p̄ p̄mā rōnē in oppositā. p̄mo enim lupia p̄le addicētē dīcētē r̄ adequationē ut tacitū est.

Ad primā rōnē dī q̄ hec p̄stā est bo na: sortes p̄mo est hō. iugit p̄le. r̄ p̄sā uera sicut asta. Ad p̄bationē dī q̄ p̄ le p̄supponit de oī ubi subiectū terminū' coīs: tā in p̄posito supponit terminū' singularis. **V**id aliud q̄ hec: supficiēs est alba nō est p̄mo uera sicut p̄mo p̄tinet ad p̄clōnē demonstrationis: q̄ p̄clō in demonstrationē dīcētē p̄mo uera ex b̄ q̄ accīs nō excedit s̄m nec ecētra. Sed sup-

Posteriorum

species excedit albi. Sicut nec est hec homo vera: species est colorata: quod coloratum non egreditur et principis in seculis superficie. Et ad probationem de negando hanc sententiam albii est superficie non per medium. Igis pomo plus enim regis. Nam regis quod albii a principiis superficie egreditur. et quod ei sit coequitur. Si tamen dicatur et pomo sive pse: non est eo modo quo pse et pomo pertinet ad demonstrationem. Ad aliud quod hec est uera triangulus habet tres primi. sed tamen huiusmodi per predicari. sed est modus quo perdicatur iste sibi. et id est securus quod triangulus habet tres pse. sed non sequitur quod sit pse: triangulus habet tres primi: quod huiusmodi non est per predicari. Ad aliud dicitur quod ista non repugnat heret tres iste est of triangulo et soli triangulo. ultitas enim reseretur ad indicandum et exclusio ad spes. et ideo quod sola iste illa modo: potest inesse ei: quod quod inesse soli habet: potest inesse ei.

Et hoc est uera. oportet triangulus habet tres pse: ergo hec est falsa. an si patet. quod hec est falsa. ysto cheles habet tres pmo: et sic de aliis per AR. Et huic dicitur quod libet singulis est uera. quod sic declaratur. Primo non est dispositio rei qui heret sed se. nec est dispositio heretis. sed est dispositio heretis secundum quod heret est. Primi patet. quod si est dispositio rei qui heret secundum se. tunc ista non sequitur in conversione. et tunc securus. sed est alia pmo. ergo alia pmo et hoc. Secundum patet. si est dispositio heretis. tunc facetus et propone modale. quod falso est. ergo est dispositio heretis secundum quod est heret. tunc dicitur quod heret tres sibi non sequuntur et triangulus non sibi est et rone: sed libet singularis uera. Ad oppositum. hec est pmo in demonstratione ergo est immediata. ergo pmo uera. ergo oportet triangulus habet tres primi. Huic dicitur quod hec est pmo in demonstratione: oportet triangulus habet tres non sequitur quod perdicatur iste suppositus pmo: sed est. ergo non est quod libet singularis uera. Ad oppositum. hec est pmo in demonstratione ergo est immediata. ergo pmo uera. ergo oportet triangulus habet tres primi. Huic dicitur quod hec est pmo in demonstratione: oportet triangulus habet tres non sequitur quod perdicatur iste suppositus pmo: sed sequitur quod perdicatur iste sibi absolute. et id securus quod hec est pse: triangulus habet tres primi. Et contra hoc dicitur quod hec est pmo oportet triangulus habet tres primi. non tamen hec est oportet triangulus habet tres primi. oportet triangulus habet tres. quod oportet triangulus habet tres. aut ergo primo aut non primo. si primo habet pmo. si non primo. ergo hoc perdicatur iste alicuius pmo. aut ergo iste alicuius pmo sibi ulter dispositio est triangulo. aut alicuius sibi non ulter dispositio. non primo modo. quod non est aliquod sibi ulter dispositio cui heret tres inest pmo: sed triangulo. non sed modo quod tunc est pse: trianguli sunt indefinitione sequitur iste. Item ostendit quod illa triangulus habet tres non sibi pmo uera: quod ppositio primo uera est immediata. sed non est immediata. ergo hec non est primo pse. pmo non est. Illa triangulus habet tres et pmo pbari per diffinitionem trianguli tanquam per medium. quod est hec medius

Teritur

q. triangulus habet tres pse: ergo hec est uera. q. non videt. quod libet singulis est falsa: ergo hec est falsa. an si patet. quod hec est falsa. ysto cheles habet tres pmo: et sic de aliis per AR. Et huic dicitur quod libet singulis est uera. quod sic declaratur. Primo non est dispositio rei qui heret sed se. nec est dispositio heretis. sed est dispositio heretis secundum quod heret est. Primi patet. quod si est dispositio rei qui heret secundum se. tunc ista non sequitur in conversione. et tunc securus. sed est alia pmo. ergo alia pmo et hoc. Secundum patet. si est dispositio heretis. tunc facetus et propone modale. quod falso est. ergo est dispositio heretis secundum quod est heret. tunc dicitur quod heret tres sibi non sequuntur et triangulus non sibi est et rone: sed libet singularis uera. Ad oppositum. hec est pmo in demonstratione ergo est immediata. ergo pmo uera. ergo oportet triangulus habet tres primi. Huic dicitur quod hec est pmo in demonstratione: oportet triangulus habet tres non sequitur quod perdicatur iste suppositus pmo: sed sequitur quod perdicatur iste sibi absolute. et id securus quod hec est pse: triangulus habet tres primi. Et contra hoc dicitur quod hec est pmo oportet triangulus habet tres primi. non tamen hec est oportet triangulus habet tres primi. oportet triangulus habet tres. quod oportet triangulus habet tres. aut ergo primo aut non primo. si primo habet pmo. si non primo. ergo hoc perdicatur iste alicuius pmo. aut ergo iste alicuius pmo sibi ulter dispositio est triangulo. aut alicuius sibi non ulter dispositio. non primo modo. quod non est aliquod sibi ulter dispositio cui heret tres inest pmo: sed triangulo. non sed modo quod tunc est pse: trianguli sunt indefinitione sequitur iste. Item ostendit quod illa triangulus habet tres non sibi pmo uera: quod ppositio primo uera est immediata. sed non est immediata. ergo hec non est primo pse. pmo non est. Illa triangulus habet tres et pmo pbari per diffinitionem trianguli tanquam per medium. quod est hec medius

per qd pcc pbarin nō imediata. / Huic dī q: il
la triāgulus rē est imediata sed dissigil de p
pōne imediata qdā est imediata imediatioē cāe
z qdā imediata imediatioē sibi. Tūc dī q: illa ē
imediata imediatioē sibi: nō caule. / Cōtra isto
hec triāgulus hē tres. demfāt per dissimilitudē
triāguli: mō ois figura recti linea cui agu
lus exire. enq: eis quod agulis tristis hē
tres. triāgulus et bulus mō figura ergo rē in
ista demfātē hē tres p̄s sibi cāe de dissimilitudē
triāguli tanq: de subiecto q̄ de triangulo.
ergo hec trianguli hē tres nō est imediata i
mediatione sibi q̄ p̄s inest alteri sibi q̄ huic.

Ad qōnē dī q̄ hec est uera: ois triāgu
lus hē tres p̄s. et hui rō
est: q̄ hec est p̄lo in demfātē. sed p̄lo in de
mifātē est p̄: et imediata imediatioē sibi. lō nō
mediatioē cāe. ergo hec est uera: ois triāgulus
hē tres rē. / Intelligentia in est p̄ rōnes: q̄ ls
aligd sit p̄ctē sub aliq̄ sicut suppositū sbo cōi
absolutū: uerū respectu alicui p̄dicati tale sup
positū cēnat cōi. vbi grā. ls fortes sit p̄se suppo
sitū hōi: nō ut hō sibi sit respectu. p̄dicati
sp̄s: fortes cēnat hōi. nō hic ē fallacia accidit:
hō est sp̄s. fortes est hō. ergo fortes ē sp̄s. nō
trīa p̄c: ls ysochelis si p̄se sub triāglio:
ut triāglio cōpat ad hoc p̄dicati hē tres rē.
p̄s: sibi cēnat ysochelis sub p̄pia z absoluta
rōe. et lō nō segf ois triāglis hē tres p̄o: ergo
ysochelis hē tres p̄o. uerū q̄ hec est ulis.
ois triāglis rē. et distribuit nō imobilis. lō opo
ter descedē ad aliq̄ singulāria: et debet sic fieri de
scēsus. ois triāglis hē tres p̄: q̄ ysochelis iō
tō triāglis hē tres p̄. et q̄libz singulis ē va sic ulis.

Ad rōnes ad p̄mā iā dicēt ē. Sunt
mū ulis. iste triāglis inqātū triāglis hē tres p̄:
et sic de aliis. / Ad secundā sic dicebas q̄ nō est
mū p̄p duo: q̄ ad b̄ q̄ p̄dicati isti idicū sbo rō
ne cōis du p̄ditioē regunt. Una q̄ illō hōl
catū illi cōi isti p̄se p̄o: et nō p̄ accis. Una q̄
illō p̄dicati nō repugnat sbo: sic est in illa. yso
chelis inqātū triāglis hē tres p̄o: q̄ b̄ p̄dicari
nō repugnat ysocheli s̄b̄ q̄tē rōne simpli. b̄
p̄dicari lest triāglio p̄se p̄o: et nō p̄ accis. Bz̄
illa: fortes inqātū hō est sp̄s: et defec̄t in utraq
p̄ditioē. sp̄s eni repugnat forti sub q̄tē rōne
sib̄ hōi nō iest p̄se sed p̄ accis. Jō ls sic ēa
iste triāglio inqātū triāglio rē. nō tñ hec est uera:
fortes inqātū hō est sp̄s. / Ad aliō b̄: dī q̄ ē

infinita velocitatis nō repugnat motu p̄iculari
si sub q̄tē rōne: q̄ ls sub rōne sibi p̄dicari re
pugnet: si sub rōne gnāli motu sibi nō repugne
Et ad p̄bationē cū dī cui lest vñi oppostor: rē
b̄ est intelligentia sub eadē rōne: q̄ opposita debet
referri ad idē. sed cē determinate velocitatis sub
rōne p̄iculari: et cē ideterminate velocitatis sub
rōne gnāli motu: nō accepit b̄ eadē rōne. lō nō
opponunt adiuvē. et iō nō segf: motu p̄icularis
et determinate velocitatis. ergo sibi repugnat cē
ideterminate velocitatis. / Tūc sic ex pte alia. ls
forti sub rōne p̄iculari repugnat cē sp̄s: tñ sub
rōne gnāli hois sibi nō repugnat. / Ad b̄ deh
est supra q̄ sub q̄tē rōne sibi repugnat cē sp̄s.
sub rōne p̄pia certa est. Sunt sub rōne homis:
q̄ hois nō iest sp̄s nisi p̄ accis: et ut sic fortes
exēat. / Ad alr̄ p̄t dicit ad illā rōne de motu
q̄ libet motu p̄iculari p̄t p̄siderari in seū
est qd p̄tinuit z successiū. Et sic nō repugnat
sibi velociari sine tardari usq: ad infinitū. sed o
mō p̄t p̄siderari cōparacionē ad determinatū
mouēs z mobile z isto mō sibi repugnat veloci
ari: q̄ nō velociari nō fuit statuē z hōitudinem
mouētis z mobilis. / Et est dicēdū q̄ nō repu
gnat motu p̄iculari velociari in infinitū s̄b̄ rō
ne cōis. Et sic p̄iculari motu inest cē determinate
velociari z indeterminate velociari p̄ p̄titudine
ad diversa ut p̄us dictū est. / Ad alia rōne di
cēdū est q̄ ls ysocheli inqātū ysochelis iist hoc
p̄dicati hē tres p̄mo. nō segf q̄ nō iest triāglio.
Et ad p̄bationē cū dī q̄ ipsoſible est idē inesse
duob̄ p̄mo. uerū est sub p̄ia rōne. uerū p̄s
sibile est idē inēc duob̄ p̄mo dāmō vñi s̄b̄ rōne
alteri. vñ respectu p̄mitati nō s̄r̄ duo: q̄ ubi
vñi est p̄p altera b̄ esti vñi. / Ad aliud sic di
cēdū. / Ad rōnē hō. dicēdū q̄ ysochelis z yso
pleuros ut suscipit hoc p̄dicati hē tres p̄o
quodāmō s̄r̄ vñi: z quodāmō duo. vñ respe
ctu p̄mitati: q̄ hoc p̄dicari sub hac determina
tione p̄o suscipit ut p̄uenit in una rōne triā
guli z quodāmō sunt duo q̄ diversa subiecta
diversarū p̄positionā. / Cōtra hoc qd tu vñis
si hec ēta uera ysochelis inqātū triāglio ha
bet tres primo: tñ demonstratio ulis nō ēt po
tior. / Et p̄icularis: q̄ per tñsionē eadē passio
primo inest vñuersali z particulari sine singula
ri. / Huic dicēt q̄ non obſtāt hoc demonstratio
vñuersalis est potior: quia ls eadem passio p̄
rimo inest vñuersali z singulare: tamen diversa
ratione: quia vñuersali iest absolute: sed singulare

Posterior

est sacerdote sui cois. et id uilia potior est q̄ peticularis. / Sustinendo alia ptes dī. q̄ hec est falsa: ois triāgulus r̄c. q̄ sua p̄tradictoria est uera et etiā sua ſtria. / Itē si ois triāgulus h̄eret tres p̄mo tācē h̄ere tres p̄mo iſſet cui libet singulari p̄mo: q̄ hoc significat hec p̄positio. / Et si habeat tres inſit huile triāgulus p̄mo: ergo nō illi p̄mo: q̄ qd̄ per ſupabitatiā dī vni ſoli quenamponē ergo q̄ hec ſit uera. ois triāgulus r̄c. et ponē ſi poſſibilia. / Ad p̄ma r̄one ſicut dicebat q̄ hec est immediaſta et p̄mo uera. ois triāgulus r̄c. s̄z erit nō ſequit p̄ ois triāgulus h̄et tres p̄mo. illa enī immediaſta ſue p̄p̄ta in illa p̄p̄one. nō eſt p̄pter s̄z q̄ p̄dicatū p̄mo iſſet ſbo ſub iſlo m̄d. s̄z ex q̄ p̄dicatū p̄mo et immediaſta ſbo absolute p̄ce p̄rofeſt. vñ hec eſt uera: triāgulus h̄et tres p̄mo. / Ad p̄mū p̄ra h̄ec querit. ois triāgulus r̄c. aut ergo p̄mo: aut nō. dī q̄ non p̄mo: q̄ alterius alteri iſſet h̄ p̄dicatū p̄mo h̄ere tres. triāgulo enī nō diſpoſito. si ergo uili inſit hec paſſio h̄et tres p̄mo. et cū iſſerres ergo per illam triāgulus r̄c. P̄de p̄bar illa: ois triāgulus r̄c. dicebat q̄ no ſequit. / Ad aliud ſicut dicebat q̄ hec: triāgulus h̄et tres: eſt immediaſta immediaſtione ſbi h̄ ſi h̄ ſi no ſimmediatione cācē ſicut dicebat. / Ad r̄one cōtra b̄ dī q̄ duplex eſt ſbm. qd̄ dā eſt ſub ſuſpectu occidit. et qd̄ ſbm. pp̄m. vñ illarō contra hāc riſiſone. p̄bat q̄ h̄ere tres inſit aliud ſub ſpp̄nōis ut diſtriſtio triāguli p̄us q̄ triāgulo. et h̄ere nō inſit diſtriſtio triāguli tanq̄ ſbo acſtit in eſt h̄ere tres p̄us q̄ triāgulo. et h̄ere nō inſit diſtriſtio triāguli tanq̄ ſbo acſtit in tanq̄ cōi per qd̄ p̄bat h̄ere tres de triāgulo. / Contra q̄ hec ſit falsa triāgulus h̄et tres. p̄mo: p̄bo: q̄ p̄positio id diſſinata eſt falsa cui q̄ libet ſingulis eſt falsa. ſed illa eſt ſila ſic triāgulus h̄et tres r̄c. et ſic de aliis. / Si dices q̄ ſiles ſunt uere: tūc hec uilia eſt uera. ois triāgulus h̄et tres p̄mo: dī eſt negati: cū ergo ois ſingulis ſint ſalſe hec id diſſinata eſt falsa. / Huile dī q̄ hec non eſt id diſſinata. triāgulus h̄et tres p̄mo. ſed eſt ſingularitas ſicut illa h̄o eſt ſp̄es. q̄ h̄et triāgulus ſuppoſitionē ſimpliſem: ut ſic extranea cui libet ſuppoſitor: et id ſingulares ſint ſalſe: nō tūc oportet uilem eſt ſalſam. Contra: p̄dicatū reale: ergo nō restringit triāgulū ut ſit p̄o intētione ſita q̄ nō p̄o ſuppoſito. / Itē hec p̄t eſt cōcluſionē in demōstratione: ergo p̄dicatū atriſtibit ſbo per coparationē ad ſuppoſitū. / Itē p̄dicatū

diſtās eſt. ergo nō reſtrīngit p̄dicatū ad exceptiōne alliquā. / Ad p̄mū ſtrōz dī q̄ hoc p̄dicatū h̄ere tres: et p̄dicatū reale. ueritatis hoc p̄dicatū h̄ere tres diſpoſitū hac p̄ditione p̄mo eſt intētionalē: q̄ p̄le et p̄mo: ſunt inſt̄tiones ſcē ſicut ſp̄es. / Ad aliud. q̄ triāgulus h̄et tres r̄c. p̄t eſt cōcluſionē in demōstratione et id p̄dicatū atriſtibit ſbo per coparationē ad ſuppoſitū. / Et ita triāgulus h̄et tres p̄mo nō eſt cōcluſionē in aliq̄ demonſtratione: q̄ hec eſt ſingularitas et ſingulis in quaſtā huiusmodi non eſt ſcīa per A.R. / Ad aliud dī q̄ id qd̄ eſt diſtās h̄e p̄t ad acceptio[n]es ſaltim nō ſub ea r̄one qua eſt diſtās: q̄ diſtātia nō eſt cauſa restrictionis. / Et cauſa restrictionis ad intētione eſt q̄ p̄dicatū eſt intētionalē: et ſi ſub r̄one ḡnali intētionalis p̄t reſtrīnge re ſbm ut accipiat p̄o intētione et cādē r̄one ſbz intētionalē reſtrīngit p̄dicatū ad intētione ut ſe dicat ſp̄es eſt h̄o. q̄ alterius in pueritate eſſet uariatio ſuppoſitionē ſic couerſa: homo eſt ſpecialis: ergo ſpecies eſt homo r̄c. / Questio. xxxv.

Cleritus

Cleritus circa p̄mū errorē
a paſſio ſit h̄ere ſuppoſito aliud cois h̄tī ſit uite ſuppoſito inſit illi ſuppoſito p̄mo: ut an paſſio lune p̄mo ſit huile lune. q̄ ſic videt q̄ ſi aliq̄ duo aliq̄ ſe ſignificat ſunt eiſuſdem ambiꝝ quo ad ſuppoſita: qeqd̄ in eſt vni p̄le et p̄mo in eſt p̄le et p̄mo alteri. ſi luna et hec luna id ſe ſignificat et eiſuſdem ambiꝝ ſunt: q̄ neutrā alterius excedit. ergo ſi aliq̄ paſſio ſit lun p̄mo: eſt p̄mo huile lune. / Hinc dī q̄ ſi luna et hec luna ſignificat cādē ſe ſit eiſuſdem ambiꝝ nō ſi ſequit q̄ ſi vna ſit paſſio p̄mo q̄ alia ſit paſſio. / Ad hoc enim q̄ aliq̄ paſſio inſit ſbo p̄mo oportet q̄ ſo ſecundū ſit uile ſi ita paſſio p̄mo in eſt lune. nō tūc ſi mo in eſt huile lune. / Cōtra ulitas: et peticularitas nō ſe h̄it in r̄one ſuſceptiū nec in r̄one par eſt ſuſceptiū ſuſpectu paſſionis. nō enim h̄ totum aggregatū: luna uilia ſuſcepit paſſionē: ſi luna uili. ergo ulitas nō ſerit ad peticularitatem nec peticularitas ſpedit. / Itē in ſinonimis q̄cūq̄ paſſio in eſt vni p̄mo et alteri p̄mo. cādē enī paſſio que in eſt laſpi di p̄mo in eſt petre: et tūc ita diſſerunt per diuerſe r̄ones. ergo diuerſe r̄ones nō impediſt qn ſi aliq̄ paſſio inſit lune qn inſit huile lune cū ſint eiſuſdem ambiꝝ ſicut laſpis et petra. / Itē ſequit: luna ergo hec luna: et econtra q̄ oppoſitiū p̄ſuſ ſit ſit cū uiceſtare, ergo paſſio

Si primum inheret vni est alteri pmo. / Ad op-
positum est. / Se dicens qd iste error est qd cōno-
bēt nisi vna suppositū. et credit qd passio ulis. et
pmo inheret uli. pmo in isti illi supposito.

Ad qōne dī qd passio pmo inheret cō-
bēt nisi vnicō suppositū. nō inheret illi supposito pmo: hui rō dī: qd passio cō-
segitur sibm pmo sibm qd sibm apud natū et paticia-
ti de plurib. / Hec luna nō est apta nata paticia-
ti de plurib. / Luna tñ l̄ nō habet nisi vnicō suppo-
sitū acut nec possit habere nisi vnicō spedit enim
ex ordinī vniuersitati meli⁹ per vnu est facē qd p-
duo si possit fieri per vnu que vnu querunt luna
apta est pdicari et plurificari in multa supposi-
ta. id passio pmo in est lune: que tñ pmo nō iest
huc luna. / Intelligētā tñ est qd ad b. qd passio
sequebitur sibm pmo: regrif qd sibm habet rōne cāe
respectu passionis: tñ nō qditer cāe. / Sibm enim
pōt et causa respectu accedit tripli. / Vno mō
sibm pōt et causa surflua. sicut yslochelis respe-
ctu hēre tres: yslochelis enim ipsi sbo respectu
hēre tres supaddit rōnam: que dī supluit in
pducendo tres. / Alio mō sibm hēt rōne cāe di-
minute respectu accedit. sicut figura respectu
hēre tres: qd nō sequitur: hec est figura: ergo hē
tres. / Tertio mō sibm hēt rōne cāe pēle respectu
accedit. sicut triāgulus respectu hēre tres.
triāgulus enim addit illud qd est diminutū in
figura et hec illud supfluit qd est in yslochelis
respectu hui⁹ passionis hēre tres. et id hēt rōne
cāe pueribilis sue adegit. et id hēre tres pmo
sequebitur triāgulus. / b̄ est qd A se dicit dissimil-
do passionē. Universale sic dicitō qd euz pse et
de oī sibm qd pmo est. et hec pdition sibm qd pmo ē re-
perit in passionē respectu sibm qd sibm est in rōne
cāe respectu passionis. sibm qd pmo est: est sibm
cām pētiam et adegit. / Aliud intelligētā est qd
tripli. attingit errare in assignando passionē ulis
qui tres modi pnt patē sic artificiali: qd cōe cu-
lus est passio aut hēt tñ vnu suppositū aut mil-
ta. si tñ vnu: et assignē illa passio pmo inesse
illu vni supposito: tñ est pmo error. / Si cōe hē-
at plura supposita aut ergo sibm et innotatu⁹. p-
pter ambiguitatē sui. aut nolatū ppf sua certi-
tudinē si si innotatu⁹ et pcedit passio illi⁹ innotatu⁹
pmo inēt suis inferiorib. si en scđus error. ut
si credat hec passio. cōmutabilis pportionari: p-
mo lineis et namoris inēt. ppf hoc qd cōe istux
cūt hec passio est innotatu⁹ ppf sua ambigui-

tate: sic est scđus error. / Si autē cōe hās multa
supposita sit nolatū: tñc est distinguendū ulteris.
qd aut est dīa certa eius ad suppositū. et sic non
est aliquid causa erroris: tñc enim possum⁹ scire qd
passio que inest cōe pmo nō inest supposito pmo
nec ecōtra. / Si vo dīa nō sit certa. tñc est ter-
tius error ex hoc qd credit qd passio que iest pmo
inferior: pmo in isti superiori vel ecōtra.

Ad primā rōne dicendū qd ls luna et
hec luna sint equlis ambi-
tus: nō tñ oportet passionē inherēte primo lune
inēt pmo huc luna: qd ls sint equlis ambi⁹ ma-
terialis: nō tñ sunt equlis ambi⁹ formalis: qd for-
me lune non repugnat multiplicari per multa
supposita. siue nō repugnat lune b̄ suā formā.
Sed hui⁹ lune repugnat et sua forma. māliter
in sunt chālē ambi⁹: sed b̄ est ppter impedimen-
tū ordinī vniuersitati. / Dido enim vniuersitati in-
redit qd meli⁹ est: et meli⁹ est facē per vnu. qd per
duo si possit fieri per vnu. et id ppter ordinem
vniuersitatis tñ vnu luna. / Cōtra istud. Intelli-
gētā nō est apta nata multiplicari per multa sup-
posita: qd intelligētā est forma imālis tota: qd
nec est materia pfectiō nec est educita de potētia
māe. ergo sc̄ltim in intelligētā non est error si
passio sit afflignata supposito pmo que pmo cō
venit cōi. / Hui⁹ oportet dicē qd passio inheret
intelligētā si assignē hui⁹ intelligētā pōt ad-
huc cē error: qd passio sequebitur subm sibm qd ule
est. et hec intelligētā nō est ulis id hui⁹ intelligētā
cōe nō inest primo. Et tñc oportet rōdere
ad rōnes cōtra primā rōfessionē. / Ad primā dī qd
ls ultras nō sit pars pcept⁹ ingrediēs suscep-
tū passionis: est tñ illud sine quo passio nō in-
est primo sbo et id pōt cōserri ad hoc qd passio
primo inest lune tñ nō primo huc luna. / Ad
aliud dī qd diuersae rōnes pcedēt ule et singula-
re sunt magis intranea et magis coherēta pce
ptū uli et singulare tñ diuersae rōnes in fundo
mis. Dicit enim A se. qd si aliquod nomē impona-
tur ad significādū ule sub rōne ppter. et singula-
re sibm hoc erit equo. Et tñc ls passio vna pos-
sit pmo inēt lapidi et perte. nō tñ vna passio po-
test inesse pmo vniuersali et singulare. / Ad ali-
ud dī qd sequebitur māliter. Luna ergo hec luna:
qd in re nō est luna nec pōt cē nisi illa. tñ nō seg-
tur formalis qd luna inquātū est et forma sua nō
hēt repugnātiam ut in multis inueniat. est enī
apta nata pdcari de plurib. / Ideo nō sequebitur for-

Posterior

maliter. Ad pbatlonē dī q̄ opposituz p̄fitis nō stat cū ante q̄tū est ex mā: nā q̄tū est ex forma p̄tū stat: q̄ q̄tū est ex forma significatiōis ista p̄tū simul stat. luna mouet & hēc luna non mouet. sicut ista hō currit & lentes nō currit. id p̄tū nō est formalis sed mālis rē. Mō. xxvi.

Veritur

circum sc̄nduz errore:
q̄ an p̄flio possit iesse p̄
mo suppositis alieñis cois h̄icis plura
supposita. q̄ sic videt. p̄mo gnātio iest h̄ic h̄oi
& illi & nō p̄mo h̄oi: q̄ sp̄es nō gnātior ut hō p̄
mo: s̄ per accidēs. per A. He. vii. me. h̄. ergo pos
sibile est accidēs iesse suppositus p̄mo cois h̄icis
plura supposita. Vnde dī q̄ gnātio nō iest p̄
mo iest h̄oi ne illi: nec h̄. iest alieñi sp̄es. Vnde
tra. qdlibet accidēs iest alieñi p̄mo. aut ergo cō
aut singulari. Vnde dī q̄ h̄. p̄flio iest alieñi cō
p̄mo sed nō iest sp̄i ut h̄oi: sed iest h̄ic q̄d q̄d
cōpositū ex ḥ̄ris: q̄ illud p̄mo est gnātibile & cor
ruptibile. Cōtra act⁹ opationes sine palmo
circa singularia per A. He. 5º methaphysic. gnā
tio et opatio: ergo est circa singularia & nō cir
ca cōe. Jē q̄ gnātio si p̄mo circa hoc cōe cō
positū ex ḥ̄ris: ergo p̄mo iest h̄ic q̄d est negatū
p̄bo p̄mā: q̄ cōpositū ex ḥ̄ris p̄dicat de pluri
bus in numero rē. ergo et sp̄es. ergo si p̄mo iest
cōpositū ex ḥ̄ris p̄mo iest sp̄es. Jē q̄o an cō
positū tale sit suba vel accensus aut aggregatiō. si
suba cū nō sit gen⁹ gnātio: nec dīa: est sp̄es
ergo si cōpositū ex ḥ̄ris p̄mo gnātior: sp̄es p̄mo
gnātior. Jē si sit accidēs: tunc accidēs p̄mo ge
nerat q̄ est p̄ta A. He. Ad accidēs enī est altitudo
& nō gnātio p̄se. Sicut aggregatiō: hoc nō p̄t
ē: q̄ ens per accidēs nō generat per A. He. septi
phicop. illud enī p̄te gnātior q̄d est perse ens. p̄
accidēs nō est p̄te ens: ergo videt q̄ gnātio p̄mo
sit singulari. Dīpōterea dī aliter ad rōnē: q̄
gnātio nō iest p̄mo cōl nec natura est in hoc
p̄mo in cōst̄i hoc distinguit ab illo: sed iest natu
re que est in hoc & in illo. Cōtra. gnātio autē
est cōl p̄mo aut singulari. q̄ iter cōe & singulare
nō est mediū. si ergo gnātio nō sit cōl p̄mo ut
huiusmodi. ergo p̄mo iest singulari. Sed sin
gulare fīm q̄ tale est numero diuersum ab alte
ro ergo rē. Jē gnātio iest h̄ic h̄oi & illi. sed
nō por̄tē h̄ic p̄mo: q̄ tūc nō iest illi: q̄ istenō
ē ille. q̄d p̄ supabidātiā dī vnt soli p̄uenit. er
go gnātio iest alieñi p̄mo repto in hoc & in illo q̄d
est negatū. Jē ad p̄ncipale. vna est iter acci
dēs p̄pū & accidēs cōe per Porphyriū: q̄ acci
dēs p̄pū p̄mo iest sp̄el. accidēs hō cōe p̄mo in
est idividuo. sed oē accidēs illeſis ibo cui p̄mo i
est hēc cām in sbo: q̄ aliter nō magis iec̄triū s̄b
fecto q̄ alteri. ergo albedio in sbo cui p̄mo inest
hēc cām necessariā: ergo est el̄ p̄flio. p̄t ergo
p̄flio inē plurib⁹ p̄mo alieñi sp̄el h̄icis plura
supposita. Jē q̄o aur p̄flio iest plurib⁹ sup
positis p̄mo aut cōl p̄mo. si pluribus suppositis
hēc p̄pōtū. si cōl p̄mo: q̄o ut illo cōl. illud iest
plurib⁹ suppositis. aut ergo iest illis p̄mo: aut p̄
aliquā alitud cōe. si per aliquā alitud cōe eēt p̄c
sus in finitū. Si plurib⁹ suppositis iest prior: cō
dē rōne stādū sūt i p̄mo. P̄flio ergo ilis p̄tē
ielle plurib⁹ suppositis p̄mo. Vnde dī q̄ p̄flio
iest plurib⁹ suppositis nō p̄mo sed per alio cōe:
ut per p̄tēm ut risibile iest sorti: p̄to nō hō. H̄
sp̄es iest plurib⁹ illis suppositis p̄mo. Sicut ge
nūs iest plurib⁹ sp̄el p̄mo: q̄ i p̄tē est stat⁹ & nō
est rōnē cōdē q̄rē stat⁹ nō sūt in p̄mo. Cōtra illū
p̄tē nāz p̄segut sp̄es sua supposita p̄ha & cō
p̄flio illa cōdē. si ḡ sp̄es p̄mo iest diuersis sup
positis. p̄flio p̄mo p̄tē ielle el̄fē: q̄ p̄tē cāz
Vnde oppositiē A. He. dīc enī q̄ sc̄dua eroē
q̄ si aliquā cōe est inolatū h̄is multa supposita &
credis q̄ illi p̄flio p̄mo iest illis suppositis.
Ad qōnē dī q̄ p̄tē p̄tē nō iest idivid
dūs p̄mo. h̄iū? rōnē est q̄ p̄flio
p̄segut naturā sp̄el fīm se: q̄ a nā sp̄el fīm se
egredit illa. Sed nature sp̄el accidēt multiplic
ari per mīla el̄ diuersa idividua. idividua enī
per cōtitutē multiplicant & alias p̄ditiones mā
les: sed nature sp̄el accidēt p̄ditiones māles iō
multitudo idividuoꝝ accidēt nature sp̄el. p̄flio
ergo p̄sequēs naturā sp̄el per accidēs p̄sequē
multa p̄mo idividua: q̄ natrū sp̄el primo p̄seg
tūr cui accidēt multitudo. & iō sp̄el p̄tē nō in
est primo. Intelligēdā tūr est q̄ aliter p̄sequē
p̄flio plurib⁹ supposita. sp̄es & genus suos sp̄es
ul̄ sp̄es sua supposita. p̄flio enī nō p̄sequē sua
supposita. sed p̄mo naturā sp̄el tāngē cātām &
specie. Sed gen⁹ nō p̄segut suas sp̄es tāngē
tūr a sp̄el: sed tāngē specie cā: q̄ cō genē & dī
ferētia causat & sit sp̄es. iō gen⁹ p̄tē per cōdēm
modū p̄leg diuersas sp̄es: q̄ fīm illud q̄d est cā
diuersarū specierū. P̄flio tānō segit p̄mo
plura idividua: q̄ ab idividuis nō causat ut plu
ra sunt. sed a nā sp̄es que idividuā multiplicant
p̄ causat p̄flio & iō nō segit idividuā nisi q̄ accidē

A d r ô n e s ad simiam dicitur ultimo dicerebat q̄ generatio non cōsequitur primo ut abstractū a singularibus; q̄ per Arē gnatiōes et operationes sunt circa singularia; sed gnatiō p̄mo cōsequitur singulare p̄sequitur enim nām in hoc et in illo. Sed cōseqnām in hoc pōtē duplī. Uno mō q̄ cōsequatū nām in hoc inquātū hoc est: t̄ illo mō generatio non cōsequitur nām in hoc; q̄ si cōsequeretur nām in hoc inquātū hoc: nō p̄sequeret nām in illo; q̄ illo nō est hoc, ergo gnatiō nō cōsequitur nām in hoc inquātū hoc ita q̄ hec cōta sit causa positiva. Alio mō dī cōseqnām in hoc: ita q̄ hec cōta sit causa sine qua nō et causa positiva, et isto mō gnatiō p̄mo cōsequitur naturā hoc, hoc est cōsequitur nām que nō est sine hoc, et silt cōsequitur nām in illo: ita q̄ nō sine illo: et utrūq̄ p̄mo. Ut per Arē gen̄ p̄mo pōtē inēdū diversis sp̄ib⁹. Ita gnatiō p̄mo pōtē inēdū diversis individuis nō t̄ in quātū distincta sit p̄positio, sed p̄o eo q̄ gnatiō cōsequitur primo nām que est in hoc et que est in illo: et ita genera-
tio quodām est ulis nō simpli, q̄ non ut est ulē abstracti, q̄ ulē abstractū sic nō cōcipit in quātū hoc positive nec sub hoc: sed ita q̄ hec cōta sit causa sine qua nō, sed nām tāta inēdū p̄mo gnatiō p̄tingēt nō inquātū hoc neq̄ in-
tum illud t̄o fm qd est ulis non t̄ p̄tingit sine p̄ceccitate et id singularis est simpli. Exemplum p̄ueniēt ad hoc est de visu per Arē in fine se-
cūdi hui. Hēc quodām est ulis: ut visus respectu coloris, non simpli ut certū est: q̄a sic sensus est intellect⁹. sed et ulis eo mō quo di-
cūm est. Tu dices ergo est pōne mediū inter ulē et singulare. Dī q̄ nō segerat. Sed t̄si sic pōne mediū inter ulē singulare, silt qd
cōcipit inquātū hoc, sed inter simpli ulē et simpli singulare: nō est mediū, naturā enim que in p̄mo generat: nō est simple ulis: sed est simpli singularis, est enī ulis fm qd q̄ nō cōcipit inquātū hoc positive. Ad rōnes p̄tra hoc. Ad pri-
ma. Iā poter q̄ gnatiō nō est alicul⁹ p̄mo cois sed et singulis: sed nō quocūz mō est p̄m singularē sed sicut dicitur est. Ad aliud dī q̄ ge-
neratio nō enī hui inquātū hoc nec illi inquātū il-
lud. Et cuiusdā nām in hoc et in illo, et ideo quodām est ipsius ulis sed nō simpli ulis, s̄ est cuiusdā nām que nō est sine hoc, naturā enī
sp̄el⁹ generat sine q̄litate et q̄litate non t̄i

generat, ut quātā est nec q̄llis. ita q̄ dicat cām positiua. Ad aliud p̄ncipale dī q̄ h̄ accidēt cō p̄sequaf individuū primo, nō tā est propria passio eius. Ad p̄bationē p̄tra: dī q̄ h̄ cām in sbo rōne cuius magis inest vni q̄ alteri. Et illa causa nō est intrinseca nām sp̄ei, sed ex ali-
quo addito nām sp̄ei: ut ex cōplerione vel oīis p̄ditionib⁹ mālibus que p̄mo cōsequunt indi-
viduū, et ideo accessiū cōe nō est passio. Ad ali-
ud sicut dicebat. Ad rōne cōtra hoc dī q̄ na-
tura sp̄ei inest plurib⁹ individuū fm se, passio
nō inest individuū fm se sed fm nām sp̄ei et id
nego h̄c, p̄stā, sp̄es et passio inlūnt suppositis
per eādē formam ergo eque p̄mo: q̄ forma per
quā sp̄es inest individuū est intrinseca specie. Sed forma per quā passio inest suppositis nō
est intrinseca passioni: sed addit⁹ sibi: sicut natu-
ra sp̄ei nō est intrinseca passioni sed est res sibi
addita quia res alterius generis. Ad. xxvii.

V eritut⁹ An cognoscēs vnum.
q̄ gnoceat triāgulū simpliciter, q̄ sic vi-
def̄, cognoscēs p̄clonem in demōstratione co-
gnoscī simpliciter, sed cognoscēs vñūquēz triā-
gulū cognoscēt p̄clonē in demōstratione, ergo
cognoscēs vñūquēz triāgulū cognoscēt sim-
pliciter, p̄bo minorē. Cōclūm demōstratione est
illa in qua h̄cēt passio ulis dī sbo sicut est in
p̄posito. Vnde dī q̄ minor: est falsa, sed hec ē
p̄clo in demōstratione. Si triāgulū h̄cēt tē-
sis enī distribuit p̄ suppositis in quātū p̄cipiant
nāz cois. Et vñūq̄sēt distribuit p̄ suppositis:
ut nūcēt sit. Et nūcēt accidēt ut vñū ē disti-
ctū h̄ alterū nō sp̄ei de q̄ p̄le scit passio. et id q̄
cognoscēt vñūquēz triāgulū nō cognoscēt ni-
st̄ h̄ accens, et id hec nō ē p̄clo i demōstratione. Et
illā ē p̄clo: oīis triāgulū tē, q̄ de suppositis in
quātū cōlūdāt nām sp̄ei scit passio. Et id: si
gnis oīis: distribuit tām i sua supposita. Silt s̄
signū vñūq̄sēz et nihil innotat circa tām enī sine
dictiōes ostēcētib⁹. q̄ codē mō ē vna p̄clo in
demōstratione sic alia. Itē si vñūq̄sēt distribuit
dicātū p̄ suppositis ut nūcēt sit et disti-
ctū hec ēt plures. vñūq̄sēt triāgulū tē, q̄ tē
p̄ plurib⁹ astrītūtū dicātū. Itē Arē dicit,
Scire autē opinātur vñūq̄sēz, q̄ vñūq̄sēz nō
distribuit p̄ suppositis ut nūcēt sit et disti-
ctū q̄ ut sic res nō scit et tē sīta Arē ēt falsa. Itē
si sic tunc hic esset p̄cipiū p̄ncipiū, vñūq̄sēt

Posteriorum

homo currat. ergo iste hō currit: qd in a scidētē
fit distributio pro illo sub p̄pria rōne et eodem
mō accipit in sp̄te. / Itē contra aliud dictum.
ostēdo qd ois nō distribuit pro suppositis ut co-
venit in nā sp̄te: qd si sic eēt vera: ois hō est
sp̄e. / Itē hec eēt falsa: ois hō est alb⁹. qd sen-
sus eēt ois hō in quaētā hō est albus. sed hoc eēt
falso ergo rē. qd ois eēt inter accusis eēt et ac-
cūdēs pp̄lū in hoc p̄pcessis p̄pria primo inest
sp̄e: eēt p̄mo inest in dūdu. / Itē hec eēt
falsa: ois hō est in dūdu. cū eēt quilibet singu-
laris stēvera. / Item ad p̄ncipale. qui cognoscit
sēt oēm triāgulū cognoscit simp̄lī per Āb̄.
sed qui cognoscit vñquēc̄ triāgulū. cognoscit
sēt oēm triāgulū simp̄lī. ergo rē. Huic dicit
qd mīnor est falsa. / Cōtra. seger tu cognoscis
vñquēc̄ triāgulū. ergo oēm. qui oppositū p̄se
quētū insert̄ oppositū aētis. Segetr enīm. nō
cognoscis oēm triāgulū ergo aliquētriāgulū.
nō cognoscis et hoc eēt oppositū aētis. / Ad
oppositū ēt Āb̄ dices qd si alijs mōstret vñ
quēc̄ triāgulū mōstratiō vna aut altera qd
duos rectos habet: non cognoscit triāgulū qd
duos rectos haber nō s̄pp̄stico modo.

Ad qōnē vi qd qui cognoscit vñquēc̄
qz triāgulū nō cognoscit tri-
angulū simp̄lī sed s̄pp̄stico modo. Sicut dicit
Āb̄. et hūi rō est qd qdlibet inservit addit alijs
qd supra sup̄ius qd extraneas superiori ut sp̄e su-
per genus addit vñiam que generi extraneat.
Sicut in dūdu supra sp̄em addit p̄ditiones
māles que nature sp̄e extraneant. qd in dūdu
multiplicans per itas cōditiones māles. quia
multiplicatio eēt ex p̄te māc. Sed multiplicatio
accidit nāc sp̄e. ergo cōditiones māles na-
ture sp̄e accidit. / Aliud intelligēdūz est: qd b
signū ois: distribuit ierminū in suppositis: vñ
qd supposita includit nām sp̄e: et hoc signū:
vñusqz: distribuit p̄o suppositis in quaētā in-
cludit alijs extraneū nāc sp̄e. Et hoc arguo.
p̄fatio p̄se scif de natura sp̄e. sed vñusqz di-
stribuit p̄o suppositis. nō ut includit nām sp̄e
scif. ergo de uno quoqz triāgulū nō scif hec p̄f-
atio hēc tres p̄se sed per accusis et s̄pp̄stico mō:
qd vñusqz distribuit p̄o suppositis ut addit
cōditiones māles. que nāc sp̄e extraneantur.
/ Propter rōnes intelligēdūz est qd dupler eēt
a bistractio. vna eēt a materia et suppositis: sicut
hō abstrahit ab illo. hō eēt ab illo et a materia

ut ab hōe albo et ab hōe nōgrō. Et hōi tñ
grō p̄s sequunt subī in rōne p̄ditionē mā-
liū. Aliū eēt abstractio et suppositis sed nō a ma-
teria: sicut hō abstrahit a suppositis ut ab
illo hōe et ab isto. sed nō a materia: qd albiū
segur passiones māles s̄bi. Duplici eēt abstra-
ctioni coridet dupler signū distributium: qd
termino cōi abstracto et suppositis et a materia
coridet hoc signū ois. qd hoc signū ois distri-
but et terminū in supposita que sunt hoc alliqz: et
hoc eēt ut includit nām sp̄e. Sed hoc signum
vñusqz: coridet termino cōi abstracto et sup-
positis: sed nō a materia: qd distribuit p̄o ipsis
ut sunt filionē et nō hōe aliqd. / Ideo intelli-
gēdūz qd hō signū vñusqz: distribuit p̄ sup-
positis ut māta sunt per cōditiones māles: ue-
rāti sub alijs coitare sub qua distribuit ois. qd
ois distribuit p̄o suppositis ut pertinet in natu-
ra sp̄e. Sed vñusqz ut nāc sp̄e extraneatur.
Et tñ ut pertinet i aliquo allo cōi māli abstra-
cto solū a suppositis: nō a materia et sic ponit
qd quilibet p̄positio ult̄a eēt vna ubi p̄st hoc
signū ois. ubi hoc signū vñusqz. Et ista se-
quētū est qd hoc signū ois: solū additū eēt subo
p̄positionis in qd p̄dicata cēntalē insunt s̄bor:
ut ois hō eēt aial. Et hoc signū vñusqz: ad-
dēdū eēt in p̄ditionib⁹ accīstalib⁹ ut vñusqz
hō eēt albus. Et rō hūi est: qd p̄dicata cēntalē
primo insunt nāc sp̄e: et nō in dūdu. et p̄di-
ca accīstalē primo insunt in dūdu. et non in-
quētū includit naturā speciei: hoc loquēdō
de accidentibus communib⁹.

Ad primā rōnē / Ad primū cō-
tra: patet in positione qd hoc signū vñusqz
nō distribuit p̄o suppositis ut includit nām
sp̄e: et rō nō p̄t hec: vñusqz triāgulū rē. esse
hō in demonstratione vñ nō sufficit qd s̄bi ac-
cipiat respectu passionis sub quoqz mō ad
hoc qd fiat p̄cōlo demonstrationis. Sed si debeat
accepit s̄b signo uli sub hoc signo ois accipitur
/ Ad aliud vi qd Āb̄ credidit hoc signū vñ
quod est ad b signū ois. vñ utile eo p̄ b signo
ois. / Eēt sciēdū est: qd ois debeat distribuire
s̄bi in copartatione ad p̄dicatiō cēntalē. Sicut
hoc signū vñusqz in copartatione ad p̄dicatiō
accīstalē. qd eēt abutit et p̄ta. / Ad aliud. qd
nō eēt p̄ficio p̄ncipij: vñusqz distribuit p̄
suppositis sub p̄ditionib⁹ mālib⁹: qd nō distri-

buit p illis absolute r̄ s̄b. pp̄is s̄rōnib⁹: sed ut
pueniūt in aliquo cōi abstracto a suppositis ls
nō a mā. Tō hic nō est perito: ois hō ē alb⁹. g
lste: q̄ nō pcedit ab eodē supposito pp̄onis s̄b
p̄a rōne accepto: ad illud idē. / Ad aliud de
vntate pp̄onis d̄ p̄ idē: q̄ nō sit distributio p
suppositis cōplete s̄b rōnib⁹. pp̄is p̄ b signū
vnusq;: s̄t pueniūt in aliquo cōi eo mō quo
est dicta. / Ad aliud d̄ p̄ idē: q̄ nō seḡ hāc ē uera:
ois hō ē sp̄es: q̄ p̄ acc̄s p̄dica t̄ hole z
nō p̄le iō sp̄es nō pueniūt supposita hōis in qua
t̄ cludac̄ nām hōis. t̄ h̄ec ē uera: sed q̄ h̄ie
tres p̄le p̄dica t̄ triāgulūs h̄ec est uera: ois
triāgulus h̄et tres: p̄dica t̄ in eis supposi
tia ut clu d̄t nām triāguli. / Ad aliud: q̄ illerō
nes pb̄at q̄ h̄ec nō sit p̄ uera sine p̄le: ois hō ē
alb⁹: q̄ p̄t ēē uera y acc̄s. uel p̄t dici q̄ nō se
quit illas ēē ipsoſibiles q̄ abutit b signo ois:
tales pcedim⁹. / Ad aliud y idē. / Ad aliud sic
dicebat. / Ad rōnē p̄tra b: q̄ p̄stia nō ua
let. tu cognoscis vniūquēz triāgulū ergo oēz.
s̄t nec ex oppoſito seḡ oppoſito nō cognoscis
oēz. ergo aliquē nō cognoscis. Utē nō ois triā
gulus: ergo aliq̄ triāgulus nō: q̄ h̄ec. aliquis
triāgulus nō h̄et tres. oponit h̄ule. vnuſq; triāgulus
triāgulus z̄. / Circa q̄ ieiēāt et q̄ b signū
eligi: equo et sumit b̄m p̄ h̄ec aliq̄ triāgulus
nō h̄et tres: h̄dicet h̄ule. ois triāgulus h̄et tres
p̄ h̄ule: vnuſq; triāgulus z̄. q̄ aliq̄ p̄ticular
ad oppoſito dupl̄. Unō mō ad suppositū q̄ ē
b̄ aliq̄: isto mō h̄ec aliq̄ triāgulus nō z̄. H̄di
et h̄ule: ois triāgulus z̄. Alio mō p̄ticular ad
suppositū q̄ ē s̄t totū: q̄ Āb̄. uocat filonon.
Isto mō h̄dicet h̄ule q̄ ē vnuſq; z̄. / Tūc ad
sommā d̄ p̄ h̄ec: aliquis triāgulus non h̄et z̄. ut
cōtradicet h̄ule: vnuſq; triāgulus z̄. nō seḡ
tūc ad hanc nō ois triāgulus z̄. Āb̄. rr̄viii.

Veritūr. An signū ule distribu
at fminū s̄b. p̄a rōne
suppositorū aut s̄b rōne fminū cois. q̄
s̄b rōne p̄a suppositorū videt p̄ Āb̄. q̄ cognosc
vit vniūquēz triāgulū nō cognoscit simpl̄: sed
b̄m acc̄s. s̄t b signū vnuſq; distribueret p̄
suppositis s̄b rōne cois: tūc cognoscēs vniūquē
q̄ triāgulū cognoscere simpl̄: q̄ tūc triāgulus
cognoscit h̄eretē simpl̄. q̄ h̄eretē cognoscit
de suppositis triāgulū in q̄t̄o pueniūt i nā
triāgulū: ergo signū distributū s̄b p̄a rōne
suppositorū. / Iē sc̄a passionis de s̄b d̄ sc̄a
simpl̄: Sed sc̄a simpl̄ ē q̄n̄ h̄et sc̄a s̄b p̄a rōne
b signū ergo ois: distribuit fminū s̄b p̄a rōne

z nō i uli: q̄ sc̄re i uli ē sc̄re fminū qd. et ergo h̄e
ret tres simpl̄ sc̄iat de triāgulo oī. ergo sc̄it de
triāgulo s̄b p̄a rōne: b signū. ergo ois: distri
buit p̄ suppositis s̄b p̄a rōne suppositorū. / Iē
signū reduct fminū ad actū p̄ elis que fuerūt i
fminū potētialit̄. B̄ supposita s̄b p̄a rōne sue
rēt potētialit̄ i fminū cōi. ergo signū distribuit ter
minū p̄ suppositis s̄b pp̄is rōnib⁹. / Iē q̄
actualis seḡ ad alterū: actualis i illo cludit. sed
singulare actualis seḡ ad ule. seḡ enīz. ois hō
currat. ergo lste: ergo singulare actualis p̄t̄ i uli.
signū ergo ule distribuit fminū i supposita sub
p̄a rōne. p̄bo maiore. si enīz aliq̄ actualis sit
hō: t̄ nō actualis cludit h̄ potētialit̄: ergo po
sito vno p̄t̄ alterū nō ponit. et p̄ p̄is ad vnu nō
seḡ alterū. si ergo nō actualis clu dif̄: nō actua
liter seḡ: ergo er opposito: si actualis seḡ: actu
aliq̄ cludit. / Ad opposito si fuerit distributio
p̄ suppositis s̄b p̄a rōne suppositorū. p̄positio
ulis et plures: q̄ actualis: z s̄b p̄a rōne p̄dica
t̄ plurib⁹ attribuit. / H̄d̄ q̄ et b̄ nō seḡ q̄ sine
plures: q̄ uor ē vna. / Cōtra. vntas et plurali
tas p̄se respiciunt itellectū. si ergo in pp̄one uli
sine plures sc̄elle: pp̄is: z s̄b p̄a rōne: p̄positio
erit plures. Si tu dicas q̄ li pluraltas et vni
tas h̄eant p̄se referri ad itellectū: t̄ uor ē illō. si
ne quo nō et pluralitas sine vntas. Uor enim
vna ē illū sine quo pp̄o nō est vna: z sine plur
b̄ noib⁹ nō ē pp̄o plures. / Cōtra Āb̄ lo
quēs de pluralitate pp̄onū in uoce: nō distin
guit iter multitudinē et pluralitatē uocū. Lū er
go hec ulli pp̄o sic multiplex: sic operat te cō
cedē: si fiat distributio p̄ suppositis s̄b p̄a rōne
suppositorū ut accipit s̄b vntate uocis. ergo illi
bet pp̄o uli ēt plures pluralitate in uoce. er
go oportet pcedē q̄ q̄libet pp̄o sic multiplex si
ne plures: uel oportet pcedē q̄ nō fiat distribu
tio p̄ suppositis s̄b p̄a rōne suppositorū. / Iē
si sic tūc cognoscit principio demūtatio cognoscit
demūtatio in actu i s̄b p̄a rōne: q̄ est p̄tra
Āb̄ in h̄ul̄ p̄m principio: anteq̄ aliq̄ sit indu
cē. p̄ntia patet: q̄ in p̄tione sc̄it p̄dica t̄ s̄b
s̄b p̄a rōne. si ergo i principio demūtatio fiat i
distributio p̄ suppositis s̄b p̄a rōne: tūc eodē mō
sc̄it p̄tlo i principio suo z i se: q̄ utrobiq̄ s̄b p̄a
rōne. / Iē si fiat distributio sub p̄a rōne sup
positorū. tūc emplūmēta erit syllogism⁹ uel nō
erit p̄ntia: quoy utrūq; est icōueniens. ḡ et alia.
p̄batio p̄ntia. et ulli ifter sua singulare. q̄ra er
go aut ē p̄ntia aut nō: si si: z in ulli sic distribu
tio singuli sub p̄a rōne. ergo singulare seḡ et

Posterior

ut et eo q̄ hec sunt: seq̄ ergo syllogistice, ergo si sit distributio p̄ suppositis s̄b p̄p̄ rōne tūc aut nō erit p̄stia, aut si s̄t talis p̄stia erit syllogismus: et ita emptimemata erit syllogismus.

Ad q̄onē dī q̄ signātūle distribuit ter minū nō s̄b p̄p̄ rōne suppositor. sed s̄b rōne tūmī cois. Hui⁹ rō ē p̄us reato: q̄ si fieret distributio p̄ suppositis s̄b p̄p̄ rōne, q̄libet pp̄ ulis ēt plures p̄ p̄ia nō syllogism⁹, tūc p̄iret syllogism⁹ & triā dicitio in ulib⁹ q̄d ēt cōuenīt. **Intelligēdā cū** est pp̄ rōnes q̄ illa trīa se h̄sit fīm ordīne. P̄is enī est potētia illi singlīs in tūmino cōi nō distributo. H̄edo ē ac̄ singlīs i tūmo cōi distributo. Iste tū act⁹ icōplet⁹ ē. Tertio ē ac̄ singlīs pp̄il fz q̄ s̄b p̄p̄ rōne ac̄sp̄, potētia fīmo ē pura potētia ac̄. pp̄il singlīs ē pur⁹ act⁹. S̄t singulare i cōi distributo est icōplet⁹: et est act⁹ & potētia respectu diuerfor. est enī act⁹ respectu potētia singularis i tūmino nō distributo & p̄ distributionē reducit ad act⁹, et iste act⁹ ē simpl̄ potētia respectu ac̄. pp̄il s̄b p̄p̄ rōne. Sic ut patet: si dic̄ ois h̄o currit: nō iportat illa sortes currit p̄ hac nisi i potētia & rōte: sed in illa: sortes currit: sortes accipit̄ sub pp̄ia ratione.

Ad primā rōne dī q̄ cognoscēs vññ nō cognoscēt triāgūlū h̄ere tres: nō cognoscēt triāgūlū simp̄. et hui⁹ causa nō ē sicut rō p̄cedit, pp̄il s̄b q̄ illa: vññ ḡloz triāgūlus rō. distribuit triāgūlus i suppositis hec s̄b p̄p̄ rōne suppositis. S̄t causa p̄is dicta ē tō nō cognoscēs vññq̄es triāgūlū rō, cognoscēt s̄p̄m fīm accēs: q̄ b̄ signuz vññsḡz: distribuit tūmino i supposita ut p̄uenīt i aliquo cōi nō in cōi q̄d ē nā sp̄ q̄d abstrahit a suppositis & a cōditib⁹ mālb⁹: h̄t p̄uenīt i aliquo cōi māli abstracto a suppositis: h̄t nō a māli s̄t patet i p̄ce dēti q̄onē. Et q̄ iste p̄ditiones māles cīnētūr nāc̄ sp̄l: dō cognoscēs vññq̄es triāgūlū cognoscēt triāgūlū syllogistica mō & fīm accēdēs. **Ad aliud** dī q̄ passio sc̄f de sbo sub p̄p̄ rōne sicut rō cēcludit. S̄t nō seq̄ passio sc̄f s̄b p̄p̄ rōne de sbo: ergo sc̄f de sbo s̄b p̄p̄ rōne suppositor: h̄t sc̄f s̄b p̄p̄ rōne s̄b i sic sc̄re passio nē de suppositis nō ē sc̄re i uli q̄d. **A** Re uocat fīm qd: q̄ de singlīb⁹ fīm q̄ singularia sunt: nō p̄t aligd sc̄re i uli q̄d accēs: et dī de hijs nō sc̄f passio ut cēcludit nām sp̄l. **Ad aliud** dī signū reducit tūnū ad actū p̄ suppositis ad que s̄t in potētia: h̄t nō ad actū icōpletū: q̄ sic ēt plures: h̄t ad actū icōpletū cū quo actu icōpletū stat po-

teria ad singlāre s̄b p̄p̄ rōne, et id signū nō dī s̄tribuit tūnū p̄ suppositis s̄b p̄p̄ rōne ut dictū ē i positiōe. **A** Ad aliud, q̄ hec p̄stia nō ualeat: singularē actu seq̄ ad ult̄. Iḡl s̄t illi actu icēlūtē loquēdo te actu cōplete singlāris: loquēdo tū de actu icōpletū i ipso icēlūtē. rō iteremptionis p̄stie ē q̄ p̄stia emptimematica nō seq̄ grā si gnificatiōis, tūc enī ēt p̄stia syllogistica: q̄ seq̄ tur p̄cēlo eo q̄ hec sit. S̄t illa tenet grātē, et id lī singulare sequāt actu ad ult̄: q̄ tō nō rōne si gnificatiōis cōplete s̄b rōne rei: id nō op̄tēt q̄ actu cōplete ponat singulare i significatione ulis: h̄icōplete & rōtēte. **E**t ad p̄bationē p̄stie: dī q̄ oppositū nō seq̄: q̄ stat s̄l q̄ actu seq̄tur: & actu nō cōplete ponat: h̄t potētia & rōtēte si illa potētia nō ē ad oppositā, et id rōre rei semp̄ ad ult̄ seq̄ singlē emptimematica. **Dō. xix.**

Ceritūr An sequat: b̄ iest p̄se. q̄ p̄stia facit A Re, q̄ nō rideat. Sup̄ficiēt es p̄se ē alba: et tū nō seq̄ lḡf de necessitate ē alba: q̄ p̄s ē salſuz: & aīs uera. aīs patet: q̄ sup̄ficiēt ē alba: aut iḡl p̄se aut p̄ additū. Si p̄se habet p̄positū. Si p̄ additū, adhuc & illud additū denoīt sup̄ficiēt. q̄o tētē aut lḡf p̄se aut p̄ additū. Si p̄ additū, p̄cessua erit i infinito. Si p̄se eadē rōne stādā sūt i fīmo. **I**te b̄ salſuz p̄tingēt p̄se ē salſuz: q̄i p̄dicatis cadi i distinctiōne s̄bi: et tū nō ē de necessitate salſuz: iḡl rō, p̄batio salſuz p̄stia. Si b̄ salſuz p̄tingēt de necessitate ē salſuz: iḡl de necessitate ē nō uera. Iḡl de necessitate nō ē uera, a tūno i infinito ad negatū & uerū. Iḡl nō p̄t ē uera: q̄ illa equalēt, et uerū seq̄. Iḡl ē i p̄ossible. Iḡl p̄ s̄b salſuz p̄tingēs de necessitate ē salſuz: iḡl b̄ salſuz p̄tingēs ē i p̄ossible. p̄s salſuz, iḡl aīs. **I**te hec ē p̄se: sortes ē mortalis siue coruipibilis: nō tū ē necessaria. Iḡl nō seq̄ b̄ iest p̄se. Iḡl b̄ de necessitate iest. **V**ic dī q̄ seq̄ sortes ē mortalis: iḡl de necessitate ē mortalis: z p̄s uera ē s̄t aīs. **C**ēcūra, si sortes de necessitate ē mortalis siue coruipibilis: sortes nō p̄t ē nō mortalis: z si sic māli moriet. p̄s ē salſuz, iḡl z aīs. **S**cēcūda p̄stia patet: q̄ ex oppōsto seq̄ oppōstū: q̄ si sortes sit mortu⁹ sortes sit nō ē mortalis: q̄ q̄i ē mortu⁹ nō ē mortalis: seq̄ nō ē mortalis: iḡl nō de necessitate ē mortalis: iḡl p̄t nō ē rō. **I**te illa sortes de necessitate ē mortalis: ponit oppōsto. Iḡl nō ē uera s̄b i p̄ossible. aīs patet, q̄ necessariū ponit nō poss̄ nō ē: et mortale ponit poss̄ nō ē: z illa oppōnunt. **I**te le

quis: sortes de necessitate est mortalis: igitur de necessitate est. p. si est falsus: q. i. a. p. sita patet: q. accens reale alicui in eis sum p. supponit e. morta le est accens reale. / Ad primam illam ron di q. h. sortes de necessitate est mortalis: nō ponit opposita: q. hec est necessitas diminuta: necessitas enim respectu mori est necessitas diminuta. et i. illa necessitas nō ponit nō possēd. e. / Cetera illud. sicut illud sit uerū vel nō nihil ad rōnem: q. p. sortes est p. sortes p. est mortalis. igitur de necessitate est mortalis. / Ad secundum illam p. p. nō ponit q. p. istud de necessitate sicut de necessitate absolute. cu. i. q. p. nec sit nec necessitas p. absolute. / Ita. q. hic nō sit necessitas diminuta videtur: q. modus necessitatis est modus cōponit et nō extremit. igitur nō est immediata disposicione extremiti necessitatis. igitur ab extremitate nō distinxit nec eccl̄ia q. enī in mortuū nō est determinata immediata hōis sic dicendo hōe est mortuū: mortuū enī diminuit ab hōe. sequitur igitur q. si hic sit necessitas absolute. igitur de necessitate est mortalis sicut in aliis. / Itē si pp. dicaret necessaria diminutio pp. extremitatē additū: tunc hec est necessitas: sortes de necessitate currunt: q. q. currit de necessitate currunt. vel sicut hec ē uera: sortes de necessitate ē: q. si mortale hōis p. est necessario dñi exsistit: ita ē p. est hōis necessario dñi exsistit. Utid est igitur q. hec nō sit necessitas necessitate diminuta: sortes est mortalis. / Itē q. hec si impossibilis videtur: q. ponit opposita: q. necessitas ib. a. p.tingentia distinguuntur. q. pp. p. reges ē q. cu. si uera p. est ē falsa. igitur si pp. sit necessaria ē temp. uera ita q. p. nullo i. statu ut p. p. ē falsa. igitur si sortes de necessitate ē mortalis: sortes ē mortalis et nō p. ē mortalis. Et si sit mortalis p. nō ē: igitur adhuc ponunt opposita. / Alii dī ad rōnem q. hec: sortes ē mortalis: nec ē p. nec necessaria: et statuta est usana. / Cetera. q. sit p. p. p. p. b. tripli: q. p. est supiori p. p. est inferiori: nō p. mortale p. et p. est supiori p. est inferiori ut alii: igitur est inferiori p. est uerū: minor: patet: q. mortale ē q. dā accens hybris huic et illi. Et nō huic p. mo nec illi p. mo: q. si huic p. mo nō ē est illi. et dā rōne si est illi p. mo nō ē est huic p. mo. igitur p. mo est alicui cōi repto i. illi et i. B. nō p. ē nisi a. al. igitur a. al. p. mo est mortale. / Itē A. R. l. x. metaphysice dicit q. corruptibile et incorporeabile sicut dñe sibi subiect. igitur ad rōne mortale et mortale ē sunt dñe subiect. q. dñe subiect p. sit p. dicitur de spē p. t. p. dicitur q. dñe. i. s.

Posterior

seit ipossible ē alī se hic p definitionē elī qd ē
scire, scilicet p definitionē. Igitur tē. Sicut si p
positio p se sit pncipia demūtatiois: adhuc ē ne-
cessaria; qd necessitas pclonis nō ē nisi ex necel-
laria; qd pncipioz. cuī igitur pcllo i demūtatioē sit ne-
cessaria; pncipia erūt necessaria; qd necessariū
nō scilicet nū ex necessaria; qd necessariū
loquendo de pncipitate qd pncipat demūtatioē. Unū
scidā ē ut s̄ dēfīt ē; qd pletas sumit duob̄ mo-
dis. Uno mō ut plet ad demūtatioē. Accipit
pletas alio mō ita qd pdcatur iūtē sbo nō p me-
diū; scilicet hec pse: supficies ē alba, et ille hō ē quā-
ta. Si de talib⁹ nō pscderat demūtrator; iūtē
is demūtatioib⁹, et de talib⁹ nō hec ppō
icligit que plet infunt ex necessitate insunt.

Ad prīmū argumētu paret per id qd
nūc ultio dicūtē ē i positiō
ne qd illud exēplū nō ē iūtē. Ad se-
cundū dī qd hec ē uera: falsus ptingēs de necel-
litate ē falsus. Ad pbationē: pcedo oēs ptingēs
usq; ad hāc: falsus ptingēs nō pōt ē uera; igitur ē
ipossible; qd i ob⁹ ptingēs pdcatur b falsus ptingēs
accipit ut p se supponit falsi, et ita cōpaf ad pdc-
ata ut qd i ob⁹ ptingēs itermedī. Et cuī iter-
igit falsus ptingēs ē ipossible; accipit falsus ptingēs
ac si accipit p moduz denūlantis ut qd: et
ita iterphat qd ē qd. Et ad pbationē, dī qd hec
ppō; qd nō pōt ē uera ē ipossible; distinguēdā
ētē eo qd li qd iterphat cōplerū cōplerū.
Si reterat cōplerū; sic est uera; qd illud cōplerū
qd nō nō pōt ē uera ē ipossible. Si reterat i
cōplerū nūputa b falsus ptingēs; qd ē qd ita cō-
plete; sic itē ligido pgnē falsi, et iō nō ualeat
hec ptingēs; b falsus ptingēs nō pōt ē uera; igitur b
falsus ptingēs ē ipossible. Tu dices, hec ē dis-
finitio ipossible. Imposibile enī ē qd nō pōt
ē uera. Dī qd hec nō ē diffinitio ipossible; s̄
z̄ diffinitio sibi sive signi. Unū iste ē sensus, il-
lud cōplerū qd nō pōt ē uera ē ipossible. Et
tra illū, hec ē uera: falsus ptingēs ē ptingētē falsi,
qd pdcatur idē de se, igit illa ē falsa: falsus ptingēs
de necelitate ē falsus; qd ptingēs nō ē necelitate
Vbie dī qd iste sibi sive signi idē de se, falsa
ptingēs ē ptingētē falsi. Et dītra. Cōpaf qd ad
qd. Et qd falsus ptingētē denūlat falsus ptingēs,
et ad ipsi cōpaf ut qd, qd si ptingētē signifi-
catū ad uerbālē compaf ad ptingēs significatū
noīal ut qd; hic ēt nugatio; iste ēt bñ bon⁹, et
ut ubi ad uerbālē et nomine significatū idē cōtū-
gunt. Et bñ falsus igitur. Ad aliud, qd hec
sortes ē moralis nullo mō ē pse; qd moralis si-

ue seūtē p apto nāto morti sive pro potētia ad
mortēdū; sp̄ denūlat aliqd ptnēs ad defecū
spēi, et iō nō pdcatur pse de sorte nec de hoīe co-
ad mō quo demūtrator; utq; pte. Sicut pmo inest
suppositio b̄ rōe ēt eritē, et nō nāt spēi; et iō nō ē
est p se sive passio, passio enī nō sonat i defecū; qd
passio cātūr a nāt spēi. Et defecū qdibet ēt rōe ad
dītē nāt spēi. Sicut passio pmo inheret nāt spēi
iqt̄ rōe. Intelligēdū triū qd hec: sortes de necel-
litate ē moralis; distinguēdā etiū supponitē qd
moralis accipit p potētia ad mortēdū; et b̄ qd
necessitas pōt dīcē icūtabilitatē; uel er b̄ pōt di
cē ppetuā vītātē. Pmo mō; hec ē necelitate; sortes
de necelitate ē moralis; qd sortes icūtabilitatē
moriēt, sic siletabilitatē oris; cras. Sed mō
hec ē falsa sic illa; sol sp̄ eritē cras, et hūl̄ rōe ē qd
hec ponit oppositā; qd sortes de necelitate est
moralis; sortes semp̄ ē moralis; et si sic, igit sp̄
b̄. Sicut si sortes de necelitate ē moralis nō pōt nō ēt
talis, et si ē moralis, igit qd pōt mori, et ita pōt
nō ēt aliquo ipse. Et illa nō stat filiū sortes p̄ oī
tpe ēt p̄ alio tpe pōt nō ēt. Et illa ēt mā. Sicut
si sortes de necelitate ē moralis nō pōt nō ēt
qd de necelitate ēt pōtētia an actū et sp̄ nun-
q; pōt et sib̄ actū. Et si ēt moralis pōt nō ēt, igit
ponunt oppositā. Si igit hec ē uera; sortes de
necessitate ē moralis; bñ qd necessitas accipit p
icūtabilitatē p̄ aliquo ipse. Et bñ qd necessitas
accipit p̄ ppetua vītātē; sic ēt falsa itēdū oppo-
sitā et ipossible. Intelligēdū qd si moralis
denūret opī natū mori sive ēt hec uera; sortes de
necessitate ē moralis; qd sive fit sive nō; apētē na-
tē ēt mori, et b̄ patet ad rōnē qdītē ēt necelitate qd
lit nō. Ad rōnes qd pbat qd hec nō ēt uera; sortes
re, vīcēdū ēt ad pīmā negādo pītīa; sortes de
necessitate ē moralis. Igit nō pōt nō ēt moralis,
simp̄ loquēdū; qd ana pteqf̄ ēt uera; qd necel-
litas qd ēt icūtabilitatē non ponit non pōt nō ēt p̄ oī
tpe, et ponit non pōt, nō ēt p̄ aliquo ipse. Et ad
pbationē cuī dī qd necessitas ponit nō pōt nō
ēt, dī qd nō ponit absolute; et p̄ aliquo ipse def-
minato. Per b̄ enī differt a necelitate qd ēt ppetuā
vītātē. Ad aliō, dī negādo hāc pītīa; sortes
de necelitate ē moralis. Igit de necelitate
accipitēdū necelitate sicut pītīa; sī illa leḡ, igit
sortes de necelitate ēt p̄ aliquo tēpore defi-
minato sed non simp̄. Ad illas que, pbanc
qd illa; sortes de necelitate ēt moralis; dimi-
nuat necelitas p additionē pītīa; termini morta-
le; pcedēdē fūt, ēt quodāmō necelitas egāo-
ce respectu necelitatis que ēt ppetua vītātē sive

alterius rationis. Ad rationes circa sedam rationem que probat quod hec sic similius pse et etiam necessaria. Id ad primam quod mortale non potest summo animali nec omni hunc idividuo in quantum est. nec illi in quantum est illud ut ratione probat nec alicui est absurdo ab his. Sed primo inest alieni nam in hoc et in illo quo non est sine hoc vel illo: hec est in non in causa positiva. Ad aliud. quod corruptibile et incorruptibile non sunt unde subales: quod corruptibile sonat in decessu et posse non esse. sicut et mortale. Sed deinde subales eadem ad esse rei. id hec non sunt unde subales. Sed Alio intelligit quod hec plumporum dicitur subalibet et specificas in illo in quod insunt: quod corruptibile cur ista anteriora? sicut sepe aliter spes sunt id subali differunt. Ad aliud. quod hec est fallacia positio: mortale inest sorti per quam trinsecum. igit pse. non enim est quod sorti per quam in trinsecum inest pse. Sed quod inest sorti per quam non est spes trinsecum in natura spes ictus ibi pse. Sed mortale non inest sorti per quam trinsecum sorti ut hoc est. sed per quam pertinet ad idividuum et per quam idividuale ut individuale est. Ad alias rationes que probat quod hec sic necessaria. Id ad primam quod sortes ut est filiorum includit quam necessariam respectum mortalem sicut rationem necessaria que est incutibiliter. id sequitur quod hec sic necessaria necessitate que est incutibilitate non est hec mortale quam per pertinaciam in sorte: quod qui imaginatur quod mortale habeat quam pertinaciam in sorte imaginatur incompossibilitas. Imaginatur enim quod sortes sit semper in potestate aut actum ad mortisdat: ita quod semper sit imaginatur enim sorte habere potentiam ut aliquis non sit: quod si sorte est mortalis sortes est in potestate ut aliquando morietur: et sic per se est ut aliquis non sit. Ad aliud est negando positio: quod asecedes a conditionalis non sequitur ad conditionalis: quod vitas conditionalis positio in hunc modum positio ad asecedes. Sed hic videtur ad hoc non ponit nisi actualis nec pse actualis, id neutrum sequitur. Ad probationem di negando hanc positio: asecedes in conditionali supponit igit ponit per conditionalis tanquam per pse: quod instanta est si dico: homo mortuus: mortuus presupponit hominem sicut dispositio disponibile: et non sequitur homo est mortuus est igit homo est. Ad aliud patet quod non est pse. Cetera illud fundatur in ratione quod est quod hec sortes de necessitate est mortalis est impossibilis ut necessitas dicitur pertinaciam necessitatem: quod ponunt opposita. Cetera illud est una oppositio: igit non ponunt opposita: nisi patet quod

hec est una sortes est mortalis: quod modus inherenter non facit pluralitatem: positio patet: quod plura ut plura non claudunt in uno intellectu. Sed opposita sub ratione qua sunt opposita sunt plura: igitur opposita sunt et talia non claudunt in uno intellectu. Sed propositio una intellectu ratiocinatur hec. igit si hec sit ratiocinatio non includit opposita. Ita si includit opposita: aut igit utrumque sub ratione eis quod falsum est: quod dictoribus nihil est esse. aut ratiocinatio sub ratione alterius. et tunc non sequitur oppositio: nec sequitur. scio me nihil sciens igit nihil scio: quod oppositio reflexa supra sua oppositorum diminuitur eo. nec utrumque sub propria ratione ponit: quod tunc hec est plures. igit hec nullo modo ponit opposita. Ita modus rei non repugnat: sed de necessitate ipsorum modus inherenter. igit non repugnat mortaliter. et Alio arguit quod propositio ponit opposita tunc ponit opposita ratione alterius mortali repugnanti positione. sicut hic: scio me esse lapidem: quod hec ponit sciens per hoc quod dico scio. per hoc quod ponit me esse lapidem ponit menem non sciens. sed in illa positione non sunt duo talla: quod modulus rationis repugnat. Ita hec: sortes est mortalis: non ponit opposita sed ratione intellectu. igit illa: sortes de necessitate est mortalis ponit opposita igit bestia ratione modi necessitatis. sequitur igit quod modus necessitatis ponit alterius illos. Sed bestia ratione inveniens: quod ictoperit non ponit copulans. Ita sequitur sortes est mortalis igit de necessitate est mortalis. abs possibile est. igit et ratio. positio patet per Alio in de celo et mundo. de corruptibili de necessitate corporis. igit mortale de necessitate morietur. Eadem ratione sequitur de necessitate morietur. igit de necessitate est mortalis. Ita si ratione non ponit opposita: nisi excedat claudere ad claudere in virtute. Sed proponit dicere quod ponit opposita si ita sit quod opposita sequitur. Et ad probationem cum dicitur quod ratione non claudit duos: scilicet est proprie loquendo. ne ratiocinatio in intellectu potest duos in virtute claudere: sed est excedendo claudere. Ad aliud. quod hec propositio una est et ceteri igit non ponit opposita. negando est positio. Et ad probationem cum dicitur aut ponit opposita sed propositio ratione eis. Et ad probationem cum dicitur quod dictoribus

Posterior

nihil est cōuersus est sūmū p̄dicationē: tñ dicitur
is aliqd est cōe coitate auctis. Etia bñis que sūt
dicitoria aliqd est cōe coitate p̄dicatōis: pos-
lū enī p̄dicare aliqd p̄dicari de utroq; tñ sū
q; dicitur nihil est cōe ipsis sūmū p̄dicationē vni-
uocē. / Tu dices: hec ppō: fortes de necessitate
est mortalitā: eque p̄mo ponit opposita, igitur
plures enī. / Dī q; nō seguit, statim enī est in sūl
q; hoīes currunt sūl p̄ponit plura tñ nō est p̄les,
et dī mō, ppō ponit opposita vna est: q; nō p̄i
mo ponit opposita. sūl p̄mo ponit vna intellectus
ad quē sequunt opposita ex p̄nti. / Ad alid, q;
in illā: fortes de necessitate est mortalitā: ponunt
duo mālla rōne quoꝝ ponent opposita. Et ad
probationē dī q; modus rei nō repugnat, dī
q; modus sūl se nō repugnat rei, vñ ille modus
necessitatis et mortale in se p̄siderat nō hñt ali-
quā oppositionē, uerū enī in q; modus necessi-
tatis est dispō lherētē et significat extrema vni-
ri p̄ oī p̄tē: er p̄nti ponunt opposita, nō rōne
illorū mālitū in se p̄siderat: sūl rōne p̄petua vita
q; designat er bñ q; hñc rñs sūl tali medio.
/ Ad alid, q; hec: fortes est mortalitā: nō ponit
opposita, tñ sūl ponit: fortes de necessitate est
mortalitā. Et tñ dī: bñ est rōne modi, p̄cedit. Et
cū iſerit, igit modus ponit vna oppositorū, ppo-
sitionē, dī q; nō seguit, bñ enī modus mediācer
sit illud rōne cui⁹ ponit cōplexioñ enī et illud
q; ponit. / Enī tñ est quoꝝ: sūl nō q; sūl tota ppō ē
illud q; ponit opposita: q; rōne vñi⁹ incopleri
ponit vna: et rōne alter⁹ ponit alter⁹ oppositū.
sicut pater in bñ exēplo, uis se te eē lapide. / Ad
alid, q; hec ppō et uera: fortes de necessitate
est mortalitā: non necessitas dicit p̄petua statim: et
sūl nō seguit ad hāc: fortes est mortalitā: seguit
enī sūmū q; necessitas dicit ieuabilitatē. Et ad p-
bationē, dī q; hec ppō: q; corruptibile de necel-
itate corrupti: intelligēda est de necessitate que
ē ieuabilitas: nō enī q; tñ que er p̄petua statim: et illo
mō accedēdūt cōsī. / Ad alid, q; hec nō in-
cludit opposita, p̄tingēs de necessitate ē p̄tingēs
q; hic cōparat idē ad scīpm: tñ respectu sui-
tūp̄s. Sicut enī dī: hñ est bñ: hñ p̄dicat in qd de
hoīe idē qd, q; tñ hec nō ponit oppositam: il-
la: mortale de necessitate est mortale: p̄p̄t eādes
cām et rōne. Illa tñ ponit opposita: fortes de
necessitate ē mortalitā: hic enī mortale nō cōpa-
rat ad scīpm nec ad sōrētū qd: sūl urāle sūl mō
necessitatis, et tñ hñ ponit p̄t̄ opposita sūl nō in
alio. / Ad alid p̄ncipale, q; hec est p̄le: q; sūl bñ

est aīal 2 est necessaria; 2 etiā illa ille hō ē aīal. In
telligēdo p illis hōz b̄ aliqd distinetū ptra silo
non, 2 cū pbat q b̄ aliqd sit corruptibile p acci
dēs; pcedat. **D**z ulteriū tñ q suppositū aīal is
rōne suppositi corruptib⁹ per accidēs; negāda est
p̄itia. **A**d p̄ibationē d̄ q hic est fallacia accidē
tis; nō ut est b̄ aliqd est suppositū; 2 nō ut est b̄
aliqd est corruptibile p accis; i ḡl suppositū is
rōne suppositi est corruptibile p accis. p̄itia ē
negāda; q̄ s̄ diversa rōne est suppositū 2 coru
pribile p accis; qnā h̄is modū eīndi quo ē b̄
aliqd est corruptibile p accis xp̄ b̄ q̄ nā sub
ilio mō eīndi tūḡis s̄ mō eīndi ip̄i filonim
s̄ nā h̄is modū b̄ aliqd est suppositū; nō q̄ eī
tūḡis cū filonim b̄ aliqd d̄; s̄ q̄ icludit nācē
filonim fm̄. Q̄ vñ idiusculū mōlit̄ ab alio di
stinguis; h̄ utsc̄ cīneas sibi p̄iectio cū ḡbusili
sit. **D**z est s̄ causā eo; ruptiō. **D**z est supposi
tū eo q̄ icludit cā cīnīla quā icludit s̄lū cōe ut
hēt p̄icudinē ad s̄lū cōe ut p̄icudo hui⁹ q̄ est b̄
aliqd inēt siue res sit siue nō sit. **I**o manet sup
positū siue sit siue nō. **V**si si rō totū hui⁹ q̄ est b̄ all
q̄ absolute 2 rō suppositū cēnū rōdē cī
cīseribēdo h̄icudint iō sc̄ludere r̄. **D**z, pl.

Veritatem **magistrum** **mediu[m] continet**
q. **ges possunt sciri necessariis.** q. sic videt. hec est necessaria: lu-
na eclipsat: cu[m] sit p[er]olo demonstratio[n]e. B[ea]t[us] s[ecundu]s
p[ro]p[ter] medium: fra[ns]c[is]c[u]s opponit iter sole et luna. s[ed] B[ea]t[us]
mediu[m] pinguis: i[g]n[or]is necessariis s[ic] p[ro]moto co-
tingens. I[ust]e. In his que sepe sunt p[ro]elo scier[re]: p[er]
p[ro]pas est necessaria: s[ic] media s[ic] semp[er] pinguis
q[ui] se frequenter s[unt] nō sunt necessaria. I[ust]e le-
qui h[ab]et alib[us] est alia. i[g]n[or]is h[ab]et est alia. hic s[unt] ne-
cessarii iter et pinguis et alii. agit necessariis
scit p[ro] mediu[m] pinguis: q[ui] efficitur? scit p[er] eis et p[er]olo
est efficitur p[ro]missio. i[g]n[or]is t[em]p[or]e. Ad oppositum ē A[cc]o[r]d[on]e
Ad q[ui]one d[icitur] q[ui] necessarii nō pot[er]ent sciri
p[er] mediis pinguis: t[em]p[or]e h[ab]et ē
est q[ui] necessarii imutabilis est. Q[ui] imutabilitas
p[er]sonis necessarii est et imutabilitate aliquius
eis. Q[ui] pinguis nō h[ab]et vitare imutabilis. i[g]n[or]is
pinguis nō p[ot]est ē ea p[er]sonis necessarii. i[g]n[or]is t[em]p[or]e.
Ad primū argumentū: q[ui] pecunia
eclipsat: pinguis est. et ceteram illa: fra[ns]c[is]c[u]s int[er] sole et luna et ulterius ea
que se frequenter sunt pinguis sunt et nō necessaria.
Dicit in A[cc]o[r]d[on]e: q[ui] ut venient in demonstratio[n]e
ne necessaria sunt. Et Lincoln: hoc ergo proponit diecis
q[ui] ut venient in demonstratio[n]e accipiunt et cir-

Primus

ii

cūstātis cū qbus necessitatis. Qdī ḡfa. q̄cūnq̄
ponit terra inter solē & lunā eclipsias. Sed q̄
cōḡ luna cadit in umbra terre interponit terra
inter solē & lunā. Igitur ad. Sic igitur pater qualiter
que frequenter sunt lī in se sine ptingētia tñ ne-
cessaria sunt uenit in demonstrationē. Ad
aliud per idē. Ad tertium dicēdū q̄ necessitatis
nō sequit per mediū ptingēs. Et cū dī inter p
mediū ptingēs: igitur tñ per idē. p̄tia nō ualeat.
Sed tñ sequit q̄ mediū ptingēs est cā illatiois
pelonis necessitatis & si nō p̄sideret ut ptingēs
nō tñ ē cā necessitatis in ptingēte re. Qdī. xl.

Aeritur

Utrū pcelo necessaria
posset seq̄ syllogistice
et pmissis ptingētib⁹. q̄ nō videt. co-
tingēs est indifferens ad cē & ad nō cē: necessitatis
est determinata ad cē. igitur tñ. sicut nec ex disū
etia sequit eius altera pars. Itē ptingēs
est mediū inter necessitatis & impossibile. & ex con-
tingēt nō sequitur impossibile. igitur eadē rōne ex
ptingēt nō sequitur necessitatis. Itē effect⁹ non
excedit cā. pcelo est effect⁹ pmissari. igitur si p
missi sunt ptingētes pcelo erit ptingēs & nō ne-
cessitatis. Itē pcelo sequit ppter pmissas: sed
pter ptingēs nō est necessitatis. igitur necessitatis
nō sequit ppter ptingētia sive ex ptingētibus.
Vidē dī q̄ pcelo ex ptingētib⁹ sequit non p
pter qd: hoc est ppter cām: q̄ pmissis ptingē-
tes nō sunt causa pcelonis necessitatis. Sed tñ
sicut ex falso sequit uera. Utrū. ex falso seq-
tur uera eo q̄ hec sunt. igitur ex falso sequitur uera
pter qd. ecōdē mō igitur ex ptingētib⁹ necessi-
tatis. Itē sequitur hō est albus. igitur hō est alal. p
pter qd. sicut enim illa: hō est alal. sequitur ad il-
lam: hō est hō. ppter qd tanq̄ ad vñ cām vi-
tatis: ita ad ista hō est alb⁹ tanq̄ a causa vitatis
nō enim dī causa vitatis q̄ actū uerificat: s̄ q̄
illa ēē uera si ppositio cui⁹ est causa ēē uera si
ue ponere vitare in ppōne cui⁹ est causa: tñ ex
impossibili sequit necessitatis ppter qd. igitur eadē rō-
ne ex ptingēt. Ad oppositū est. Utrū dīcēs q̄
ex ptingēt seq̄ necessitatis sic nō ueris uera.

Ad qōnē

dī q̄ necessitatis syllogistice
b⁹. seq̄ enī oē qd cū albo est hō. ois hō est alb⁹
igitur tñ. pmissis sunt ptingētes & pcelo necessitatis.
Intelligētā tñ ppter rōne & pmissis ptingē-
tes ppter duplē p̄siderari. Uno mō rōne ptingē-
tes que est in pmissis. Alio mō rōne dispōnis

terminos. Pcelo mō er ptingētib⁹ nō seq̄ pcelo
necessitatis ppter qd nec eo q̄ hec sunt. Qdī mō
er pmissis ptingētib⁹ seq̄ pcelo necessitatis eo q̄
hec sunt. S̄ tñ q̄ ptingētia pmissari adiungit
dispōni fmaloy que ē cā necessitatis iscrēdi pcelo-
nē. iō dī necessitatis seq̄ ex ptingētib⁹ q̄ est. & eo
dē mō dī uera seq̄ ex falso sed nō ppter qd sequit
pcelo necessitatis ex ptingētib⁹: q̄ dispōnit fmaloy
ut ē cā necessitatis iscrēdi pcelonē cēneat otī
gētē. Utrū hic ē fallacia acceditis: pcelo necessitatis
sequitur necessitatis ex istis pmissis: & ille pmissis
sunt ptingētes. igitur pcelo necessitatis seq̄ necessita-
tis ex ptingētib⁹. loquedo de pse de pcelone sic
loquit. Utrū in lī elechōz assignat hic fallaciā
acceditis. ois triāgulus hē tres rē. ois triāgu-
lus est figura: igitur ois figura hē tres rē. figura
enī accedit triāgulo fīm q̄ habet tres.

Ad primā rōne dī q̄ illa pbat q̄ ex
sunt ptingētes nō seq̄ pcelo necessitatis & b̄ cōcēs
sunt ē. Ad aliud patet p idē q̄ ptingēs sō rōe
ptingētis ē mediū iter necessitatis & impossibile. &
illo mō si ex ptingēt nō sequitur impossibile sic nec
necessitatis seq̄ syllogistice. Aeritur q̄ rōne dis-
positiōis fmaloy nō ex eo q̄ ex ptingētib⁹ pmissi-
sunt cāe pcelonis necessitatis. iō ex illis ut sic seq-
tur pcelo necessitatis eo q̄ hec sunt. nō ptingēt aut
repire aliquā dispōnit fmaloy ut er eo q̄ ex ptingē-
tes sequat impossibile. Ad aliud dī q̄ effectus
nō excedit eas: & er b̄ nō seq̄ necessitatis. i. ex ptingētib⁹
sunt q̄ ptingētia sunt: seq̄ tñ necessitatis ex ptingētib⁹.
Ad aliud dī cōcē mō sic pbat. Ad rōne dī b̄ q̄ pbat q̄ pmissis ptingētes rōne
dispōnis fmaloy. sicut ppter qd & eo q̄ hec st̄ pcelo
nē necessitatis: cū b̄ stat tñ q̄ respicēt ad ptingētia
nō iscrēdi pcelonē ppter qd. Ecōdē mō ē dī
cēdā de pmissis falso respicēt pcelonis uere. sicut
de impossibili respectu pcelonis nēcē tñ. Qdī. xl.

Aeritur modi ē albo) necessita-
rio p̄dicet de shō ut sic dicēdo: hō ē al-
b̄: uel cign⁹ ē albo. q̄ nō videt. q̄ Utrū ponit. q̄
demonstratio est ex ppōnib⁹ pse q̄ ex necessitatis. si
igitur tales ppositiones cāe necessitatis cēnt pse.
p̄sū ē falso: q̄ albo nō est acchis ppōnū cign⁹.
igitur de eo nō dī pse. Vnde dī q̄ nō seq̄ ē nec-
sitas igitur ppter ubi sibi qd natū ē falso: hec
enī ē necē. alal ē hō: & tñ nō ē pse. S̄ cign⁹ nō
ē ppōnū ibm respon albi iō hec nō ē pse. Utrū

Posterior

illud, si alibi necessario inest eigno: hēt ligil in ei-
gno sic inherēte cām necessaria. **S**i q̄ in s̄b
lecto est causa respectu accusis tūc tale accusis p̄
se inest s̄bo, ligil hec est p̄se, eign' est alibi si sit ne-
cessaria. **T**unc si hec est necesse, tāc: eign' est al-
bius, tūc est sc̄ibilis: h̄c hec nō sit sc̄ibilis: tūc al-
bi nō sit p̄p̄la passio: h̄c accusis cōe per Porphy-
riū. **A**d opositū, hec est necessaria, sortes est
quāt̄: tūc tāc est accusis cōe, ligil tē, q̄ si nec-
essaria p̄bo: q̄ p̄cep̄t̄ p̄seqūr̄ p̄cep̄ta so-
rtes: sortes enī d̄cip̄ti nō p̄s̄t̄ sine quāt̄: q̄ ligil
est necessaria. **T**ēc accusis separabili separabilis i-
est s̄bo, ligil necessario inest s̄bo, si accusis sepa-
rabilis p̄t̄neb̄ sub accusis cōe: q̄ accusis cōe dividit
in accusis separabili separabili sicut dicit Porphy-
riū. ligil accusis cōe necessario inest s̄bo. **T**ēc p̄
Āb̄e in l̄ pilor̄ hec est uera, eign' est albi de
necessitate: tūc alibi est accusis cōe, ligil tē, accusis
p̄t̄neb̄ Āb̄e, q̄ Āb̄e in l̄ pilor̄ ostendit q̄ ex
altera de p̄tingit ad utrum alibi tē et altera ex
cessario nō ualeat p̄tingit in sedā figura. **T**ē declarat per instātiā in terminis, q̄ cū finitis sic
dispositis tē stat uia negariā de necessario in
hijs terminis. p̄tingit nullus hoīem cū alibi uel
cēm, de necessitate oīs eign' est albi. **T**ē stat cum
istis p̄missis q̄ de necessitate nullus eign' ē p̄ho.
Si Āb̄e nō instaret nisi p̄missis cēnt̄ uere pos-
set enīz alijs dīct̄ q̄ Āb̄e nō instat si alia p̄missi-
tū ec̄ uera: q̄ totā incoueniēns q̄d̄ tē segur se
quid ex salitate p̄missis, ligil hec est uera: de ne-
cessitate oīs eignus est albi: tē et itētione Āb̄e.
Vhic dī q̄ Āb̄e sc̄elligit hāc ec̄ uera nō abso-
lute: h̄d̄ erit, alibi enīz primo inest singulari-
bus sub rōne erit: tē l̄ nō est necessaria absolute nisi dū singularia erit. **L**ōt̄ra b̄ tūc nō
est necessaria absolute: sortes est risibilis, risibili-
le enīz nō inest sortis nisi sub rōne erit. **S**i ligil
alibi inest ulter eigno: ligil aliquā cām hēt i-
eigno rōne cui' inest eigno: q̄ si p̄dicta in s̄bo
hēt cām necessariā necessaria inest s̄bo, ligil hec
est uera: oīs eign' tē, maior patet: q̄ si alibi non
haberet causam in eigno: non magis inest eigno q̄d̄
allicet alteri ut curvo.

Ad qdñē dī duplī. Una vla ē qd hec
est necessaria: ois sign' ē al-
bus: sicut patet ex pcessu A Rē in lī patoy. Si
dī qd A se instat per illā. Ois sign' de necessi-
tate est alb': nō qd uera sit hī per ipsam dat itellē-
tione una uera. / Tora hoc est qd si illatia debe-

et cō et utrīs ueris ex maiori p̄tēgēt et mino-
ri de necessario, aut iſq; accipit mediū in sedā
figura accītale: cuiusmodi est albi: aut accītis
pp̄tū: cuiusmodi est tristibile: aut aliqd̄ p̄dica-
tētiale. Si accipit tñm̄ accītalis pro me-
dio cuiusmodi est albi: heo pp̄ficit q; hec sit
uera. **D**is cign' est alb' de necessitate vel Albe
nō inīst. Si accipit termin' cētialis pro me-
dio sive accipit pp̄tū tñm̄ semp̄ illa de p̄tēgēt
accepta erit falsa, hec enīz tñm̄: p̄tēt cēm̄
hoīem̄ cō alal sive rūsibile, nullo iſq; mō p̄tēt
Albe inīstare in terminis p̄tra illā cōmītionez
nisi ita sit q; p̄tēt qd̄ accipit in sedā figura
pro medio sit termin' accītalis sumpe' a q̄lita
cign'. **I**ntelligit dñm̄ q; albi nō dō accītis rō
ne q; nūlū hēat s̄bm̄ pp̄tū: s̄ p̄tēt q; ab ex-
trīsecō induit in sbo. Si tñ induit a causa
terīseca ut a cōplexione scīt qd̄ uolūtis sic est
accītis pp̄tū: inēt enīz albi tang' pp̄tū passio
allici sbo qd̄ rep̄lit in cign' z mūl, vñ illi subo
pimo inēt tang' pp̄tū passio. **S**i cign' z mūl
nō inēt p̄imo albi: s̄ p̄tēt nō p̄mo: per hoc
dicit q; hec et necessaria: cign' est alb': sicut p̄
t: et tñ febūlis est: p̄tēt enim albi plēdiū de cī
gno per illā cām̄ que coiter rep̄lit in cign' z in
utue. **L**ötā hāc viā arguit sic per Porphyri
um qfī albi z uigrā sunt accītata colā h̄z q; ac-
cīdes cōe distinguit p̄tra pp̄tū: q; accīdes illo
mō est bñ q; p̄tēt ab ead' z adēc' sbo. Iſq; albi non
est necessario sbo. **H**ic dī q; Porphyri in
ligit q; albi est accītis cōe bñ q; albi induit ab
extrīsecō. **A** q̄litasibus ut a calore z frigiditā
te z, sic albed z nigredz resultat et huiusmo-
dī q̄litarib'. **S**ic q; induit ab extrīsecō, a cō-
plexione: sic est accīdens pp̄tū. **C**ontra illud,
albi ē q̄litas secūda causata a primis. Iſq; tale
accīdes cōsequit cōplexione: sed cōplexio pri-
mo est inīstuidi. Iſq; albi primo inēt sp̄l. Iſq;
albi non est accīdes pp̄tū s̄ induit ab extrī-
secō. **V**ic dicit q; albi cōsequit cōplexionem
Est cum dicit q; cōplexio est passio singularis.
dicit q; nō est allicius malis in hoc et in illo.
Alii albi nō inēt singulari p̄tū: sed allicius
comuni p̄tū: sed nō cōt qd̄ est natura specie
abstracta a cōditionib; materialib;: sed in
est cuiusq; quod est quodammodo species per at-
tributionem: q; est quasi quoddam medius in-
terior nām̄ cōm̄ in diuisiū, z sic quodammodo

Primus

11

spes nō uere. / Cedita istud. albo vniuersus est ad albū iductū ab extrinseco & ad albus iductū ab strinseco. s: albus iductū ab extrinseco nō est propria passio albus: i: gis nec albus iductū ab intrinseco. / Ad aliud oportet dicē q: nō sunt totali vnl' rōnis ut cōparant ad cas: q: albus caris ab strinseco nā est lbo: q: a nā p̄p̄a causat ab intrinseco. albus s: iductū ab extrinseco est p̄ter nā sibi. / Ad dī ad qōnē. q: accidit coia ut albus & nigri nō p̄dicant necessario de lbo. & hui' rōē q: s̄m absoluta rōne p̄t ē albus & nō ē alba. q: idē sortes q: ad illē certi qui ē albus ipso exsite adhuc ipso nō exsite nō ē albus. & tñ maner intellectus? idē sortes qui p̄s sunt: q: ē: suis: & fore: accidit intellectu sortis. i: gis hec est ringens: sortes est albus & eadē rōne: signus est albus: q: ita accidit non sicut sortis nisi fm q: exsite: s: accidit exsite sortis: q: sortes p̄t non exsite: & per p̄s sortes siu signū p̄t ē albus & non ē albus. tales i: gis nō sunt necessarie. i: gis non necessarie nisi dñ subiecta exsite. / Ad p̄mā rōne in opposita dī q: sortes ut est p̄s suppositū hoī intelligi potest sine qualitate: q: in intellectu sortis non est qualitas. / Tu dices. accipio sortē ut est silonō sic nō p̄t intelligi nisi intelligas quāt. i: gis hec & necessaria: sortes est quāt. / Di q: talis accidit coia nō sicut subiectis rōne perceptū sed tis in sunt dñ exsite. & tñ negādā est hec p̄tia: silonō nō p̄t intelligi sine quāto. i: gis quāt de eo necessario p̄dicat: q: plus regrit. regrit enī q: silonō actuā sit ad hoc q: quāt de eo necessario p̄taceat. / Ad aliud. q: dialectica dicunt isepabilitia nō p̄pter b: & perceptū sibi necessario p̄comitant s: dicunt isepabilitia q: lbo manēre nō p̄st separari. q: s: albus isepabilitia est a niue: nō q: album de necessitate sequitur niue: sed ga niue erit non p̄t albus separari. / Ad aliud sicut dicebat. / Ad rōne p̄tē. q: nō est sile de risibile & albo. albus enim p̄mo nām p̄sequitur ut exsite: & sic p̄mo singulariter. q: risibile est p̄mo sp̄l. Per b: ad formā. q: risibile nō p̄sequitur sortē sub rōne exsite: s: sub rōne nāe sp̄l. / Ad ultimū q: albus in lbo h̄c aliquā cām rōne cui? necessario less cognō dñ signū est: q: albus p̄sequitur rāle cōp̄ctio nē. q: illa causa nō est strinseca nāe specie: s: illa causa p̄tinet ad idint̄du p̄mo: sō tale ac cīdēs nō h̄c in lbo cām necessariā absolute: s: soluz pro aliquo tpe. Ubi ad formā. accidit p̄s cām necessariā in natura sp̄l p̄mo absolute ne

cessario p̄sequitur subiectū: sicut risibile hominē: sed accidēs habēs causam necessariā in induī duo primo: non inest necessario rē. / Ad. xlvi.

Veritut entia cois. q: nō videt

q: Scia dī cois a coitate sibi: s: s̄m dialectice est syllogismus: qui nō est cois p̄dicatio ad subiectū allarū sciarū. / Itē. scia distinctio nē & denotionē capit a fine: s: finis dialectice nō est cois imo p̄icularis. i: gis r̄i. minor patet: q: finis dialectice est opinio. opinio aut̄ distinguit p̄tra sciam: & per p̄is est finis p̄icularis. / Itē metaphysica est scia cois. i: gis nō dialectica. p̄tia patet: q: si utrāq: est cois ad oēs sci entias: tū sic duo cēteque coia in scītīs. dialectica i: gis nō est cois. / Itē demonstrativa est cōmunita ad oēs scītīs. nō igitur dialectica. / Ad oportū est Aristotiles.

Ad qōnē dī q: dialectica est scia cois sicut vult A. Be. / Estē sci endā q: scia dī cois duplī. Uno mō coitate s̄b lecti. Alio mō coitate applicationis. P̄tio mō metaphysica est scia cois: q: p̄siderat ens qđ ē cōe ad oia subiecta oīum sciarū. Sedō mō dialectica est coia. dialectica enī est de syllogismo tanč de lbo. Sed syllogismus est cois coitate applicationis. p̄t enī applicari ad s̄m cūvulsi bei scie: q: quilibet scia usū syllogismo. Et iō dicit A. Be. q: dialectica cū sit ingētiva ad oīus methodos principia viam habet.

Ad primum argumētū, dī q: scia p̄tē cois coitate applicationis & tñ p̄ticularis p̄ticularitate finis. Et sic dialectica est p̄icularis in p̄dicando: tñ est cois coitate applicationis ad oēs scias. p̄t enī opinio in quilibet scia cāti per syllogismum dialecticū. / Ad aliud q: metaphysica est scia cois coitate sibi in p̄dicando. Sed dialectica est scia cois nō coitate sibi: sed applicationis. & ita diuersimode est hec cois & illa. / Ad aliud. q: equē demonstrativa est scia cois coitate applicationis. sicut enim in quilibet scia p̄tingit arguē dialectice et p̄babilit̄ coib: ita in quilibet scie tñ p̄tingit arguē demonstrative et p̄p̄ia. Ubi ib: q: utrāq: applicat oīibus utrāq: est cois. applicationis tñ diuersimode & ib: differt r̄i. / Ad. xlviij.

Veritut Utrā in demonstratio ne possit ē deceptio. q: per A. Be. sicut sensibilita

Posterior

sunt nota sensus sic intelligibilia sunt nota intellectui. Sed sensus non decipit circa sensibilia. Igis tur nec intellectus circa principia intelligibilia. Igis tur et. Confirmatur id: quod dicitur. Alio se. circulus est figura: hic poterit esse deceptio. sed si describat in puluere non est deceptio. sic enim manifestum est quod circulus est figura et poema homeri non est circulus. Codicem in modum principia demonstrationis de se sunt nota intellectui. Igis in illis non potest esse deceptio equocatio: nec aliquid alterum in dictione est. Item quod in demonstratione non sit aliquid deceptio per fallaciam extra dictio est evidens. quod si aliquid fallacia est in demonstratione est fallacia punitio: quod fallacia accidens non potest in illis accidere: quod primo dicimus de medio pse: et medius de tertio perse. Nec accidit fallacia secundum quod est simpliciter: quod demonstrationis est ex ullo: et sic inducendo per alias. Si ergo accidit fallacia erit fallacia punitio. Sed illa accidens non potest quod fallacia punitio non est in terminis queritibilis. demonstrationis est ex queritibili. Igis in demonstratione non ponitur punitio. Item in illis circa quae non pertinet errare non cadit deceptio. Et circa principia demonstrationis non pertinet errare: per Alio se in tertio methodo punitio est. Ad oppositum. Indemonstrationis sunt syllogismi falsigraphi. et in illis est deceptio. agitur et.

Ad quoniam de quod in demonstrationibus non est causa deceptio quam est in dialectica: aliquid est potest quod non causa patet per quatuor causas. Prima quod in demonstrationibus argumentum est ex ullo: et ita excludit emptimem et inductionem et quilibet alia spissam argumentationis. Sunt et tractant oculi loci extrinseci. et hec est una causa quae in demonstrationibus minor est deceptio quod in dialectica. Dialecticus enim utitur oculo illis modis arguendi. Alia est causa quod demonstrationis est ex paucioribus et certioribus. Et syllogismus dialecticus quod in demonstrationibus non pertinet augere medium nisi in latere vel in post assidue modo. Sed in dialectica est causis augere medium illis modis et multis aliis modis. Tertia causa est propter hoc quod demonstrationis principia sunt nota intellectui sicut sensibilia sensus. Et quod minor est deceptio quod in dialectica. Quarta causa est quod in demonstrationibus facilior est resolution in prima principia. Et his omnibus sequitur quod in demonstrationibus scimus minor est deceptio quam in aliis: quod sicut Alio se recitas sententias ostendebat quod ignis generalis in multiplicata analogia. quod enim hec punitio est bona; si aliquid generale

multiplicata analogia cito generalis. id est diuersae scences quod hec punitio esset bona. Ignis cito generalis: ignis generalis multiplicata analogia: hic tamen incidit fallacia consequentis.

Ad primum argumentum de quod principia demonstrativa de se sunt nota intellectui: vnde in illis sunt non accidit deceptio nisi ex alia circumstantia potest esse deceptio: forte et hoc quod intellectus non est bona dispositio. Ad alio de quod in demonstratione potissimum non accidit punitio: tamen in demonstrationibus non potissimum potest accidere fallacia: accedit et punitio et ignoratio syllogistica. Quia enim in demonstratione potissimum arguitur ex queritibili: id est non potest punitio: et ibi arguitur ecceira. Est tamen aliud virtutem ut forte circulus. Sed in demonstratione non potissimum accipiuntur aliqui termini non queritibiles: et in talibus si arguitur ecceira est fallacia punitio: sed tamen in demonstrationibus sunt quod talia sunt non est aliquid deceptio. Ad aliud: quod in circa principia prima non pertinet errare que sunt simpliciter: et circa principia specialia diversarum scienciarum pertinet errare. Sicut enim sicut Alio se. quedam sunt principia quae prima sunt in aliis scienciarum: et non potest accidere illis cogitare. Vnde supposito quod circa principia non cogitare errore: tamen in modo deducendi ex primis pelsen potest esse error in demonstrationibus. veritatem manifestat est quod est in dialectica et. Quodlibet. xlvi.

Aeritur circa haec Alio se. q. affirmatio est causa affirmationis et negatio negationis. Quod sit falsa videtur: quod ignis est causa caloris: et ulice non ignis non est causa non caloris: quod sol est non ignis: et non sol est causa caloris. Item homo est causa animalis: et non sequitur quod non homo sit causa non animalis: quod tunc sequitur animal est non homo ergo animal est non animal. Ad oppositum est Alio se.

Ad quoniam de quod duplex est causa: ad hanc punitio: alia non punitio. Loquendo de causa primo modo: tunc illa punitio est vera si affirmatio est: ut patet in etiopio Alio se. et in hinc haere pulmonem est causa respirandi: tunc non haere pulmonem est et non respirandi. quod haere pulmonem est causa respirationis. alia causis non tenet. **Ad primum** argumentum quod si ignis est causa caloris tunc sententia sua sit illud quod non habet virtutem ignis non habet causam caloris. Vnde enim que sunt calida sunt calidae virtutem et mis calidi quod est ignis. Vnde potest dici quod ignis

hō cā pēsa caloris: q̄ sol tanq̄ ignis cāt calo
re. / Ad aliud, q̄ hō nō ē pēsa cā alia. s; pēsa
cā alia cā suba aiata sensibilis. / Ad. lvi.

Aeritur Aerū deficiēt sensu
q̄ sensuz. q̄ nō videt. Intellect⁹ in quo ē
sela ē ēt⁹ supior⁹ q̄ sensu ⁊ por⁹ p̄us nō depē-
det a posteriori. ergo cognitio intellectu nō de-
pēdet a cognitio sensu ergo r̄. / Iē itelle-
ct⁹ intelligit se ⁊ suā opationē ⁊ etiā itētides keci-
das. q̄ illa nō cadit s; sensu. ergo de his pos-
set et̄ scia deficiēt sensu. / Hic dī q̄ l̄ illa nō
cadit s; sensu: n̄ cadit s; intellectu. nec oportet
q̄ s; sensu cadat: q̄ illa qui intelligunt directe s;
intellectu cadit s; sensu: q̄ que intelligunt s; intellectu
reflexo. / Cōtra Ā R̄ i l̄ de sensu ⁊ sensato
ōmo nō intelligim⁹ q̄d sensu nō cōprehendim⁹. er-
go si intentiones scēt nō cadit s; sensu ergo nec
s; intellectu. / Iē intentiones scēt intelligunt p̄ re-
flexionē ergo intelligunt posteri⁹ q̄ res. s; p̄me in
lētētione. logica ergo q̄ de intentionib⁹ scēt
posterior⁹ erit i ordine scēt. q̄ scēta realis ut mē-
thaphysica sive phisica q̄d videt falsos. / Item ad
principale: eccl̄ h̄st scēt: ⁊ tñ deficiēt sensus:
ergo non oportet q̄ deficiēt sensu deficiēt ⁊. /
/ Item aia separa h̄st scēt: ⁊ aia sensu. er-
go r̄. / Sili sube separe carēt sensu: ⁊ tñ habent
scēt. / Ad oppositū est Ā R̄ dicēt q̄ deficiēt
sensu deficiēt ⁊ scientia. ergo r̄.

Ad qōnē v̄ q̄ sic dicit Ā R̄. ⁊ hu-
ius r̄ est: q̄ sensu ē cognitione
acq̄sita p̄ demotionē. diffinatio ē er ubi⁹. er
go sensu nō est sine cognitione usi. q̄ cognitione
ubis nō est sine cognitione sensu. q̄ cognitione
ubis est p̄ iudicationē ⁊ iudictio ē singlū quorū
ē sensu. ergo a ōmo sensu nō est sine cognitione
sensu. / Intelligēt tñ ē p̄ rōnes. q̄ l̄ v̄
intellectu sit por⁹ virtutib⁹ sensuivis: tñ quodam
mō depēdet a virtutib⁹ sensuivis: odo enī virtutes
sensuivis ordinare sunt ad intellectu. p̄us enim
app̄hēdit sp̄es a sensib⁹ exforib⁹ ⁊ postea a sensu
cōt̄: tertio a fantasmatē: q̄to ab intellectu. ⁊ ita i
tellec⁹ in cognoscēdo aliquo mō depēdet a po-
tētis: q̄ p̄ illas defert ad intellectu possiblē. Et
loquor: de intellectu s; q̄ cognoscēt sp̄es acq̄s-
itas: q̄ de intellectu separa alia r̄. / Tu dicas.
Intellect⁹ ē p̄ imālis. ergo nullo mō a potētis
sensibilib⁹ depēdet c̄t sint māles. / Di q̄ itellec⁹
c̄t ē p̄ imālis p̄ tāto q̄ nō utis organo corpo-

lo pando. Ut si ē imālis p̄ dīcī duplī. ūno
mō: q̄ nō ē p̄fectio māe: ⁊ sic itellec⁹ nō ē v̄tus
imālis. Allo mō: q̄ nō utis organo corpo: in
opandoz isto mō itellec⁹ est v̄ imālis. q̄ c̄t ē
p̄fectio māe iō aliquo mō a potētis sensibilis
depēdet. iō enī frenetici nō bñ diuidicet q̄ p̄t.
Sili i dormido itellec⁹ nō iudicat: ⁊ bñ q̄ sensu ligat. Sili qdā opti sunt māe. qdā inepiti
⁊ h̄l̄ causa nō ē s; se: q̄ itellec⁹ s; se non est
magis disposit⁹ nec min⁹: q̄ nō suscipit magis
nec min⁹ s; se. q̄ causa est q̄ in hoie vno q̄ in
alio est complēto melior. Dicit enim Ā R̄: q̄
molles carne apti sunt.

Ad primū argumētū sicut iā dīcītū
q̄ itellec⁹ a sensibilib⁹
quodāmō depēdet. / Ad p̄bationē dī q̄ p̄us
aliquo alio p̄tē duplī. ūno mō gnātōe:
p̄fētione: sicut suba p̄cedit actis quātū est de se
tpe ⁊ natura. Allo mō p̄fectio s; nō gnātōe:
sicut itellec⁹ s; se por⁹ ē sensu. Tertio mō gnā-
tōe s; nō p̄fectio. sic aia p̄us ē hōte. Tūc di-
co q̄ p̄us ē altero ūmo mō ab altero nō depē-
det. qdā tñ scēdo uel tertio mō ab alto depēdet. ⁊
sic itellec⁹ a sensu depēdet p̄t. / Ad aliud sicut
dicebat. / Ad rōnes p̄t̄b. / Ad p̄mā dico q̄
Ā R̄. i de sensu ⁊ sensato loquor ⁊ dīcī q̄ ūmo
nō intelligim⁹ de nōtēto sensibilib⁹: qdā nō p̄us ca-
dat i sensu. / Ad aliud q̄ nō sequit⁹ q̄ logica sit
posterior⁹ scēta orde doctrine q̄ alie. / Ad p̄ba-
tionē: tñ v̄. res p̄me intentionis ūmo intelligētū:
v̄ q̄ triplex ē opatio itellec⁹. Una ē intelligētā
simplicib⁹. alia ē cōpositio uel diuissio. ⁊ tñ ad
illias duas opationes res p̄me intentionis sunt no-
te p̄us itellec⁹ q̄ sebe. Tertia ē opatio discursu-
sia a ūmissis ad ūclones. ⁊ ille discursus ē itē-
tio scēda: ⁊ tñ est rōnēs p̄ q̄ dūcimur i cogni-
tione ūmaris intentionis ⁊ alia scēt. ⁊ ideo
quo ad h̄st actis logica est por⁹ ⁊ ita por⁹ quātūz
ad doctrinā: q̄ p̄ discursu doctrinamur. / Ad
aliud v̄ q̄ p̄positio intelligēda ē de p̄is qui ea
rēt sensu a natūlitate. / Ad aliud. q̄ aia separa
cognoscēt ea que cognoscēt abseq̄ discursu ⁊ nō
p̄ sp̄es acq̄sitas. q̄ hec p̄positio intelligēda est
de his que aegrunt per discursum z codē mō
dicēda est ad ultimum r̄. / Quesitio. lviij.

Aeritur aerū v̄ntas scētē sit
ex v̄ntate generis sibi:
q̄ nō videt. ens est s; se culūlibet scētē:

Posterior

et si scie β ; se sunt plures et vnuersae ergo et. maior
 pater; qd de non ente non est scie. Hic dⁱ qd ens sub
 eadem ratione non est sibi cuiuslibet scie: qd ens rationis
 est sibi logice: et ens in quantum mobile est sibi
 nullis scie. et ens sub absoluta ratione est sibi me-
 taphysice. et non est id subtletum cuiuslibet scie.
 Contraria ratione mobilis est ratione entis: qd mobile est
 ens. Similiter considerare ens sub ratione mobilia
 est considerare ens sub quodam ratione entis: et per prius
 nullis scie non differt a metaphysica sed solu-
 natur scie per diversas rationes sibi. Itē si scientia
 variat ex hoc qd sibi sive ens variat secundum diuer-
 sas rationes sibi. Si scie secessat ut res: hoc est p-
 eo scie subtecta que sunt realia sequitur qd scie non di-
 verificarentur nisi secundum rationem non realiter qd est in
 conuenientia. Itē ad principale, metaphysica est una
 scie: et si est de pluribus, est enim de substantia: qd
 etate et sic de aliis. Hic dⁱ qd metaphysica est
 ex pluribus entibus, est tamen de unico subtecto, qd oia
 entia hanc attributionem ad substantiam: et si meta-
 physica est de uno subtecto qd est unius unitate at-
 tributionis: et hoc sufficit per A. sc. llii, metaphy-
 sice. Cōtra, decē sunt gna pma, cū ergo scie
 pma nullā hanc attributionem ad alterum: qd si sic
 est aliqd unus pma: ergo non est dicē qd meta-
 physica est de decē generib⁹ per attributionem ad
 substantiam. Itē cōstat sibi illud qd est: est ens ab
 solutu. sed metaphysica est de cōstantia sibi illud
 qd est. ergo metaphysica est de cōstantia qd est
 ens absolutu. et per prius non per attributionem ad
 substantiam, maior pater; qd si cōstantia sibi illud qd
 est est cōparatio tunc est cōstantia ad aliqd qd non
 est vera. Ad oppositum est A. sc. secundo qd unius
 scie est ex unitate generis subtecti.

Ad qōnem dⁱ qd sic cuius ratione est: qd
 sicut se habet potentia ad
 subtectum ita scie ad subtectum, sed unitas poterit
 est ex unitate subtecti, sicut unitas poterit visus
 est ex unitate coloris, poterit enim distinguere
 per subtectum per A. sc. secundo de aia, ergo uni-
 tas scie est ex unitate generis subtecti. Intelli-
 ged̄ tamen qd non oportet ad unitatem scie genus sibi
 re cōstat est non unitate pditionis ad oia que p-
 tentia in scie. Sed sufficit qd sit unius scie analogia
 sicutens et subtectum poterit cōsiderare: ita qd p-
 ma ens qd est subtectum et subtectum cōsideratur: et
 oia alia entia per attributionem ad substantiam. ita
 de ente qd est substantia est primo metaphysica et
 sibi alijs entibus sibi qd hanc attributionem ad sub-

stentiam, et ita sequitur qd non oportet genus subtectum
 et pdicabile de oib⁹ que determinant in scientiis.
 Sed si coe pma oia in illa scie habeat attributio-
 ne ad ipsum. Et puenies exemplū ponit Linconie-
 sis, sicut enim est de arbore qd est sunt radices que
 sunt ei principiū sic est ei sunt rami exentes ab
 arbore. et ab uno exenti alijs rami quoque sunt
 multitudine ramorum: ita et in ibo scie, qd ei sunt
 principiū et ab ipso egrediuntur passiones que de ipso
 sciunt per principiū. Id manifestum pater in geo-
 metria, ubi pōlo est principiū pōlōnis subse-
 quentis et sic sic una pōlo, et ab illa pōlōne sunt
 aliae et sic quoque sunt integritas scientie oia, illa
 hinc attributionem ad genus subtectum.

Ad primū argumētū sicut dicebat.
 Ad rationē ptra hoc: pce
 dif qd ratione mobilis est quædam ratione entis: qd nihil est
 qd possit abscondi ratione entis, uero ratione entis sibi
 qua psequitur ens qd est gen⁹ in metaphysica: et ratione
 illa entis que est ratione entis mobilis: qd equiuocē
 sunt rationes entis, et id per illa rationē entis sufficiē-
 ter diuersificat scie nullis in metaphysica. Ad
 aliud dⁱ qd non sequitur sciam diuersificari solum
 ex rationes, qd ille diuersae rationes entis per qd di-
 siderationē intellexit. sed in re: hec ratione non est illa,
 modus enim cōendi entis inquantitate mobile non est
 modus cōendi absolute inquantitate et quidam se. Ad
 aliud principale sicut dicebat. Ad pma contra
 hoc dⁱ qd ista cōstantia sit pma i suo genere: ita qd in
 illo genere non habet aliqd unus: nihil tamen ppheta ip-
 sus reduci ad aliqd unus alterū generis. Uta cū
 dⁱ qd tunc est aliqd unus pma. Dicendum qd hoc non
 est inconveniens in diuerso genere, substantia enim est
 pma ens ad qd oia entis sive oia gna accidētis
 reduci hanc. Ad aliud dⁱ qd non sequitur cōstantia
 est ad aliqd i attributionē hanc ad substantiam, non
 enim quelibet attributio sive cōparatio sicut ad aliqd
 qd, sed soli cōparatio ad terminū. Sed tamen cō-
 paratio ad subtectum non facit aliqd ens ad aliqd.
 Per hoc ad formā dⁱ qd hec maior cōstantia sibi
 illud qd est: est ens absolutum: uera est distinguē-
 do absolute ptra cōparatio ad terminū relatio-
 nis, ueraciter ipsum est cōparatio ad subtectum: qd ac-
 cides sibi illud qd est: subtectum est, accidētis enim
 non est ens, nisi quia entis.

Cōplicetur qōnes pma libri posteriorū.
 Sequuntur qōnes secundi. Ad. xlviij.

Veritur de uerita

te huius q̄ sit falsa videat. q̄ de cōtin-
gētib⁹ et corruptibil⁹ sicut q̄ones et
tū nō sunt uere scita q̄ de p̄tingētib⁹
nō est scia ergo zc. / Huic dicit Linco. q̄ q̄ones
in gnāli sunt ecles nāero hijs que uere scim⁹ i
gnāli sunt in spāli nō sunt ecles hijs q̄cūq; uere
scim⁹ in spāli. / Cōtra eccl⁹ genē et nāero: disti-
guunt s̄ se iuicē sicut idē genē et idē nāero. Di-
cere ergo q̄ q̄ones nāero s̄t ecles hijs q̄cūq; uere
scim⁹ et dicē q̄ ille q̄ones sunt ecles genē
nō videat p̄uenies expositio. Exponit enim vñ
mēdū p̄ alterū. / Itē ad ḥncipiale. q̄ones s̄t i
finitæ et p̄clones scite s̄t finite, sed q̄ l̄sinita nō
s̄t ecclia finitæ q̄ ibi nō est certitudo ergo zc.
/ Itē illud q̄ q̄ris est dubit. q̄ Boetii q̄ō e
dubitabilis p̄positio. / illud q̄ō est certi er-
go zc. / Itē scia p̄tinet ad dēmōstratōrē: s̄t ad
dēmōstratōrē nō p̄tinet iterrogatio nec q̄ō nō
enī iterrogat s̄ sumi q̄ per A. R. / Huic dī q̄
ad dēmōstratōrē nō p̄tinet iterrogare de p̄mis-
sis et b̄tētātē A. R. / Ad enī tū p̄tinet iterrogare
de p̄clone et ad p̄clone p̄tinet scia: et ita ad idē
p̄tinet iterrogatio et scia. / Cōtra b̄tē: si dēmō-
strator iterrogat de p̄clone: tūc p̄tingit ad scē-
tētātē: q̄ p̄ A. R. p̄lo p̄ b̄tē et suppo-
ne dīst̄tē: q̄ nō oportet ad scētētē adscire illi de
quo sit q̄ō: sed hētātē p̄t de via p̄t et de op-
posto: et ita non oportet ad scētētē credere q̄ō est
p̄ta Aristotile. / Ad oppositū est Aristotile.

Ad questionem Dī q̄: q̄ō
ecles numero zc. / Vniuersitō est q̄ p̄positi scil-
bilis nō ē p̄se nota in b̄tate nec i scilatate: q̄ p̄
positio scibilis ē illa cui scia acq̄ris de nouo p̄
cām: s̄ talis nō ē p̄se nota i b̄tate: q̄ si sic eius
scia nō acq̄ret de nouo. nec p̄se nota i scilatate:
q̄ de nō ente nō ē scia: pp̄o ergo scibilis nō
ē p̄se nota: nec ē simpliciter nota siē impossibilitate
de q̄ō nō p̄t et scia: ergo pp̄o scibilis talis ē de q̄
scia acq̄ri p̄t post dubitationē: ita q̄ ipsa p̄us
sit dubitata et postea p̄ principia nota fuit scita er-
go zc. / Intelligendū tūc ē q̄ p̄positio scibilis nō est
q̄ribilis talis mō q̄ ab codē sit scita et dubitata q̄
sic sit ē nota et certa respectu eiusdē. / Ita sit
p̄us dubitata ab adscire: et postea p̄ principia no-
ta p̄se debite applicata ipsa sit certa et ē eadē q̄ō
que est scita ab uno et est dubitabilis ab alio: et
hoc non est inconveniens.

Ad primū sicut dicebat. / Ad rōnē

z̄ B. v̄ q̄ ille definatio-
nes genē et numero nō reserunt ad idē: sed hec
definatio in gnāli referēda ē ad p̄clones: et hec
definatio numero referēda ē ad eq̄ilitatē: et ita
pater q̄ intellect⁹ ē iste. / Dōnea accepte in gnāli:
s̄t ecles nāero hijs que uere scim⁹ in gnāli: et
sic ē pp̄o uera. / Ad scđm ḥncipiale dico q̄ p̄
positiones nāero l̄sinita s̄t: et sic de illis nō intē
dit Aristotile: s̄t solā de q̄onib⁹ i genē. / S̄lī i
telligēdātē q̄ p̄tingētū ut p̄tingētia s̄t pp̄ite nō
ē q̄ō: sicut nec eoz ē scia: q̄ ois q̄ō ē q̄ō medij si
ue cātē: s̄t p̄tingētia ut talia s̄t nō h̄nt cām eoz.
tū de hijs que sunt p̄tingētia q̄ones s̄t: ut q̄e
uadis romā: R̄sūt. ut recuperem sanitatem. De
ito p̄tingētū q̄ō. pp̄o b̄tē q̄ h̄t quādā cām or-
dinatā que ē sc̄tētē a uadētē: et ito mō p̄tingētū q̄
ri p̄t: et etia sc̄tētē p̄t cām: s̄t talis scia nō p̄t-
inet ad dēmōstratōrē. / Ad aliud dico q̄ illud
q̄ō q̄ris dubit. ē C̄tē ē de scia. / Cū b̄tē stat q̄ ec-
cles sunt q̄ones hijs que uere scim⁹: q̄ eedē nāe
pp̄ones que p̄suerūt dubit posterūt fiunt
certe p̄ pp̄ones notas. / Ad aliud sicut dicebat.
/ Ad illud s̄t b̄tē dico q̄ nō oportet ad scētētē cre-
dere p̄clone antētē p̄ dēmōstratōres p̄se cōclu-
dant: s̄t b̄tētātē debet q̄i sunt p̄se note:
uel q̄i ex b̄tētātē definitio mō applicatis in
serb p̄lo: tūc ad scētētē credit p̄tōnē: sed prius
nō oportet nec hoc idētētē Aristotile. / Ad. xlir.

Ad q̄ōne vide. ois q̄ō aliqd p̄

supponit: s̄t q̄ō si ē nihil b̄tē supponit er-
go si ē nō ē q̄ō. Probo minorē. / Si si ē aliqd p̄
supponit: tūc b̄tē supponeret qd̄ ē. / Itē qd̄ ē nō p̄
supponit: q̄i b̄tē supponit si ē: ergo nō b̄tē supponit
si ē. / Itē illud q̄ō cognoscit an dēmōstratōrē
nō ē q̄ribile: q̄i oē q̄ribile ē scibile. / Itē si est p̄
supponit an cēm dēmōstrationē: q̄i de l̄bo p̄co-
gnoscit si ē qd̄ ē. / Itē si ē q̄ris de aliquo: q̄i
ro an q̄ras idē de seipso an aliud de alio. / Si idē
de seipso nō ē q̄ō: q̄i p̄ A. R. q̄ris q̄re h̄o ē h̄o
nihil ē q̄ris. / Si q̄ris aliud de alio: tūc q̄o talis nō
ē simplier s̄t coposita. Quia q̄ō simplier ē q̄i il-
lud q̄ō q̄ris nō ē alterū cētētē sicut dī Linco.
/ Itē si h̄c q̄ris aliud de alio: tūc ē possit dē-
mōstrarī: q̄i ē h̄erēt in l̄bo cām q̄re inseparabilē
et iest et ē p̄m se aliud ab eo cui⁹ ē ergo est dē-
mōstrarī. / Ad oppositū est Aristotile.

Ad q̄ōne dīc si ē q̄ō: q̄ō poter et sc̄tētē
tūc A. R. dīc enī q̄i si ētētē

Posterior

q̄o simplex. et s̄ secur q̄ si ē q̄o simplex. et est q̄o simplex sicut dicit Thomas pp b̄ q̄ nō padi-
cat ē tertius. sed sibi dicitur. q̄o simplex. q̄o
forma et rō rei subiecte et rō et forma rei padi-
cate nō sunt duæ; vna; et q̄o cōposita ē cū forma. et
rō rei subiecte et padi-
cate sicut dicitur hic cū q̄is
an hō sit r̄isibilis. / Intelligentē tū ē q̄ ad q̄o-
nē tria regnū et ista sufficiat. / Primum ē q̄ id
de quo q̄is sit dubitabile q̄tū ē de sc̄. / Secundū
ē q̄ q̄ibile aliqd p̄supponat. / Tertius ē q̄ ip̄z
h̄eat mediis q̄d p̄demonstrare possit. / Ita tres
p̄ditioes celudunt i hac p̄ditioē sicut ē: q̄ ē q̄tū
ē de se dubitabile q̄: p̄sigil lecite qd signatur p̄ h̄ic
ceruit et tū dubitare an sit. sicut si ē p̄supponit qd
ē: nō q̄dest simpliciter. q̄dest rei. h̄est q̄o signatur
p̄ nomine. sili si ē h̄et medius q̄d possit p̄demon-
strari. / Jurta q̄o ēstiblēdū q̄: duplex ē ē. q̄o
dā ē ē sibi et aliud ē passiblē. / Et sibi nō h̄et me-
diū rē. nec ē demostribile. q̄: de sbo p̄cognoscet
tur q̄dest et q̄: ē an oēs p̄demonstrationē. / Elle autē
passiblē ē demostribile: q̄: ē passiblē ē lessē:
et lessē passiblē sbo p̄demonstrat et p̄ disfinitionē
sbi tanq̄ p̄ mediū: ē q̄ p̄ disfinitionē passiblē.
q̄: si ē q̄o cū h̄eat p̄ditioes registas ad q̄onē.

Ad primum argumētū dico q̄ q̄o si ē est
p̄supponit tū q̄dest rei. h̄est q̄o signatur p̄ nosī:
q̄d enī rei p̄supponit si ē ut argutū ē. tū si ē si ē
nō p̄supponit. / Ad aliud patet p̄ dicta i pōne
q̄: de sbo p̄cognoscit si ē et q̄dest. tū de sbo nō
p̄t q̄l ē. Elle ista passiblē p̄t ē q̄ibile. / Ad
aliud dī q̄ ē q̄it de eo cul̄ ē: nō sicut totalliter
idē sibi si ē totalliter diversus. / Q̄it tanq̄ all
qd reducible ad gen̄ illi cul̄ ē ut si ē sbe ad
subam. Si h̄itatis ad q̄titatē: et sic de ceteris
generib̄: ita q̄ ē p̄dicat et q̄d ē alterib̄ ḡsis. et
ē q̄o simplex. Et p̄dicat ē s̄m adiacēs: q̄d ē si ē
dicitur Thomas. ē reducible ad gen̄ illi cul̄ ē ē.
/ Ad aliud patet q̄ hic nō q̄it totalliter aliud: vñ
nō ē demostribile de eo cul̄ ē: q̄ ē in sbo p̄sup-
ponit ē: tū ē sibi p̄demonstrari nō p̄t: nec illud
q̄it p̄pote. Si tū q̄it: vñ nō ē ut sicut nosī p̄ de-
mōstrationē: s̄ ut aliq̄ alia via notificet. sed ē
passiblē q̄it et idē demostribat. / Vides tū Lin-
eo. alii dicē. q̄ ē culus libet alterius a p̄ma cau-
sa p̄demonstrari p̄t de eo cul̄ ē excepta sbo q̄d ē
gn̄alissimū. ipsa enī suba nō h̄et disfitionē: q̄:
nō h̄et gen̄ sup̄: tū ē de suba que ē gn̄alissimū
nō demostribat ē: nec de p̄ma cā eadē rōne. q̄: p̄-
ma cā nō ē in genē: q̄ ē ē cā cōnta. et sic esse

sbi: et ē passiblē q̄ibile ē et etiā sciblē: exceptis
bijs que dicta sūt. / Ad rōne dico q̄ ē simplis
sbi p̄demonstrat p̄ disfitionē: sibi de sbo: m̄t c̄s
sbi icōplete an p̄demonstrationē p̄cognoscit et p̄-
supponit: tū enī p̄cognoscit ē sibi icōplete q̄
sbi p̄cognoscit q̄ aliud accedit sive p̄ descriptio
nē: et tale ē p̄cognoscit ante q̄ p̄cognoscit qd
rei. Et tū p̄uenit Ar. vi. meth. p̄ p̄mo de
sia. et sedo huī. Dicitenī p̄ accedita magnā p̄tē
p̄serat ad cognoscēdū: q̄d q̄d rei. et tū cōplete
sbi p̄ disfitionē sibi acq̄rit. et sic patet q̄ alio
mō ē p̄cognoscit et p̄supponit et alio mō q̄it.
Sic ergo patet p̄ p̄mō q̄ q̄it an h̄ēnō q̄it
aliq̄ forma de aliarū tū ē q̄o simplex. nec totaliter
idē ut dictū est: q̄ tū nō ēt̄ questionē. / Ad. la-

Teritur An q̄d ē si q̄o. q̄ non
sciblē p̄ qdē: q̄ illud qd sciblē p̄ vī-
sitionē idē cātē qdē: et illud qd q̄it et sciblē. / S̄
qd nō sciblē p̄ mediū qd̄ ē qd q̄dest q̄ eadē rōne
illud qd q̄dest sciblē p̄ aliud qd q̄dest et sic cēt p̄
cessus in līmitē. / Itē ē q̄ibile qd̄ nō
est sciblē: ergo nec q̄ibile. p̄mo minorē. Si qd̄
ēt sciblē. sciblē p̄ cātē: tū nōt̄ ē tūm̄t̄ etiā qd̄ sūt̄
qd q̄dest ergo qd q̄dest nō h̄et cātē irsiblē p̄ quā
possit sciblē. / Idē dī q̄ qd qd̄ ē qd q̄dest sbi: et alī
ut qd q̄dest passionē. Qd q̄dest sbi cātē nō p̄t:
q̄ nec sciblē: q̄ de sbo p̄cognoscit q̄dest cātē p̄t
Ar. Quid tū passionēs querit: et illud sciblē p̄
disfitionē sbi. / Cōdēra itaud. Primo ostēdo
q̄ qd q̄dest sbi q̄i p̄t etiā sciblē: q̄ p̄tingit all-
tē cognoscēt etiā sciblē. / Qd q̄dest sibi idēt̄i-
bus qd̄: et postea p̄tingit cognoscēt p̄cipijs idēt̄i-
bus qd̄: sicut puer cognoscit bouē cē: et in p̄-
cipijs bouē cēntialla ignorat: et postea ista p̄cipijs
idēt̄i bus qd̄ cognoscit: sed illud qd̄ est nō mo-
ignotū et postea notū ē q̄ibile et etiā sciblē. er-
go q̄dest sbi: et q̄ibile et etiā sciblē. q̄t qd̄ sibi
si notū p̄ qd̄ notū ergo sciblē est. / Itē q̄ qd̄
passiblē nō possit sciblē p̄t: q̄ p̄ Aristotilem
Qd q̄dest nō p̄t p̄demonstrari: q̄t sicut fieret peti-
tio p̄cipijs. ergo qd q̄d passiblē p̄demonstrari nō
p̄t. / Itē oīs qd̄ cātē qd̄ mediū sive cātē p̄ Ari-
stotile. / S̄ qd̄ nō est qd̄ mediū: q̄ ipsius qd̄
nō est mediū sive causa. ergo qd̄ nō est qd̄.
/ Itē q̄dest p̄supponit si est. ut est qd̄. sed qd̄ ē
idē est qd̄ cēntia uel sp̄am p̄supponit: q̄ tūc nūl-
la rosa exsistē nō posset cognoscit qd̄ est rosa. er-
go q̄dest nō est qd̄: ut qd̄ verā cēntia rei notifi-
cat. / Itē qd̄ differt a supponere et p̄petione in B̄

In q̄one nō oportet adsecrentur p̄tū op̄pōnētis quā int̄d̄it op̄ponētis. Sed p̄tū c̄r̄e opinionis sed in eo q̄d̄est nō p̄tū op̄ponens et r̄idēt c̄r̄e opinionis, ergo q̄d̄ est non est q̄d̄. Minor patet q̄: q̄d̄ q̄d̄ est nō ē q̄d̄ dialetica. ergo in q̄one qd̄ est nō p̄tū c̄r̄e opiniones c̄r̄e, sed utrū erit vna p̄s sustinēt. / Iē si qd̄ est c̄r̄e q̄d̄: idē c̄r̄e dubitabile et p̄supponit, p̄s est sum ergo t̄ ascedes. Probatio p̄st̄it, q̄d̄ est p̄supponit si est. Si igitur dicit q̄d̄est est q̄d̄ tunc qd̄est p̄supponit si est, q̄d̄ uel est c̄ntia vel immediate p̄s qd̄ditatē, q̄d̄ p̄legit qd̄ditatē ipsam p̄supponit, ergo c̄r̄e p̄supponit qd̄ditatē. Si ergo r̄icas q̄d̄est si q̄d̄: idē erit dubitatus et p̄suppositus. / Hic dī q̄d̄ nō securit: q̄d̄ est aliud qd̄est qd̄ est dubitatus, t̄ qd̄est p̄supponit a si est: q̄d̄est uerū est dubitatus. Sed qd̄est uerū nō p̄supponit si est. Si est enim solū p̄supponit qd̄est qd̄ siḡtur per nomē et ita aliud qd̄ p̄supponit et aliud q̄t̄. / Lētra: Illud non soluit: q̄d̄ uel est qd̄ditas vel immediate p̄legit uerā, ergo c̄r̄e p̄supponit qd̄ditatē uera et nō solū p̄supponit qd̄ siḡtur per nomē. / Iē c̄r̄e distinctū p̄securit c̄r̄e distinctū: ergo c̄r̄e p̄supponit entitatē distincti, et hoc nō est qd̄ditatis significati per nomē t̄. Sed qd̄ est rei: ergo p̄supponit uerā qd̄ditatē rei, ergo si est p̄supponit qd̄est. / Alter dicit Linco. q̄d̄est presupponit si est cognitū p̄ accidit. Quid est in p̄supponit a si est: sūm q̄d̄est cognoscit per principia c̄ntialia, vis et dupl̄ cognoscit. Uno mō per accidit, Alter mō per principia c̄ntialia. Unū per hoc ad formā argumēti dici p̄tū, q̄d̄est dubitatur sūm, q̄d̄ p̄supponit c̄r̄e cognitū per principia acciditaria, et ip̄m est p̄suppositū ab c̄r̄e cōp̄te cogniti per principia c̄ntialia, et q̄d̄ idē si p̄suppositū, dubitatum nō est inconueniens. / Contraria si c̄r̄e cognitū cōplete p̄supponit qd̄est tūc c̄r̄e p̄d̄est p̄tū demonstrari de eo cui est: sed hoc ē salutem per Aristotilem, q̄ de sūo p̄cognoscit qd̄ est et si est, qd̄ p̄cognoscit aī demonstrationē: demonstrari non p̄tū. / Ad oppositū est A. He.

Ad q̄d̄onē dī q̄d̄est est q̄d̄ sic ut dicitur p̄tū et q̄ ei cognitio acgrī p̄tū. Hoc est enim Aristotiles uenari qd̄d̄est, ergo ic̄. Dicitur qd̄da q̄d̄est sūm nō q̄t̄: q̄ de sūo tanq̄ de fūda mēto in demonstrationē p̄cognoscit qd̄est et si ē ut dicit A. He. / Quid est in passionis q̄ri potest: amēd̄ q̄d̄, in dicitur sūm q̄d̄. /

Et ip̄m p̄tū sciri de sūo p̄ distinctionē sūm. / Intelligēdū tūc est q̄d̄est tractū sūb r̄one qua est qd̄: sic nō querit ira q̄ sub illa r̄one sciat tanq̄ p̄clusum in demonstrationē q̄ sic est petitio p̄n c̄p̄pi ut dicit Aristotiles. Quid est tūc queritur ut per aliquā altiam viā fieri notū ut per viā diuissimā: sicut docet Aristotiles, et immo se sit tanq̄ mediū: nō tūc tanq̄ p̄clusio i demonstrationē. illud tūc qd̄ est qd̄ non acceptus sub illa r̄one ut qd̄: sed māle p̄tū demonstrari per qd̄ formale: ita q̄ hoc demonstrat inesse illi cuius est scia nō sub ratione qua est quid.

Ad primū r̄one qua est qd̄ nō queritur per mediū nec demonstrat q̄ sic est p̄clusus in infinitū. / Ad aliud dico q̄d̄ subiectū non regrit nec p̄tū demonstrari sub ea ratione qua est qd̄. / R̄ones que p̄bāt q̄d̄ p̄tū demonstrari postea soluent. / Ad aliud p̄ncipale. dī q̄ oīs q̄st̄io est quod̄ modū: nō ira q̄ ip̄z demonstrat per mediū, dicū enim est q̄: quid est sub r̄one qua est qd̄ querit: nō ita q̄ ip̄sum sciat per demonstrationē tanq̄ cōclusio, sed aliq̄ alia via ut dictū est in positione. / Ad aliud dico q̄ qd̄d̄est ut est uera quidditas rei: p̄supponit si est: sed non ē actuale distinctū cōtra fūlē uel fore sicut argumentū est, sed p̄supponit c̄r̄e aliud sicut postea videbit. / Ad aliud dicit Linco. / Ad rationes cōtra hoc: dicit sūm sententiam eius q̄ quid est p̄tū demonstrari de subiecto per eius qd̄quidest: quia potest dubitari: si contingit sub alia specie. / Ad auctoritate Aristotile: dicit q̄ de subiecto p̄cognoscit quid est et si est: non cōplete, sed p̄cognoscit esse notum per principia accidentalia: et c̄ illo modo non demonstrat esse, sed demonstrat esse notum per principia accidentalia sūm ipsum. / Alter dicitur q̄ quid est p̄supponit esse consūsum: sed ip̄m quid p̄supponit esse distinctū: ita aliud esse p̄supponit et aliud esse cōsequit: tūc aliud fore sic idem cum p̄tū. / Quodlibet.

Ceterū utrum c̄r̄e existere sit de essentia: q̄ sic videlicet. Author de causis dicit pro prima rerum catarum est esse: sed qd̄ est primum in rebus causatis est c̄ntia. / Iē Lōmetator: dicū q̄ hoc est, p̄blema de genere hō est: sed genus est de essentia illius cuius est. ergo c̄r̄e. / Item ratio Lōmetatoris est ad hoc. Homo est: aut em̄ sūm, aut nullus, aut omnis.

Posteriorum

ergo pse aut per additum. si pse habeat ppositum. si per additum quero de illo addito illud additum est: aut ergo pse: aut per additum. Si pse eadem ratione sicut instabat in primo. Si per additum sic erit: progressus in infinitum. Hic dicitur quod hoc est per additionem: et illud additum est pse: et non eadem ratione statum est in primo: sicut in silo patet: hoc disgregat per alterum: et albedo disgregat pse: et non est eadem ratione statum in primo. Et contra si illud additum sit pse: ergo esse est de entia illius additi: et sic permodum ppositum quod esse est de entia illius cuius est. Item quero de illo addito aut est entia ipsum esse: aut principia eius. Si sit ipsum esse: tunc hoc est pse: quod non per modum. Si sit principia eius: cum enim principia esse sunt cōpositum distinctum numero extra alterum: sequitur quod hoc est aliud cōpositum distinctum numero ab hoc. Sed hoc est impossibile quod hoc non est per entitatem alterius cōpositum numero sicut sicut non est aliud per albedinem. Plata. Et si ad rationes quod hoc est per additum. Ecum dicitur quod illud additum est: dicitur quod non: quod illud additum non est: sed est illud quo aliud aliud est: sicut forma non est sed est principia entia cōpositum. Et contra illud additum non potest esse pure nihil: quod hoc est per pure nihil ergo illud additum aliquo modo est ens et quoties dicitur ens ratione dicitur esse: per Aristotilem. ergo illud additum est. Et hoc est denotatio p̄dicatur de re pp̄positis: binaria dicitur linea et quāta: ergo eadem ratione potest p̄dicari de quocto: quod aliquo modo est ens: ergo id est additum quo hoc est: et non sit entitate cōposita: nisi aliquo modo est: sicut forma est entitate principia. Et ad principale: ens est de cuiuslibet entia: per Aristolum: et ens et esse id est significatur: ergo esse est de entia cuiuslibet. Hic dicitur quod ens est duplex: ens nomine: et ens principia. Ens nomine est de entia cuiuslibet: sed ens principia non. Primum modo non est vera quod ens et esse significatur id est: binario secundo modo. Et contra illud: ens nomine et ens principia significatur id est: differat in modo significandi: et ens principia et esse significatur ut progressus est: ergo ens nomine et esse significatur. Hic dicitur quod ens non est et ens principia et esse significatur ut mensuratur per se: et ideo non sunt de entia. Et contra illud: si ens principia non sit de entia: quod mensuratur per se: tunc non est hec necessaria: hoc est ens

ens: quod hie ponit ens alias ut tpe mensuratur de homine et ut sic non est de entia per te. Ita ad principale: quando terminatur ad subiectum solū tantum ad pse terminatur: et quando terminatur ad subiectum solū tantum ad eam. Hic dicitur quod quando terminatur ad eam: et eam iba ret. Et contra illud: quando terminatur ad eam: sed ad subiectum solū eam. Et contra illud: quando terminatur ad eam: ergo quando terminatur ad subiectum solū eam: et per eam est aliud ab entia: ergo quando terminatur ad eam: ad ens per accidens: ergo ens per accidens pse generaliter quod est impossibile. Ita ad principale: si eam non sit entia rei: tunc eam sit in entia: etenim laicitas est in potestate respectu cuiuslibet quod est in ea quod est alterius sua entia: sed p̄s est falsus: ergo et accidens: falsitas p̄s est patet: quod si entia sit in potestate ad eam: aut ergo in potestate activa vel passiva. Si activa: tunc entia habent eam etiamque est: quod est in potestate activa respectu alterius: et habet respectu illius. Si in potestate passiva est: entia manentes posset eam non esse: quod potestate passiva est potestate ostenditur. Ita si esse sit aliud ab entia cum immediate sequatur entia: ergo eam de entia potest demonstrari: p̄s est falsum: ergo et falso. Et contra illud falsitas patet: quod in demonstracione p̄sumponit quod est et si est: et quod p̄sumponit non est demonstratur: ergo esse non demonstratur: et hoc ostendit et de p̄s intellectu sibi. Ad oppositum si eam est de entia rei: hec est necessaria hoc est: p̄s est falsus ergo et falso. Ita si sit: tunc intelligitur te modo non est vel hoc modo non est intelligendum. Ita sentia abstracta habet ab eam sufficiens force: ergo eam de entia non est: quod illud a quo aliud abstracta non est de eius sentia.

Ad quoniam dicitur quod eam non est de entia quod de illo esse est dubitatio. Sed de eam non est dubitatio. Rō huius est ita. Illud quod potest intelligi sine alio non includit illud in sua entia: Entia potest intelligi non intelligendum esse: ergo et hoc patet sibi: quod sentia abstracta ab esse sufficiens et force: sicut ergo sufficiens et force non sunt de entia: ita nec eam. Intelligendum tamen est ppter rationes: quod eam non potest intelligere sentia primo: sed primo p̄sequitur latitudinem. Individuum enim pse et p̄mo existit: sentia non nisi per accidentem.

Ad primū argumentum dico quod auctor de causis intelligit per se actum omni: et non existit. Unus intellectus est et prima rebus creari possunt: et hoc est prima creari possunt actus: sed patet de intellectu et non loquuntur hie de eam quod est existere. Ad aliam auctoritatem: Et contra illud sententiam dicitur quod est p̄dicatus genitale: hoc est. Unde p̄pblema

Secūdus

p.v

de genere: itēdīt p̄dicatū gnāle: cūlūsmodi
est p̄dicatū trāscēdēs. / Ad aliud q̄ hō est p̄se-
ita q̄ nō per medium h̄is ēē. et sili est per addi-
tum. ut per ēē: q̄ ēē est tanq̄ illud quo aliqd est
et illud ēē non est ita q̄ sit h̄is ēē. / Ut tñ ita
simil stat: q̄ hō sit p̄se ita et non per mediū ha-
bēs ēē et tñ hō est per additū tanq̄ per aliqd
quo aliqd est et non per additū q̄ est ita q̄ sit
h̄is ēē: sed per additū q̄ est p̄incipiū cēndi.
/ Ad rōnes p̄tra hoc. p̄me rōnes p̄tra p̄ncipa-
le p̄bat q̄ illud ēē nō est tanq̄ h̄is ēē. sed tanq̄
p̄ncipiū quo cōpositūm en. / Ad aliud aliud
dicebat hoc est cōcessum. / Rōnes p̄tra sc̄das
r̄isionem. p̄bat q̄ ēē illud per q̄d hō est: et al-
iquo mō: hoc est p̄cessum simp̄r: q̄ illud ēē
est: non tanq̄ h̄is ēē: sed tanq̄ p̄ncipiū quo
cōpositūm en. / Ad aliud sicut dicebat. / Ad
rōnem p̄tra hoc sicut h̄is. / Et ad aliud corra
hoc. dicit q̄ sic dicebat hō est ens aīal. Ens spe-
cificat per aīal: et ideo quodāmō stat fm exige-
tiam aīalis: et ideo non est p̄c̄tingēs: / Dō est
ens aīal: hec tñ est cōtingēs: / Dō est aīal ens: ga-
In ista aīal specificat per ens: et ita quodāmō
do fm ēē t̄gāle mēsurat: et ideo hec est p̄c̄tingēs.
hō enim p̄ce esse aīal ens: et non ens. / Alter
p̄ce dici t̄ melius q̄ ens nōmen et ens p̄ncipiū:
non signat idem: q̄ ens nōmen significat pura-
entitatem rei sicut qđitatē: sed ens p̄ncipiū
signat rei existiam que est extra cēntiam et illi cē-
ntialiter accidit. Per hoc ad formam p̄ncipali s̄
rōnes sicut p̄us q̄ ens p̄ncipiū et ēē idem signat.
sed tñ ens nōmen et ēē non significat idem. si-
cuit nec ens nōmen et ens p̄ncipiū signat idem.
et ideo l̄z ens nōmen sit de cēntia: tñ ēē non est
de cēntia. nec ens p̄ncipiū. / Ad aliud sicut di-
cebat. / Ad rōnem p̄tra hoc dicit q̄ l̄z genera-
tio terminat ad subam sub ēē: non tñ terminat
ad ens per accīs: q̄ ēē non est res alterius ge-
neris ac cēntia: sicut album est alterius generis
ab hoīe. / Esse enim et in cōdē genē cū eo culus
est per reductionē. / Tñ ēē non est h̄is ēē: ideo
non est in genē p̄se: et suba sub ēē non facit ens
per accīs sicut hō alb. / Ad aliud cum dī q̄ ge-
neratio est a suba non ente ad subam sub elle.
/ Ad aliud p̄ncipale q̄ cēntia est in potētia ad
ēē. Est enim in potētia passua: q̄ p̄ce existere
et non existē. Accidit enim sibi existē. Et cum dī
ergo cēntia manēs p̄tūnō ēē: dī q̄ nō op̄petet

q̄ cēntia manēs possit nō ēē: q̄ cēntia manēs
existit: et dī existit ēē. / S; tñ cēntia manēs cēntia
p̄tē et nō ēē. / Ad aliud dī q̄ elle est cē-
ntia: posterius cēntia: p̄cedit. Et ch̄ isert: ergo es
se p̄supponit cēntiam. dī q̄ ēē existē p̄supponit
cēntiam fm aliquē gradū cēndi: nō in p̄suppo-
nit cēntiam existē. / Ad aliud. q̄ l̄z ēē nō sit de
cēntia: nō tñ p̄tē demonstrari de cēntia. Ad hu-
mus p̄bationē. dī q̄ non legitur cēntiam nisi per
accīs. Primo enim sequit̄ individuū cui est
p̄ce existē. Et q̄ non legitur cēntia fm se: et p̄mo
ideo de cēntia demōstrari nō p̄tē. Simil nō
est res alterius generis nec p̄le ens in genere:
ideo non potest demonstrari. Quesito. lii.

Aeritur Ut̄ q̄dēt p̄sup-
ponat s̄it p̄. q̄ non vi-
det: q̄ de rosa et nūe possim̄s sc̄re
qđ sunt nulla rosa erit. ergo q̄dēt non p̄
supponit s̄it et. / Hic dī q̄ dī illa bñ conclu-
dit q̄dēt nō p̄supponit esse existē: p̄supponit
et aliud ēē. / Cōtra. q̄ de illo ēē q̄dēt p̄sup-
ponit. aut est ēē cēntie: aut ēē existē: aut aliqd terri-
um. / Ad ēē cēntie: q̄ si q̄dēt p̄supponeret ēē es-
sentie: p̄supponeret seip̄m: q̄dēt incōueniens.
Nec p̄supponit ēē terrū: q̄ nō est tale ut videt.
soli ergo p̄supponit ēē existē. / Item ad p̄nci-
pale. et distincti cōsequit̄ distincti entitati: q̄a
ab entitate distincta causaf. ergo ēē p̄supponit
qđitatē. ergo q̄dēt non p̄supponit ēē: q̄ tun-
cē p̄suppositionib̄ et circulus. / Itē esse est
posteri cēntia: ergo ēē cēntiam sicut q̄dēt p̄sup-
ponit non ergo ecōtra. / Itē q̄dēt non p̄sup-
ponit illud q̄dēt sibi accidit: sed qđitatati accidit
ēē sicut sulle et fore. ergo q̄dēt non p̄supponit
ēē. ergo r̄z. / Ad oppositā et. / R̄z. dicit eni q̄
crentes q̄dēt ignorantes s̄it: nihil q̄rūt: q̄dēt
nō est nemo sc̄it: q̄dēt s̄it pater de tragedapho.

Ad qōnēm dī q̄dēt p̄sup-
ponit s̄it: sicut dīc. / R̄z.
q̄ de non ente nullus sc̄it qd̄ est. Nullus enim
sc̄it qd̄ est tragedapho. sed soli qd̄ signat p̄ no-
mē. ergo anteq̄ sc̄it q̄dēt oportet q̄ p̄cognoscit
sc̄it s̄it. l̄z nō ēē qd̄ est actualit̄ entis: cū nō sie-
de cēntia: uerū sine cēntia nō p̄tē ēē ergo r̄z.
/ Intelligēdū tñ p̄pter rōnes q̄dēt non p̄
supponit ēē cēntie: q̄ tñ idem p̄supponeret se-
ip̄m. nec p̄supponit ēē existē: q̄ ēē existē est p̄mo
sp̄f singularis. et tale accidit ipsi qd̄: q̄dēt qd̄
est: et qd̄ medij. et etiam qd̄ s̄it: sed medij in

Posteriorum

demfatiōe est usū: ergo qdest et ē si est sū pmo ulis: et nō spī singularis. Et ē crīstē est spī singularis pmo. ergo qdest p̄supponit ē crīstē pmo: sed qdest p̄supponit terrā ē qd est actualiter entis: et illō ē qd est actualiter entis nihil aliud est nisi qdā gradus ēndi vni? eūtē distin-
ce? p̄tra alii gradū alterū eūtē. quē gradū hēt
eūtē cūz est. Utīt gradus ēndi p̄supponit
de qd est qd: et illud ēt est quodāmō nō cē p-
hibet in rē natura. sive ēt in hītu? sic dicit q
dāt nō est crīstē: et pp̄ hec dicit qd̄ p̄ tra gela-
pho nullus scit qd: qd̄ nō licet esse sic in hītu. i.
aliquē gradū ēndi in reb. / Utīt illud est itelligē
dū ppter secundū argumētū: qd̄ ēt duplicitē co-
gnoscit. Uno mō per mediū accidentale. sicut
nos cognoscim̄ celū per accidētālē et per es-
tēt. Alio mō cognoscit ēt per mediū eūtē
ut qd̄ cognoscit per qd̄qdest. Isto secundū
mō est cognoscit distincte et p̄supponit qdest a
quo caput distinctionē. Primo mō ēt cognoscit
tur p̄fuso mō et cōplicēt. et isto pmo mō qdest p̄
supponit si et: et qdest p̄supponit et cognitum
mō p̄fuso. Sed secundū mō ēt acceptū p̄suppo-
nit qdest. et loquor de ēt qd̄ est actualiter entis:
sive gradus ēndi. et nō de ēt qd̄ est existere.

A d rōes patet per hoc.
Ad p̄mā patet qd̄ est illud ēt qd̄ p̄supponit. et p̄
hoc patet ad rōnē p̄tra hoc et sic ad duas p̄mas
p̄supponit enī aliqd̄ terū ēt qd̄ nec est ēt eūtē
nec ēt crīstē qd̄ mētū tpc. / Ad aliud cō-
plicale patet in p̄mo qd̄ ēt distincte cognoscit p̄sup-
ponit qdest: et hoc tñ star qd̄ qdest p̄supponit si
est idistincte cognitū. / Ad aliud qd̄ ēt poste-
rius eūtē sive qd̄dītate: et tñ cōpletū ēt et com-
plete cognitū qd̄ p̄supponit. et tñ cognitū in
distincte nō p̄supponit in cognoscēdo quidēt. /
Ad aliud qd̄ ēt crīstē accidēt eūtē: et illud nō
p̄supponit. et tñ qd̄ est actualiter p̄picias entis
nō accidēt eūtē: ita qd̄ possit eūtē ēt: et illō si-
bi nō inētimo semp eūtē p̄sequit: sicut postea
patebit. / Cōtra cē quod est actualiter eūtē est
posterior eūtē: sed p̄us nō depēdet posterior
et ergo eūtē p̄tē ēt nō ēt logiqd̄do de isto ēt.
/ Ad istud dī qd̄ ēt qd̄ est actualiter est posteri²:
et p̄mā est illud sub quo eūtē ēt. Est enim po-
sterius sicut modus ēndi est posterior eo cui
est modus. Utīt neganda est hec p̄ntia. Esse est
posterior eūtē sicut modus determinat rel.

ergo res p̄tē ēt nō ēt. qd̄ est modus vetermis
tus: sine quo res nō p̄tē ēt sive icellū. / Cōtra
dictū in p̄dō arguit. dictū est enim in positio
qd̄ ēt scit per mediū accidentale: et tale ēt est qd̄ p̄s-
upponit a qōne qdest. / Cōtra illud: Si ēt co-
gnoscit per mediū accidentale: aut ergo cognoscit
per mediū accidentale: qd̄ est cōtē: aut p̄prium
nō p̄ mediū accidentale cōtē: qd̄ accīs cōtē nō ma-
gias hoc subiectū denotat qd̄ illud. ergo per ac-
cīdēs cōtē nō p̄sicerit hoc subiectū ēt. nec per ac-
cīdēs p̄pūlī: qd̄ accīs p̄pūlī p̄supponit subiectū
ēt ergo per accīs p̄pūlī non scit subiectū ēt.
/ hic dī qd̄ ēt scit per accīs p̄pūlī et per ac-
cīdēs cōtē: marie qd̄ accīs cōtē est notū apō sensū:
et oīs cognitio outū hēt a sensu sive a cognitio
sensitiva: utrūk per accītia nō scit et difficultuz
scit et p̄fusa: qd̄ ad cē p̄fusa allūtus cognoscē
dū sufficiet accītia colā: et non sufficiet ad co-
gnoscēdū ēt distinctiū. Sicut per accīs p̄pūlī co-
gnoscit esse p̄fusum tñ: et per qd̄dītate subiectū
cognoscit esse distinctum. Quæstio. llii.

Aerititur An ēt qd̄ est actualē
qd̄ eūtē sit de eūtē. Q
sic videt: qd̄ ens nomē et ēt qd̄ est actualē
lit eūtē significāt idē: h̄s ens nomē est de eūtē
ergo ēt qd̄ est actualē eūtē: h̄s ēt crīstē nō sit de
eūtē. / Itē rō cōordinatoris p̄us allegata est
ad hoc: qd̄ hō est: aut ergo p̄tē: aut per additū:
Si p̄tē: habet p̄positū: si per additū processus
erit in iſtū. / Itē si ēt nō sit de eūtē: tñ eūtē
est in potētia ad ēt: qd̄ eūtē est in potētia ad
quodlibet qd̄ est in ea fieri eūtē: sed p̄us est
falsū: qd̄ aut est in potētia activa uñ p̄fusa. Si
in potētia activa: tñ eūtē est anteq̄d̄ ēt. Si i
potētia p̄fusa: tñ eūtē possit ēt: et non ēt: lo-
quedo de ēt qd̄ est actualiter entis: qd̄ potentia
p̄fusa est potētia p̄dictionis. / Itē si ēt nō sit
de eūtē: ergo est aliud: ergo demfari potētia.
/ Itē si sic: tñ eūtē accīs et per p̄fusū p̄suppone-
ret ibm ēt. / Itē si sic: tñ eūtē possit uñlīgī sine
actualitate. / Ad oppositū est Boctius dicens
qd̄ in oī qd̄ est circa p̄mā: aliud est qd̄ ēt: et quo est
ergo qd̄ est est eūtē: quo est est ēt. Ergo ēt est
aliud ab eūtē.

A d qōnē dī qd̄ ēt qd̄ est actualiter en-
tis nō est de eūtē. h̄s p̄tē
ēt duplicitō. Sicut qd̄ ēt modus eūtē. Mo-
dus autē rei nō est de eūtē. / Itē si ēt actus
intricatus eūtē: et tñ spī eūtē est vñ' acc' eūtē

Etiam ut forma subalio: tunc unius cōpositi essent duo ac^t subales cōpletū, sed duo ac^t subales cōpletū faciūt duo cōposita. ergo vnu cōpositū est duo cōposita qd est icōuenītēs patet ergo qd est qd est actualiter entis nō est de cēntia sic neq; est exīste: Ita tñ duo eē sūt distinēta: qd eē qd est actu al entis pmo pseq̄ cēntia: tē ppslū eē ipsius cēntia: sed eē exīste pmo pseq̄ ipsm ididū. Et h̄ vnu nō posse eē sine reliquo: pōt̄ eē intelligi sine reliquo. Nec oportet qd sunt vnu in reliquo: cum non ita sit. ppxlū eē ipsius ididū rē. apparet tamen qd illa duo esse sunt vnu ppter hoc qd in re sunt coniuncta.

Ad primā rōnē videt qd ens rē eē nō signat idē. Vnu intelligēdā est qd triplex est eē. Estē cēntia: tē eē qd est actualiter cēntia: tē exīste. Estē pmo mō: ens nomē idē signat. secundo mō et tertio nō signat idē. Ad illud cōmētatoris sicut p̄us: qd hō est p̄le: qd nō per aliud ad dñm qd est p̄ia esse: vñ non est mediū iter esse et hoīum qui est h̄is eē: sicut nec iter illud qd est illud quo alligd h̄t eē. sic ergo patet qd iter est p̄ se. sed nō sequit ulterius. ergo eē est de essentiā. qd eē nec p̄dicat de cēntia pmo modo: qd nō est de cēntia qd nō est diffinītio nec p̄ diffinītia nec aliqd cēntia. Nec sicut mō qd sic p̄dicat p̄ se aliquod accidēt de subiecto qd in subiecto p̄supponit eē: sed eē nō est accidēt qd nō est ens p̄prie: sed modus cēndi. tō est in codē genē in quo en cēntia per reductionē nō est in genē p̄ se: vñ hoc est p̄ se: hō est: sed non sicut ppter ad dēmōstratorē. Ad aliud qd cēntia est in potētia passiua. Et eē dī qd potētia passiua est potētia dēctionis. Dico qd duplex est potētia passiua. Una est idividui et illa est dēctionis. Vult enim A Be in. vii. qd mā p̄ts ad idividū est p̄n cipiu quo alligd p̄t eē et nō eē. p̄o illa mā est sub quato et qd: tē qd latet sūt p̄ncipis corruptiōnis. Potētia tñ p̄ts ad spēm nō est potētia dēctionis: qd mā p̄ts ad spēm nō est p̄ncipiu quo aliqd p̄t eē et nō eē. Ad aliud qd h̄t cēntia alio ab cēntia: tñ dēmōstrari nō potest: qd non est accidēt cōpletū in genē: tō nō est passio dēmōstratiōnis. nō enī est h̄is eē: sed quo aliud eē h̄t. Ad aliud qd si sit aliud ab cēntia nō est accidēt: nō enī est h̄is eē: tō nec suba: nec accidēt. Ad aliud qd h̄t cēntia non p̄t intelligi nisi sub eē. p̄tingit tñ intelligē subam nō intellige-

do eē: sed tñ cēntia semp intelligit sub eē. Sic ut p̄tingit intelligē materiā nō intelligendo formā: ga distinēti p̄ceptū sūt: tē diversē res. Mō tñ nō p̄t intelligi nisi sub h̄itudine ad formā: tē cā qd cēntia intelligi nō potest sub eē est ista. qd eē est modus cēntie sine quo cēntia nō p̄t intelligi: nō tamē et de eōs essēntia: tē. Sed qd determi natus est modus ipsius essēntie: ideo sine illo intelligi non potest. **Quæstio. lxxii.**

Veritur an omnis

qd **V**eritatis sit questio mediij: qd non videt. Si omnis questio querat medium: erit p̄cessus in infinitū: qd cum quero utrum hoc sit: quero an sit medium. et ulterius cum quero an sit medium: quero ulterius medium. Si igit̄ omnis questio sit questio mediij: sic erit p̄cessus in infinitū. Item si ois questio sit questio mediij: quero an ois questio querat medium: te selplo: aut medium de alio: aut aliud de me diō. Non pmo medo qd querere idem de selplo: nōp̄t̄ est querere. Nec mediū de alio: qd querēs diffinītiones de diffinīto adhuc est querēs idem de sciplo: tē medium et diffinītia sunt eadem: nec est querere aliud de medio. ppter eādem rōnē. Similiter ppter aliam rationem qd diffinītio que est medium in dēmōstratōne dēmōstrari non p̄t. ergo non est queribile: qd queribile et scipible sunt eadē in numero. Item si ois questio sit questio mediij: tē que stio si est eē questio mediij. Et per pseq̄us tē posset dēmōstrari. qd si eē habere medium per illud posset dēmōstrari. Item illud qd p̄supponit nō est queribile: tē medium p̄supponit in aliob questione. ergo medium non est queribile. ergo rē. **A**d oppositum est A Be.

Ad questionem dicitur

qd omnis questio est questio mediij. Huius ratiō est: qd questio querit aliqd quod est dubius et postea scipible certificari per medium: sed qd est certificari per medium: medium presump̄t̄ per quod certificat̄. ergo rē. Item A Be probat hoc inductiōne: qd omnis questio est questio cause et causa et medium idem sunt: ergo rē. Minor patet per inductionē A Be. qd questio si est: tē questio qd: est qd utrū sit aliqd medium: qd si querā utrum longa eclipsē: quero an eclipsē habeat aliquod medium. **S**ic propter quid

Posterior

querit cām: ut manifestū est ex mō querēdi: sed qđest z ppter qđ: sicut eađē nō enīz differeñt nisi in mō querēdi: Id enim querit fū rē sed qđ ppter qđ querit mediū z cām: ergo qđ qđest, sicut sumplīt oīs qđ querit mediū z cām: In telligēdūm cū est qđ qđ ppter qđ alio mō querit mediū qđ qđ si est: qđ qđ si est uel qđ: est querēt an sit aliqđ mediū nē ex mō querēdi sed cō comitātē: sed qđ ppter qđ querit medium ex mō querēdi. Dicit in alio est dīla qđ qđ si est uel qđ est querēt absolute de medio: h̄ qđ ppter qđ p̄supponit mediū esse z qđit disserētione mediū.

Ad primum

Ad primum argumētū dī q̄ om̄nis questio est q̄stio mediū ut per medium fiat nota de eo qd̄ queri t̄ur. Non t̄ s̄ querit de medio tanq̄ de subiecto hoc est q̄ medium est s̄biectū de quo mediū querit. Per hoc ad formam. Si querā an luna eclipsēt; quero an sit medium. i. est. ego quero an sit medium per qd̄ fiat notitia de illo questio; sed non querit an medium sit tanq̄ querit medium ē de medio tanq̄ de subiecto. et ideo non est p̄cessus in infinito. / Ad aliud. q̄ questio nec querit medium de seipso nec aliud de medio nec medium de alio. Non enim querit aliud ut medio tanq̄ de subiecto questio et ideo nullo istorum modorū querit; sed que rit medium tanq̄ per illud fiat notitia passio nis de subiecto. / Ad aliud dicit q̄ questio si est est questio mediū. et tamen demonstrari nō po test per illud medium; q̄ non est ens habet esse in aliquo genere; sed est illud quo aliud est; unde non querit ut demonstret; sed querit ut aliq̄ alia via fiat notum. Linco. t̄t̄ vult dicere q̄ eē demōstre per dissimilitudinem rei. / Ad aliud q̄ ois questio presupponit medium et ideo seque r̄t; q̄ nulla questio querit medium ita q̄ illud me diūm demōstre; sed questio dicit querere mediū ut per illud medium fiat dubitabile p̄s notum. Per hoc ad formam dicit q̄ hec cōst̄ quētia non ualeat. ois questio p̄supponit mediū. ergo nulla questio querit medium sub hoc in t̄lectu ut per idem medium fiat notitia. unde questio ppter quid aliqd̄ medium p̄supponit. / Tu dicas q̄ questio q̄ est querit utrum sit mediū. t̄ ita quomodo nihil p̄supponit? Dicendum q̄ p̄supponit medium halem et s̄m aptitudinem; q̄ querit utrum sit aliqd̄ mediū in actu; sed questio ppter quid discretionem mediū que

rit et actualitatem medijs presupponit. **25.** **IV.**

Veritatem

q **Heritetur** *An quodqd possit de
mōstrari. q; sic videt
per A.R.; q; quodqd fm mām demō-
strat per quo dōg fm spēm ergo rē. Item in
notelet nobis per demōstrationem. ergo pōe
demōstrari. aīcēdēs patet per A.R.; q; in co-
gnoscēdo si est nos innoteles qdēt. ergo quid
est innoteles per demōstrationem. Item om-
ne dubitabile est demōstrabile et scibile; q; que-
stiones sunt cōtēs numero rē. sed qdēt est du-
bitabile. ergo rē. Minor patet q; illud est dubi-
tabile qd̄ pūs est ignotum et postea sit scitum s̄
ue notum. Quodqd pūs nobis ignotus ut
paret in pueris et postea sit notum per mediū
notius. ergo est dubitabile. Item quodquid
de ignoto sit notum per medium notius ergo
est dubitabile. Item qd̄ de ignoto sit notum
per mediū notius pōt demōstrari. sed quodqd
est de ignoto sit notum per aliqd medium no-
tius ergo rē. Minorem pōr; q; quodqd est de
ignoto sit notum. hoc est manifestū sed nō per
seipm; q; n̄ illū seipm; p̄ducit in actum de potē-
tia. ergo per aliqd aliud medium qd̄ oportet eē
notius; q; aliter non faceret notitiam. Item nos
querimus qd̄ est hō ut sciamus quodqd est ho-
minis. ergo quodqd est letri pōt. Item qd̄
est non posset demōstrari; huius non est all
qua rō nisi qd̄ est immediatā illi cui est. Sed hec
rō nulla est qd̄ per hac rōnem quodqd māle nō
demōstrari per quodqd fōrmata; qd̄ in nō
est vñrū sicut pater per A.R.; p̄tia sit; qd̄ ita
immediatā est quodqd māle illi cuius est fōrma
quodqd fōrma; qd̄ ita materla immediatē se
renet ex p̄tia rō sicut forma. Item quodqd pōt
sit demōstrari ut videt. Et cōpositum ex gen-
et dōla alscū cuz illo queritiblē est quodqd ei. Sed
asal rōnō est cōpositū ex genē et dōla ho-
minis et est queritiblē cum hoīe; ergo est quod-
qd hoīe. Item A.R; quodqd passiōis pōt off-
erit per quodqd s̄bi ergo rē. Item A.R; viii.
p̄ficōp̄ ostēdē quodqd p̄me cāe per b̄q; mot̄
est etern̄; ex eternitate enim mot̄ plēdit etern-
itatē motoris. et eternitas prime cāe est qd̄q
p̄me cāe; ergo qd̄q dēmōstrari pōt. Sili b̄ pa-
tet in toto p̄cessu p̄ficōp̄ia ubiq; passiōis de
mōstrant s̄be. ergo rē. Ad oppositū est A.R;
Ad qōnēm p̄ficit s̄bet dicit exposi-
tor; qd̄q dōlē p̄t acci-*

pi duplū vel sub rōne qua est qđquid vel abso-
lute non cum illa rōne. p̄mo mō qđ demon-
strari non pōt. innotescit tñ nobis per demon-
strationē. Prīmū patet: qđ si qđquid sub rōne q
qđquid demonstrēt de aliquo sbo: pñs peteret
de aliquo sbo qđquid anteqđ demonstrāt. hoc
pbat A Rē sic. Si a. debeat demonstrari de c. in
eo quodqdest: oportet in eo quodqdest pdicari
de b. et b. oportet pdicari de c. in eo quodqdest:
anteqđ a. In eo quodqdest pdicari excludat de
c. qđ in tali syllogismo pñs in minori ponit b.
et qđquidest ipñ c. anteqđ excludat a. In eo qđ
quidest de se. pñs ergoperit qđquidest ipñ c.
et excludat. Qđquid ergo sub rōne qua est qđ
quid nō pōt demonstrari. Itē qđquid sub rō
ne qua est qđquid in oī demonstratiōne pñsuppo
nit: qđ pñsupponit ad demonstratiōnē nō natū
est demonstrari. ergo qđquid sub rōne qua qđ
quid ic. Secōdū patet per A Rē in illo parapho.
Quo autē mō pñuenīs sit qđ cū scīt si est per me-
diū dicens. ppter qđ tñc innotescit nobis qđest
sed nō tanqđ sc̄lum in demonstratiōne ut ostē-
sum est: sed solum innotescit nobis qđquidest sū
rōne qua qđquidest tanqđ mediū in demonstratiōne.
Si qđquid accipit secōdū mō absolute et
non sub tali reduplicatione: tñc distinguendū
est ulteri: qđ aut accipit qđquid māle: uel qđ
quid formale sive finale. Si qđquid māle: tñc
pōt demonstrari demonstratiōne ppter qđ et de-
monstratiōne qđ est. Demonstratiōne ppter quid
pōt demonstrari ut per qđquid formale sive fi-
nale. Qđquid enim formale est causa qđquid
māla: sicut forma est causa māe: et sicut finis est
causa forme et etiā māe: et idem qđquid māle et
māderari pōt per utrūqđ qđ forma et finis sunt
cause māe. Doc patet. Talis enim est materia
qđlis regit formam et formam inducit in materia. p
pter sive et illud patet per inductionē A Rē in. iij.
phi. ubi tercū incipit. H̄is inest quorūdā qđes
altera causa. sic ergo patet qđ materia potest de-
monstrari per qđquid formale tanqđ per mediū
vices ppter qđ. H̄is hoc declarat expōsitor p
ceptū. Etē coopersens nos a pluri et tēpestati-
bus est cōpositum et lapidit et lignis: dominus
est huiusmodi ergo et iō dicit A Rē qđ que-
dam dissimilitudo est sc̄lo in demonstratiōne et que-
dam pñcipiū demonstratiōne: quēdā sbo est de
mōstratio sola pñpositiōne differēt: qđquid etiā
māle pōt demonstrari demonstratiōne qđ: argui-

mūs enim qđ hoc cōpositū h̄et mām qđ est cor-
ruptibile. qđ si acipi tñ qđquid formale sive fi-
nale tale demōstrari pōt demōstrationē qđ est:
sed non demōstrationē ppter qđ ulter enim
possum demōstrare qđ sbo est sial rōnale per ef-
fectus sive operationes sive accītia. Ex hoc enī
qđ sbo seneat demōstrāt qđ sbo est sial: et per b. qđ
sbo rōnāt demōstrāt qđ sbo est rōnalis: ita p
accītia cognitionē qđquidest. Sic ergo patet
qđ qđquid sub rōne qua qđquid demonstrari
nō pōt. innotescit tñ nobis tanqđ mediū in de-
monstratiōne: qđquid tñ ulter acipiēdū nō s̄b
rōne qua qđquidest. demōstrari pōt demōstra-
tiōne qđ est: et aliquid quodquid demonstrari po-
test demonstratiōne proper quid et aliqd non.
A d p rīmā rōnem dī qđquid mā
le demōstrari pōt per qđ
quid formale qđ cōcessum est: non tñ sub rōne
qua qđquid. Ad aliud patet qđ qđquid est du-
bitabile et etiā demōstrabile: hoc est demōstratiō-
ne qđ nō pñg qđ. sed p̄ effectū sive a posteriori.
Ad aliud dī qđ qđquid sit notū de ignoto per
aliqd notū. Sed notū pōt ē duplex vel tanqđ
causa vel tanqđ notius quo ad nos ut pñse esse-
ct: nō tñ oportet qđ oē qđquid fiat notius per
aliqd notius simpliciter. Ad aliud dī qđ possiu-
mus scire qđ etiā h̄o per effectū: et sic pōt demō-
strari. Ad aliud qđ rōne qđquid nō demon-
strāt sub rōne qua est qđquid: est ne fiat petitio
et nō totalit ppter immediationē. Ali pōt dici
qđ hoc est ppter immediationē. Et ad pbatlo
nem qđ aliqd ē immediatū pōt esse duplū. Uno
mō in rōne cā: et illo mō qđquid māle non est
ita immediatū sicut formale. Dissimilitudo enī
formalit uel est causa excludēt uel cōndit dissimili-
tōne māle de sbo. Alio mō dī causa immediata
in immediationē subiectū: et illo mō qđquid māle est
immediata illi: cuius est. Quia nō est aliqd dissi-
nibile mediū cui pñmo inest hec dissimilitudo mate-
rialis qđ suo ppter dissimilitudo. causa immediata p
mo mō: est rōne qđ dissimilitudo demonstrari nō pōt.
Ad aliud qđ in illa ppositione est petitio: qđ
idē est idē qđ hoc est cōpositū et genere et difi-
culty et meritibile cū illo et dicē qđ est dissimi-
lito pñlius: et ita perfic. Ad aliud dī qđ qđquid
passionis ostendit de subiecto non sub rōne qua
qđquid sed sub rōne inherētis et idē nō sequit
qđ qđquid sub rōne qua qđquid demonstratur

Posterior

Ad aliud ut patet in positione processum est qd in demonstracione qd est qd quodq; demonstrari pot per effectum et b; excludit rō re. Ad. lvi.

Teritur Ad medium in demon stratione sit dissimilitudo

sbi vel passionis. qd passionis videtur. Ad. dicitur qd dissimilitudo summa sit medium i de monstracione. qm? tunc in demonstracione et illud qd maxime pdicat: huiusmodi est passio. ergo dissimilitudo passionis est medium in demonstracione. hoc patet sibi p et ceteris Ad. dicit enim qd solia sunt de vire demonstrativa p b; medium succus pdesari in practica solito ad ramos: si hec dissimilitudo est dissimilitudo passionis. ergo dissimilitudo passionis est medium. Itē Ad. primo huiusmodi dicit qd extrema et medium debet esse eiusdem generis: sed si dissimilitudo sibi est medium i demonstracione tunc medium et extrema non esse eiusdem generis: si medium esse alterum generis a passione. Itē demonstratio debet esse ex immediatis: si dissimilitudo sibi est medium demonstratio non est ex immediatis sed semper minor est media: qd passio dissimilitudo sibi est medium dissimilitudo propria. Item si dissimilitudo sibi est medium inesse est petitio in vire demonstracione pnis est falsa. ergo etiamsi probatio pnta. In demonstratione in maiori passio pdicatur de dissimilitudine sibi sit medium et in scilicet pdicatur de sbo. si dissimilitudo sibi sit medium sunt una et eadem res. ergo cocludit qd passio pdicatur de hac re erit et uera de eadem re. et p pnis sit petitio. Itē dicitur qd dissimilitudo et dissimilitudo sunt eadem: tamen dissimilitudo est notior qd dissimilitudo. dissimilitudo enī causa innotescendi das p Ad. secundum. et id passio testetur dissimilitudinem qd dissimilitudo et non perit. Contra dissimilitudo et dissimilitudo sunt una res ut processus est: si passio demonstratur de re ratione rei et non ratione alicuius intentionis. ergo passio demonstratur de dissimilitudo p qd inesse dissimilitudinem arguit petitio. Itē. viii. topicorum. Unus modus petitionis est qd probatur dissimilitudo per dissimilitudinem et ecclera. hic ergo erit petitio. Itē demonstratio est ex pmissis: si qd accipit dissimilitudo sibi non arguit ei pmissa ergo dissimilitudo sibi non est medium. Minor patet: qd sibi ultimum est in demonstracione. Ad oppositum illud est principium in demonstracione qd est maxime causa. dissimilitudo sibi est causa passionis et etiam est causa dissimilitudinis passionis qd dissimilitudo sibi est medium est in demonstracione. patet minor: p Ad. in fine sedi huius in illo textu. Primit

cipiū enī est qd magis primū. Dicit etiam alibi qd si aliquis passio debeat demonstrari ut sbo: potius debet demonstrari p c. qd in dissimilitudo sibi: qd p b. qd est dissimilitudo passionis: et dicit etiam qd c. qd est dissimilitudo sibi est causa sibi a passionis: et etiam ipstib; qd est dissimilitudo passionis. Itē illud non est medium in demonstracione. quo cognito continet quere ppter qd: si cognita passione de sbo p dissimilitudo passionis pertinet hinc ppter qd in ea sbo. ergo dissimilitudo passionis non est medium in demonstracione. Itē dissimilitudo illud est medium in demonstracione ex cuius principijs cognoscitur qd est passio et qd est etiam causa. Si ex principijs sibi causis qd passionis et etiam ergo qd passionis non est medium in demonstracione. Itē demonstratio est ex necessariis: si syllus in quo coeluditur passio de subiecto p dissimilitudine sibi est ex necessariis: ergo talis syllogismus est demonstratio. Itē syllus in quo coeluditur passio de sbo p dissimilitudine est bonus. aut ergo dialepticus aut demonstratus. Non dialepticus. qd dialepticus non est ex necessariis: sed isti ex probabilitate. ergo tunc syllogismus est demonstratus.

Ad qd qd dissimilitudo passionis est medium in demonstracione possitissima: et huiusmodi est. Demonstratio debet esse ex mediatis: sed si dissimilitudo sibi est medium i demonstracione minor non est immediata sed mediatissima: qd passio immediate inesse ppule dissimilitudinem et medium illa inesse dissimilitudinem sibi. ergo mediate inesse dissimilitudinem sibi. dissimilitudo ergo sibi non est medium in demonstracione. Et contra illud. p illa ratione p bo: qd dissimilitudo passionis non est medium in demonstracione: qd tunc minor est media in tali demonstracione in qua pdicatur dissimilitudo passionis de sbo: qd dissimilitudo passionis immediata inesse dissimilitudo sibi qd sbo: sic passio p se immediata inesse propriis dissimilitudinibus qd dissimilitudine sibi. quia ergo non te ponis qd dissimilitudo sibi non est medium in demonstracione qd tunc minor est media: etad rō. ne arguedo tibi qd dissimilitudo passionis non est medium in demonstracione: qd minor est media: Itē qd dissimilitudo passionis non est medium in demonstracione possitissima patet p duas rationes predictas. atq; qd adhuc pertinet hinc ppter qd facta ratio in demonstracione. tamen qd dissimilitudo sibi est causa talis passionis qd sunt dissimilitudines et etiam tota qd est in dissimilitudine. Itē rō istorum non ligatur: qd non sequitur qd minor est media sibi dissimilitudo sibi est me

dū. Ad p̄bationē q̄ nō ligat q̄ tā passio q̄
diffinitio passiōis s̄unt sbo. / Tē passio et dif-
finitio s̄unt sbo īmediate īmediatione s̄bi. Si
mīl utrōq̄ īnest definitiōi sub īmediatione
cā. / Cū dicit q̄ passio īmediate īnest sbo et
etia definitiōi s̄bi. Que ergo ē rō q̄ passio ma-
gis demonstrat de sbo p̄ definitiōi s̄bi q̄ ecō-
tra? Nō enim videt aliquā ratio. / Dic vī q̄ ls
passio īmediate īnest definitiōi s̄bi et definitiōi
tī maior rō est q̄re demonstrat de sbo p̄ definitiōi
tī s̄bi q̄ ecōtra. q̄ passio īlest definitiōi s̄bi
īmediatione cā: īnest etia sbo īmediatione s̄bi.
nō īmediatiōe cā: et lō alia causa et rō īmedi-
ationis est. / Cūrā illud, definitiō et definitiō
sunt eadē realit. Cū ergo passio īlest definitiō ī
īmediatione s̄bi tanq̄ p̄prio suscepitio: ergo ī
est definitiō tanq̄ p̄prio suscepitio. / Dic vī
q̄ ls definitiō et definitiō īnest eadē realit. tertius
diuersa sunt s̄m rōne: q̄ definitiō exprimit cām
explicite que includit in definitiō implicite. et iō
q̄z definitiō hēre rōne cāle magis q̄ s̄m dīcaf-
hēre rōne suscepitio. nō enī pō phibet q̄ illud
q̄o p̄ definitiō significat s̄it subīm passionis
specialius enī dē hēre rōne cāle q̄ principia passiōi
nīs que sunt principia illius subīm cēpūnti definitiōi.
Passio enim a principiis subīcti causat et illa
principia exprimunt definitiō.

Ad qōnē ergo dī als pp̄ter ista q̄ dif-
finitio s̄bi est mediū ī demō-
stratiōe potissima et nō definitiō passiōis. Rō
rōne est. Illud q̄o demōstrat et accīs: nō accī-
dēs cāe. q̄ illud p̄s̄ sequeur singulare. / S̄z ac-
cīdēs q̄o demōstrat p̄s̄ sequeur s̄bm ule: q̄a
per A. Re. Principiū demōstrationis ule dī cē.
ergo s̄bm erit ule. / Als nō cēt demōstratio ex
ulib. / Accīs ergo q̄o demōstrat cā nō sit cāe
oporet q̄ s̄t pp̄ter sed accīs pp̄p̄t causat a
principiis sp̄t: et ergo notitia causat a notitia s̄bi
principiis sp̄t: et s̄ principia sp̄t p̄ definitiōne sp̄t si
ue s̄bi exprimunt: ergo notitia passionis est a no-
titia definitiōne sp̄t que est s̄bm. Definitiō er-
go subī et mediū ī demōstratione potissima.
S̄cīm oīdo. Illud q̄o est mediū ī demōstra-
tiōe potissima facit simplicē notitia: ita q̄ ibz in
esse siue in cognitiō ab alto nō depēdet. / S̄z
definitiō passiōis depēdet in cē et in cognitiōe
a sbo et a principiis s̄bi causat illa definitiō pas-
siōis. ergo definitiō passiōis nō pōt cē medi-
um ī demōstratione potissima, et illē s̄t rōnes

Thome erpositoris. / Intelligentia tī q̄ ls dif-
finitio passiōis nō sit mediū ī demōstratione po-
tissima est tī mediū ī alīq̄ demōstratione s̄cē pa-
ret et p̄cessu A. Re. et iō dī A. Re. q̄o p̄mī ter-
mini ī mediū ī demōstratione: et utrōq̄ est īl-
ligēdū de rōne passiōis s̄i dicit erpositor. Pas-
sio enī uno mō dē p̄mī tīmī: alīo mō ultimū cō-
siderat ad ordīnē fidicator. s̄i illo dī p̄p̄t
us q̄d ē p̄babili: s̄i passio ē p̄mī tīmī: q̄r̄ pas-
sio fidicat ī demōstratione et nūcō subīcti. Cōside-
rātō tī ad ordīnē nācē: s̄i passio ē ultimū tīmī:
q̄r̄ passio posterior. ē s̄m nāz sbo et etia p̄cipiūs
s̄bi: q̄r̄ passio s̄bm p̄seq̄ rōne p̄cipiōz subīcti.
q̄r̄ arguitū dī q̄ illud p̄cūlē

Ad primū dī q̄ definitiō passionis
ē mediū ī demōstratione et bē p̄cēlūz: nō tī cōce-
dit q̄r̄ sit mediū ī demōstratione potissima. / Ad alīo
q̄r̄ autōritatē idē. q̄r̄ cōclūdēt. / Ad alīo
q̄r̄ mediū et extrema s̄t eiusdē generis: nō ita q̄
sint eiusdē ḡfis loyti: ls pp̄p̄ ē sic intelligentia q̄
mediū et extrema s̄t eadē p̄ncipio generati: q̄a
cāps̄ s̄bm ī bē q̄r̄ cat s̄bm: cat s̄lī p̄ncipia s̄bi et ē
ipsa passionē et p̄cēlūz: cāps̄ enī hoīez et p̄cēlūz ē
risibile: et ita s̄t ab eodē cāntē siue generati.
/ Ad alīud. q̄r̄ demōratio quo demōratio p̄ definitiō
tīmī s̄bi: ē ex īmediatis. Et ad p̄bationē: cā dē
q̄r̄ passio īlest sbo īmediate: q̄r̄ definitiō passiōis
īmediate īlest sbo et passio p̄ illud. dī q̄r̄ tā difini-
tio passiōis q̄r̄ ipsa passio s̄fūnt sbo īmediate.
ls tī definitiō passiōis notī s̄t. / Ad alīud s̄cē
dīleebat. / Ad rōne ē s̄b. Ad p̄mā. q̄r̄ demō-
ratio nō sit p̄ mediū īrētōnē sed reale. s̄. pp̄t īrē-
tōnē cāe: tī mediū hēat rōne cāe: tī definitiō
s̄bi pōt ē mediū ī demōstratione demolitando
passiōne de sbo. pp̄t aliquā īrētōnē scđam addi-
tā. Nec pp̄ter rē absolute: s̄ q̄r̄ s̄bi exprimit ex-
plícite et hēce que figura p̄ s̄bm mō cōsūlo. et lō
nō est petitio: q̄r̄ arguit p̄ notitiā diffīcta nācē
alīcūlū: q̄d in se est p̄s̄lūz: et ita a notitiā arguit
/ Ad alīud. q̄r̄ A. Re. in. viii. cōpīcōp̄ intendit
q̄r̄ petitio est q̄r̄ arguit a definitiōne s̄i ita sit q̄
p̄dicatū notī īlest definitiō q̄r̄ definitiōne: tūc
enī est petitio sed pp̄p̄ia passio. et s̄lī quodlibet
p̄dilectā cēnītā p̄bus et norīs īlest definitiōne
q̄r̄ definitiō. et ideo cōclūdētō passiōnē
de subīcto per definitiōne subīcti non est pe-
titio. Unde intelligentiū est q̄r̄ quādō ostendit
p̄dicatū de definitiō per definitiōne in q̄d
notitiā īlest definitiō: tūc est locus sophīstī.

Posterior

caus. Sed si illud p̄dicatur notis' insit distinctionis: tunc est locus dialeticus. Ad aliud principale dī q̄ demonstratio est ex p̄mis ubi accipit distinctionis sibi: hoc est ex p̄missis p̄ se notis: q̄ autem sibi sit p̄missum vel ultimum quantum ad hoc nō est cura. Adhuc p̄t argui ad principale. In demonstratione p̄cō et minor non debet ē p̄ se sibi eūdē modus dicendi p̄ se. Sed si passio cocludit p̄ se de sibi per distinctionem sibi: tunc minor et p̄clusio cēnt p̄ se in codē mō dicendi p̄ se puta secundū mō. sicut enim passio inest sibi p̄ se: ita videt q̄ p̄ se insit distinctionis sibi et in codē mō er quo sat realis eadem. Hic dī q̄ sibi sibi et distinctionis sibi sunt idē realis: nō tū oportet q̄ passio insit distinctionis sibi et sibi per eadē modū dicendi p̄ se: q̄ distinctionis exponit cām. et iō minor ubi p̄dicatur passio de distinctione sibi: est perse. Quarto mō q̄ distinctionis sibi est p̄ se causa efficiēs passionis: sed p̄cō ubi p̄dicatur passio de sibi: est p̄ se secundū mō. et iō accepit sibi in rōne cause mālis. Et contra illud. Impossibile est q̄ idē realis sit causa efficiēs et mālis respectu eiusdem: quia per A Rē in. ii. phīcoꝝ. Efficiēs et materia nō coincidunt. sed distinctionis subiecti et sibi sunt idē realis: ergo impossibile est sibi hēre rōne cāe mālis et distinctionem hēre rōne cause efficiēs. Hic p̄t dici q̄ maior solū vītātē hēt in transmutationibꝫ hoc intēdit A Rē in. ii. phīcoꝝ. sed distinctionis sibi non est causa efficiēs respectu passionis per transmutationē: sed per quādam emanationē: et istū mō illū idē p̄t ē causa mālis et efficiēs. Alii dī ad principale rōne: q̄ conclusio et minor p̄t ē p̄ se codē mō dicendi p̄ se: si tunc hec est p̄ se. Sis triāgulus habet tres rē: et p̄cō sibi yōchelos hēt tres et hoc codē mō q̄ se cūdo mō. et in p̄ma p̄t demonstrare hāc sedam eodē mō in p̄posito passio p̄t iēs sibi p̄t eti am inest distinctionis sibi penes secundū modū dicendi p̄ se: et iō passio p̄t demonstrari de sibi p̄ se q̄ inest distinctionis sibi: q̄ tā subiectū q̄ distinctionis sibi sunt cāe passionis: tā distinctioni īst notius et simplici' et iō in alto gradu q̄ distinctionis: q̄ notius īst distinctionis sibi: vñ nō est inēdū mēs iō codē mō dicendi p̄ se ē ḡdus quoy qdā sūt notiores et qdā ignotiores rē. Qd. Ivi

Veritur An p̄tigat demonstratio
q̄ def. primo q̄ nō per cām finalē: q̄
mediū in demonstratio debet ē p̄us effectu:

causa finalis nō est p̄o: sed posterior effectu. ergo rē. Dī q̄ causa finalis est p̄o effectu sibi iētērōlē sit posterior: in executione et hoc sufficit. Cōtra. causa realis debet precedere effectum ergo nō sufficit q̄ causa finalis sit p̄o iētērōlē ad bꝫ q̄ sit causa et mediū sed oportet q̄ sit prior in executione. Itē q̄ causa efficiēs nō sit mediū videt: q̄ mediū ī demonstrationē est tale quo posito ponit et effectus et quo remoto removet et effectus: q̄ posita causa efficiēs p̄t effectus nō posse. ut posito edificatore nō est necessaria domus. ergo causa efficiēs nō est mediū ī demonstrationē. Itē q̄ causa dī ē iētērōlē que ē mediū ī demonstrationē: q̄ demonstratio est ex p̄p̄is et p̄p̄a sunt iētērōlē. Sis causa efficiēs nō ē iētērōlē sic est causa finalis. ergo neutrālē est mediū ī demonstrationē. Itē q̄ causa formālis nō sit mediū videt. Formālis causa indicat totū ē rei. ergo arguendo p̄ cām formālis ad illud cuius est forma est arguē ab codē ad idē et p̄ se p̄t p̄p̄iū. Itē q̄ causa mālis nō p̄t ē mediū videt p̄ tres rōnes. Primo q̄ mediū ī demonstrationē debet esse necessaria respectu passionis: q̄ causa mālis nō ē necessaria. Est enī p̄ A Rē mā q̄ res p̄t ē nō ē. ergo rē. Itē illud est mediū ī demonstrationē a quo egredit passio sibi et cōposito egredit passio rōne forma et nō rōne mālis. ergo causa cōpositū ē mediū ī demonstrationē: et nō causa mālis. Cōterio patet h̄ idē sic. Illud q̄ est p̄cō nō p̄t ē mediū ī demonstrationē. cuius p̄batio est q̄ p̄cō ī demonstratio ne debet ē mediata. q̄ mediū ī mediatis: q̄ cām mālis ē p̄clusa p̄ cām formālis ī demonstrationē. Dicit enī A Rē q̄ distinctionē mālis demonstrat per formālis ergo rē. Ad oppositū est A Rē ī isto caplo. Quoniam aut scire opinamur.

Ad qdā q̄ cōtingit demonstrare p̄ qdlibet genē cāe. Cū rō enī: q̄ cām et mediū sūt eadē. q̄ p̄tingit demonstrare p̄ qdlibet mediū ī demonstrationē: ergo per qdlibet genē cāe. Sis bꝫ ostēdit A Rē inductiū. Cōtinuit enī ī demonstrare p̄ cām mālis ut si ostēdit q̄ cōpositū ē corupibile q̄ hēt mālis. Sis si sic arguit. Sis medium duoy anguloy rectoy est angulus rectoy: sed angulus triāguli p̄stitutū ī tra diamētriū circullē mediū duoy anguloy rectoy ergo ille angulus ē angulus rectoy: h̄ demonstratur quodāmō p̄ cām mālis sic dī expōtor: q̄ arq̄uit a p̄tibꝫ ad totū et p̄tes sibi mālis respectu rōnē

Secundus

ix

arguit etia quodammodo per eam formale. quod per diffi-
nitionem passionis et per distinctionem anguli recti.
Angulus enim rectus est medium duorum angulorum.
Contingit et demonstrare per eam efficiet scilicet ut clarae phrasis ut si arguit. Ut huiusmodi debellatur
sit a media per hunc et consideretur bellum in sordidus
qui fuerit subiectus regi mediorum. non arguit per
eam efficiet. Contingit tamen demonstrare per eam
finaliter si arguas quod bonum est ambulare post
cenam quod est sanitatum. sic ergo patet quod contingit de
monstrare potest casus. Non potest intelligendus
est quod huius causa malitia possit demonstrari per eam
formalem vel finaliter propter hanc et insipientia causa
formalis. Et tamen finis causa est efficiens per Aristoteles
et efficiens causa forme et forma causa mater. verum
est malitia potest esse medius respectu passionis. potest
essere causa ratione mater. Is enim sit posterior causa formae
ut hoc respectu passionis. Et tamen si ostendatur
quod composite est corruptibile quod est huius modi.

Ad primum argumentum scilicet diebat:
ad rationem secundum. quod non oportet
tertio quod causa realis procedat effectu sed sufficit quod res p-
cedat effectu in intentione. que tamen istud finis non est
causa respectu effectus. sed res ipsa finis sub intentione.
et huius sufficit ad hoc quod effectus realiter causet. Ad
alium. quod efficiens est talis causa quod ipsa posita ponit
effectus tamen minor est falsum. Et ad probationem dicitur
quod edificator non est causa domus. sed causa fieri et causa
domus in potentia. Huius edificans actualiter est causa
actualis domus. et non sequitur edificator est. ergo domus est. quod edificator non est causa et domus
non fieri actualiter. sed fieri potentia est. sequitur tamen
edificatio est ergo dominus est. sed non sequitur ergo
domus est. Efficiens enim solus est causa fieri
et non est nisi per accidens. quod ad fieri aliquis sequitur esse.
Ad alium quod medium in demonstratione non oportet
tertio est scilicet causa rei per se causa effectus. Igitur
quod intelligendus est quod huius sit causa tertie. et quod sunt
causa fieri. et causa et causa rei. Tertius et
efficiens sit causa fieri et causa formalis et malitia con-
cludatur necessarium est rei. ita finalis et efficiens ne-
cessarium demonstratur fieri rei per se. Due sunt causae in-
trinsicae. Alio due sunt causae extrinsicæ. et per patet
quod non oportet medium in demonstratione esse eam in
trinsecam rei. Ad probationem neganda est hec possi-
tia. Demonstratio est et propria et intrinsicæ. quod huius
medium est falsum. scilicet omnia per se sunt intrinsecæ.
Ad alium quod causa formalis non est tota est rei huius per
se. et quod est in se non includit solam for-
mam sed etiam formam et malitiam non quicquam. huius malitiae

permetitur ad spem. Ad aliud quod duplex est malum.
non poteris ad id videtur et maius poteris ad spem.
per Alitu. L. viii. maius poteris ad id videtur non est me-
dius in demonstratione. sed maius poteris ad ipsam. et ita
necessaria est. Ad aliud quod passio proutissime di-
ctra cognoscitur in composite ratione forme et non ratione
mater. Alioquin tamen passio cognoscitur in composite ratione
non mater. huius illa non debet dici passio ita proposita
me. Ad aliud quod distinctione malis demonstrari
potest per distinctionem formale et respectu illius poste-
riorum est in mediata mediatione causa. quod non ita prima
ne potest. respectu tamen alterius passionis potest esse
causa immediata et prima. Tamen quod sit prius et posterius re-
spectu diversorum non est inveniens. Ad lviij.

Tertius Anlibet per distinctionem
onis sit in plus quam distinctione.
me. Non videtur. Alitu dicit lviij.
me. quod distinctione debet variari ex genere et ultima
ratio. Huius ultima ratio dat ab ultima forma sue
ab ultimo gradu que non excedit species. ergo ultima
ratio non est in plus. Ita ratio distinctione est perverti-
bilis et distinctione. sed nisi alioquin per eum conuertere
est distinctione non est alia causa quod tota distinctione con-
uerterat ergo oportet quod alia pars non sit in plus.
Vide de quod tota distinctione est pervertibilis. tamen non
oportet quod alia pars sit pervertibilis. et huius ratio est
dilecta et perplacata Aristoteles. Tertiarum est distinctione.
Tertiarum est numerus triplex. utrumque modo. Sed
quilibet per est in plus quam tertiarum. totum tamen pervertibile.
Et si quis querit ut his si fieri unum ex quo quilibet
potest excedere. Dicitur quod ex huius ratione additum alterum sit
vnum per alterum determinatum. Et circa illud nihil ad
dicit alterum istius determinatum ad aliud quod est fieri eo-
rum gratia sensibile quod deinceps corporis non determinat cor-
pus ad hoc. et quod est fieri ad sensibile. sed species
specialiter una est superior. Et dicitur quod deinde etiam quod est
per distinctionem est in plus. ergo per additionem
vnum per se ad aliud non potest fieri determinatio ad
collectum speciei. Ita ratio ad pernale. Alitu l. viii. im-
theta. dicit quod sufficit distinctione et primo genere et ultima
ratio. quod ultima ratio includit tota sub distinctione.
ergo cum distinguitur pervertitur. ergo aliud per distinctionem
non est in plus. Ita distinctione dat ex genere
et ultima ratio et species. sed talis ratio pervertitur eis
specie. ergo ratio. Ad oppositum est Alitu dicitur quod est
aliud per distinctionem est in plus. totum ad pervertibile.
Ad quartum dicitur quod possunt intelligere ratios
est in plus quam distinctione quantitate ad

Posterior

supposita, et isto modo dñia ultima non est in plus et per se non est quilibet pars diffinitiois est in plus. Alio modo per intelligi dñiam esse in plus quam simpliciter, et isto modo dñia et genus et quilibet pars diffinitiois est in plus quam diffinitio. Primum patet: quod dñia ultima recipit ab ultima forma, si ponantur et plures, vel ab ultimo gradu vni formae: sed sive ponatur ultima forma sive ultimus gradus: illud non excedat species ergo cadet: dñia que ab his accipitur non excedat speciem quo ad supposita, et per se quo ad supposta non est in plus. Secundum patet: quod species diffinitio ad coponitur ex genere et dñia in suo accepto sicut sua coponuntur ex etiam tantum in parte et in figura tantum et forma per Dorphyrin. Si coponentur sunt simpliciora quam copositi, quilibet ergo pars diffinitiois simplicior est quam diffinitio, et isto modo est in plus. Intelligendum est propter auctoritates Aristotelius quod autem sunt dñia per se et species: Quodammodo per accidens sive accidentes. Accipiendo dñias prior modo ultra pertinetib[us] est: et hoc est quod aristotiles dicit i. viii. merch. quod ultra dñia includit totam subiectam. Accipiendo dñias secundo modo. Ultima dñia et alibi altera est in plus. Et Aristotiles loquitur ut longe doceat diffinire per tales dñias eorumque tales sunt subiectae sive nobis ignote, et loco dñiarum subiecti accidentia sive patet in hac diffinitio. Tertiarum enim est numerus ipsarum primorum utrumque modo. Impar enim non est dñia per se sed est accidentia, et ita accidens est respectu knari. Convenit enim knario et non nouenarius. Sicut primo utrumque modo: pertinet qualitati, et knario: isto modo alibi pars diffinitiois vel dñia est in plus quo ad supposita: totum autem est pertinetib[us] est in plus. Per hoc ad rationes.

Ad primam patet qd dicendum est: Ad illa auctoritate dicimus quod ita est. Sic. qd diffinitio est ex genere et dñia ultima accipiendo dñiam: et illa conuenitib[us] est cum species ad supposita: sive in plus quam ad simplicitatem. Ad alibi sic dicitur. Ad rationem h[ab]et quod nihil determinat alterum ad aliqd quod est in sensu eo absolute et sufficienter de se habet vicissim est definitio: ut si dico numerus ipsarum primorum utrumque modo. Hoc accidens ipsarum non est de se sufficiens ad determinandum h[ab]et quod est primus utrumque modo. sed ex ipso quod est determinans h[ab]et quod est binarium non integrum ab aliquo numero ut patet: si nec knari. et knari ipsi comprehendendo ad numeros ipsares et cetera. Hec pricla primus utrumque modo determinat numerum ipsarum quod est idoneus ad numerum knari et nouenarius et alios ipsares

interveniens comprehendendo ad numerum primum utrumque modo. Ex h[ab]et patet quod ex tali mutua dependencia sit ratione pertinetib[us]: id procedit illud quod ratione probatur. Probatur enim quod una dñia cum eo quod est ipsum comprehendendo ad suum sensum sufficienter et hoc procedit: tamen ex diversa ratione sit illa's definitionis quod alibi pars descriptio nis ipsum sit. Ad alias duas rationes patet in ratione. Probatur enim quod dñe sive subiecta sive pertinetib[us] sunt eius in plus quo ad simplicitatem. Quidam.

Ceritatur An dñe subiecta possunt nobis innotescere per accidencia coia sive tristitiae, quod non videtur. Illud quod est ceterum et definitio non ducit in cognitionem alicuius definiti, sed accidens coia sive in dñia et definita ad multas species: ergo non ducit in cognitionem unius species. Ita accidens si inducit in cognitionem alterius ducit in cognitionem propriam subiecti: sed subiectum ad quod primo consequitur accidentes ceterum est idem idem, ergo primo inducit in cognitionem idem et non in cognitionem dñe specie. Ita nihil agit ultra sua speciem: accidens sive subiecta sunt diversae dñe: ergo accidens non ducit in cognitionem subiecti. Ita si sic tunc species subiecta relinqueretur in specie: accidentium quod esset reducitur in sua causa: sed hoc est falsum, ergo subiectum cognoscitur per accidentem. Hic dñe quod prius est verum. Ceterum si accidens ducatur in cognitionem subiecti: accidens non est causa cognitionis subiecti equaliter. Sed in causa et effectu equaliter: equaliter non potest quod effectus reducat in sua causa nisi in univocis. Ita ad principale, accidens ceterum non ducit in cognitionem subiecti ratione sibi ex hoc quod cognoscitur: quod accidens non potest nisi in sibi nos cognoscitur: sibi ratione sibi. Hoc quod illa sibi sit hoc sibi vel illud hoc non scimus. Accidens ergo ceterum ducatur in plusam cognitionem subiecti: Sed dñia specifica est principium cognitionis subiecti sub definita ratione et non plus: quod per istam distinguenda species ab aliis ergo accidens ceterum non ducit in cognitionem dñe specificem. Ad alibi oppositum est aristotelles, dicit enim dñias cognoscimus per causam principia illa sive ratione. Alius est modus recte. Ita hoc patet ratione: dñe subiecta sunt magis nobis occulte quam per accidens: sed accidens per se sunt nobis magis occulta quam accidencia coia, et nostra cognitione est a magis notis nobis ad minus nota et magis occulta, ergo nostra cognitione est primo sciplenda ab accidens ceteris: sive deveniente ex propria accidencia: et postea in definiatis. **Ad quodnam** dñe dñe subiecta sive nobis innotescere

Secundus

mis nota: quia ois nra cognitio oitū hēt a sensu;
Sed acceditia coia sūt nobis magis nota qd ac-
cidentia p̄p̄a: quia ad sensum sūt manifesta: p̄p̄a qd
cognitio nra oitū hēt a cognitione accidentiū: et p̄ il
la sūt dñe subales nobis note. / Intelligendus
est p̄ rōnes qd accidentia coia nō sūt sufficiens
principiū ducendi in cognitione sube ut p̄bāt qdā
rōnes qd cōe sūm qd tale nō ducit in cognitionē
allicū. pp̄iū sū p̄p̄a rōne: pp̄ qd accēs cōe nō
ē lmediatiū principiū ducendi in cognitionē dñe sū
naturalis: verūt accēs cōe ē principiū p̄partiuū et
coadūnū ad cognitionē subaz. Cognitionis tigif
sube: oris a cognitio: sūt acceditia tanq; a suuāt hz
nō a p̄cipio sufficiēt, vñ acceditia coia marimā
p̄t p̄fert ad cognoscēdā qd qdest p̄ Aristotile
lī. / qd de aia. Ductū enī i cognitionē p̄sum sube
hz nō i distincētive determinatā. / Aliud intelligē-
dū qd accēs ducit i cognitionē sūi sūt oīd
q; er p̄ceptiōe multoz acceditiū coiūz siml̄ vnu-
te scells discurrendis nos deuenim⁹ i cognitionē
allicū⁹ acceditia pp̄iū et sic ulteri⁹ i cognitionē
nō dñe subales tanq; ab effectu ad eām: et ita a
cognitionē p̄sum degenim⁹ i cognitionē defini-
nata: sic pater i er⁹: p̄ b̄ qd hō p̄cipit aliquid mul-
ti i remotis de hō p̄cipit qd sit atul: et potea de-
ueniet in cognitionē magis specialem.

Ad rōnes. p̄merōnes ostendit qd ac-
cidentia coia nō sūt principiū sufficiēt et i co-
gnitionē sbe dectinat. Sili si ēt̄ principiū, tunc
sube relucet i spe acceditis. / Ad auctoritates
ad oppositiū ostendit qd acceditia sbe hypatia co-
gnitiois ipsi⁹ sbe. Tel ali⁹ posset dici qd multa
accidentia sūl accepta sūt principiū sufficiēt: et fm
b̄ patet ad p̄mā rōne. / Ad secundū sūl patet qd
er uno accēs nō deuenim⁹ i cognitionē id dūt
et mltis deuenim⁹: et sic i naturā spēi. / Ad
aliud patet qd nō oportet subam relucet i spe accē-
tis hz p̄ spēm acceditia deueniam⁹ i cognitionē
sbe. Acceditia enī brute p̄p̄a nō ducit i cognitionē
nō sbe nisi brute subaz. / qd⁹ sit. Acceditia enī brute
sbe i qd sit gigantū spēm i stellecuū sūl cū adiu-
torio stellecuū ageat et p̄ illas spēs acceditia gnā-
tas i stellecuū, scells discurrit ap̄phēdēdo subam
sub p̄p̄a rōne sūm spē: et sic ponit qd suba fac spēs
stellecuū: et tñ nulla sūt sensu. / Et si dicat qd
tac acceditia ēt̄ p̄mā sūm stellecuū. hic dicunt qd
hām sūm ē duplex gnātēde et p̄sectiōe. Acceditia

est p̄mā sūm gnātēde: suba sūt p̄sectiōe. Mō. lr.

An diffinitētē necesse
q; sit scire oia. qd sic vi-
def. qd si aliq; diffinitat hoīem oportet
qd cognoscat rōnale hoī inesse: ita qd nō alimo
nec alieni alteri: sūt ad b̄ qd cognoscat rōnale nō
esse alino oportet qd cognoscat: aliq; qd libet
aliud cui cognoscit rōnale nō esse: et sic oportet
enī oia cognoscit. / Itē b̄ patet p̄ Aristotile
lī. Cognoscit dñiam aliquoz cognoscit illid
qd differt et illud a quo differt. / qd diffinitētē
oportet cognoscit p̄ diffinitētā cognitionē a
quolibet alio: sūt diffinitētā cognitionē nō hēt dis-
finitētā nisi qd libet aliud cognoscat ergo rē.

Ad qdōnē dī qd oportet diffinitētētē co-
gnoscit oia in ulli nō in p̄
ticulari. Primitū patet qd diffinitētētē hoīem hēt co-
gnoscit rōnale selle hoī: ita qd cognoscat rōnale
nulli alteri esse: sūt hec nō p̄t cognoscit nisi co-
gnoscat i uli oia ergo rē. Alliup̄ patet qd nisi
cognoscat rōnale nulli alteri esse nō cognoscet
et alia rōnale et mortale et diffinitētētē hoī: qd
tūc nō cognoscet b̄ eē queriblē cū hoī. / De
cūdū patet qd si diffinitētētē rē: tūc impossibile ē ali-
qd scire. p̄batō p̄tē, qd cognoscere oia sub p̄
p̄a rōne impossibile est cuicidaz. Si tūc oportet
cognoscit oia sub p̄p̄a rōne: impossibile est i p̄mā
diffinitētētē hēt sive diffinitētētē: sūt nō hās diffi-
nitētētē nō hēt sciām: qd diffinitētētē ē mediū i de-
mōstrationē per Aristotilem. ergo sequit qd im-
possibile est aliquid habere scientiam.

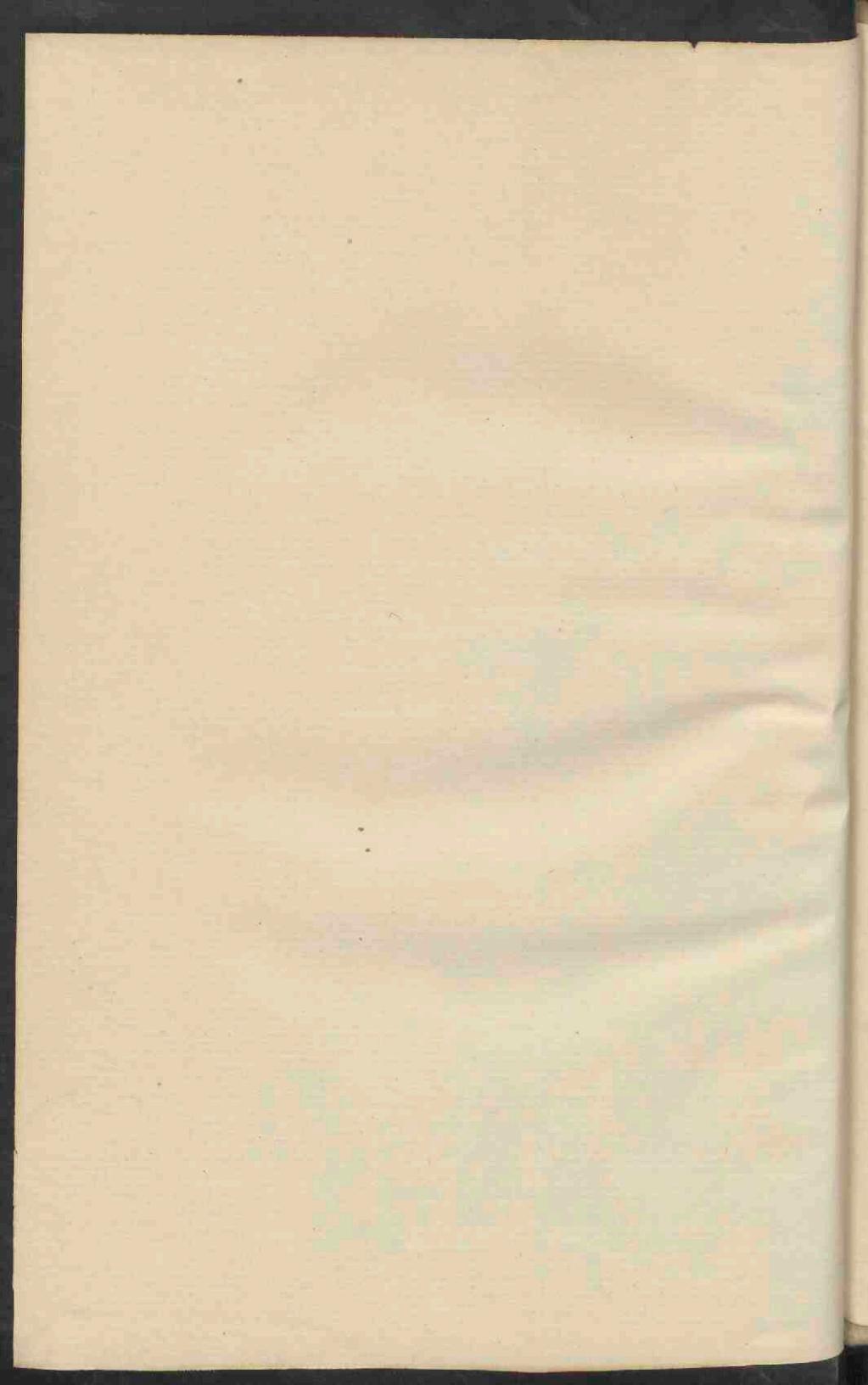
Ad primā rōne dī qd illa p̄bat nullā
posse diffinitētētē nisi oia co-
gnoscit i uli: et b̄ p̄cessu. / Ad aliud qd non
oportet cognoscit dñiam aliquoz ad intētētē co-
gnoscit utrūq; sub p̄p̄a rōne: sūt sufficiēt qd co-
gnoscit utrūq; i uli sive i particulari. / Ad aliud
patet p̄ id qd diffinitētētē cognitionē allicū p̄t hē-
ri si pp̄lū in se cognoscit sūt determinata rōne: hz
alia nō cognoscant nisi usq; in vniuersali rē.

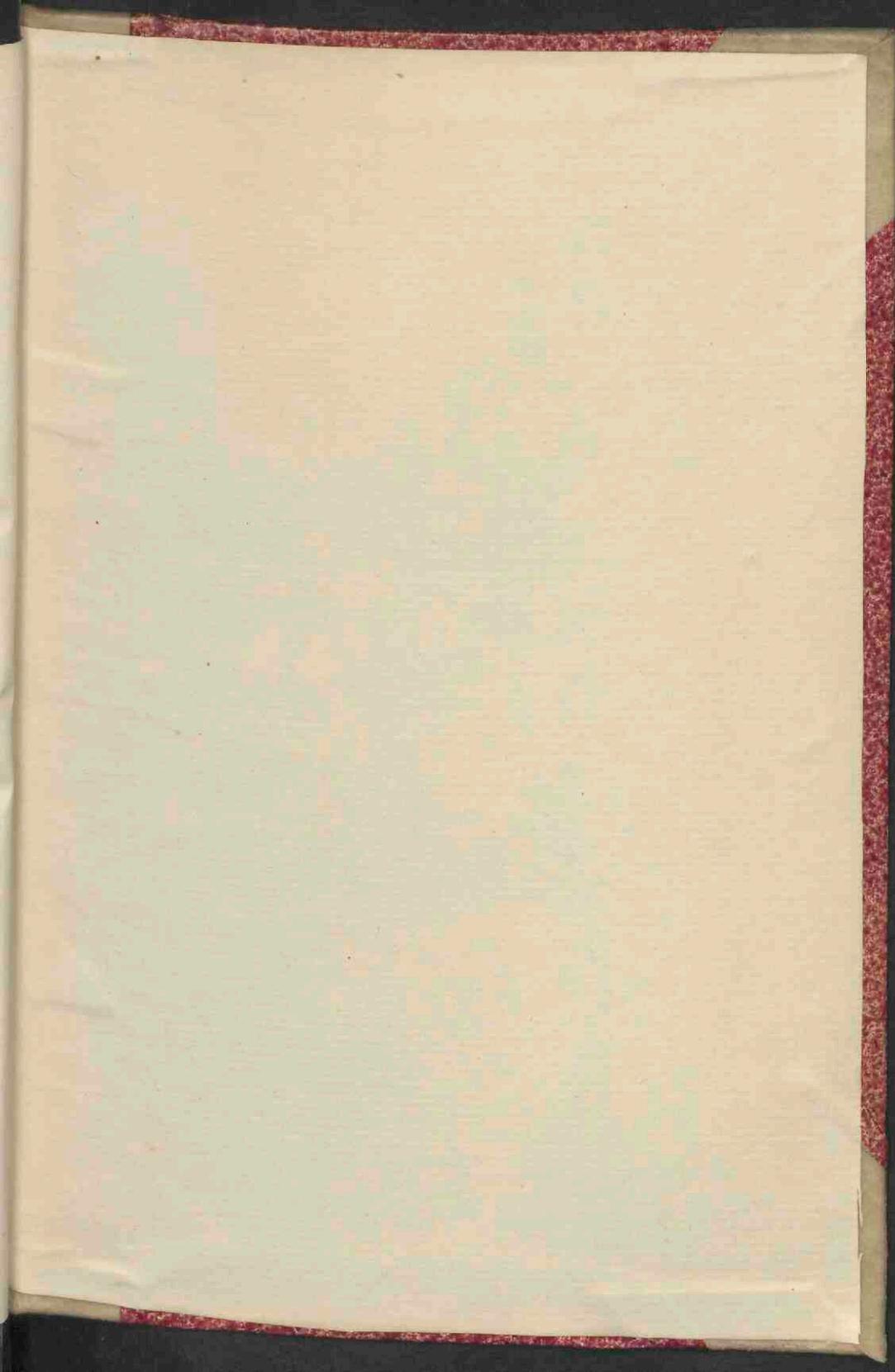
CExplicitunt Questiones doctoris Subtilis
super libros Posteriorū: Impresse ve-
necijs per Simonem de Lucre
ii. Decembriis. M. ccccxxvij.

Outline

g5504

Ra

Ka

F